

MINISTERUL EDUCAȚIEI

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Raport

privind starea învățământului

preuniversitar din România

2020 – 2021

CUPRINS

INTRODUCERE.....	6
ELEMENTE DE CONTEXT	7
Contextul demografic.....	7
Contextul educațional	10
Context epidemiologic.....	12
PARTEA I – ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ	15
CAPITOLUL I. PARTICIPARE ȘCOLARĂ ȘI EFICIENȚA INTERNĂ ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR	15
I.A. Ansamblul sistemului de învățământ	15
I.A.1. Evoluția efectivelor de elevi din învățământul preuniversitar.....	15
I.A.2. Rata brută de cuprindere la toate nivelurile de învățământ.....	18
I.B. Învățământul antepreșcolar și preșcolar	20
I.B.1. Învățământul antepreșcolar	20
I.B.2. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar	22
I.B.3. Ratele specifice de cuprindere în învățământul preșcolar	23
I.C. Învățământul primar și gimnazial.....	24
I.C.1. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial	24
I.C.2. Ratele specifice de cuprindere pe vârste în învățământul primar și gimnazial.....	27
I.C.3. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial.....	30
I.D. Învățământul liceal și profesional	36
I.D.1. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal și profesional.....	36
I.D.2. Ratele specifice de cuprindere în învățământul liceal și profesional.....	39
I.D.3. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional.....	41
I.D.4. Rata abandonului școlar în învățământul liceal și profesional	43
I.E. Învățământul postliceal	46
I.E.1. Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal	46
I.E.2. Ratele specifice de cuprindere în învățământul postliceal.....	47

I.E.3. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal	48
CAPITOLUL II. RESURSELE UMANE ALE SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR ...	50
II.A. Ansamblul sistemului de învățământ	50
II.A.1. Evoluția efectivelor de personal din învățământul preuniversitar	50
II.A.2. Ponderea personalului didactic calificat	53
II.A.3. Ponderea personalului didactic cu normă întreagă	55
II.A.4. Ponderea personalului didactic feminin	57
II. A.5. Numărul de copii ce revine unui cadru didactic	60
CAPITOLUL III. REZULTATELE ȘI EFICIENȚA EXTERNĂ A SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR	63
III.A. Rezultatele elevilor din învățământul gimnazial	63
III.A.1. Rata de absolvire a învățământului gimnazial	63
III.A.2. Rezultatele elevilor la evaluarea națională de la clasa a VIII-a	64
III.B. Rezultatele elevilor din învățământul liceal	67
III.B.1. Rata de absolvire a învățământului liceal	67
III.B.2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat	68
III.C. Rezultatele elevilor din învățământul postliceal	72
CAPITOLUL IV. REZULTATELE EDUCAȚIEI ȘI FORMĂRII PE PIAȚA MUNCII	73
IV.1. Nivelul de instruire al populației de 15-64 de ani	73
IV.2. Participarea la viața economică (forța de muncă) a populației de 15-64 de ani	74
IV.3. Participarea la viața economică (forța de muncă) a populației de 15-24 de ani	76
CAPITOLUL V. SITUAȚIA EDUCAȚIEI ȘI FORMĂRII PROFESIONALE DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR EUROPENI 2020	77
V. 1. Rata de participare la învățământul preșcolar	77
V. 2. Rata de părăsire timpurie a școlii	78
V. 3. Participarea adulților la învățarea pe tot parcursul vieții	80
Capitolul VI. PARTICIPAREA ROMÂNIEI LA EVALUĂRI INTERNAȚIONALE	82
PARTEA a II-a PRINCIPALELE ACȚIUNI DESFĂȘURATE ȘI REZULTATE OBȚINUTE ÎN ANUL ȘCOLAR 2020 - 2021	85

CAPITOLUL I Asigurarea accesului egal și a participării la o educație de calitate	85
I.1 Activități remediale	85
I.2 Programe pentru copii/elevi aflați în situații de risc	86
I.3 Asigurarea calității în educație	91
CAPITOLUL II. Rețea școlară și plan de școlarizare 2020-2021	92
II. A. Date comparative privind situația statistică a numărului de unități de învățământ de stat în perioada 2018-2021	92
II.B. Plan de școlarizare	93
II.C. Date privind normarea în învățământul preuniversitar de stat.....	95
II.D. Principalele rezultate privind concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor în învățământul preuniversitar, sesiunea 2021	98
Concursul de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar, sesiunea 2021, s-a organizat și s-a desfășurat în baza următoarelor reglementări:	98
Ocuparea posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în unitățile de învățământ preuniversitar particular pe parcursul anului școlar 2020-2021	100
CAPITOLUL III. Dezvoltarea educației timpurii.....	101
CAPITOLUL IV. Înnoirea/revizuirea curriculei și a evaluării; susținerea performanțelor școlare	103
IV. 1. Contextul desfășurării activității didactice în anul școlar 2020 - 2021.....	103
IV. 2. Repere metodologice la începutul anului școlar 2020-2021	104
IV. 3. Pregătirea și desfășurarea examenelor naționale	109
IV.4. Susținerea performanței școlare	111
CAPITOLUL V. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic.....	111
V.1. Continuarea implementării activităților cuprinse în Master-planul 2015-2020, în vederea dezvoltării programelor în sistemul de formare profesională inițială	111
V.2. Diseminarea și promovarea bunelor practici din domeniul învățământului profesional și tehnic, implicând mediul economic	112
V.3 Curriculum revizuit/actualizat pentru învățământul profesional și tehnic, din perspectiva dobândirii de competențe relevante pentru piața muncii	113
V.4. Activități de informare și consiliere pentru creșterea participării în învățământul profesional	114
V.5. Întărirea colaborării internaționale prin proiecte la nivel european (ERASMUS +, ș.a.)	116

V.6. Fundamentarea planurilor de școlarizare, în funcție de nevoile pieței muncii și măsuri de sprijin pentru a facilita procesul de predare-învățare-evaluare a cadrelor didactice din IPT în anul școlar 2021-2022..	117
CAPITOLUL VI . Susținerea învățământului în limbile minorităților naționale.....	118
În anul școlar 2020-2021, situația elevilor care învață în limba maternă și situația elevilor care studiază limba maternă, istoria și tradițiile minorităților naționale conform prevederilor art. 45 și art. 46 din Legea Educației Naționale nr. 1/2011 și având în vedere OMECT nr. 5671/2012 este prezentată în tabelul următor.....	120
CAPITOLUL VII. Asigurarea și modernizarea bazei materiale.....	122
CAPITOLUL VIII . Digitalizarea învățământului	126
CAPITOLUL IX. Formarea cadrelor didactice și îmbunătățirea managementului școlar	130
IX.1. Corpul Național de Experți în Management Educațional	130
IX.2. Ocuparea funcțiilor didactice de conducere din unitățile de învățământ preuniversitar de stat	130
IX.3. Managementul inspectoratelor școlare și al caselor corpului didactic.....	131
IX. 4. Cadrul metodologic al activităților specifice pentru dezvoltarea profesională și evoluție în cariera didactică.....	132
CAPITOLUL X. Finanțarea sistemului de educație și formare profesională.....	136
CAPITOLUL XI. Îmbunătățirea tranziției de la învățământul secundar superior la cel terțiar	139
CAPITOLUL XII. Susținerea consilierii și orientării școlare; combaterea violenței în școli	141
XII.1 Susținerea consilierii și orientării școlare	141
XII. 2 Combaterea violenței în școli.....	142
CAPITOLUL XIII. Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului preuniversitar românesc	144
CAPITOLUL XIV. Proiecte/programe finanțate din fonduri europene	147
PARTEA a III-a Priorități ale învățământului preuniversitar - 2022	151
ANEXĂ - Lista abrevierilor.....	156

INTRODUCERE

Raportul asupra stării sistemului național de învățământ preuniversitar din România pentru anul școlar 2020-2021 prezintă, în prima parte, o analiză statistică realizată pe baza unui set de indicatori de bază incluși în Sistemul Național de Indicatori pentru Educație (SNIE). SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori – sistemul statistic european Eurostat, sistemul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), sistemul Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), sistemul Băncii Mondiale – și include o parte a indicatorilor-țintă specifici obiectivelor europene comune în domeniul educației și formării profesionale.

Raportul prezintă situația înregistrată în sistemul de învățământ preuniversitar și are în vedere următoarele dimensiuni: participarea la educație; resursele umane; rezultatele elevilor. Setul de indicatori a fost calculat atât pe ansamblul sistemului, cât și pentru fiecare nivel de educație în parte (preșcolar, primar, gimnazial, liceal, profesional, postliceal). Elementele de context prezentate la începutul raportului oferă o imagine de ansamblu asupra dinamicii populației (rezidente și școlarizate) în ultimul deceniu.

La calcularea indicatorilor au fost utilizate datele primare oficiale ale Institutului Național de Statistică (INS) și ale Ministerului Educației. În cazul indicatorilor care utilizează informații culese la începutul anului școlar (*indicatori de intrare*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2020/2021. Pentru indicatorii care utilizează informații culese la final de an școlar (*indicatori de ieșire*), analiza a fost realizată având ca reper anul școlar 2019/2020, datele de ieșire pentru anul școlar 2020/2021 nefiind disponibile la momentul realizării raportului. Pentru analizele comparative la nivel european au fost utilizate baze de date și rapoarte EUROSTAT.

Partea I a fost elaborată de Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație – Unitatea de Cercetare în Educație. Părțile a II-a și a III-a au fost realizate prin contribuțiile departamentelor ME și ale instituțiilor direct subordonate/coordonate cu atribuții în domeniul învățământului preuniversitar. Unitatea de Politici Publice a coordonat activitățile de elaborare a Raportului, analizând și corelând datele și contribuțiile departamentelor cu politicile publice naționale și europene.

Având în vedere contextul pandemic, Ministerul Educației a întreprins în mod constant demersuri pentru protejarea stării de sănătate a elevilor și a întregului personal din sistemul de educație din România, luând, împreună cu autoritățile abilitate, măsuri pentru prevenirea contaminării cu COVID-19 și continuarea procesului de învățare în condiții de siguranță sanitară. Aceste măsuri au ținut cont de situația epidemiologică generală, de particularitățile locale și de infrastructura și resursele umane ale fiecărei unități de învățământ în parte.

ELEMENTE DE CONTEXT

Analiza stării sistemului de educație poate fi mai bine înțeleasă prin evidențierea câtorva elemente ale contextului de funcționare din ultima perioadă. Dintre acestea au fost selectate pentru analiză: contextul demografic (cu referire la evoluția populației de vârstă corespunzătoare cuprinderii în sistemul de educație), contextul educațional (participarea la educație a populației, distribuția pe niveluri de educație) și contextul epidemiologic.

Analiza de față se bazează pe două categorii de informații. Prima categorie constă în informații referitoare la date factuale, rezultate din statisticile de la nivel național cu privire la evoluții demografice și de natură educațională ale populației din România. Cea de a doua categorie conține date obținute pe un eșantion reprezentativ, rezultate din *Ancheta forței de muncă în gospodăria (AMIGO)* realizată de INS, având ca scop o diagnoză sistematică a situației forței de muncă la nivelul populației rezidente din România.

Contextul demografic

Declinul demografic al populației rezidente din România a afectat și populația de vârstă corespunzătoare cuprinderii în sistemul de educație. Luând ca reper vârstele standard/oficiale de cuprindere a copiilor, elevilor și studenților în sistemul de educație, acest segment de populație se referă la persoanele de 0-23 de ani, posibil de cuprins în unități de învățământ preuniversitar și unități de învățământ superior. Analiza de față grupează populația țintă pe categorii de vârstă, în raport cu participarea la educație pe diferite niveluri, operând însă și o distincție clară în raport cu vârsta legală pentru inserția pe piața forței de muncă (15 ani). Astfel, categoriile utilizate în cele ce urmează sunt: 0-14 ani (copii și elevi până la vârsta teoretică de absolvire a învățământului gimnazial); 15-18 ani (elevi cuprinși în liceu sau în învățământul profesional, dar și persoane care au părăsit sistemul de educație, cu sau fără ocupație); 19-23 de ani (persoane care continuă educația în învățământul terțiar și cele care au părăsit sistemul de educație, cu sau fără ocupație).

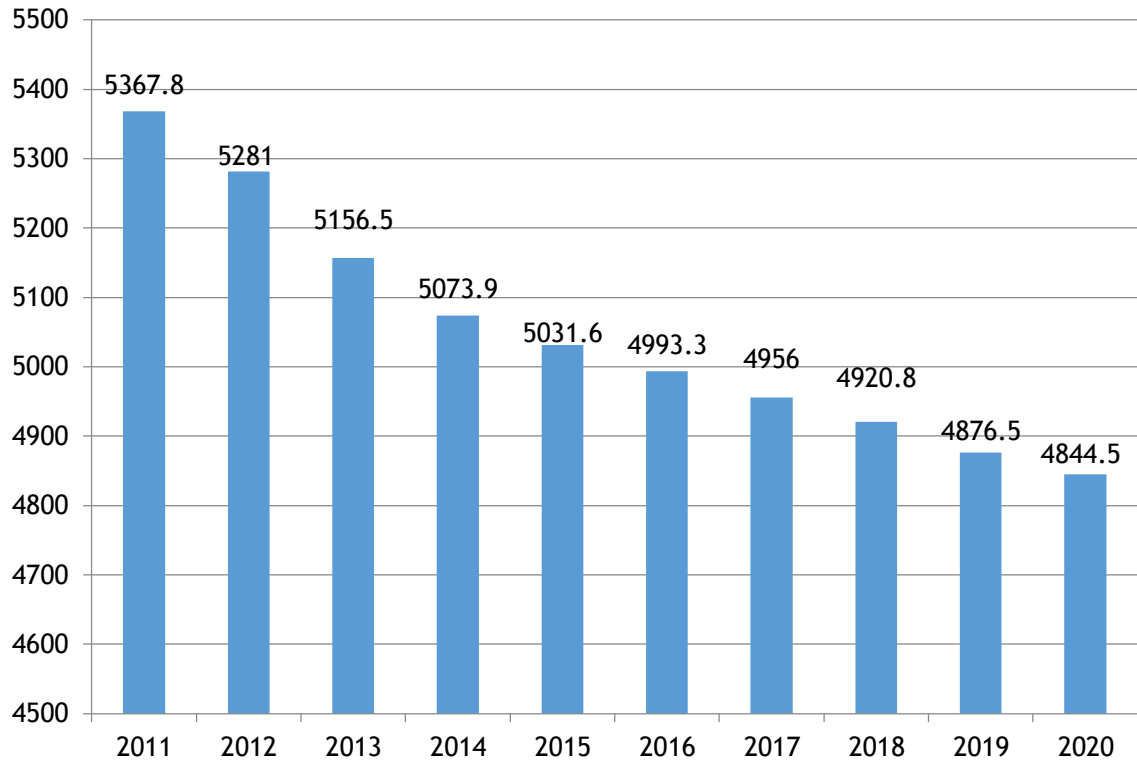
Tabelul 1. Evoluția populației rezidente în România, în vârstă de 0-23 de ani, în perioada 2011-2020 (mii)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Evoluția demografică										
Total	20147,7	20060,2	19988,7	19916,5	19822,3	19706,4	19592,9	19483,8	19375,8	19261,7
0-23 ani	5367,8	5281,0	5156,5	5073,9	5031,6	4993,3	4956,0	4920,8	4876,5	4844,5
Evoluția pe grupe devârstă										
0-14 ani	3190,9	3162,2	3120,6	3094,1	3077,3	3063,6	3059,7	3058,1	3037,4	3012,3
15-18 ani	882,5	875,4	868,0	864,7	869,2	867,1	851,7	835,4	822,1	819,0
19-23 ani	1294,4	1243,4	1167,9	1115,1	1085,1	1062,6	1044,6	1027,3	1017,0	1013,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Figura 1. Evoluția populației rezidente în România, în vârstă de 0-23 de ani, în perioada 2011-2020 (mii)

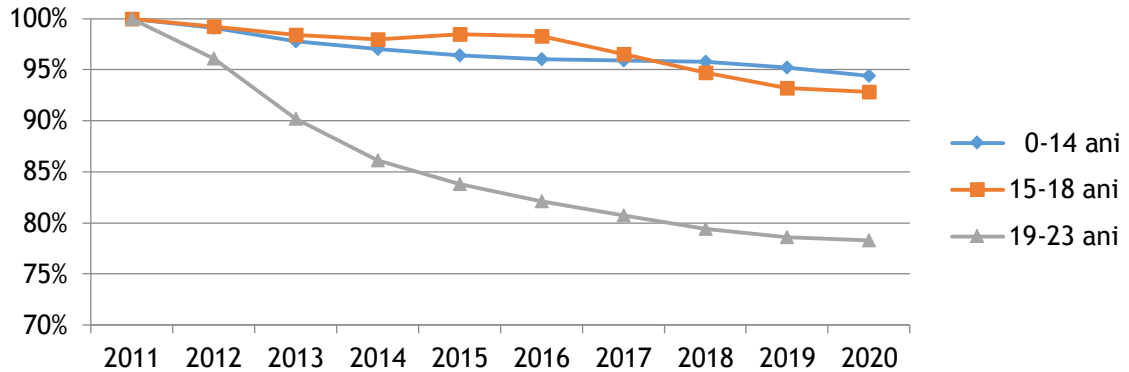
Tabelul 2. Evoluția ponderii populației rezidente în România, în vârstă de 0-23 de ani, în raport cu populația din 2011 (indici cu bază fixă anul 2011)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total RO	100%	99,6%	99,2%	98,9%	98,4%	97,8%	97,2%	96,7%	96,2%	95,6%
0-23 ani	100%	98,4%	96,1%	94,5%	93,7%	93,0%	92,3%	91,7%	90,8%	90,3%
Evoluția pe grupe de vârstă										
0-14 ani	100%	99,1%	97,8%	97,0%	96,4%	96,0%	95,9%	95,8%	95,2%	94,4%
15-18 ani	100%	99,2%	98,4%	98,0%	98,5%	98,3%	96,5%	94,7%	93,2%	92,8%
19-23 ani	100%	96,1%	90,2%	86,1%	83,8%	82,1%	80,7%	79,4%	78,6%	78,3%

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Pe parcursul celor zece ani ai analizei se constată declinul populației rezidente în România. Populația rezidentă în România la 1 iulie 2020 (19.261,7 mii de locuitori) s-a diminuat cu 4,4% în raport cu populația din 2011. În aceeași perioadă, populația de 0-23 de ani a înregistrat o scădere cu 9,7% (de peste două ori mai mare decât scăderea înregistrată de populația totală). Modificări semnificative s-au înregistrat în ultimii zece ani la grupa de vârstă 19-23 de ani, efectivele de populație din această grupă scăzând față de anul 2011 cu peste o cincime (21,7%). Efectivele de populație din grupele de vârstă 0-14 ani și 15-18 ani sunt mai scăzută decât ale populației totale cu 1,2 p.p. (puncte procentuale), respectiv 2,8 p.p.

Figura 2. Evoluția ponderii populației rezidente în România, în vârstă de 0-23 de ani, în raport cu populația din 2011

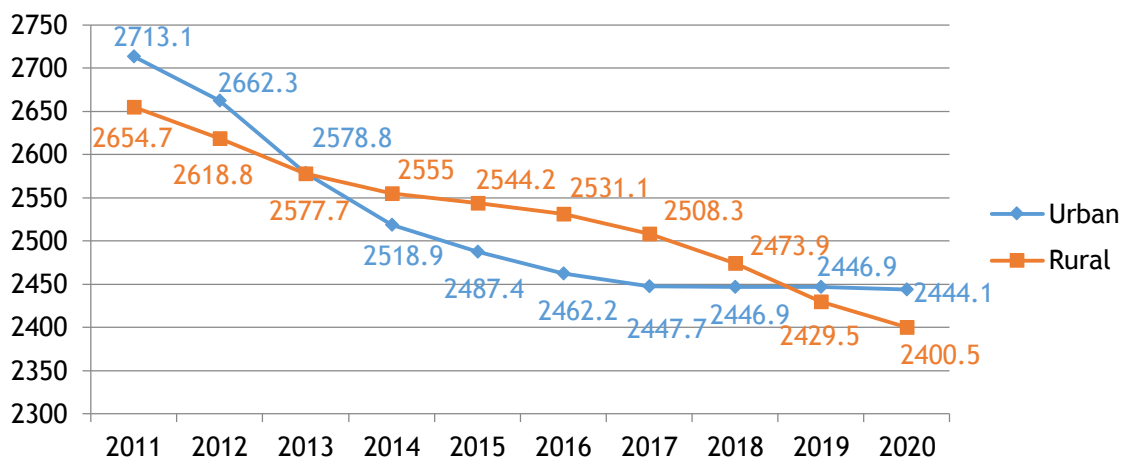

Tabelul 3. Evoluția populației de 0-23 de ani pe medii de rezidență, în perioada 2011-2020 (mii persoane)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Evoluție demografică										
Total	5367,8	5281,0	5156,5	5073,9	5031,6	4993,3	4956,0	4920,8	4876,5	4844,5
Urban	2713,1	2662,3	2578,8	2518,9	2487,4	2462,2	2447,7	2446,9	2446,9	2444,1
Rural	2654,7	2618,8	2577,7	2555,0	2544,2	2531,1	2508,3	2473,9	2429,5	2400,5
Structura populației de 0-23 ani pe medii de rezidență										
Urban	50,5%	50,4%	50,0%	49,6%	49,4%	49,3%	49,4%	49,7%	50,2%	50,4%
Rural	49,5%	49,6%	50,0%	50,4%	50,6%	50,7%	50,6%	50,3%	49,8%	49,6%

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Figura 3. Evoluția populației de 0-23 de ani pe medii de rezidență, în perioada 2011-2020 (mii)

Pe întreaga perioadă analizată, distribuția populației pe medii de rezidență a fost destul de echilibrată, situându-se în jurul valorii de 50% pe fiecare categorie, în timp ce tendința populației de 0-23 de ani s-a manifestat diferit. În perioada analizată, populația de 0-23 de ani din mediul urban a înregistrat o tendință descendentă până în 2016, urmată de o stabilizare a efectivelor de persoane. În același interval de timp, populația de 0-23 de ani din mediul rural a înregistrat o scădere continuă.

Contextul educațional

Pe întreaga perioadă analizată, la nivelul sistemului de învățământ au fost implementate o serie de modificări de structură și schimbări ample în plan curricular.

- Începând cu anul școlar 2012/2013, învățământul primar este marcat de introducerea clasei pregătitoare ca debut școlar pentru copiii în vârstă de 6 ani. Astfel, clasa pregătitoare se alătură claselor I-IV din învățământul primar.
- În anul 2012 a început demersul de dezvoltare a noului curriculum național centrat pe competențe, prin elaborarea de noi planuri de învățământ și programe școlare pentru nivelurile de educație primar și gimnazial.
- A fost reînființat învățământul profesional cu durata de 3 ani, începând cu anul școlar 2014/2015.
- S-a dispus obligativitatea frecventării grupei mari de grădiniță, începând cu anul școlar 2020/2021.
- Printre modificările semnificative în structura sistemului se înscrie generalizarea învățământului obligatoriu până la vârsta de 18 ani, după o perioadă în care învățământul obligatoriu se finaliza la 16 ani.

Participarea la educație

Tabelul 4. Ponderea populației de 6-23 de ani cuprinsă în sistemul educațional din totalul populației de 6-23 de ani, pe grupe de vârstă

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
6-10 ani	94,0%	92,8%	92,8%	92,2%	91,3%	90,2%	90,4%	90,9%	90,7%	89,6%
11-14 ani	93,1%	92,1%	91,5%	90,7%	90,3%	90,3%	89,5%	88,9%	89,0%	88,4%
15-16 ani	91,5%	88,7%	87,0%	85,5%	84,8%	83,1%	83,7%	84,0%	84,5%	84,9%
17-18 ani	77,2%	75,9%	75,9%	74,6%	71,0%	70,9%	71,2%	70,3%	70,0%	71,7%
19-23 ani	47,8%	45,8%	45,2%	49,9%	48,9%	48,5%	49,7%	50,9%	52,1%	53,3%
6-16 ani	93,2%	91,8%	91,3%	90,4%	89,7%	88,9%	88,9%	88,9%	88,9%	88,3%
6-18 ani	90,6%	89,3%	88,9%	88,0%	86,8%	86,1%	86,1%	86,0%	86,0%	85,7%

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

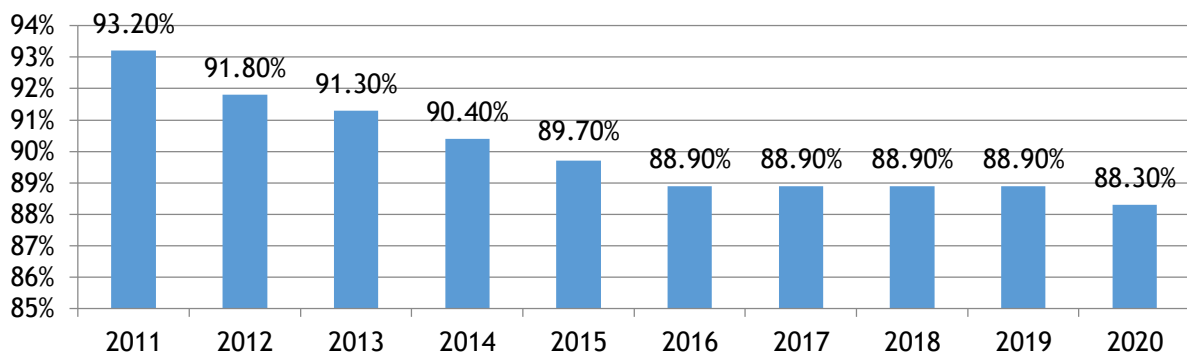

Ponderea populației cuprinsă în sistemul de educație este calculată ca procentaj din populația de o anumită grupă de vârstă, inclusă într-o formă de educație și populația rezidentă din grupa de vârstă respectivă.

În perioada analizată, la nivelul întregii populații de 6-18 ani s-a înregistrat o diminuare cu 5% a populației școlare, de la 90,6% în 2011 la 85,7% în 2020. Singura categorie de vârstă care a înregistrat o creștere continuă este cea a populației de 19-23 de ani, reprezentând persoane cuprinse în școli postliceale sau instituții de învățământ superior, ponderea acestora crescând de la 47,8% în anul 2011 la 53,3% în anul 2020.

Ponderea populației cuprinse în învățământul obligatoriu s-a diminuat progresiv în perioada 2011-2015. A urmat o perioadă de relativă stabilitate până în 2019 (cu o pondere de aproape 90%) și reluarea tendinței descendente în 2020 (cu o scădere de 0,6 p.p.) ce poate fi explicată prin dificultățile determinate de pandemia de Covid-19.

Figura 4. Ponderea populației în vârstă de 6-16 ani cuprinsă într-o instituție de învățământ

Pentru o imagine completă a caracteristicilor de context sunt de interes și aspectele legate de distribuția populației de 25-34 de ani pe niveluri de educație absolvite, categorie de vârstă imediat următoare vârstei teoretice de absolvire a învățământului superior.

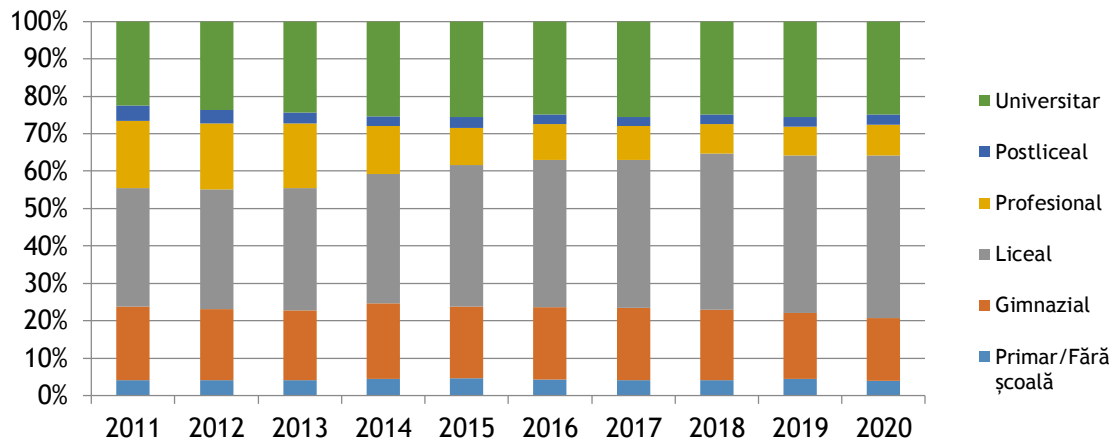
Tabelul 5. Structura populației de 25-34 de ani pe niveluri de educație

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Număr de persoane (mii persoane)										
Total 25-34 ani	2833,1	2817,6	2796,4	2771,7	2749,3	2669,3	2574,0	2519,7	2467,5	2402,5
Structura pe niveluri										
Total 25-34 ani	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Universitar	22,5%	23,6%	24,4%	25,4%	25,5%	24,8%	25,6%	24,9%	25,5%	24,9%
Postliceal	4,1%	3,6%	2,9%	2,5%	3,0%	2,6%	2,4%	2,5%	2,5%	2,8%
Liceal	31,6%	32,1%	32,8%	34,7%	37,8%	39,4%	39,5%	41,7%	42,1%	43,6%
Profesional	18,0%	17,6%	17,2%	12,9%	9,9%	9,6%	9,1%	7,9%	7,8%	8,1%
Gimnazial	19,7%	19,0%	18,6%	20,2%	19,2%	19,3%	19,4%	18,9%	17,6%	16,7%
Primar (I-IV)	3,0%	2,9%	3,0%	3,1%	3,4%	3,1%	3,1%	3,0%	3,2%	2,9%
Fără școală	1,2%	1,2%	1,1%	1,3%	1,2%	1,2%	1,0%	1,1%	1,2%	1,1%

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor AMIGO, INS, 2012-2021

Figura 5. Structura populației de 25-34 de ani pe niveluri de educație absolvite

În perioada analizată se constată o creștere continuă a ponderii absolvenților de liceu, ajungând în anul 2020 la valoarea de 43,6% din totalul populației analizate, cu 12 p.p. mai mult față de anul 2011. În același timp, ponderea absolvenților de învățământ profesional a scăzut cu 10 p.p. Deși se constată o scădere a ponderii populației cu nivel scăzut de educație, diminuarea se datorează scăderii ponderii absolvenților de învățământ gimnazial, procentul persoanelor fără școală sau cu cel mult 4 clase absolvite menținându-se la aproximativ 4% .

Un aspect important îl reprezintă continuarea studiilor după absolvirea liceului, respectiv participarea la forme de învățământ terțiar universitar sau nonuniversitar.

Context epidemiologic

Anul școlar 2020-2021 a fost puternic afectat de pandemia de COVID 19, toate țările multiplicând posibilitățile de inovare și accelerare a transformării digitale a școlii și dezvoltând competențele digitale ale cadrelor didactice și ale elevilor, pentru a se putea adapta la situația epidemiologică și pentru a asigura incluziunea, egalitatea de șanse și calitatea proceselor educaționale.

Închiderea școlilor și a activităților școlare față în față a condus la necesitatea stabilirii la nivelul fiecărei școli a modalităților adecvate de a continua cursurile, iar echipele manageriale au decis cum s-au organizat activitățile de învățare la distanță și comunicarea cu elevii. Opțiunile principale au fost legate de: accesul la echipamente, existența unui spațiu online de învățare, echilibrul între activitățile sincron și cele asincron, existența unor resurse umane cu competențe IT ș.a.

Activitățile în școli au continuat în septembrie-octombrie 2020, în diferite forme și în continuare, în semestrul al II-lea, fizic, pe perioade diferite. Utilizarea platformelor educaționale și a aplicațiilor pentru activități sincron cu cadrele didactice, accesul la resurse TIC și conectivitatea la Internet au fost semnificativ mai reduse în mediul rural, comparativ cu cel urban. Cu o frecvență mai redusă au fost realizate activități non-digitale: comunicare telefonică cu profesorii, utilizarea de materiale de studiu în format fizic ș.a.

Rămânând consecvent principiului conform căruia școlile trebuie să funcționeze cu prezență fizică, ME a stabilit redeschiderea parțială a școlilor, pentru al doilea semestru din anul școlar 2020-2021, în funcție de evoluția ratei de infectare la nivel local. Varianta hibridă nu a dat rezultate, fiind eliminată complet în decizia luată de autorități. Pentru cei mai mulți elevi din România, anul școlar 2020-2021 a fost o alternanță variabilă de cursuri cu prezență fizică și educație la distanță.

Pentru asigurarea continuității procesului educațional și crearea unui sistem educațional rezilient, Ministerul Educației a realizat, în anul școlar 2020-2021, următoarele:

- colaborarea cu Ministerul Sănătății și cu alte autorități, pentru stabilirea măsurilor de organizare a activității în cadrul unităților de învățământ în condiții de siguranță epidemiologică;
- colectarea și transmiterea datelor necesare demarării activității de vaccinare prioritară a personalului din învățământ în centre dedicate;
- publicarea periodică de date statistice, în scopul monitorizării vaccinării personalului din învățământ și a elevilor și aplicării măsurilor privind prevenirea și combaterea îmbolnăvirilor cu virusul SARS-CoV-2;
- derularea de programe pentru achiziționarea de materiale de protecție sanitară și dispozitive electronice, în vederea asigurării activităților didactice din cadrul unităților de învățământ preuniversitar de stat;
- suplimentarea numărului de posturi necesare pentru desfășurarea în condiții optime a activității în unitățile de învățământ preuniversitar de stat, în anul școlar 2020-2021;
- facilitarea accesului la informații a celor interesați de contextul educativ și sanitar în care s-a desfășurat procesul de învățământ în anul școlar 2020-2021;

A fost pusă la dispoziție Linia Tolverde - 0800 67 20 31 - pentru elevi și părinți, în vederea obținerii de informații privind reluarea/desfășurarea procesului instructiv-educativ, în timp ce a doua linie Tolverde - 0800 67 20 32 – a fost destinată reprezentanților unităților de învățământ preuniversitar de stat și administrației publice locale pentru a oferi consultanță în materie de accesare a fondurilor europene prevăzute prin OUG nr. 144/2020.

- lansarea și utilizarea portalului educatiacontinua.edu.ro, mijloc complementar de informare directă pentru actorii din sistemul național de învățământ: elevi, studenți, părinți, cadre didactice, precum și pentru alte categorii de public.

Pe acest site sunt agregate toate documentele emise de către Ministerul Educației și Ministerul Sănătății pe această temă: norme, ghiduri, regulamente, metodologii, dar și alte documente din același areal tematic, grupate pe cicluri de învățământ/arii de interes, inclusiv ghidurile privind organizarea și desfășurarea activităților în cadrul unităților de învățământ pentru anul școlar 2020-2021, în contextul epidemiei de COVID-19.

- utilizarea platformei Digital pe educared.ro (digital.educared.ro);
- asigurarea resurselor tehnologice pentru educația digitală, în contextul desfășurării cursurilor în scenariile hibrid sau online.

Astfel, a fost semnat un parteneriat între Ministerul Educației și companiile Google și Microsoft, incluzând dezvoltarea și implementarea unor programe de formare pentru cadrele didactice în vederea utilizării platformelor digitale de predare și a resurselor-suport. Cadrele didactice și unitățile de învățământ au avut acces, în mod gratuit, la toate platformele educaționale dezvoltate de cele două companii, inclusiv la programele-suport și la resursele educaționale dezvoltate de acestea. Platformele G Suite for Education și Microsoft Office 365 A1 s-au utilizat în procesul de predare, cu interfață în limba română. Aceste aplicații le oferă profesorilor posibilitatea de a gestiona fluxul de lucru la clasă cu ajutorul Google Classroom sau Microsoft Teams (distribuire materiale suport de curs, distribuire teme, acordare de feedback personalizat, notare), de a organiza videoconferințe cu ajutorul Meet sau Teams, de a folosi tabla virtuală cu ajutorul Google Jamboard sau Microsoft Whiteboard și de a avea acces la tot ceea ce este necesar pentru a derula activitatea didactică prin aplicațiile online;

- continuarea parteneriatului cu TVR pentru realizarea de lecții în programe TELEȘCOALĂ, în special pentru elevii din clase terminale și cei care nu au acces sau au acces limitat la Internet;
- desfășurarea campaniei „Vaccinare și testare pentru învățare”, în parteneriat cu Consiliul Național al Rectoilor, Federația Națională Sindicală Alma Mater, Federația Sindicatelor Libere din Învățământ, Federația Sindicatelor din Educație „Spiru Haret”, Consiliul Național al Elevilor, Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România, Uniunea Studenților din România, Uniunea Națională a Studenților din România, Federația Națională a Asociațiilor de Părinți și Organizația „Salvati Copiii”, având ca scop principal informarea elevilor, cadrelor didactice și a părinților, cu privire la importanța și necesitatea diminuării efectelor pandemiei de Covid-19 prin vaccinarea voluntară a personalului din învățământ și testarea elevilor și a angajaților din sistemul de învățământ, în cazul prezentării unor simptome specifice și a situațiilor în care au fost contactați ai unor cazuri confirmate de infectare.

PARTEA I – ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ

CAPITOLUL I. PARTICIPARE ȘCOLARĂ ȘI EFICIENȚA INTERNĂ ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

I.A. Ansamblul sistemului de învățământ

I.A.1. Evoluția efectivelor de elevi din învățământul preuniversitar

În anul școlar 2020/2021, numărul de elevi din învățământul preuniversitar a fost de 2903,4 mii. S-a menținut tendința de scădere a efectivelor de elevi, cu care s-a confruntat sistemul de educație în ultimul deceniu, cele mai mari scăderi înregistrându-se în învățământul preșcolar, primar și gimnazial. La nivel general, creșteri ale efectivelor de elevi s-au înregistrat în învățământul liceal și profesional.

În ultimii ani, efectivele de elevi cuprinse în sistemul românesc de învățământ preuniversitar au fost în scădere de la un an la altul. În anul școlar 2020/2021, sistemul de învățământ preuniversitar a cuprins 2903,4 mii de elevi, înregistrând o scădere de peste 43 de mii de elevi față de anul școlar anterior.

Tabelul 6. Evoluția efectivelor de elevi din învățământul preuniversitar

Nivel de învățământ	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	3281336	3267369	3214845	3164470	3079944	3034127	3006995	2979797	2947012	2903424
Urban	174981 5	174439 0	172343 0	*	*	*	*	*	*	*
Rural	153152 1	152297 9	149141 5	*	*	*	*	*	*	*
Preșco- lar	673641	581144	568217	559565	534742	521196	521161	525411	526216	505179
Urban	369962	324288	318963	315174	300817	292953	297244	304483	307018	292910
Rural	303679	256856	249254	244391	233925	228243	223917	220928	219198	212269
Primar	810126	931951	942747	943494	935394	924419	944170	927783	899964	873118
Urban	407984	485036	501520	511622	514512	512872	528959	524550	513137	497715
Rural	402142	446915	441227	431872	420882	411547	415211	403233	386827	375403
Primar de masă	803902	925259	935824	936270	928340	917387	937200	920912	893169	866553
Urban	402140	478714	494982	504754	507809	506172	522275	517951	506623	491419
Rural	401762	446545	440842	431516	420531	411215	414925	402961	386546	375134
Primar special	6224	6692	6923	7224	7054	7032	6970	6871	6795	6565
Urban	5844	6322	6538	6868	6703	6700	6684	6599	6514	6296
Rural	380	370	385	356	351	332	286	272	281	269
Gim- nazial	819280	812241	800507	778663	768035	762547	725202	717321	712895	707201
Urban	422467	418225	413352	323455	405079	413280	402892	407280	412045	409428
Rural	396813	394016	387155	455208	362956	349267	322310	310041	300850	297773
Gimna- zial de masă	809339	802324	790276	768266	757668	752271	715291	707560	703045	697429
Urban	413199	408956	403715	313660	395319	403593	393573	398027	402685	400122
Rural	396140	393368	386561	454606	362349	348678	321718	309533	300360	297307
Total	9941	9917	10231	10397	10367	10276	9911	9761	9850	9772

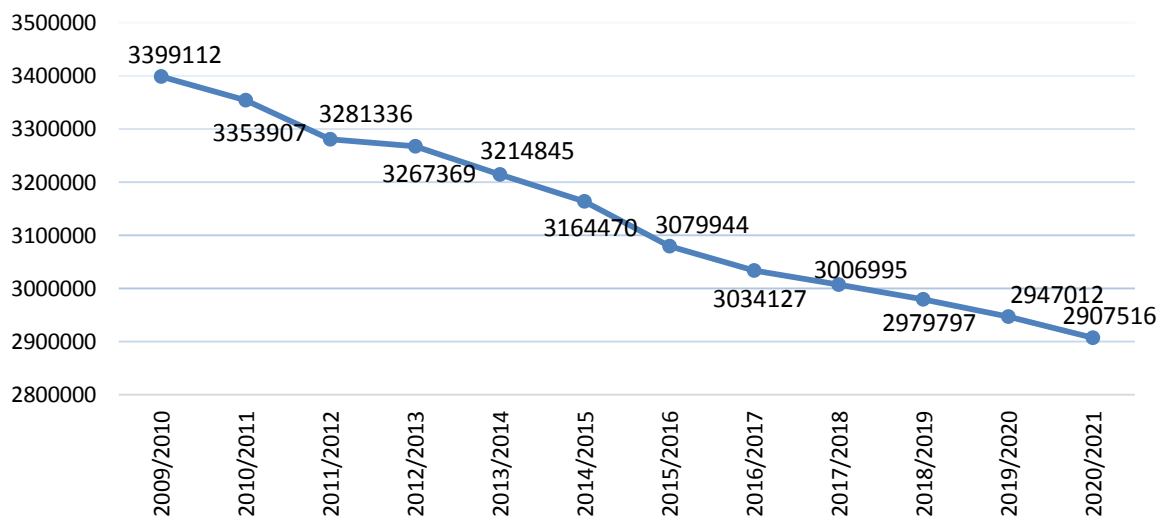

Gimnazial special	Urban	9268	9269	9637	9795	9760	9687	9319	9253	9360	9306
	Rural	673	648	594	602	607	589	592	508	490	466
	Total	886521	829517	774335	726403	673615	647940	634448	626511	614767	616533
Liceu	Urban	484086	445081	410197	*	*	*	*	*	*	*
	Rural	402435	384436	364138	*	*	*	*	*	*	*
	Total	12382	19732	26484	50788	68682	84309	90125	90396	100693	109636
Profesional	Urban	6990	7064	8057	*	*	*	*	*	*	*
	Rural	5392	12668	18427	*	*	*	*	*	*	*
	Total	79396	92784	102555	105557	99476	93716	91889	92375	92477	91757
Postliceal	Urban	58326	64696	71341	*	*	*	*	*	*	*
	Rural	21060	28088	31214	*	*	*	*	*	*	*

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Note: Începând cu anul școlar 2014/2015, INS nu mai oferă date defalcate după domiciliul părinților pentru învățământul liceal, profesional și postliceal. Datele nu includ elevii cuprinși în Programul „A doua Șansă”.

Figura 6. Evoluția efectivelor de elevi din învățământul preuniversitar

Tendința de scădere a efectivelor de elevi s-a înregistrat la nivelurile preșcolar, primar, gimnazial, postliceal, iar la nivelurile de învățământ liceal și profesional ușoare creșteri ale efectivelor de elevi. Toate acestea au înregistrat ponderi și forme diferite pe medii de rezidență.

Contrar trendului ascendent din ultimii ani, în anul școlar 2020/2021, la nivelul **învățământului preșcolar** a avut loc o scădere a efectivelor de copii (cu aproximativ 21 de mii de copii). Scăderea efectivelor de preșcolari se regăsește în ambele medii de rezidență, însă este mai semnificativă în mediul urban.

La nivelul ansamblului **învățământului primar**, scad efectivele de elevi față de anul anterior, ajungând la 873,12 mii de elevi, cu 26,84 de mii mai puțini decât în anul precedent. Scăderi ale valorii indicatorului se regăsesc atât în mediul urban, cât și în rural, însă scăderea din mediul urban este mai consistentă (cu peste 15 mii de elevi mai puțin în urban, respectiv cu peste 11 mii de elevi mai puțin în rural).

La nivelul **învățământului gimnazial**, efectivele de elevi au fost de 707,2 mii de elevi, în scădere cu peste 5 mii față de anul anterior; s-au redus efectivele de elevi atât în urban, cât și în rural (peste 2500 de elevi în urban, respectiv peste 3000 de elevi în rural).

În **învățământul liceal**, la nivelul anului școlar 2020/2021 erau înscriși 616,5 mii de elevi, cu 1766 de elevi mai mulți față de anul școlar anterior.

Creșterea din ultimii ani a numărului de elevi înscriși în **învățământului profesional** a fost determinată de măsurile de revigorare a acestui nivel de educație. În anul școlar 2020/2021, efectivele au ajuns la aproape 110 mii de elevi, mai mult cu aproape 9000 de elevi față de anul anterior și aproape dublu față de momentul de reînființare a învățământului profesional (în 2014/2015).

În **învățământul postliceal**, a avut loc o scădere cu 720 de elevi, ajungându-se la un efectiv de 91,8 mii de elevi.

Elevii cu cerințe educative speciale (CES) și/sau cu dizabilități sunt cuprinși în învățământul special și, o parte dintre ei, în învățământul de masă:

- Aceștia se regăsesc la toate nivelurile de educație și reprezintă 1,8% din populația școlară cuprinsă în învățământul de masă (53,2 mii de elevi).
- Distribuția pe categorii este următoarea: 43063 de elevi cu CES; 9268 de elevi cu certificat de handicap; 46 de elevi școlarizați în spital; 828 de elevi școlarizați la domiciliu.
- Numărul elevilor cu CES și/sau dizabilități incluși în învățământul de masă diferă de la un nivel de educație/rută de formare la alta. Astfel, efectivele din învățământul primar sunt relativ similare cu cele din învățământul gimnazial. Însă, la nivelul învățământului secundar superior (liceu și școală profesională) efectivele scad la aproape jumătate, fapt care atrage atenția asupra reducerii caracterului incluziv al învățământului de masă odată cu trecerea la nivelurile superioare de educație.

Tabelul 7. Ponderea elevilor cu CES și/sau dizabilități școlarizați în învățământul de masă, pe niveluri de educație, în anul școlar 2020/2021

Nivel de învățământ	Efective de elevi	Efective de elevi cu CES și/sau dizabilități cuprinși în învățământul de masă	Ponderea din total elevi pe nivel de învățământ
Preșcolar de masă	503873	5703	1,1%
Primar de masă	866553	18419	2,1%
Gimnazial de masa	697429	18387	2,6%
Liceal de masă	615578	6274	1,0%
Profesional	104143	3973	3,8%
Postliceal	91464	449	0,5%
Total	2887087	53205	1,8%

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2021; Ministerul Educației, 2021

Tabelul 8. Efectivele de elevi cu CES și/sau dizabilități școlarizați în învățământul de masă, pe categorii și pe niveluri de educație, în anul școlar 2020/2021

Nivel învățământ	Elevi cu CES	Elevi cu certificat de handicap	Elevi școlarizați în spital	Elevi școlarizați la domiciliu	Total per nivel de învățământ
Preșcolar	4006	1681	0	16	5703
Primar	14550	3523	8	338	18419
Gimnazial	15316	2749	25	297	18387
Liceal	5260	852	11	151	6274
Profesional	3493	452	2	26	3973
Postliceal	438	11	0	0	449
Total per categorie	43063	9268	46	828	53205

Sursa: Ministerul Educației, 2021

I.A.2. Rata brută de cuprindere la toate nivelurile de învățământ

În anul școlar 2020/2021 rata brută de cuprindere la toate nivelurile de învățământ, ca raport din populația în vârstă de 6-23 de ani, a fost de 77%. În anul de referință, trei sferturi din populația de 3-21 de ani se aflau în sistemul de învățământ preuniversitar. De asemenea, 86,8% dintre elevii de 3-18 ani frecventau sistemul de educație preuniversitar (de la grădiniță până la liceu).

În perioada 2012/2013 – 2015/2016, s-a înregistrat o creștere ușoară a ratei brute de cuprindere la toate nivelurile de învățământ (vârsta 6-23 de ani), ca urmare a includerii în sistemul de învățământ obligatoriu a clasei pregătitoare și, în consecință, a creșterii ponderii copiilor de 6 ani cuprinși în sistemul de educație. În anul școlar 2020/2021, **rata brută de cuprindere la toate nivelurile de învățământ** și-a continuat tendința ușor ascendentă, indicatorul fiind de 77%.

Tabelul 9. Rata brută de cuprindere de la învățământul primar la cel superior, ca raport din populația în vârstă de 6-23 de ani

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	74,1	74,3	74,7	75,0	76,6	76,2	76,3	76,8	76,9	77,0
Feminin	75,3	75,2	76,1	77,0	78,3	77,9	78,1	78,6	79,2	79,6
Masculin	72,9	73,4	72,8	72,1	75,0	74,6	74,7	75,1	74,8	74,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Valorile indicatorului au înregistrat creșteri ușoare la nivelul populației școlare feminine, concomitent cu o ușoară scădere la nivelul populației masculine. Valorile indicatorului continuă să rămână mai mari în cazul fetelor (79,6% fete și 74,7% băieți), corelat cu creșterea diferenței dintre valorile indicatorului pe sexe.

Pentru anul școlar 2020/2021, calculul ratei brute de cuprindere pentru diferite niveluri de învățământ evidențiază următoarele date:

- Rata brută de cuprindere de la învățământul preșcolar la cel superior (3-23 ani) a avut valoarea de 78,1%, în scădere cu 0,5 p.p. față de anul școlar anterior. Valoarea indicatorului a manifestat tendințe descendente pe ambele sexe, mai evidente în cazul băieților (scădere de 0,2 p.p. pentru fete, respectiv cu 0.8 p.p. pentru băieți). După cum se poate remarca, populația școlară feminină este în avantaj față de cea masculină din perspectiva valorii acestui indicator, diferența pe sexe crescând ușor față de anul școlar anterior.

Tabelul 10. Rata brută de cuprindere de la învățământul preșcolar la cel superior, ca raport din populația în vârstă de 3-23 de ani

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Total	76,6	78,5	78,2	78,3	78,6	78,6	78,1
Feminin	78,1	80,0	79,7	79,9	80,1	80,5	80,3
Masculin	74,3	77,1	76,8	76,8	77,1	76,8	76,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2015-2021

- Raportându-ne numai la învățământul preuniversitar, la nivelul anului școlar 2020/2021, rata brută de cuprindere a fost 75,3% (ca raport din populația de 3-21 de ani), valoarea fiind mai mică cu 0,8 p.p. față de anul școlar anterior. Populația școlară feminină înregistrează o rată de cuprindere mai mare cu 2,1 p.p. față de cea masculină. Valoarea indicatorului este în ușoară scădere în comparație cu anul școlar anterior, atât pentru populația școlară feminină, cât și pentru cea masculină.
-

Tabelul 11. Rata brută de cuprindere în învățământul preuniversitar (de la învățământul preșcolar la cel liceal și postliceal) ca raport din populația în vârstă de 3-21 de ani

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Total	78,1	76,8	76,4	76,4	76,3	76,1	75,3
Feminin	78,6	77,3	77	77,2	77,2	77,1	76,4
Masculin	76,6	76,3	75,8	75,6	75,5	75,2	74,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2015-2021

- În cazul populației de 3-18 ani, rata brută de cuprindere de la învățământul preșcolar la cel liceal, are valoarea de 86,8%, în scădere cu 1 p.p. față de anul școlar anterior. Valoarea indicatorului a scăzut pentru ambele sexe (cu 0.9 p.p. în cazul fetelor, respectiv cu 1,1 p.p. în cazul băieților).

Tabelul 12. Rata brută de cuprindere în învățământul preuniversitar (de la învățământul preșcolar la cel liceal) ca raport din populația în vârstă de 3-18 ani

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Total	88,5	88,7	88,2	88,1	88,0	87,8	86,8
Feminin	88,6	88,3	87,9	88,0	87,9	87,7	86,8
Masculin	88,1	91,0	88,4	88,2	88,1	87,8	86,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2015-2021

I.B. Învățământul antepreșcolar și preșcolar

I.B.1. Învățământul antepreșcolar

În anul școlar 2020/2021, peste 17 mii de copii au fost cuprinși în învățământul antepreșcolar. Valorile indicatorului pe sexe arată că în creșe sunt înscriși mai mulți băieți decât fete. Numărul de copii înscriși în învățământul antepreșcolar din mediul rural este semnificativ mai redus față de numărul celor din mediul urban. Aproape 2 din 3 copii înscriși în învățământul antepreșcolar au 2 ani.

- **Numărul creșelor și al copiilor înscriși în învățământul antepreșcolar, pe medii de rezidență, sexe și forme de proprietate**

În anul școlar 2020/2021, în învățământul antepreșcolar au fost cuprinși 17,4 mii de copii, valoare în scădere cu 5,1 mii de copii față de anul școlar anterior. Activitățile educaționale și de îngrijire s-au desfășurat în 365 de unități independente și secții din cadrul grupurilor școlare.

Din numărul total al copiilor înscriși în învățământul antepreșcolar, 97,5% se regăsesc în mediul urban (16,9 mii de copii înscriși), respectiv 2,5% dintre aceștia în mediul rural (429 de copii).

Valorile indicatorului **pe sexe** arată că sunt mai mulți băieți înscriși în învățământul antepreșcolar decât fete (8929 de băieți, respectiv 8472 de fete).

Cei mai mulți dintre copiii cuprinși în învățământul antepreșcolar se regăsesc în instituții publice (97,2%), datele fiind ușor în scădere în raport cu cele înregistrate în anul școlar anterior.

Tabelul 13. Copii înscriși în creșe, pe medii de rezidență, sexe și forma de proprietate

	2019/2020		2020/2021	
	Număr	Pondere	Număr	Pondere
Total	22506	100%	17400	100%
Urban	22027	97,9%	16971	97,5%
Rural	479	2,1%	429	2,5%
Feminin	10877	48,3%	8472	48,7%
Masculin	11629	51,7%	8928	51,3%
Public	21818	96,9%	16906	97,2%
Privat	688	3,1%	494	2,8%

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2021

• **Numărul copiilor înscriși în învățământul antepreșcolar, după programul de funcționare a creșei**

Din numărul total al copiilor înscriși în învățământul antepreșcolar, în funcție de **programul de funcționare** al creșelor, 1,3% dintre copii frecventează programul normal, 97,8% dintre copii programul prelungit și 0,9% programul săptămânal și special.

Analiza valorilor indicatorului **pe medii de rezidență** arată că în mediul urban se regăsește aceeași distribuție a ponderilor ca per total. În mediul rural, toți copiii înscriși în învățământul antepreșcolar frecventează programul prelungit.

Tabelul 14. Numărul copiilor înscriși în învățământul antepreșcolar după programul de funcționare a creșei, pe medii de rezidență

2019-2020	Total	Urban	Rural	Pondere Total	Pondere Urban	Pondere Rural
Total	22506	22027	479	100%	100%	100%
Program normal	172	172	-	0,8%	0,8%	-
Program prelungit	21964	21485	479	97,6%	97,5%	100%
Program săptămânal și special	370	370	-	1,6%	1,7%	-
2020-2021	Total	Urban	Rural	Pondere Total	Pondere Urban	Pondere Rural
Total	17400	16971	429	100%	100%	100%
Program normal	228	228	-	1,3%	1,3%	-
Program prelungit	17023	16594	429	97,8%	97,8%	100%
Program săptămânal și special	149	149	-	0,9%	0,9%	-

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2021

• **Numărul copiilor înscriși în învățământul antepreșcolar pe vârste**

Din numărul total al copiilor înscriși în învățământul antepreșcolar, 1,1% au vârsta mai mică de 1 an, 17,9% au 1 an, aproape două treimi au 2 ani (64,4%), iar 16,6% au 3 ani. Față de anul școlar anterior, se constată scăderi ale valorii indicatorului la vârstele mici, respectiv creșterea valorii indicatorului la vârsta de 3 ani.

Valorile indicatorului pe **sex** păstrează tendința generală a populației de copii înscriși în învățământul antepreșcolar. Diferențele pe sexe sunt mici, variind între 0,1-0,4 p.p. Față de anul școlar anterior, a scăzut considerabil ponderea copiilor de 1 an (cu 9,5 p.p. fetele, respectiv cu 8,5 p.p. băieții), însă a crescut ponderea copiilor de 3 ani înscriși în creșe (cu 8,5 p.p. fetele, respectiv cu 7,7 p.p. băieții).

Tabelul 15. Numărul copiilor înscriși în învățământul antepreșcolar, pe vârste

2020/2021						
	Total	Feminin	Masculin	Pondere Total	Pondere Feminin	Pondere Masculin
Total, din care:	17400	8472	8928	100%	100%	100%
• sub 1 an	200	91	109	1,1%	1,1%	1,2%
• 1 an	3109	1503	1606	17,9%	17,7%	18,0%
• 2 ani	11199	5451	5748	64,4%	64,3%	64,4%
• 3 ani	2892	1427	1465	16,6%	16,8%	16,4%

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2021

I.B.2. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar

În anul școlar 2020/2021, rata brută de cuprindere a copiilor în vârstă de 3-5/6 ani în învățământul preșcolar a fost de 84,5%, valoare ușor mai scăzută față de anul școlar anterior. Valorile indicatorului pe sexe sunt identice. Rata de cuprindere în învățământul preșcolar din mediul rural este semnificativ mai redusă decât în mediul urban, ca urmare a ponderii reduse a copiilor de vârste mici care frecventează grădinițele în mediul rural.

În anul școlar 2020/2021, învățământul preșcolar a cuprins 505,2 mii de copii, fiind în scădere cu 21 de mii de copii față de anul școlar anterior. Aceștia sunt școlarizați în 1153 de grădinițe și 9529 de secții din cadrul grupurilor școlare sau al altor unități furnizoare de educație și formare.

Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar calculată la nivelul anului școlar 2020/2021 – reprezentând procentul copiilor cuprinși în grădiniță din totalul copiilor de vârstă corespunzătoare nivelului preșcolar – a scăzut ușor față de anul anterior, de la 88,6% până la valoarea de 84,5%.

Tabelul 16. Rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar

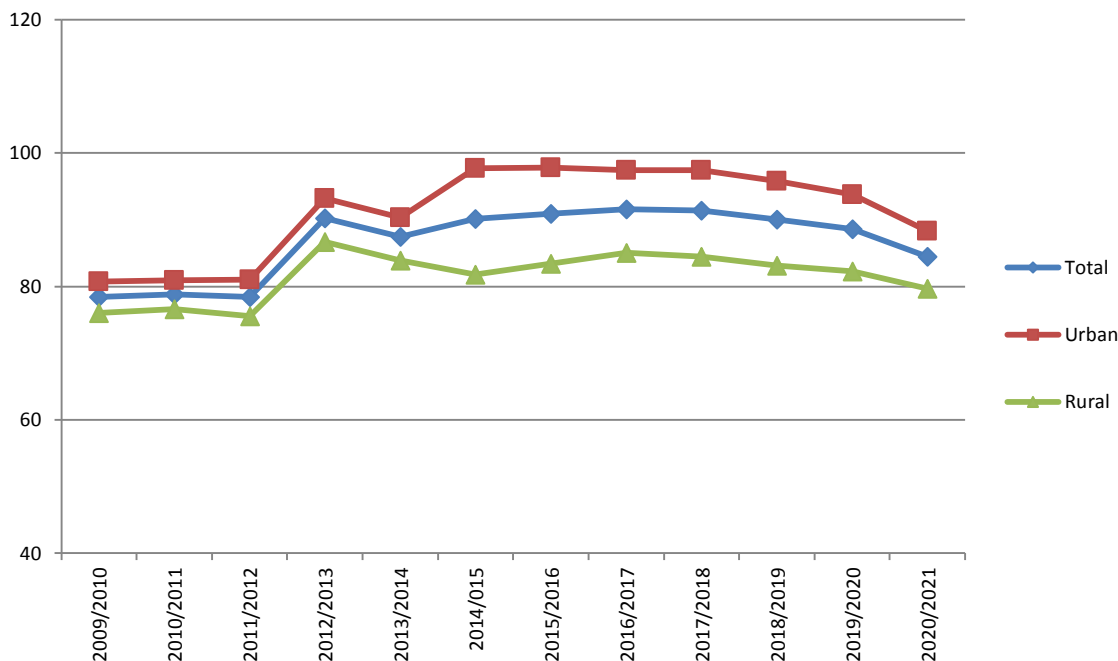
	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	78,4	90,2	87,4	90,1	90,9	91,6	91,4	90,0	88,6	84,5
Urban	81,0	93,2	90,3	97,7	97,8	97,4	97,4	95,8	93,8	88,3
Rural	75,5	86,7	83,9	81,8	83,4	85,0	84,5	83,1	82,3	79,7
Feminin	78,8	90,5	87,7	90,2	90,9	91,5	91,5	90,1	88,5	84,5
Masculin	78,0	89,9	87,1	89,9	90,9	91,6	91,2	89,9	88,8	84,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Valorile indicatorului pe sexe în anul școlar de referință înregistrează scăderi față de anul anterior, cu 4 p.p. în cazul fetelor, respectiv cu 4,3 p.p. în cazul băieților (valoarea indicatorului este egală pentru ambele sexe – 84,5%).

Pe fondul scăderii valorii indicatorului la nivel general, continuă să se manifeste **discrepanțe pe medii de rezidență**. În 2020/2021, diferența în favoarea mediului urban a scăzut față de anul școlar anterior la mai puțin de 10 p.p., indicatorul atingând valoarea de 88,3% în mediul urban și 79,7% în mediul rural. Mediul rural continuă să înregistreze rate de cuprindere în învățământul preșcolar cu mult mai mici decât mediul urban. Opțiunea părinților din rural de a nu-și trimite copiii la grădiniță la vârste mai mici este determinată atât de diferite dificultăți de acces (de exemplu, distanțe mari dintre casă și grădiniță), cât și de disponibilitățile de timp pentru îngrijirea copiilor pe care le au familiile în rural, comparativ cu urbanul. Aceste date evidențiază **necesitatea susținerii continue a mediului rural**, prin proiecte și măsuri specifice privind dezvoltarea rețelei de unități de învățământ preșcolar și susținerea participării la educația timpurie.

Figura 7. Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul preșcolar, pe medii de rezidență

I.B.3. Ratele specifice de cuprindere în învățământul preșcolar

Analiza ratelor specifice de cuprindere în grădiniță din anul școlar 2020-2021 reflectă scăderea participării la învățământul preșcolar a copiilor de 3, 4 și 6 ani, respectiv creșterea participării pentru copiii de 5 ani.

Începând cu anul școlar 2012/2013, **grupa de vârstă de 6 ani** corespunde învățământului obligatoriu. În prezentul raport, pentru asigurarea comparabilității datelor, sunt oferite date privind ratele specifice de cuprindere în învățământul preșcolar și pentru această grupă de vârstă. Analiza acestor date este relevantă din perspectiva evaluării eficienței obligativității clasei pregătitoare de la această vârstă.

Astfel, înainte de implementarea debutului școlar de la 6 ani, peste trei sferturi dintre copiii de această vârstă erau cuprinși în grădinițe. Începând cu anul 2012/2013, a scăzut semnificativ ponderea copiilor de 6 ani din grădinițe, până la valoarea de 16,7% în anul școlar 2020/2021. Aceste date evidențiază faptul că introducerea clasei pregătitoare de la vârsta de 6 ani și, respectiv, implementarea unor redimensionări curriculare corespunzătoare, au constituit un răspuns pozitiv la tendința părinților de a amâna vârsta debutului școlar din cauza reticențelor acestora privind dificultățile debutului școlarizării.

Față de anul școlar anterior, ratele specifice de cuprindere în învățământul preșcolar au înregistrat **tendințe descendente la 3, 4 și 6 ani, respectiv tendințe ascendente la 5 ani.**

Pe medii de rezidență, mediul rural continuă să fie în dezavantaj, chiar dacă pentru vârsta de 5 ani se înregistrează creșterea valorii indicatorului. Ca și în anii trecuți, diferențele pe medii de rezidență sunt semnificative, variind între 6,9- 7 p.p., pentru vârstele de 3-5 ani, în favoarea mediului urban. Pentru copiii de 6 ani, valoarea indicatorului este apropiată între urban și rural.

Tabelul 17. Rata specifică de cuprindere pe vârste în învățământul preșcolar

Vârsta		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016*	2016/ 2017	2017/ 2018*	2018/ 2019*	2019/ 2020	2020/ 2021
3 ani	Total	69,1	78,5	75,2	72,2	86,1	70,6	68,8	70,0	69,8	63,3
	Urban	74,8	86,2	81,6	80,2	95,4	75,7	73,8	75,0	74,8	66,4
	Rural	62,3	69,5	67,4	63,4	75,9	64,8	62,8	63,9	63,7	59,5
	Feminin	70,3	80,3	76,5	73,3	87,2	71,4	69,6	70,5	70,5	63,8
	Masculin	67,9	76,9	74,1	71,1	85,1	69,9	68,0	69,5	69,1	62,8
4 ani	Total	78,0	83,6	83,7	84,6	83,8	88,5	83,6	80,7	80,9	79,1
	Urban	77,5	84,7	86,3	92,0	89,5	93,3	88,3	84,6	85	82,2
	Rural	78,6	82,2	80,7	76,5	77,5	83,2	78,1	76,1	75,8	75,2
	Feminin	78,6	83,6	84,2	85	84,0	89,0	83,8	81,4	80,9	79,8
	Masculin	77,5	83,6	83,3	84,2	83,6	88,0	83,3	80,1	80,8	78,4
5 ani	Total	83,7	89,3	88,0	88,6	87,0	85,2	91,5	87,2	84	84,7
	Urban	83,5	90,7	89,2	95,3	93,8	90,2	96,9	91,8	86,8	87,8
	Rural	84,0	87,8	86,6	81,1	79,5	79,7	85,4	81,8	80,6	80,9
	Feminin	84,6	89,3	87,9	88,2	86,9	84,7	91,4	86,5	83,5	84,3
	Masculin	82,9	89,4	88,1	88,7	87,0	85,7	91,5	87,8	84,5	85,1
6 ani	Total	76,7	17,8	14,9	13,5	14,4	13,9	15,4	16,5	17,7	16,7
	Urban	82,2	16,5	13,6	12,1	13,6	13,8	15,7	16,6	18,2	17,3
	Rural	70,9	19,3	16,3	14,8	15,2	14,0	15,2	16,4	17,1	16,0
	Feminin	76,2	17,3	14,1	12,5	13,3	12,5	14,1	15,2	16,3	15,4
	Masculin	77,2	18,3	15,5	14,4	15,4	15,2	16,7	17,8	19,0	18,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

*Datele includ și copiii de 2 ani.

I.C. Învățământul primar și gimnazial

I.C.1. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial

Schimbarea de structură a sistemului de educație din anul școlar 2012/2013 a determinat efecte asupra ratei de cuprindere în învățământul primar și gimnazial. În anul școlar menționat, valoarea indicatorului a scăzut treptat, până la valoarea de 86,7% în anul școlar 2020/2021. Se mențin diferențe pe cicluri de învățământ; în anul școlar de referință, în învățământul primar sunt cuprinși aproape 90% dintre copiii de vârstă corespunzătoare, iar în învățământul gimnazial puțin peste 83%. Mediul rural continuă să rămână defavorizat în privința ratei de participare la educație, în special la nivelul învățământului gimnazial. Ratele de

participare sunt ușor mai mari pentru populația școlară masculină, comparativ cu populația feminină.

În anul școlar 2020/2021, învățământul primar și gimnazial (de masă și special) a cuprins 1580,3 mii de elevi (cu 32,5 mii mai puțin decât în anul școlar anterior), școlarizați în unități de învățământ cu personalitate juridică și structuri fără personalitate juridică.

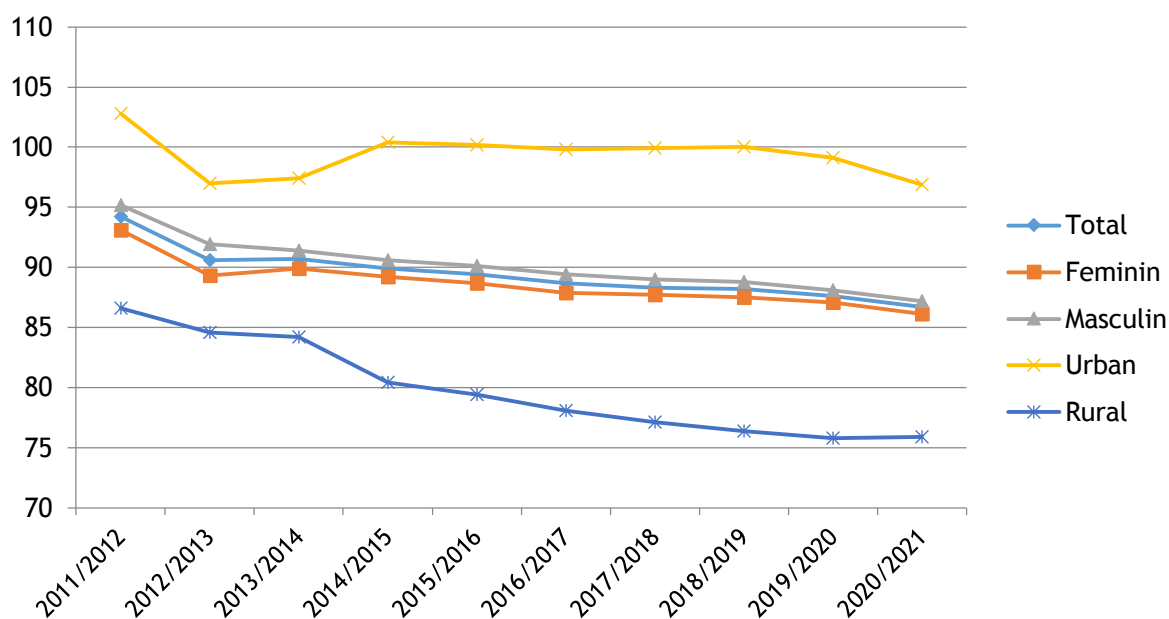
Evoluția **ratei brute de cuprindere în învățământul primar și gimnazial** – reprezentând ponderea elevilor cuprinși în ciclul primar și gimnazial din totalul copiilor de vârstă corespunzătoare celor două niveluri de studiu (6-14 ani) – a fost influențată de măsurile de reorganizare implementate în ultimii ani. Pe parcursul perioadei analizate, valoarea indicatorului a fost în scădere, de la 94,2% în 2011/2012 la 86,7% în 2020/2021. În ultimii nouă ani școlari, a fost înregistrată o scădere masivă ca o consecință a schimbării structurii sistemului școlar, prin includerea clasei pregătitoare în componența învățământului primar (ca urmare, intervalul de vârstă luat în analiză la calcularea indicatorului este mai mare). În anul școlar de referință, indicatorul își continuă tendința descendentă, cu 0,9 p.p. față de anul anterior.

Tabelul 18. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	94,2	90,6	90,7	89,9	89,4	88,7	88,3	88,2	87,6	86,7
Feminin	93,1	89,3	89,9	89,2	88,7	87,9	87,7	87,5	87,1	86,1
Masculin	95,2	91,9	91,4	90,6	90,1	89,4	89,0	88,8	88,1	87,2
Urban	102,8	97,0	97,4	100,4	100,2	99,8	99,9	100,0	99,1	96,9
Rural	86,6	84,6	84,2	80,4	79,4	78,1	77,1	76,4	75,8	75,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Figura 8. Rata brută de cuprindere în învățământul primar și gimnazial

Diferența pe sexe se menține și în anul școlar 2020/2021 în favoarea băieților cu 1,1 p.p. (86,1% fete, respectiv 87,2% băieți).

Pe medii de rezidență, rata de cuprindere în învățământul primar și gimnazial a scăzut constant în ultimii ani, atât în mediul urban, cât și în mediul rural. În anul școlar 2020/2021, valoarea ratei brute de cuprindere în urban este de 96,9%, iar în rural de 75,9%. Diferența pe medii de rezidență s-a mai redus față de anul școlar anterior (cu 2,3 p.p.), înregistrând o valoare de 21 p.p. în defavoarea mediului rural.

Tendința descendentă înregistrată de rata brută de cuprindere din primar și gimnazial în anul școlar 2020/2021 se regăsește și **pe fiecare ciclu de învățământ**.

După o perioadă de valori relativ constante, rata brută de cuprindere în învățământul primar a scăzut semnificativ, ca urmare a trecerii clasei pregătitoare în componența învățământului primar. În anul școlar 2020/2021 continuă tendința descendentă înregistrată în anul școlar anterior, ajungându-se la valoarea de 89,6%. O pondere încă semnificativă a copiilor de 6 ani se regăsește în grădinițe (16,7%, în scădere cu 1 p.p. față de anul școlar anterior).

Tabelul 19. Rata brută de cuprindere în învățământul primar

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	95,6	88,4	89,0	88,7	87,7	86,7	90,0	90,8	90,3	89,6
Feminin	94,7	87,7	88,3	88,1	87,2	85,9	89,5	90,3	90,0	89,2
Masculin	96,4	89,0	89,6	89,3	88,3	87,4	90,4	91,2	90,7	89,9

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Discrepanțele între valoarea acestui indicator pe medii de rezidență evidențiază situația defavorizată a învățământului din mediul rural (81,5% rural și 96,7% urban). Valoarea indicatorului este mai mare cu 0,7 p.p. în cazul băieților, diferența fiind constantă în ultimii doi ani.

Rata de participare **în învățământul gimnazial** a scăzut semnificativ în ultimii zece ani, până la valoarea de 83,4% în anul școlar 2020/2021, cu 1 p.p. mai redusă în raport cu anul școlar anterior. Discrepanța între valoarea indicatorului pe medii de rezidență este mai mare la nivelul învățământului gimnazial, decât în învățământul primar (69,8% rural și 97% urban). Valoarea indicatorului este mai mare în cazul băieților, în comparație cu fetele.

Tabelul 20. Rata brută de cuprindere în învățământul gimnazial

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	92,8	93,4	92,7	91,4	91,5	91,2	86,3	85,1	84,4	83,4
Feminin	91,6	91,2	91,9	90,6	90,5	90,5	85,3	84,1	83,6	82,6
Masculin	94,0	95,4	93,5	92,2	92,3	91,9	87,2	86,0	85,1	84,1

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

I.C.2. Ratele specifice de cuprindere pe vârste în învățământul primar și gimnazial

Schimbările de structură a sistemului de învățământ au influențe directe asupra ratelor specifice de cuprindere pe vârste. Rata de cuprindere a copiilor de 6 ani în învățământul primar a înregistrat ușoare oscilații de la un an școlar la altul; în 2020/2021, indicatorul înregistrează o scădere cu 3 p.p. față de anul școlar anterior. O pondere încă ridicată dintre copiii de 6 ani se află în grădiniță. Ratele specifice de cuprindere pentru celelalte vârste corespunzătoare învățământului primar și gimnazial au înregistrat ușoare oscilații față de anul anterior. Se înregistrează, în continuare, procente relativ ridicate de elevi care depășesc grupele oficiale de vârstă corespunzătoare învățământului primar (peste 10 ani), respectiv gimnazial (peste 14 ani).

Rata specifică de cuprindere pe vârste exprimă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de învățământ, din totalul populației (rezidente) de aceeași vârstă; indicatorul reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vârstă specifică.

- **Ratele specifice de cuprindere pe vârste, în învățământul primar**

Ca și alți indicatori, ratele specifice de cuprindere școlară pe vârste au prezentat tendințe oscilante în ultimii ani, influențate mai ales de schimbările sistemului de învățământ.

Cea mai relevantă din această perspectivă este **rata specifică de cuprindere pentru vârsta de 6 ani**. Dacă înainte de anul școlar 2012/2013 ponderea copiilor de 6 ani cuprinși în învățământul primar era de aproximativ 20%, în anul școlar 2020/2021 aceasta a crescut la aproape 74% (în scădere față de anul școlar anterior cu 3 p.p.). În același timp, 16,7% dintre copiii de 6 ani (în scădere față de anul școlar anterior) au rămas cuprinși în învățământul preșcolar. Dacă înainte de introducerea obligativității clasei pregătitoare nivelul ratei de cuprindere în școală a copiilor de 6 ani era ușor mai ridicat în mediul rural decât în urban, în ultimii nouă ani tendința s-a inversat, valoarea indicatorului fiind mai mare în mediul urban decât în rural cu aproape 10 p.p. (78,1% în urban, respectiv 68,8% în rural). În mod constant, diferența valorii indicatorului pe sexe este în favoarea fetelor: mai multe fete decât băieți își fac debutul școlar la vârsta de 6 ani (75% fete, respectiv 72,9% băieți).

La celelalte vârste corespunzătoare învățământului primar, ratele specifice de cuprindere înregistrează ușoare oscilații față de anul anterior. Astfel, la nivelul elevilor de 7, 9 și 10 ani se înregistrează scăderea valorii indicatorului, în timp ce la 8 ani, creșterea valorii indicatorului.

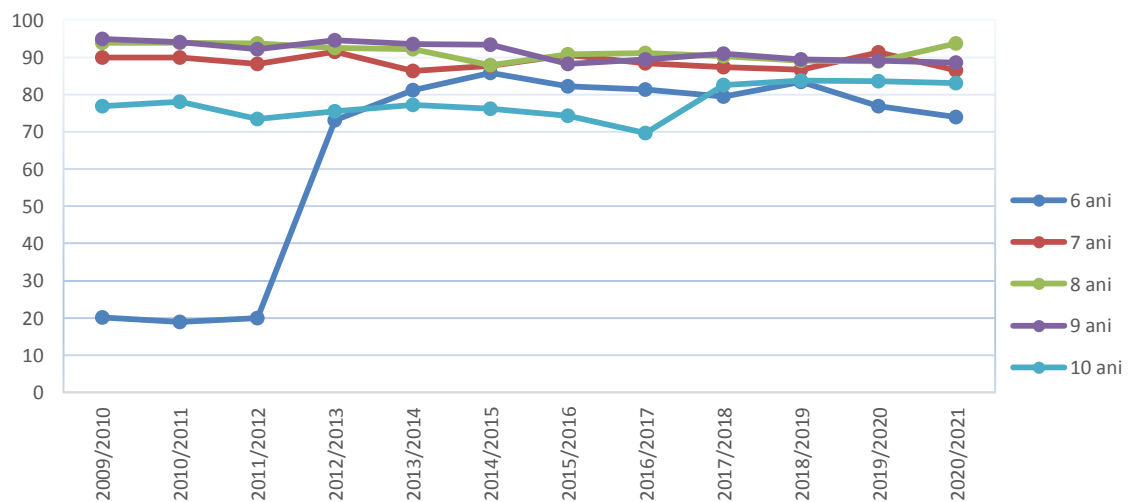
Pe medii de rezidență, ratele de cuprindere sunt mai mari în urban în comparație cu mediul rural, la toate vârstele corespunzătoare învățământului primar, cea mai mare diferență înregistrându-se la vârsta de 9 ani (20 p.p.).

Se remarcă prezența în învățământul primar a unei ponderi relativ ridicate de elevi care depășesc vârsta oficială corespunzătoare acestui nivel de studii: 16,5% dintre copiii de 11 ani și 2,6% dintre copiii de 12 ani sunt cuprinși în învățământul primar. Această stare de fapt poate avea multiple cauze: debutul școlar întârziat (mai ales în învățământul special, dar nu numai); fenomenul repetenției, cu impact asupra eficienței interne a sistemului de educație și cu efecte asupra riscului de abandon școlar.

Tabelul 21. Ratele specifice de cuprindere pe vârste, în învățământul primar

Vârsta		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
6 ani	Total	19,9	73,1	81,2	85,8	82,2	81,4	79,4	83,4	76,9	73,9
	Urban	19,4	73,9	83,3	95,4	92,3	91,7	88,5	92,6	83,7	78,1
	Rural	20,5	72,2	78,8	75,8	71,7	70,2	69,6	73,3	68,9	68,8
	Feminin	21,0	74,1	82,2	86,7	83,5	82,5	80,8	85,1	78,4	75,0
	Masculin	18,9	72,2	80,3	84,9	81,0	80,3	78,1	81,9	75,5	72,9
7 ani	Total	88,3	91,5	86,3	87,7	90,6	88,6	87,4	86,7	91,3	86,5
	Urban	93,0	94,4	87,9	95,0	99,5	97,8	97,9	95,8	100,2	92,8
	Rural	83,7	88,4	84,5	80,4	81,6	79,1	76,3	76,9	81,6	79,2
	Feminin	88,4	91,3	86,5	87,8	90,3	88,5	87,4	86,6	91,5	86,8
	Masculin	88,1	91,8	86,1	87,7	90,9	88,7	87,4	86,8	91,2	86,2
8 ani	Total	93,8	92,5	92,2	87,8	90,8	91,1	90,2	89,0	88,9	93,8
	Urban	97,7	96,7	95,1	95,2	98,9	100,5	100,3	100,0	98,9	102,7
	Rural	90,1	88,3	88,9	80,4	82,6	81,7	79,8	77,2	78,2	84,1
	Feminin	93,4	92,5	91,8	87,6	90,4	90,6	89,8	88,7	88,9	93,9
	Masculin	94,1	92,4	92,5	88,0	91,1	91,7	90,5	89,2	89,0	93,6
9 ani	Total	92,2	94,5	93,6	93,3	88,3	89,5	91,0	89,5	89,0	88,5
	Urban	98,5	99,0	98,5	102,7	96,8	98,0	101,4	100,1	100,6	98,1
	Rural	86,7	90,3	88,8	84,4	80,0	81,0	80,6	78,7	76,7	78,1
	Feminin	92,2	93,7	93,4	93,1	88,3	88,8	90,8	89,2	88,9	82,7
	Masculin	92,1	95,3	93,8	93,6	88,4	90,2	91,2	89,9	89,1	88,7
10 ani	Total	73,5	75,5	77,2	76,2	74,3	69,7	82,6	83,8	83,6	83,1
	Urban	79,9	80,2	82,1	85,4	82,7	75,4	89,4	91,8	92,0	92,4
	Rural	68,0	71,3	72,6	68,0	66,3	64,0	75,8	75,8	75,1	73,2
	Feminin	71,8	74,5	75,3	74,8	72,7	68,2	81,6	83,2	83,0	82,7
	Masculin	75,1	76,4	79,0	77,5	75,7	71,1	83,5	84,4	84,2	83,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Figura 9. Ratele specifice de cuprindere pe vârste, în învățământul primar

• **Ratele specifice de cuprindere pe vârste, în învățământul gimnazial**

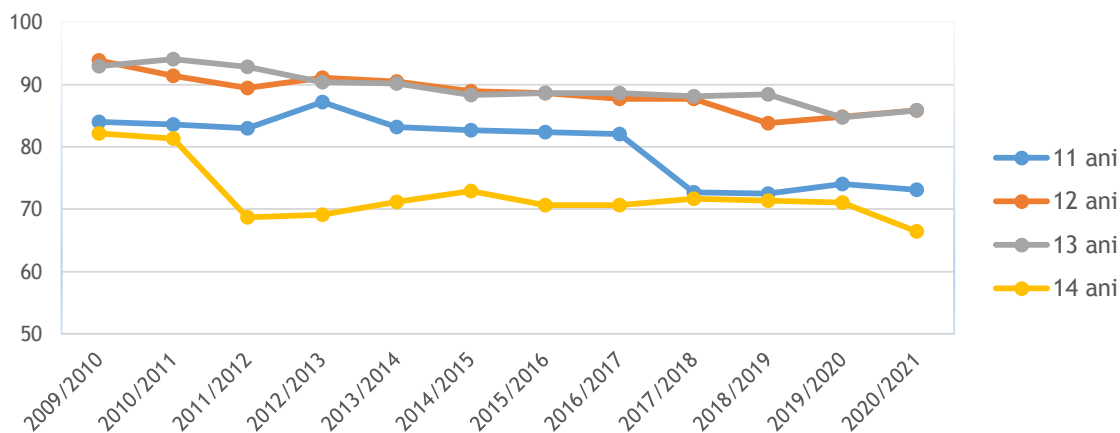
Evoluția ratelor specifice de cuprindere a elevilor în învățământul gimnazial înregistrează creșteri față de anul anterior pentru vârstele de 12 și 13 ani, și scăderi pentru vârstele de 11 și 14 ani. Ca și în învățământul primar, ratele de cuprindere în gimnaziu sunt mai mari în urban în comparație cu mediul rural, la toate vârstele corespunzătoare acestui nivel de studiu. De asemenea, ponderea elevilor care depășesc vârsta oficială corespunzătoare învățământului gimnazial se păstrează încă la valori mari: 10,7% dintre copiii de 15 ani și 3,2% dintre copiii de 16 ani sunt cuprinși în învățământul gimnazial.

Tabelul 22. Ratele specifice de cuprindere pe vârste, în învățământul gimnazial

Vârsta		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
11 ani	Total	83,0	87,2	83,2	82,7	82,4	82,0	72,7	72,5	74,0	73,1
	Urban	92,9	92,6	91,7	94,1	94,7	95,6	85,2	85,4	88,4	86,7
	Rural	74,8	82,1	75,6	73,0	71,5	69,3	60,6	59,7	59,6	59,1
	Feminin	83,8	83,8	84,7	83,6	83,3	83,0	73,9	73,4	75,2	74,6
	Masculin	82,2	90,6	81,7	81,9	81,6	81,1	71,6	71,6	72,8	71,7
12 ani	Total	89,5	91,1	90,5	88,9	88,6	87,7	87,7	83,8	84,8	85,9
	Urban	99,3	101,6	101,4	100,0	101,2	100,8	102,3	97,6	98,1	99,9
	Rural	81,3	82,2	81,2	79,7	77,8	76,1	74,2	70,4	71,7	71,9
	Feminin	89,2	91,0	90,4	89,2	88,5	87,6	87,7	83,9	84,9	86,2
	Masculin	89,8	91,1	90,6	88,7	88,6	87,8	87,7	83,7	84,7	85,6
13 ani	Total	92,8	90,4	90,2	88,3	88,6	88,6	88,1	88,4	84,7	85,9
	Urban	102,2	101,3	100,5	100,2	100,8	101,9	102,0	103,4	99,1	99,7
	Rural	84,8	81,4	81,6	78,5	78,4	77,2	75,9	74,5	70,8	72,4
	Feminin	92,9	90,1	90,1	88,2	88,5	88,5	87,8	88,4	84,6	85,6
	Masculin	92,7	90,6	90,2	88,5	88,6	88,6	88,3	88,4	84,7	86,2
14 ani	Total	68,7	69,1	71,2	72,9	70,6	70,6	71,7	71,4	71,1	66,4
	Urban	79,2	79,7	82,3	85,0	82,4	82,0	83,8	83,6	84,0	76,2
	Rural	59,6	60,2	62,2	63,1	60,9	61,2	61,5	60,6	59,1	57
	Feminin	66,7	67,8	69,7	71,3	69,1	69,3	69,9	69,6	69,6	64,8
	Masculin	70,6	70,3	72,7	74,4	71,9	71,8	73,3	73,0	72,5	68

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Figura 10. Ratele specifice de cuprindere pe vârste în învățământul gimnazial

I.C.3. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

În anul școlar 2019/2020, rata abandonului școlar a scăzut ușor în comparație cu anul școlar anterior. La nivel general, 1,3% dintre elevii de nivel primar și gimnazial au abandonat școala. Mediul rural, respectiv clasele de început de ciclu înregistrează valori ridicate ale abandonului școlar. Cele mai mari valori ale ratei abandonului școlar din învățământul primar și gimnazial s-au înregistrat la nivelul populației școlare din mediul rural (1,8% total, 1,7% primar, 1,9% gimnaziu), respectiv la nivelul elevilor de clasele pregătitoare, I și a V-a.

La finalul anului școlar 2019/2020, învățământul primar și gimnazial de masă cuprindea 1575,3 mii de elevi (exclusiv elevii din Programul „A Doua Șansă”). Din totalul elevilor din învățământul primar și gimnazial de masă aflați în evidențe la final de an școlar, 98,4% au fost declarați promovați și 1,6% repetenți, situație îmbunătățită în comparație cu anul școlar anterior. Datele corespunzătoare pentru învățământul special sunt relativ constante în comparație cu anul școlar anterior: 17,2 mii de elevi la final de an școlar, din care 98,4% au fost declarați promovați și 1,6% repetenți.

Pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, rata abandonului școlar (indicator calculat pe baza metodei „intrare-ieșire”) în anul 2019/2020 a fost de 1,3% (procent ce reprezintă 20,3 mii de elevi). În comparație cu anul anterior, valoarea indicatorului este în scădere. Pe medii de rezidență, scade valoarea indicatorului atât pentru mediul urban, cât și pentru rural, însă diferența pe medii rămâne constantă, mediul rural fiind în continuare în dezavantaj (0,8% în urban și 1,8% în rural). În ceea ce privește abandonul școlar pe sexe, se evidențiază o frecvență a abandonului ușor mai crescută în cazul populației școlare masculine (1,3% băieți și 1,2% fete). Diferența pe sexe este de 0,1 p.p., în continuă scădere față de anii școlari anteriori.

Tabelul 23. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Învățământ primar și gimnazial										
Total	1,8	1,8	1,4	1,5	1,8	1,8	1,6	1,7	1,6	1,3
Urban	1,8	1,7	1,1	1,3	1,5	1,4	1,1	1,1	1,2	0,8
Rural	1,8	1,8	1,6	1,8	2,2	2,3	2,3	2,4	2,2	1,8
Feminin	1,7	1,5	1,2	1,4	1,7	1,6	1,0	1,5	1,5	1,2
Masculin	1,9	2	1,5	1,6	2,0	2,0	2,2	1,8	1,7	1,3
Învățământ primar										
Total	1,6	1,6	1,1	1,2	1,8	1,7	1,5	1,6	1,6	1,3
Urban	1,6	1,6	0,9	1,1	1,6	1,4	1,1	1,1	1,2	0,9
Rural	1,6	1,5	1,3	1,4	2,0	2,0	2,1	2,2	2,1	1,7
Feminin	1,5	1,4	1,0	1,1	1,6	1,5	1,4	1,4	1,5	1,2
Masculin	1,7	1,7	1,2	1,3	1,9	1,8	1,7	1,7	1,7	1,3
Învățământ gimnazial										
Total	2,0	1,9	1,7	1,8	1,9	2,0	1,8	1,8	1,7	1,2

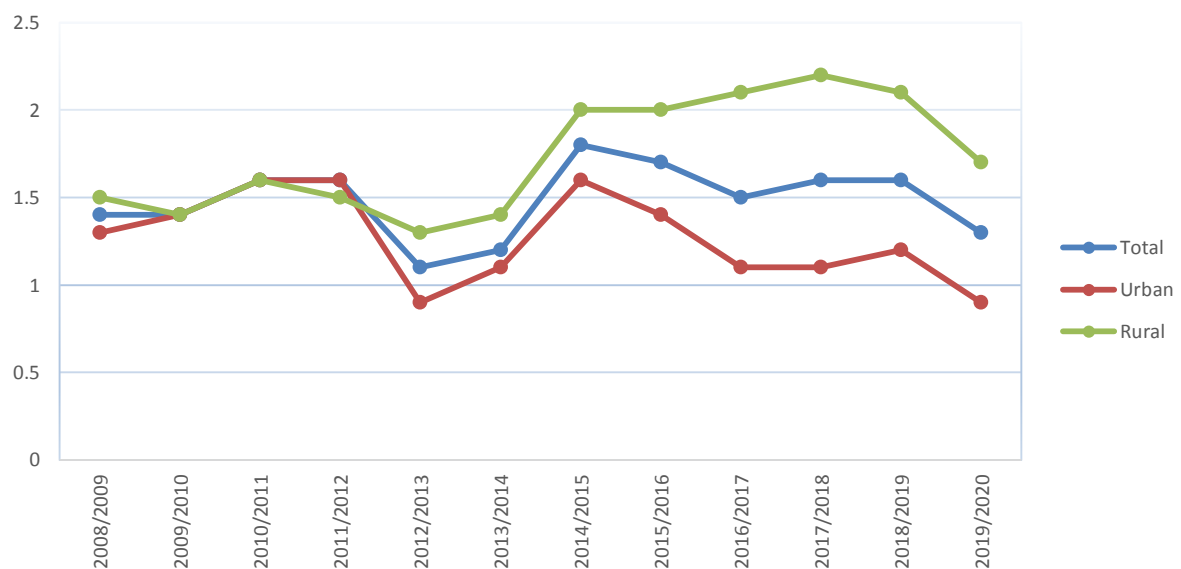
Urban	1,9	1,8	1,4	1,5	1,5	1,5	1,2	1,2	1,2	0,8
Rural	2,0	2,1	2,1	2,1	2,3	2,5	2,5	2,7	2,3	1,9
Feminin	1,9	1,7	1,6	1,7	1,7	1,8	0,6	1,7	1,5	1,2
Masculin	2,1	2,2	1,9	1,9	2,1	2,1	2,8	2,0	1,8	1,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

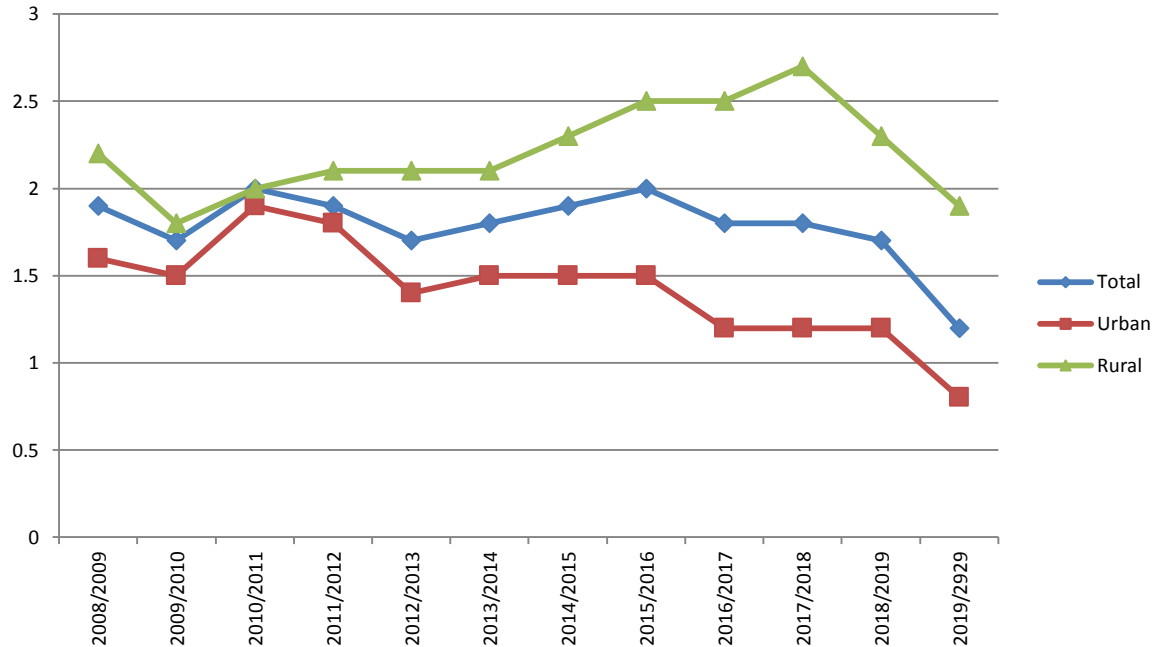
Observație: Pentru calcularea ratei abandonului școlar nu au fost luați în considerare elevii cuprinși în Programul „A doua șansă”

Pe fiecare nivel de studiu, se evidențiază aspecte caracteristice. În **învățământul primar**, abandonul școlar a crescut după momentul trecerii la 11 ani de școlaritate obligatorie. În anul școlar 2020/2021, indicatorul înregistrează valoarea de 1,3%, în scădere cu 0,3 p.p. față de anul școlar anterior. Diferența pe medii de rezidență continuă tendința ușor descendentă, mediul rural fiind în continuare defavorizat. Decalajul pe sexe se reduce ușor în contextul scăderii valorii indicatorului pentru ambele sexe (1,3% băieți din ciclul primar abandonează școala, comparativ cu 1,2% fete).

Figura 11. Rata abandonului școlar în învățământul primar, pe medii de rezidență

În **învățământul gimnazial** se înregistrează o scădere cu 0,5 p.p. a ratei abandonului școlar față de anul anterior, ajungându-se la valoarea de 1,2%. În seria de timp analizată, este pentru prima dată, când abandonul școlar din gimnaziu înregistrează o valoare inferioară celei din învățământul primar. În învățământul gimnazial, diferențele pe medii de rezidență sunt mai ample decât în ciclul primar, cu 1,1 p.p. în defavoarea mediului rural. Și în cazul gimnaziului, se evidențiază avantajul fetelor în comparație cu băieții (cu 0,1 p.p. în defavoarea băieților – aceeași diferență înregistrată și în cazul elevilor din ciclul primar).

Figura 12. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial, pe medii de rezidență

Relevantă în contextul de față este și analiza abandonului școlar **pe clase**. Datele evidențiază faptul că **ratele cele mai ridicate ale abandonului se înregistrează la clasele de început de cicluri de școlaritate**: clasa pregătitoare și clasa I, respectiv clasa a V-a. La nivelul clasei pregătitoare și clasei I, valorile indicatorului s-au redus în comparație cu anul școlar anterior, însă se mențin ridicate (1,5% la clasa pregătitoare, 2,1% la clasa I). Diferența pe medii de rezidență evidențiază situația defavorizată a mediului rural.

Tabelul 24. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial, pe clase și medii de rezidență

		2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Clasa pregătitoare	Total	-	-	0,5	1,0	1,7	1,8	1,6	1,8	2,0	1,5
	Urban	-	-	0,1	0,7	1,7	1,6	1,2	1,3	1,5	1,1
	Rural	-	-	0,9	1,3	1,7	1,9	2,1	2,3	2,5	2,1
I	Total	2,2	2,0	1,3	1,5	2,4	2,5	2,3	2,6	2,6	2,1
	Urban	2,3	2,0	1,2	1,4	1,9	1,9	1,6	1,7	1,6	1,4
	Rural	2,1	2,0	1,5	1,6	3,0	3,2	3,3	3,7	3,8	2,9
a II-a	Total	1,5	1,5	1,2	1,3	2,4	1,4	1,3	1,4	1,2	0,9
	Urban	1,5	1,5	1,2	1,1	2,0	1,1	0,9	0,9	0,9	0,7
	Rural	1,5	1,5	1,3	1,5	2,8	1,7	1,7	1,9	1,6	1,3
a III-a	Total	1,4	1,3	1,0	1,1	1,2	1,2	1,0	1,0	1,0	0,9
	Urban	1,4	1,3	0,9	1,0	1,2	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6
	Rural	1,4	1,3	1,2	1,3	1,3	1,7	1,4	1,5	1,3	1,3
a IV-a	Total	1,4	1,4	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,2	1,2	1,0
	Urban	1,4	1,4	1,3	1,2	1,3	1,3	1,0	0,9	1,1	0,8
	Rural	1,3	1,4	1,3	1,4	1,5	1,6	1,8	1,5	1,5	1,3

a V-a	Total	2,7	2,6	2,4	2,5	2,4	2,4	2,2	2,4	1,9	1,5
	Urban	2,8	2,6	2,2	2,1	1,9	1,8	1,5	1,5	1,3	1,0
	Rural	2,6	2,6	2,7	2,9	2,9	3,0	3,2	3,5	2,7	2,3
a VI-a	Total	1,8	1,7	1,4	1,6	1,7	1,8	1,6	1,6	1,7	1,0
	Urban	1,8	1,7	1,2	1,4	1,4	1,4	1,1	1,0	1,3	0,7
	Rural	1,9	1,7	1,7	1,8	2,1	2,2	2,2	2,4	2,2	1,5
a VII-a	Total	2,0	1,8	1,6	1,6	1,8	2,0	1,7	1,7	1,6	1,4
	Urban	1,8	1,8	1,2	1,4	1,4	1,6	1,0	1,1	1,1	0,8
	Rural	2,1	1,8	1,9	2,0	2,3	2,4	2,4	2,4	2,2	2,2
a VIII-a	Total	1,4	1,7	1,5	1,5	1,6	1,7	1,6	1,7	1,5	1,0
	Urban	1,2	1,7	1,1	1,2	1,1	1,2	1,0	1,0	1,0	0,6
	Rural	1,6	1,7	1,9	1,9	2,1	2,3	2,3	2,5	2,1	1,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Observație: Pentru calcularea ratei abandonului școlar nu au fost luați în considerare elevii cuprinși în Programul „A doua șansă”

Figura 13. Rata abandonului școlar în învățământul primar, pe clase

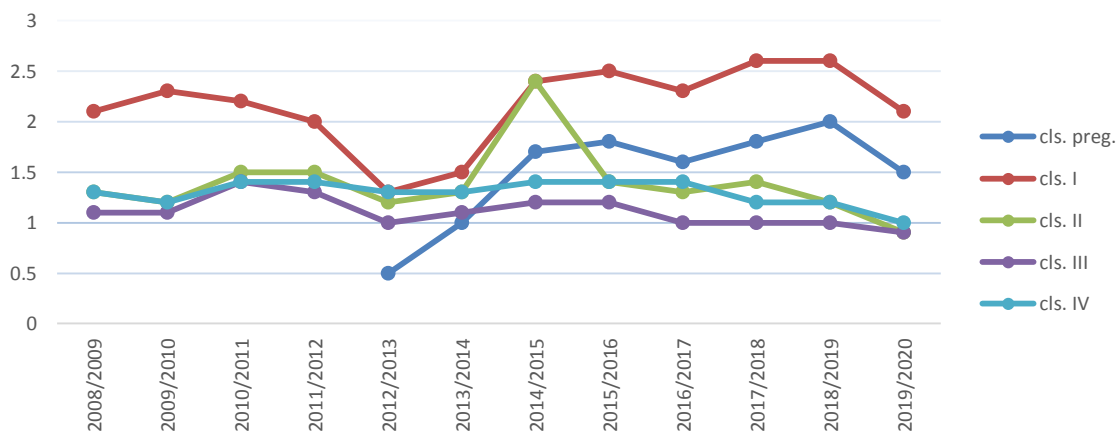
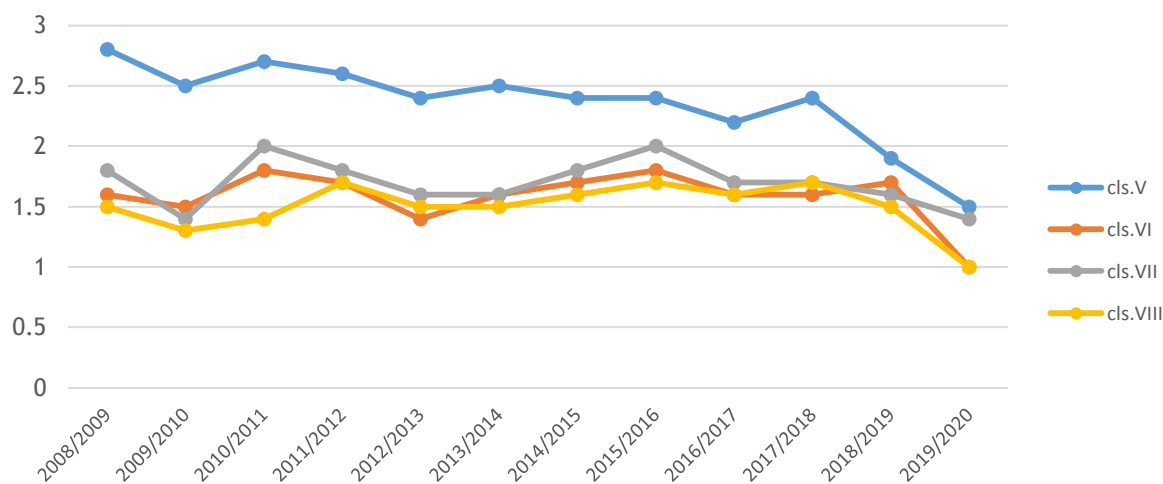

Figura 14. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial, pe clase

La nivel general, ratele ridicate ale abandonului școlar la început de ciclu de școlaritate au drept cauză dificultățile de adaptare cu care se confruntă elevii la tranziția de la un nivel de studiu la altul: stiluri de predare diferite, solicitări mai complexe în plan curricular; nu în ultimul rând diferențele semnificative în ceea ce privește numărul de ore de program școlar/săptămână.

Este de remarcat tendința generală de scădere a ratei abandonului școlar de la clasele de debut către cele de final de ciclu de școlaritate, cel mai probabil determinată de adaptarea progresivă a elevilor la solicitările școlare.

Analiza pe cohortă: abandon școlar și pierderi școlare

Indicatorul urmărește viața școlară a elevilor de la debutul în învățământul primar la finalul învățământului gimnazial. Datele referitoare la zece cohorte de elevi arată că abandonul și pierderile pe cohortă la nivelul învățământului primar și gimnazial au valori ridicate. Ambii indicatori au trecut printr-o perioadă de scădere amplă, urmată de o perioadă cu valori relativ stabile, apoi o nouă scădere în anul școlar marcat de începutul pandemiei de Covid-19:

- abandonul pe cohortă – de la 19,2% în 2010/2011 la valori de 13-14% în 2014-2018, respectiv 10,8% în 2019/2020;
- pierderile școlare – de la 20,9% în 2010/2011 la 16-17% în 2014-2018, respectiv 12,7% în anul școlar de referință.

Astfel, dacă în 2010/2011, numai opt din zece elevi înscriși cu opt ani în urmă în clasa I ajungeau să absolve clasa a VIII-a, în anul 2019/2020 aproape nouă din zece elevi au ajuns la final de ciclul gimnazial.

Analiza pe cohortă a abandonului școlar și a pierderilor școlare în funcție de mediul de rezidență evidențiază diferențe foarte mari între mediul rural și urban., situând mediul școlar rural într-o situație defavorizată. Astfel, la nivelul anului 2019/2020:

- 3,7% dintre elevii din mediul urban (din cohorta care a intrat în clasa I în urmă cu opt ani) au abandonat studiile, comparativ cu 17,1% dintre elevii din rural care abandonează studiile;
- aproape o cincime (19,7%) dintr-o cohortă școlară se pierde pe parcursul învățământului primar și gimnazial în mediul rural, comparativ cu numai 4,9% în mediul urban.

Tabelul 25. Evoluția pe cohorte a elevilor (de la înscrierea în ciclul primar la finalul ciclului gimnazial)

Debutul școlar		Finalul învățământului gimnazial			Ponderi (din total elevi înscriși în clasa I cu opt ani în urmă)			
An școlar	Elevi clasa I	An școlar	Absolvenți clasa a VIII-a	Repetenți clasa a VIII-a	% absolvenți clasa a VIII-a	% pierderi ciclul primar și gimnazial	% repetenți cl. a VIII-a	% abandon ciclul primar și gimnazial*
2003/2004	287552	2010/2011	227369	4888	79,1	20,9	1,7	19,2
2004/2005	227850	2011/2012	183315	5081	80,5	19,5	2,2	17,3
2005/2006	226324	2012/2013	183312	5817	81,0	19,0	2,6	16,4
2006/2007	220489	2013/2014	182600	5967	82,8	17,2	2,7	14,5

2007/2008	221185	2014/2015	184353	6558	83,3	16,7	3,0	13,7
2008/2009	212022	2015/2016	177651	6880	83,8	16,2	3,2	13,0
2009/2010	203895	2016/2017	169298	6485	83,0	17,0	3,2	13,8
2010/2011	203926	2017/2018	170528	6386	83,6	16,4	3,1	13,2
2011/2012	206055	2018/2019	174473	6379	84,7	15,3	3,1	12,2
2012/2013	202134	2019/2020	176557	3749	87,3	12,7	1,9	10,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2004-2021

* Inclusive cazurile de deces, migrație, exmatriculare, precum și elevii cu situația școlară neîncheiată

Observație: Au fost luați în calcul elevii din învățământul de masă și din cel special. Pentru învățământul primar sunt luați în calcul toți elevii, indiferent de forma de învățământ, iar pentru gimnaziu datele se referă numai la forma de învățământ de zi.

În perioada analizată, se remarcă valori mai ridicate ale abandonului școlar pe cohortă și ale pierderilor școlare, din clasa I până în clasa a VIII-a, în cazul populației masculine. În anul școlar de referință, valorile abandonului școlar pe cohortă a fost cu 0,9 p.p. mai mari în cazul băieților, comparativ cu fetele.

Tabelul 26. Evoluția coortei de elevi 2012-2019, pe sexe și medii de rezidență

	Elevi înscriși în clasa I 2012/2013	Absolvenți clasa a VIII-a 2019/2020	Repetenți clasa a VIII-a 2019/2020	Ponderi (din total elevi înscriși în clasa I cu opt ani în urmă)			
				% absolvenți clasa a VIII-a	% pierderi ciclul primar și gimnazial	% repetenți clasa a VIII-a	% abandon ciclul primar și gimnazial*
Total, din care:	202134	176557	3749	87.3	12,7	1.9	10,8
- feminin	98286	87363	1844	88.9	11.1	1.9	9.2
- masculin	103848	91354	1961	88.0	12.0	1.9	10.1
- urban	111448	105939	1399	95.1	4.9	1.3	3.7
- rural	90686	72778	2406	80.3	19.7	2.7	17.1

Sursa: Calculat pe baza datelor INS, 2013, 2021

* Inclusive cazurile de deces, migrație, exmatriculare, precum și elevii cu situația școlară neîncheiată

Observație: Au fost luați în calcul elevii din învățământul de masă și din cel special. Pentru învățământul primar sunt luați în calcul toți elevii, indiferent de forma de învățământ, iar pentru gimnaziu datele se referă numai la forma de învățământ de zi.

I.D. Învățământul liceal și profesional

I.D.1. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal și profesional

În ultimii ani, rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior a înregistrat un trend ascendent, cu diferențe pe rute de formare: valori relativ constante în învățământul liceal și valori în creștere în învățământul profesional. În anul școlar 2020/2021, liceul a continuat să aibă cea mai mare rată brută de cuprindere (75,3%), comparativ cu învățământul profesional (17,7%). Diferența de participare pe sexe (aproximativ 10 puncte procentuale) s-a înregistrat în favoarea populației școlare feminine la liceu, respectiv în favoarea populației școlare masculine în învățământul profesional.

Rata brută de cuprindere în învățământul liceal și profesional reprezintă procentul elevilor cuprinși în aceste niveluri de studiu din totalul populației de vârstă corespunzătoare (15-18 ani).

Rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior (învățământul liceal și cel profesional):

- Valorile acestui indicator au fost influențate în ultimii zece ani de măsurile educaționale din domeniu. Parcurgerea acestui nivel de studiu de cele două generații de elevi care au avut debutul școlar în 2003/2004 (la 6 ani și la 7 ani concomitent) a determinat creșterea ratei brute în intervalul 2011-2014 (aceștia au intrat în clasa a IX-a în 2011/2012 și au ieșit din clasa a XII-a în 2014/2015).
- Ulterior, valoarea indicatorului a scăzut brusc, dar reorganizarea învățământului profesional cu durata de 3 ani (începând cu anul școlar 2014/2015) a condus la o creștere treptată a ratei brute de cuprindere.
- Anul școlar 2020/2021 se încadrează în acest trend ascendent, valoarea indicatorului ajungând la 88,7% (mai mare cu 1,2 p.p. față de anul anterior).
- Analiza ratei brute de cuprindere pe sexe evidențiază valori mai mari în cazul populației școlare feminine, comparativ cu cea masculină; diferențele sunt în creștere de la un an la altul.

Tabelul 27. Rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior (liceu și învățământ profesional)

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	96,0	94,9	91,2	90,0	85,6	84,8	85,3	86,2	87,5	88,7
Feminin	95,3	94,2	91,1	90,3	85,9	85,5	86,4	87,2	88,7	90,1
Masculin	96,6	95,6	90,8	89,6	85,4	84,2	84,3	85,1	86,3	87,3

Observație: Valoarea indicatorului s-a obținut prin raportare la populația în vârstă de 15-18 ani, vârstă oficială corespunzătoare învățământului secundar superior.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

La nivelul învățământului liceal:

- Rata brută de cuprindere a înregistrat tendințe diferite în ultimii zece ani: a crescut semnificativ până în 2011 (ca urmare a desființării învățământului profesional, fapt ce

a dus la înscrierea absolvenților de gimnaziu doar în liceu), apoi a scăzut în perioada următoare (pe fondul reorganizării învățământului profesional).

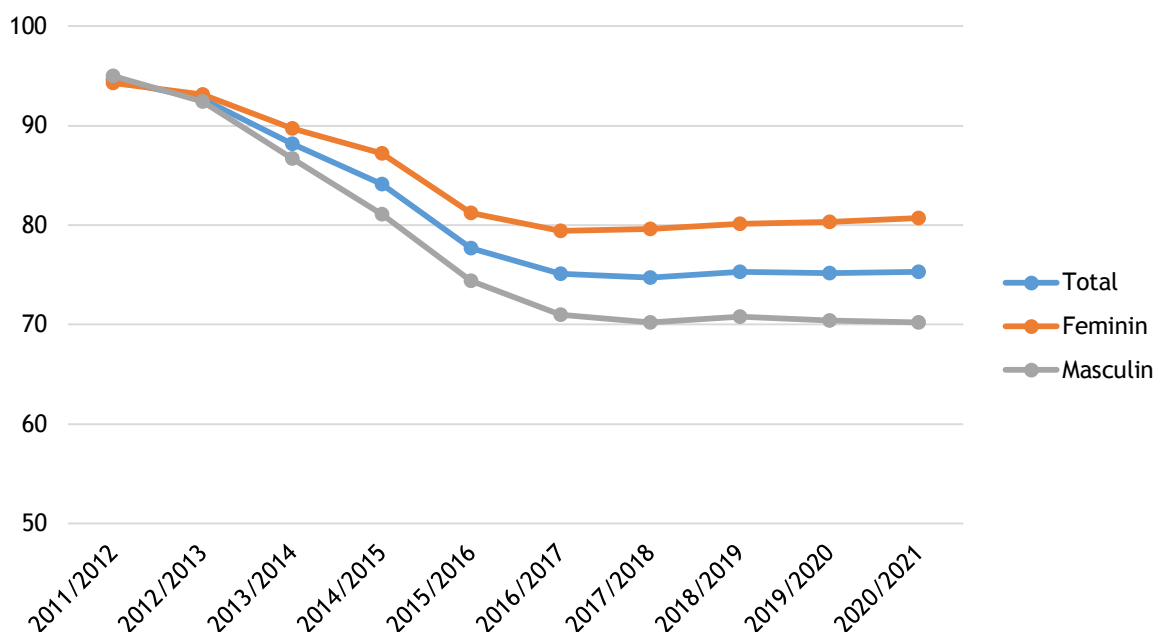
- În ultimii trei ani școlari, rata de cuprindere în liceu a înregistrat valori aproximativ constante, fiind de 75,3% în anul școlar 2020/2021.
- Rata de participare la liceu a populației școlare feminine a fost mai mare cu peste 10 p.p., comparativ cu populația masculină (pe fondul reorganizării învățământului profesional). Această diferență s-a accentuat de la un an școlar la altul.

Tabelul 28. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	94,6	92,7	88,2	84,1	77,7	75,1	74,7	75,3	75,2	75,3
Feminin	94,3	93,1	89,7	87,2	81,2	79,4	79,6	80,1	80,3	80,7
Masculin	95,0	92,4	86,7	81,1	74,4	71,0	70,2	70,8	70,4	70,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Figura 15. Rata brută de cuprindere în învățământul liceal, pe sexe

La nivelul învățământului profesional:

- După o scădere bruscă determinată de desființarea învățământului profesional în 2009, rata brută de cuprindere în acest nivel de studiu a început să crească începând cu anul 2012, pe fondul unor măsuri tranzitorii de implementare a învățământului profesional (stagii de pregătire practică pentru dobândirea calificării profesionale de nivel 3, conform Cadrului Național al Calificărilor).

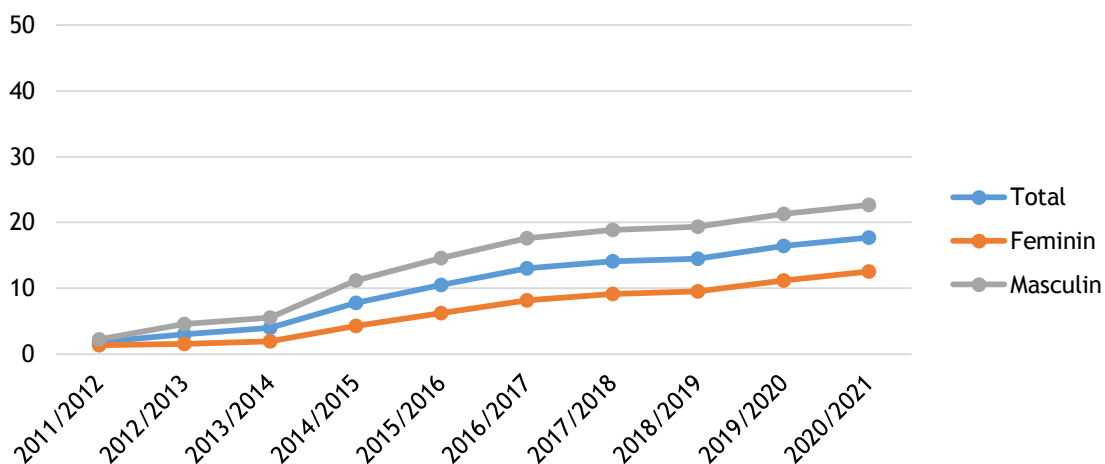
- Reorganizarea învățământului profesional de 3 ani, începând cu anul școlar 2014/2015, a determinat creșterea constantă și semnificativă a ratei brute de cuprindere, de la un an la altul.
- Anul școlar 2020/2021 se înscrie în același trend ascendent, indicatorul ajungând la valoarea de 17,7%.
- Distribuția pe sexe a valorilor indicatorului evidențiază o mai mare cuprindere în învățământul profesional a populației școlare masculine față de cea feminină, cu o diferență de peste 10 p.p. în ultimul an școlar.

Tabelul 29. Rata brută de cuprindere în învățământul profesional, pe sexe

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	1,8	3,0	4,0	7,8	10,5	13,0	14,1	14,5	16,4	17,7
Feminin	1,3	1,5	1,9	4,2	6,2	8,1	9,1	9,5	11,2	12,5
Masculin	2,2	4,5	5,5	11,2	14,6	17,6	18,9	19,3	21,3	22,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Figura 16. Rata brută de cuprindere în învățământul profesional, pe sexe

Analiza participării la învățământul secundar superior în anul școlar 2020/2021 în funcție de filiere și profiluri de formare evidențiază următoarele aspecte:

- La nivelul învățământului secundar superior – rata brută de cuprindere a continuat trendul ascendent al ultimilor ani; liceul continuă să aibă cea mai mare rată brută de cuprindere (75,3%), comparativ cu învățământul profesional (17,7%).
- La nivelul liceului – rata brută de cuprindere în liceele teoretice și vocaționale a crescut constant în ultimii patru ani (până 45,1% în 2020/2021), comparativ cu scăderea constantă a ratei brute de cuprindere în filiera tehnologică a liceului (30,2% în 2020/2021).
- La nivelul învățământului profesional și tehnic – rata brută de cuprindere a scăzut după anul 2009, pe fondul desființării învățământului profesional; în ultimii patru ani școlari

s-au înregistrat ușoare creșteri, până la valoarea de 43,6% în 2020/2021 (determinate de o participare mai amplă la învățământul profesional).

Tabelul 30. Rata brută de cuprindere în învățământul secundar superior, pe filiere de formare (%)

Nivelul de învățământ	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total învățământ secundar superior	96,0	94,9	91,2	90,0	85,6	84,5	84,9	86,2	87,5	88,7
Total învățământ liceal, din care:	94,6	92,7	88,2	84,1	77,7	75,1	74,7	75,3	75,2	75,3
- Licee teoretice și vocaționale	41,7	43,4	45,1	45,2	43,2	43,2	43,5	43,9	44,5	45,1
- Licee tehnologice	53,0	49,4	44,1	38,9	34,5	31,9	31,2	31,5	30,7	30,2
Total învățământ profesional și tehnic (licee tehnologice + învățământ profesional toate formele)	54,8	52,4	48,1	46,7	45,0	41,8	42,0	42,3	42,9	43,6

Sursa: Date preluate și/sau calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

I.D.2. Ratele specifice de cuprindere în învățământul liceal și profesional

Ratele specifice de cuprindere pe vârste în învățământul liceal și în cel profesional înregistrează evoluții oscilante, influențate direct de schimbările de structură implementate în sistemul de educație. În învățământul liceal se constată o cuprindere mai mare a populației școlare feminine decât a celei școlare masculine, pentru toate vârstele; situația este inversă în cazul învățământului profesional.

Ratele specifice de cuprindere în aceste niveluri de studiu se calculează prin raportarea numărului de elevi de liceu/școală profesională de o anumită vârstă la totalul populației rezidente de aceeași vârstă.

La nivelul învățământului liceal:

- În ultimii ani, ratele specifice de cuprindere au înregistrat evoluții specifice în cazul fiecărei vârste, cu ușoare creșteri sau scăderi de la un an la altul. Valorile ratelor au fost influențate de cuprinderea în liceu, în perioada 2011-2014, a celor două generații de elevi care au avut debutul școlar simultan (la 6 și 7 ani, în 2003/2004) și de restructurarea învățământului profesional.
- În anul școlar 2020/2021, în liceu au fost cuprinse ponderi între 59-65% din populația de 15 ani, de 16 ani și de 17 ani, respectiv puțin peste jumătate din populația de 18 ani.
- Pentru fiecare interval de vârstă, rata specifică de cuprindere a fost mai mare în cazul populației școlare feminine, comparativ cu populația școlară masculină.

- Pe lângă elevii de vârstă teoretică corespunzătoare (15-18 ani), în unitățile de învățământ liceal sunt cuprinși și elevi cu vârste mai mici (16% din totalul populației de 14 ani – în creștere față de anul anterior), dar și elevi cu vârste mai mari (peste 9% din populația de 19 ani și un număr semnificativ de elevi de 20 de ani și peste această vârstă). Situațiile care depășesc vârsta corespunzătoare acestui nivel de studiu pot fi determinate de: debut școlar întârziat, repetenție multiplă, amânarea continuării studiilor liceale în raport cu momentul absolvirii clasei a VIII-a, ruta progresivă de formare în învățământul secundar superior etc. Majoritatea acestor elevi se află înscriși în forme alternative, precum învățământul cu frecvență redusă, învățământul seral.

Tabelul 31. Ratele specifice de cuprindere pe vârste în învățământul liceal

Vârsta		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
15 ani	Total	79,3	75,8	73,6	65,7	62,6	60,0	60,7	60,3	57,9	58,9
	Feminin	80,9	77,6	75,6	71,0	68,5	65,8	66,6	66,0	63,6	65,0
	Masculin	77,8	74,1	71,6	60,7	56,9	54,5	55,1	54,8	52,5	53,1
16 ani	Total	76,1	76,4	75,3	72,5	67,4	64,7	63,0	63,6	63,5	61,0
	Feminin	77,4	79,1	78,3	76,5	72,4	70,4	68,7	69,5	69,2	66,7
	Masculin	74,9	73,8	72,5	68,6	62,7	59,2	57,6	58,1	58,1	55,7
17 ani	Total	74,8	74,8	73,5	72,5	70,8	66,3	64,8	63,2	64,3	64,5
	Feminin	76,5	77,3	76,7	75,6	74,6	70,9	70,1	68,6	70,1	70,0
	Masculin	73,2	72,4	70,4	69,5	67,2	62,0	59,8	58,2	58,9	59,4
18 ani	Total	60,1	62,2	61,6	63,5	52,4	53,2	52,4	53,4	51,5	51,3
	Feminin	60,7	63,1	63,0	65,7	52,9	55,1	54,3	55,4	53,1	54,0
	Masculin	59,5	61,4	60,3	61,4	51,9	51,5	50,6	51,6	49,7	48,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

La nivelul învățământului profesional:

- Ratele specifice de cuprindere au crescut semnificativ de la un an la altul, începând cu 2014/2015 (anul școlar corespunzător reorganizării acestei rute de formare).
- În anul școlar 2020/2021, învățământul profesional a cuprins ponderi între 13-17% din populația de 15 ani, de 16 ani și de de 17 ani, toate valorile fiind în creștere față de anul școlar anterior.
- Pentru toate vârstele corespunzătoare învățământului profesional, ratele specifice au valori mai mari în cazul populației școlare masculine, comparativ cu populația feminină.
- Ca și la nivel liceal, în învățământul profesional sunt incluși și elevi cu vârste mai mici sau mai mari decât intervalul corespunzător acestui nivel de studiu, dar în ponderi mult mai reduse (3% din populația de 14 ani; 4% din populația de 18 ani).

Tabelul 32. Rata specifică de cuprindere pe vârste în învățământul profesional

Vârsta		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
15 ani	Total	0,0	1,1	1,1	8,0	10,5	10,6	11,0	11,3	13,9	14,5
	Feminin	0,0	0,5	0,6	4,8	6,6	7,0	7,5	7,6	10,1	10,7
	Masculin	0,0	1,6	0,0	11,0	14,1	14,1	14,3	14,9	17,4	18,0
16 ani	Total	0,0	3,0	4,1	6,2	10,2	12,4	12,0	13,1	14,2	16,8
	Feminin	0,0	1,4	1,9	3,1	5,9	7,7	8,2	8,5	9,6	12,0
	Masculin	0,1	4,6	6,2	9,2	14,3	17,0	16,7	17,5	18,7	21,2

17 ani	Total	0,7	2,2	4,2	4,7	5,5	9,6	11,1	11,1	11,6	12,8
	Feminin	0,3	0,8	1,9	2,1	2,9	5,6	6,7	7,0	7,3	8,3
	Masculin	1,1	3,5	6,4	7,1	8,1	13,3	15,3	15,1	15,6	17,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

I.D.3. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional

În anul școlar 2020/2021, aproape opt din zece elevi de clasa a VIII-a și-au continuat studiile în liceu, iar doi din zece s-au înscris în învățământul profesional. 2,7% dintre elevi nu și-au continuat studiile în clasa a IX-a. Față de anul anterior, rata de tranziție a crescut la nivelul învățământului liceal, concomitent cu o ușoară scădere în învățământul profesional. Continuă să se înregistreze diferențe pe sexe: tranziția în învățământul liceal este mai mare în cazul fetelor, iar în învățământul profesional este mai mare în cazul băieților.

Rata de tranziție de la învățământul secundar inferior (gimnaziu) la cel secundar superior (liceu și învățământ profesional) se calculează prin raportarea numărului de elevi înscriși cu un an în urmă în clasa a VIII-a, la numărul de elevi înscriși în clasa a IX-a (liceu și școală profesională). Indicatorul este relevant pentru analiza accesului la învățământul secundar superior, precum și a capacității sistemului educațional de cuprindere a elevilor în acest nivel de studiu (care include și clasele a IX-a – a X-a de învățământ obligatoriu).

Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional:

- Acest indicator a avut valori oscilante în ultimii zece ani; în anul școlar 2020/2021, valoarea indicatorului a crescut față de anul anterior cu 2 p.p.
- O pondere de 97,3% dintre elevii înscriși cu un an în urmă în clasa a VIII-a și-au continuat studiile în clasa a IX-a.
- O pondere de 2,7% dintre elevii înscriși cu un an în urmă în clasa a VIII-a nu și-au continuat studiile în clasa a IX-a (abandon pe parcursul anului școlar, repetenție sau alte cauze ale pierderilor școlare) – valoare mai redusă față de anul anterior cu 2 p.p.

Tabelul 33. Rata de tranziție în învățământul liceal și profesional

		2011/ 2012*	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Învățământ liceal și profesional	Total	-	96,7	96,7	94,4	93,9	93,7	94,9	94,3	95,3	97,3
	Feminin	-	94,4	94,6	93,4	93,9	93,8	94,7	94,5	95,4	97,1
	Masculin	-	98,8	98,7	95,4	93,8	93,6	95,2	94,2	95,1	97,5
Învățământ liceal	Total	92,2	92,2	91,9	79,6	78,0	77,4	77,8	77,1	73,2	75,9
	Feminin	92,6	92,3	92,4	84,9	84,0	83,4	83,5	83,1	79,5	81,8
	Masculin	91,8	92,0	91,5	74,4	72,3	71,7	72,3	71,4	67,1	70,3
Învățământ profesional	Total	-	4,5	4,8	14,9	15,9	16,3	17,1	17,2	22,1	21,4
	Feminin	-	2,1	2,2	8,5	9,9	10,4	11,2	11,4	15,9	15,3
	Masculin	-	6,9	7,2	20,9	21,6	21,8	22,9	22,8	28,0	27,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

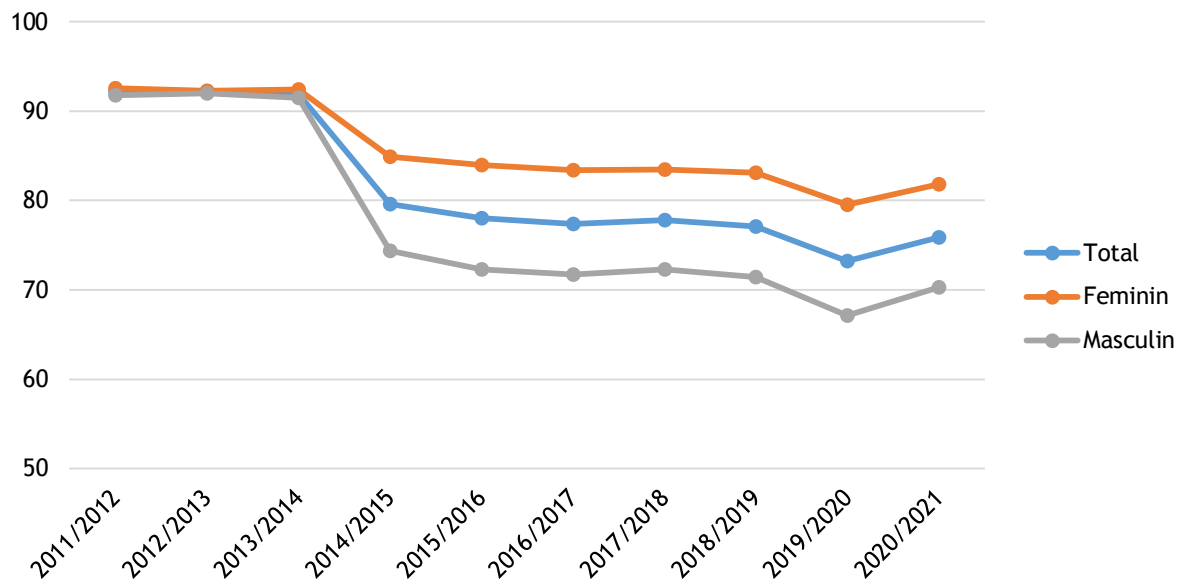
* Începând cu anul școlar 2009/2010, ruta de formare SAM/învățământ profesional a intrat în lichidare. În anii școlari 2010/2011 și 2011/2012 nu s-au mai realizat înscrieri în anul I de învățământ profesional.

Rata de tranziție în învățământul liceal:

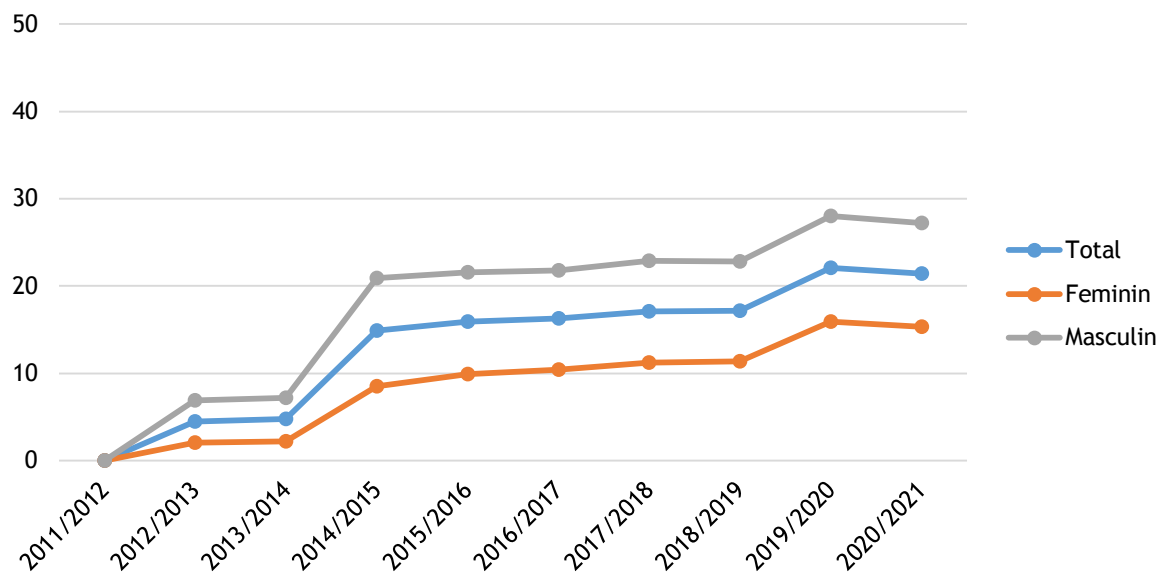
- În perioada 2011-2013, desființarea învățământului profesional a condus la rate ample de tranziție în învățământul liceal (aproximativ 92%). Ulterior, reînființarea învățământului profesional (în anul școlar 2014/2015) a determinat scăderea bruscă a tranziției elevilor către liceu.
- La nivelul anului școlar 2020/2021, aproape opt din zece elevi (75,9%) au optat pentru liceu – în creștere față de anul anterior.
- Tranziția la liceu a fost mai mare în cazul populației școlare feminine (cu aproape 12 p.p.), comparativ cu populația școlară masculină. Această diferență s-a păstrat în ultimii șapte ani.

Figura 17. Rata de tranziție în învățământul liceal, pe sexe

Rata de tranziție în învățământul profesional:

- Valoarea indicatorului a crescut semnificativ de la un an școlar la altul, începând cu 2014/2015, odată cu reînființarea învățământului profesional.
- În anul școlar 2020/2021, doi din zece elevi (21,4%) au optat pentru învățământul profesional.
- Diferența pe sexe s-a menținut în favoarea populației școlare masculine (cu aproape 12 p.p.), comparativ cu populația școlară feminină.

Figura 18. Rata de tranziție în învățământul profesional

I.D.4. Rata abandonului școlar în învățământul liceal și profesional

În anul școlar 2019/2020, rata abandonului școlar a înregistrat scăderi atât la nivelul liceului, cât și al învățământului profesional. Cei mai mulți dintre elevii de liceu care au abandonat studiile provin din filiera tehnologică, iar cei mai puțini din filiera vocațională. Ponderea populației școlare masculine care abandonează studiile este mai amplă în învățământul liceal și mai redusă în învățământul profesional, comparativ cu ponderea populației școlare feminine aflate în situație de abandon la nivelul celor două rute de formare.

În contextul raportului de față, rata abandonului școlar este calculată prin raportarea numărului de elevi aflați în evidență la sfârșitul unui an școlar la numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar (metoda intrare-ieșire).

Rata abandonului școlar în învățământul liceal:

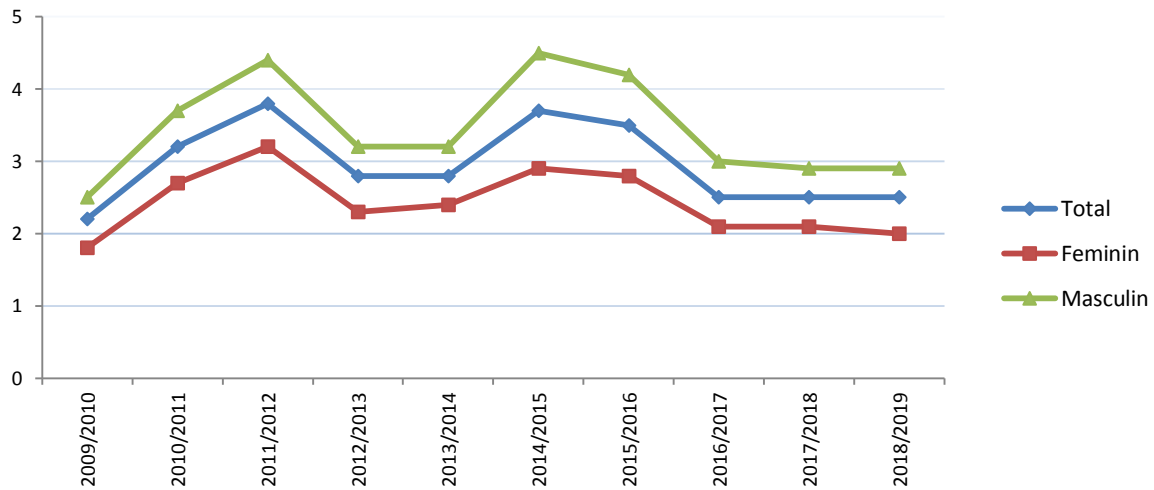
- Valorile indicatorului au înregistrat creșteri și scăderi succesive în ultimii zece ani, determinate de schimbarea rutelor de formare.
- Reînființarea învățământului profesional în 2014/2015 a determinat scăderea treptată a ratei abandonului școlar la liceu, până la valoarea de 1,9% (11660 de elevi) la finalul anului școlar 2019/2020.
- Pe toată perioada analizată s-au păstrat diferențele pe sexe cu privire la abandonul școlar: în mod constant, o pondere mai mare a băieților abandonează liceul, comparativ cu fetele.

Tabelul 34. Rata abandonului școlar în învățământul liceal

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	3,2	3,8	2,8	2,8	3,7	3,5	2,5	2,5	2,5	1,9
Feminin	2,7	3,2	2,3	2,4	2,9	2,8	2,1	2,1	2,0	1,6
Masculin	3,7	4,4	3,2	3,2	4,5	4,2	3,0	2,9	2,9	2,2

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021.

Observație: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii înscriși în Programul „A doua șansă”.

Figura 19. Rata abandonului școlar în învățământul liceal

Analiza situației abandonului școlar din ultimii ani pe filiere de formare ale învățământului liceal evidențiază următoarele aspecte:

- Ratele abandonului școlar au scăzut la toate filierele.
 - Filiera teoretică – rata abandonului școlar a scăzut de la un an la altul, odată cu reînființarea învățământului profesional. La finalul anului 2019/2020, a înregistrat cea mai scăzută rată de abandon (0,7%). Valoarea indicatorului este ușor mai crescută la profilul real, față de profilul uman.
 - Filiera tehnologică – rata abandonului rămâne amplă (3,6% în 2019/2020). Există diferențe între profiluri: cele mai mari valori ale abandonului se înregistrează la profilul tehnic și la profilul resurse naturale și protecția mediului, iar cele mai mici la profilul servicii.
 - Filiera vocațională – ratele de abandon au avut valori reduse pe toată perioada analizată, ajungând la 0,8% în 2019/2020).

 Tabelul 35. Rata abandonului școlar în învățământul liceal, pe filiere și profiluri de formare, la finalul anului școlar 2019/2020

	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	2,8	2,8	3,5	3,5	2,5	2,5	2,5	1,9
Filiera teoretică	1,1	1,6	1,8	1,9	1,1	1,1	1,1	0,7
- real	1,7	2,2	2,2	2,4	1,3	1,3	1,4	0,8
- uman	0,4	0,8	1,2	1,1	0,9	0,8	0,7	0,6
- special	-	-	-	-	-	2,2	1,0	2,1
Filiera tehnologică	4,1	4,2	5,4	5,7	4,3	4,3	4,5	3,6
- tehnic	5,0	5,1	6,9	7,3	5,7	5,7	5,8	4,6
- resurse naturale și protecția mediului	4,4	4,1	5,4	6,1	4,8	4,5	5,1	3,9
- servicii	2,7	2,8	3,4	3,5	2,7	2,9	2,9	2,5
- special	-	-	-	-	-	5,0	7,6	2,6
Filiera vocațională	1	0,1	1,6	1,4	1,5	1,2	0,8	0,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2013-2021

Observație: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii înscriși în Programul „A doua șansă”.

Rata abandonului școlar în învățământul profesional:

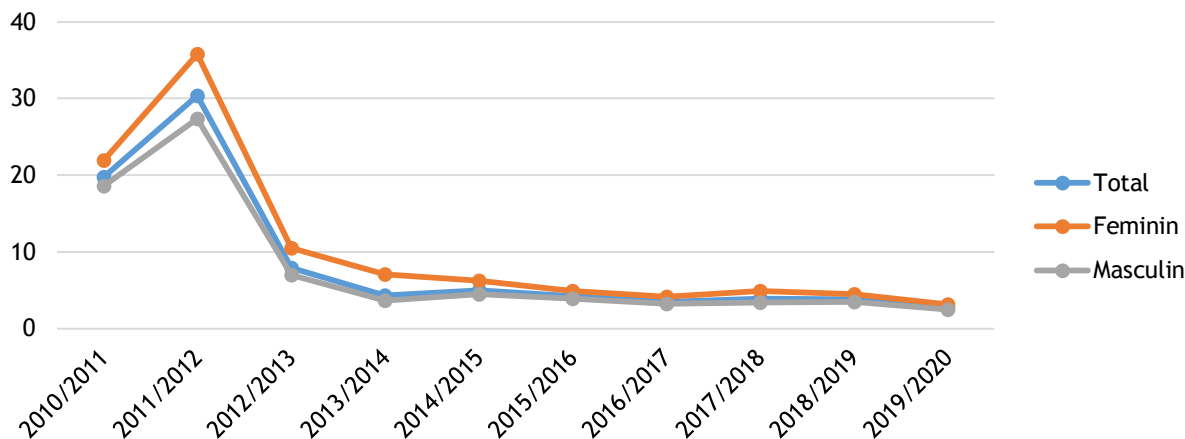
- Intrarea în lichidare a învățământului profesional în perioada 2009-2011 a dus la creșterea foarte amplă a abandonului școlar la nivelul acestei rute de formare.
- Odată cu reorganizarea învățământului profesional în 2014/2015, rata abandonului a scăzut semnificativ, până la valoarea de 2,7% la finalul anului 2019/2020.
- Se constată o pondere mai mare a abandonului în cazul populației feminine, în comparație cu populația masculină.

 Tabelul 36. Rata abandonului școlar în învățământul profesional

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	19,8	30,4	7,9	4,3	5,0	4,2	3,5	3,9	3,8	2,7
Feminin	21,9	35,8	10,5	7,1	6,2	4,9	4,1	4,9	4,5	3,1
Masculin	18,6	27,4	7,0	3,6	4,5	3,9	3,2	3,4	3,5	2,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021.

Observație: La calcularea indicatorului nu au fost luați în considerare elevii înscriși în Programul „A doua șansă”.

Figura 20. Rata abandonului școlar în învățământul profesional

I.E. Învățământul postliceal

I.E.1. Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal

În ultimii ani școlari, rata brută de cuprindere în învățământul postliceal a înregistrat valori relativ constante. Populația școlară feminină cuprinsă în acest nivel de educație este mai numeroasă decât cea masculină, decalajul dintre sexe crescând de-a lungul perioadei analizate.

Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal:

- Indicatorul a înregistrat creșteri semnificative în prima parte a intervalului analizat, până în anul 2014, când s-a reglementat posibilitatea de admitere la facultate a absolvenților de liceu care nu au promovat examenul de bacalaureat.
- În ultimii ani, rata de cuprindere în acest nivel de studiu a avut valori relativ constante (14,9%).
- Analiza valorilor indicatorului pe sexe, de-a lungul perioadei analizate, relevă o accentuare a decalajului în favoarea populației școlare feminine – ajungându-se în ultimul an școlar la o diferență de peste 13 p.p.

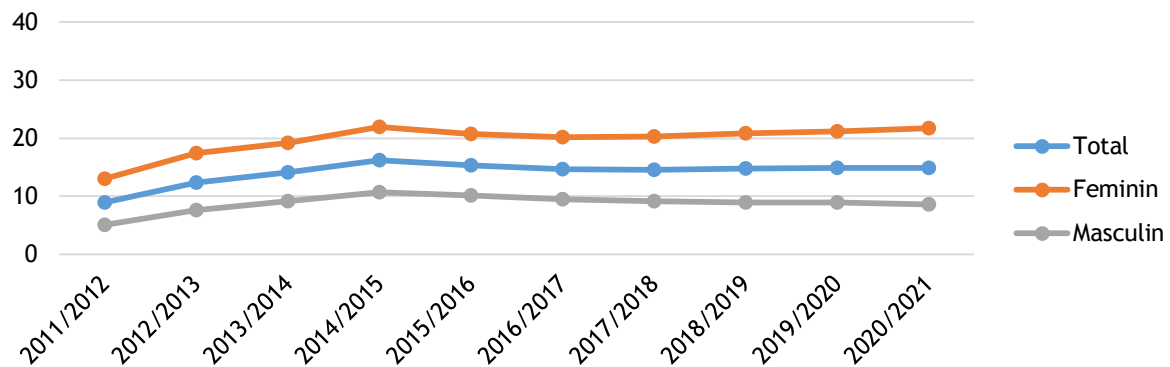
Tabelul 377. Rata brută de cuprindere în învățământul postliceal

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	9,0	12,4	14,1	16,2	15,3	14,7	14,6	14,8	14,9	14,9
Feminin	13,0	17,4	19,2	22,0	20,7	20,2	20,3	20,9	21,2	21,7
Masculin	5,1	7,6	9,2	10,7	10,2	9,5	9,2	9,0	8,9	8,6

Observație: În calcularea indicatorului, raportarea s-a făcut la populația de 19-21 ani.

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Figura 21. Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul postliceal

I.E.2. Ratele specifice de cuprindere în învățământul postliceal

Ratele specifice de cuprindere în învățământul postliceal au păstrat valori relativ constante în ultimii ani. La toate vârstele corespunzătoare acestui nivel de studiu, populația școlară feminină înregistrează o rată de cuprindere de peste două ori mai mare, comparativ cu cea masculină. Datele evidențiază că această formă de învățământ continuă să fie o opțiune atractivă pentru anumite categorii de absolvenți de liceu.

Ratele specifice de cuprindere în învățământul postliceal în anul școlar 2020/2021:

- Valorile indicatorului au fost relativ constante în ultimii doi ani.
- La toate vârstele corespunzătoare învățământului postliceal, populația școlară feminină înregistrează valori de peste două ori mai mari, comparativ cu populația școlară masculină.
- La nivel general, ratele specifice de cuprindere cresc odată cu vârsta elevilor; se poate estima că intrarea în învățământul postliceal se face, în general, după vârsta de 20 de ani. Opțiunea pentru școlile postliceale la o vârstă mai mare decât cea teoretică corespunzătoare este, cel mai probabil, determinată de aspecte variate (nevoia absolvenților de liceu angajați pe piața muncii de a-și completa formarea profesională; creșterea ponderii absolvenților de liceu fără diplomă de bacalaureat, care au acces direct la această rută de învățământ).

Tabelul 38. Rata specifică de cuprindere, pe vârste, în învățământul postliceal

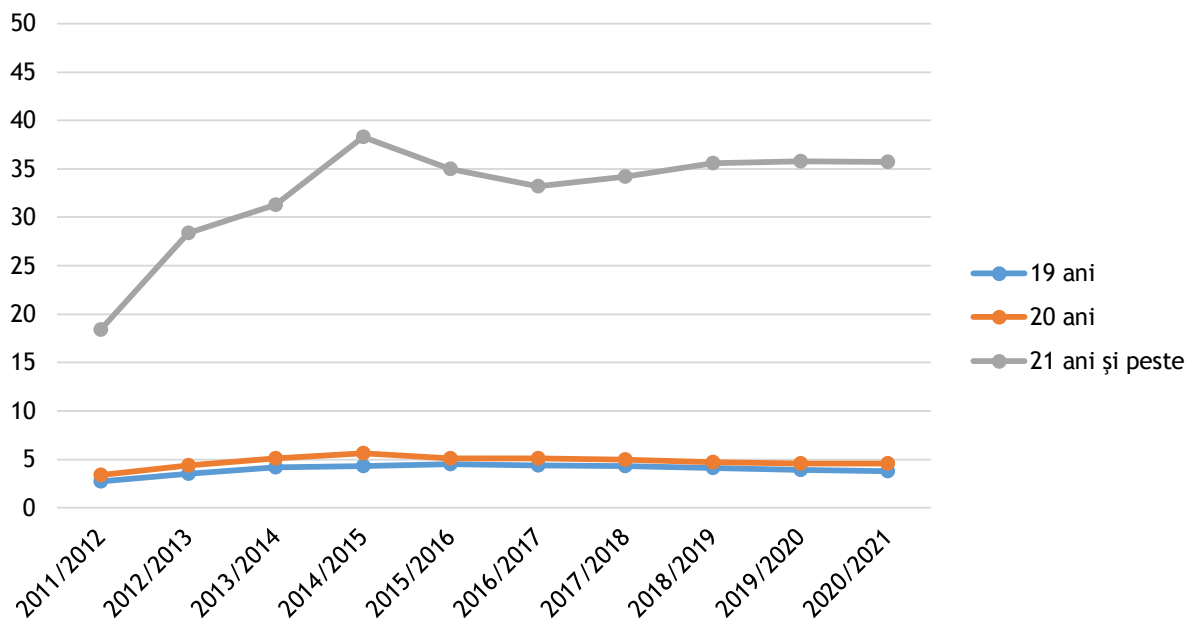
		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
19 ani	Total	2,7	3,5	4,2	4,3	4,5	4,4	4,3	4,1	3,9	3,8
	Feminin	4,2	5,3	5,9	6,0	6,2	6,1	6,0	5,7	5,6	5,5
	Masculin	1,3	1,9	2,5	2,6	2,8	2,8	2,7	2,5	2,3	2,3
20 ani	Total	3,4	4,4	5,1	5,6	5,1	5,1	5,0	4,7	4,6	4,6
	Feminin	5,2	6,3	7,1	7,9	7,0	7,1	7,1	6,6	6,6	6,7
	Masculin	1,6	2,5	3,1	3,5	3,2	3,3	2,9	2,8	2,7	2,7

21 ani și peste	Total	18,4	28,4	31,3	38,3	35,0	33,2	34,2	35,6	35,8	35,7
	Feminin	26,0	39,4	42,3	51,9	46,9	45,2	47,0	50,0	50,9	51,5
	Masculin	11,0	18,0	20,8	25,7	23,6	21,7	27,8	21,7	21,5	20,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Figura 22. Rata specifică de cuprindere pe vârste în învățământul postliceal

I.E.3. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal

La finalul anului școlar 2019/2020, rata abandonului școlar în învățământul postliceal a scăzut semnificativ față de anul școlar anterior. Se păstrează diferențe pe sexe ale valorii indicatorului.

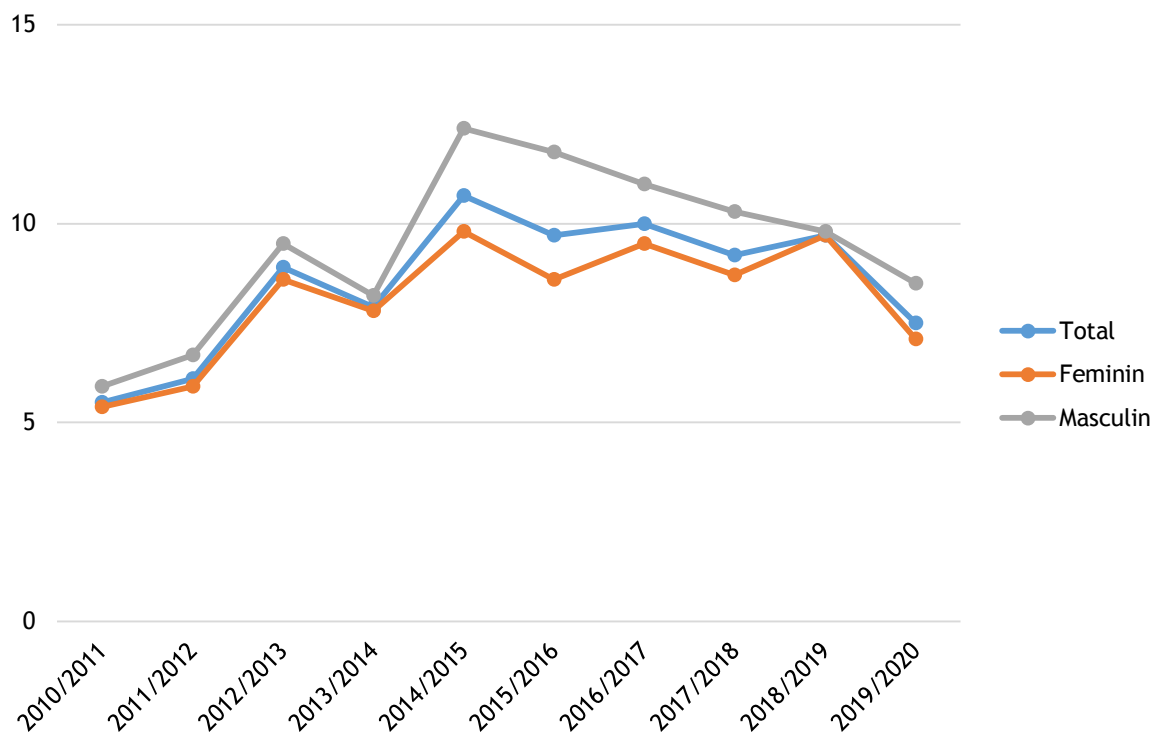
Rata abandonului școlar în învățământul postliceal:

- Valorile indicatorului au crescut de la un an la altul în perioada 2010-2014, apoi s-au păstrat relativ constant.
- La finalul anului școlar 2019/2020 s-a înregistrat o scădere, valoarea indicatorului fiind de 7,5% (cu 3,6 p.p. mai mică față de anul anterior).
- Se păstrează diferențele pe sexe, populația feminină înregistrând rate de abandon mai scăzute decât cea masculină.

Tabelul 39. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	5,5	6,1	8,9	7,9	10,7	9,7	10,0	9,2	9,7	7,5
Feminin	5,4	5,9	8,6	7,8	9,8	8,6	9,5	8,7	9,7	7,1
Masculin	5,9	6,7	9,5	8,2	12,4	11,8	11,0	10,3	9,8	8,5

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Figura 23. Rata abandonului școlar în învățământul postliceal

CAPITOLUL II. RESURSELE UMANE ALE SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

II.A. Ansamblul sistemului de învățământ

II.A.1. Evoluția efectivelor de personal din învățământul preuniversitar

În ansamblu, efectivul de personal din învățământul preuniversitar este pe un ușor trend ascendent, având loc însă variații la nivelul ciclurilor de învățământ: creșteri la nivel preșcolar, gimnazial și liceal, respectiv scăderi la nivel primar, postliceal. Per total, atât personalul didactic din mediul urban, cât și cel din mediul rural înregistrează un trend ascendent.

În anul școlar 2020/2021, numărul angajaților din învățământul preuniversitar înregistrează o creștere față de anul școlar anterior cu 1105 persoane. Creșteri ale efectivelor de personal din învățământul preuniversitar se constată la nivelul personalului didactic (cu 1158 de persoane) și al celui de întreținere și operațional. La nivelul celorlalte categorii se înregistrează ușoare scăderi de personal.

Tabelul 40. Structura efectivelor personalului din învățământul preuniversitar în anul școlar 2020-2021

Nivel învățământ	Personal didactic	Personal didactic auxiliar	Personal administrativ	Personal întreținere și operațional	Total personal 2020/ 2021	% din total personal 2020/ 2021	% personal didactic din total personal/nivel de studiu
Preșcolar	35143	1744	1295	17020	55202	19,0	63,7
Primar și gimnazial	116603	9811	2779	21752	150945	52,0	77,2
Liceal	53569	8631	2819	13707	78726	27,2	68,0
Profesional	1566	399	217	388	2570	0,9	60,9
Postliceal	1761	356	374	153	2644	0,9	66,6
Total personal 2020/2021	208642	20941	7484	53020	290087	100	71,9
% personal pe categorii din total personal 2020/2021	71,9	7,2	2,6	18,3	100		
Total 2019/2020	207484	20958	7563	52977	288982		
Total 2018/2019	207393	20836	7558	52794	288581		
Total 2017/2018	209194	21259	7326	52422	290201		
Total 2016/2017	208566	20585	6896	50889	286936		

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2021

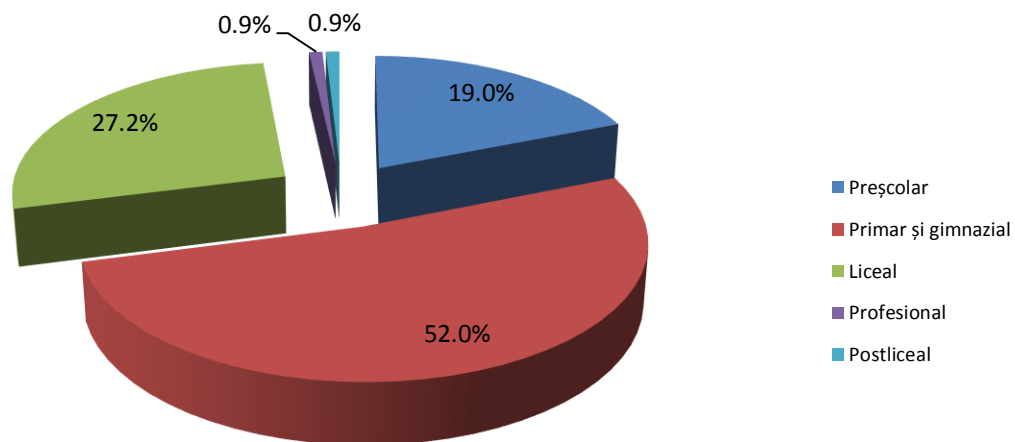
La nivelul **categoriilor de personal** din învățământul preuniversitar, cea mai mare pondere este înregistrată de personalul didactic (71,9%), urmată de personalul de întreținere și operațional (18,3%), personalul didactic auxiliar (7,2%) și personalul administrativ (2,6%). Valorile sunt relativ constante față de anul școlar anterior.

Din totalul personalului din învățământul preuniversitar, peste jumătate (52%) funcționează în ciclul primar și gimnazial (27,2% în liceu și 19% în învățământul preșcolar). Se înregistrează ponderi foarte reduse în învățământul profesional (0,9%) și în cel postliceal (0,9%).

La nivelul **ciclurilor de învățământ**, cea mai importantă creștere a efectivelor de personal comparativ cu anul anterior a avut loc la nivelul învățământului primar și gimnazial (cu 802 persoane), urmată de cea din învățământul preșcolar (cu 413 persoane) și de cea din învățământul profesional (cu 115 persoane). Învățământul liceal și cel postliceal înregistrează scăderi ale efectivelor de personal (cu 160, respectiv cu 65 de persoane); la aceste niveluri, scăderile sunt mai puțin semnificative decât în anul școlar anterior.

Figura 24. Ponderea personalului din învățământul preuniversitar, pe niveluri de studiu, 2020-2021

Ponderea **personalului didactic** din învățământul preuniversitar din totalul angajaților din învățământ este de 71,9%, în creștere cu doar 0,1 p.p. față de anul precedent. Distribuția pe niveluri de învățământ a personalului didactic arată că: peste jumătate (55,9%) este încadrat în învățământul primar și gimnazial, un sfert din personalul didactic se regăsește în învățământul liceal (25,7%), iar 16,8 % la nivel preșcolar. Ponderea cadrelor didactice din învățământul profesional, respectiv din învățământul postliceal și de maiștri reprezintă mai puțin de 1% din totalul personalului didactic.

Efectivele de personal didactic au crescut în 2020/2021 față de anul precedent, la majoritatea nivelurilor de învățământ, excepție făcând nivelul postliceal (cu o scădere de 102 persoane). Cele mai semnificative creșteri se înregistrează la personalul didactic din primar și gimnazial (atât de masă, cât și special) cu aproape 850 de persoane, la nivel preșcolar cu aproape

250 de persoane, la nivel liceal cu puțin peste 100 de persoane, iar la nivel profesional cu 67 de persoane.

Evoluția efectivelor personalului didactic diferă în funcție de mediul de rezidență. În anul școlar de referință s-au înregistrat creșteri ale efectivelor de personal atât în mediul urban (cu 690 de persoane), cât și în mediul rural (cu 468 de persoane). Sunt însă variații înregistrate pe diferite niveluri de educație. În mediul urban, creșterile de personal au fost mai ample în învățământul gimnazial, liceal și preșcolar, iar în mediul rural au crescut mai mult efectivele de profesori în învățământul gimnazial și în cel preșcolar.

Tabelul 41. Evoluția numărului de cadre didactice pe niveluri de învățământ și medii de rezidență

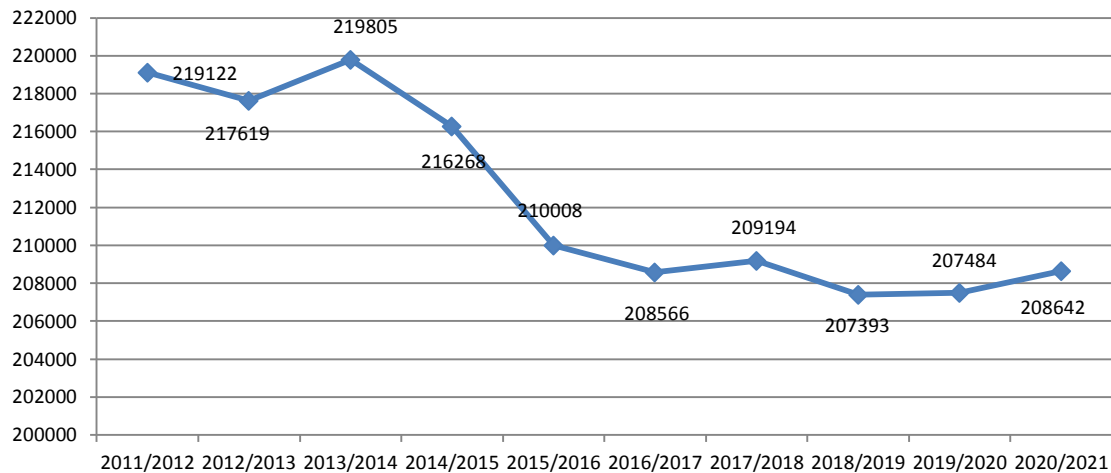
Nivel de învățământ		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Total	Total	21912	21761	21980	21626	21000	20856	20919	20739	20748	20864
	Urban	136383	134994	136705	133556	131069	130580	131765	131884	132699	133389
	Rural	82739	82625	83100	82712	78939	77986	77429	75509	74785	75253
Preșcolar	Total	37391	35071	35433	35094	34598	34322	34720	34590	34897	35143
	Urban	22164	21114	21666	21682	21513	21412	21867	22011	22356	22495
	Rural	15227	13957	13767	13412	13085	12910	12853	12579	12541	12648
Primar	Total	45959	50626	50857	50098	48591	48009	48935	48156	47414	47048
	Urban	21881	24578	24961	25166	24463	24244	24930	24944	24913	24815
	Rural	24078	26048	25896	24932	24128	23765	24005	23212	22501	22233
Primar de masă	Total	43693	48349	48425	47504	46126	45548	46406	45596	44840	44446
	Urban	19759	22448	22670	22722	22146	21918	22536	22508	22452	22316
	Rural	23934	25901	25755	24782	23980	23630	23870	23088	22388	22130
Primar special	Total	2266	2277	2432	2594	2465	2461	2529	2560	2574	2602
	Urban	2122	2130	2291	2444	2317	2326	2394	2436	2461	2499
	Rural	144	147	141	150	148	135	135	124	113	103
Gimnazial	Total	74968	73014	74597	73046	69238	68704	68248	67284	68347	69555
	Urban	36131	34946	35771	33227	31981	31884	32241	32032	32946	33435
	Rural	38837	38068	38826	39819	37257	36820	36007	35252	35401	36120
Gimnazial de masă	Total	71093	69084	70687	69176	65349	64820	64389	63341	64286	65376
	Urban	32538	31262	32094	29605	28342	28238	28608	28311	29120	29491
	Rural	38555	37822	38593	39571	37007	36582	35781	35030	35166	35885
Gimnazial special	Total	3875	3930	3910	3870	3889	3884	3859	3943	4061	4179
	Urban	3593	3684	3677	3622	3639	3646	3633	3721	3826	3944
	Rural	282	246	233	248	250	238	226	222	235	235
Liceu	Total	59380	57080	56843	55913	55409	54942	54257	53835	53464	53569
	Urban	54839	52587	52307	51471	51072	50713	50101	49809	49566	49771
	Rural	4541	4493	4536	4442	4337	4229	4156	4026	3898	3798
Profesio- nal	Total	64	150	142	251	376	730	1155	1542	1499	1566
	Urban	62	135	124	193	278	505	775	1143	1090	1141
	Rural	2	15	18	58	98	225	380	399	409	425
Postliceal	Total	1360	1678	1933	1866	1796	1859	1879	1986	1863	1761
	Urban	1306	1634	1876	1817	1762	1822	1851	1945	1828	1732
	Rural	54	44	57	49	34	37	28	41	35	29

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

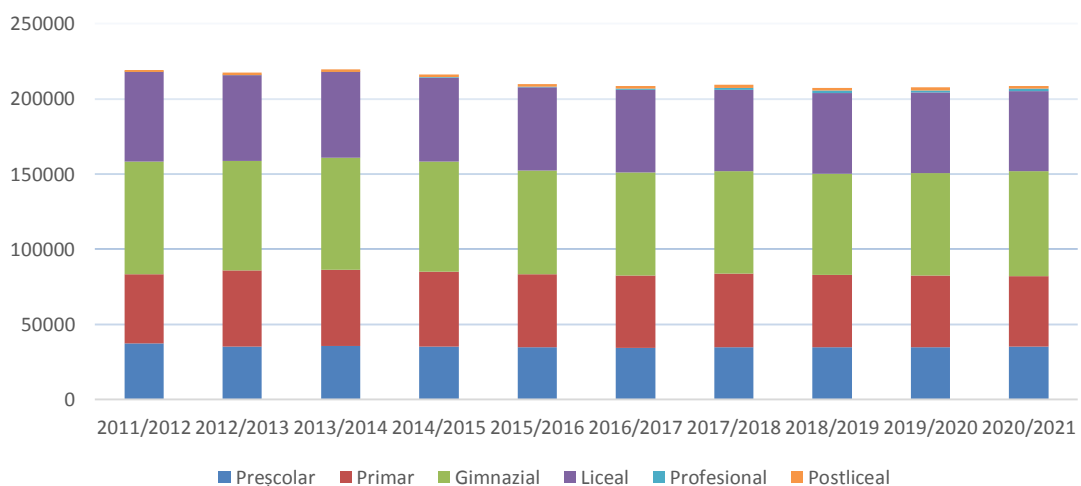
Observație: Pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

Figura 25. Evoluția personalului didactic din învățământul preuniversitar
a. Total

b. Pe niveluri de învățământ

II.A.2. Ponderea personalului didactic calificat

În anul școlar 2020/2021, ponderea personalului didactic calificat a înregistrat variații ușoare pe diferitele niveluri de educație. La nivelul învățământului preșcolar, profesional și postliceal, ponderea cadrelor didactice calificate este mai mare în mediul rural decât în mediul urban.

În anul școlar 2020/2021, ponderea personalului didactic calificat a evoluat diferit în funcție de nivelul de învățământ. Valoarea indicatorului a fost relativ constantă față de anul școlar anterior, în învățământul preșcolar, gimnazial și liceal. Variație ușor ascendentă s-a

înregistrat la nivelul învățământului primar, respectiv descendentă la nivelul învățământului profesional și al celui postliceal, unde ponderea personalului calificat a scăzut cu 1,3 p.p, respectiv 1 p.p. Tendințe similare se înregistrează și pe medii de rezidență, cu câteva observații:

- ponderea personalului calificat din învățământul preșcolar, profesional și postliceal a scăzut în unitățile de învățământ din mediul urban și a crescut în cele din mediul rural;
- ponderea personalului calificat din școlile postliceale din mediul rural înregistrează cea mai mare creștere față de anul anterior, după ce cu un an înainte se înregistrase cea mai mare scădere la această categorie de personal (5,7 p.p.);
- creșterile ponderilor personalului calificat din mediul urban sunt nesemnificative și variază, pe niveluri de învățământ, între 0,1-0,3 p.p.;
- la nivelul învățământului preșcolar, al celui profesional și al celui postliceal, ponderea personalului didactic calificat este mai mare în mediul rural decât în mediul urban.

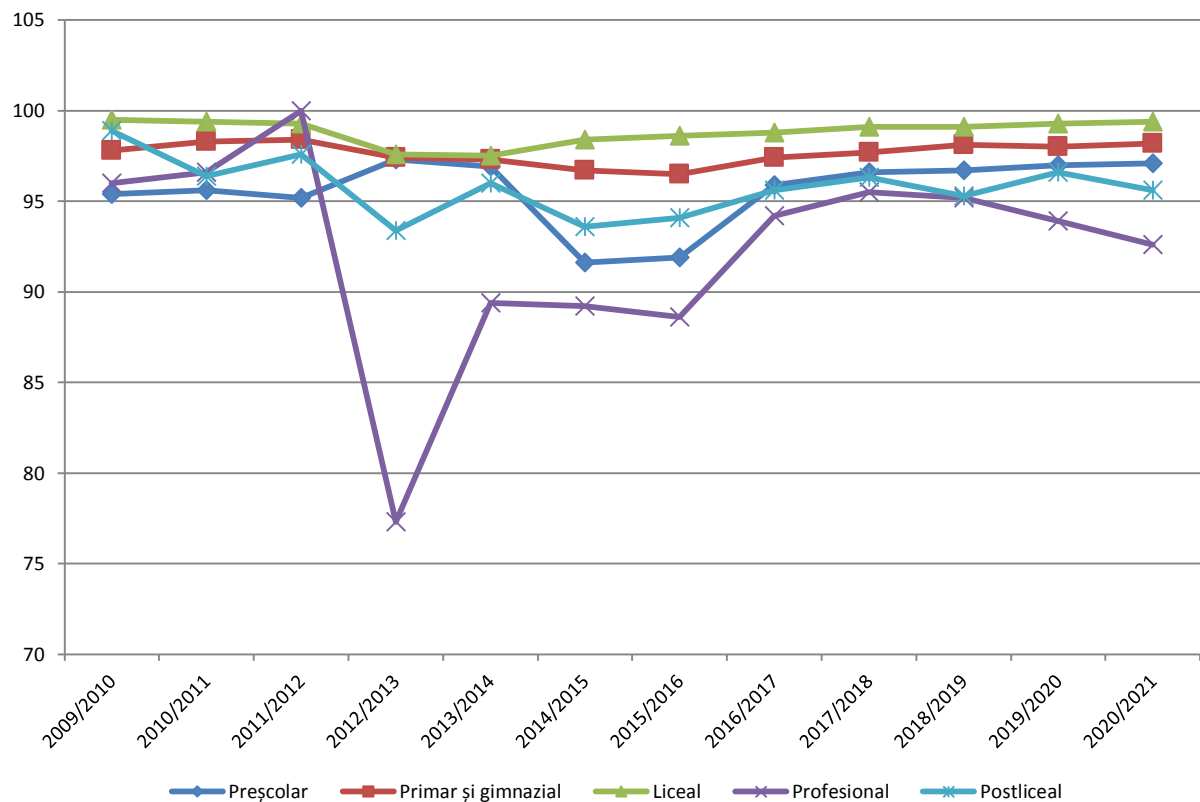
Tabelul 42. Ponderea cadrelor didactice calificate pe niveluri de învățământ

Nivel de învățământ		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Preșcolar	Total	95,2	97,3	96,9	91,6	91,9	95,9	96,6	96,7	97,0	97,1
	Urban	95,4	97,6	97,3	91,3	91,3	96,0	96,4	96,3	96,6	96,6
	Rural	95,0	96,9	96,1	92,2	92,9	95,5	97,0	97,3	97,7	98,0
Primar de masă	Total	98,8	98,0	98,0	97,0	96,8	97,8	*	98,3	98,4	98,7
	Urban	99,1	98,8	98,5	97,1	96,7	98,2	*	98,7	98,5	98,9
	Rural	98,6	97,2	97,5	97,0	96,9	97,4	*	97,8	98,2	98,5
Gimnazial de masă	Total	98,1	96,8	96,6	96,4	96,3	97,2	*	98,1	97,8	97,9
	Urban	99,1	97,9	97,5	96,8	96,5	97,5	*	98,5	97,9	98,1
	Rural	97,4	95,9	95,8	96,2	96,1	96,9	*	97,7	97,7	97,7
Liceu	Total	99,3	97,6	97,5	98,4	98,6	98,8	99,1	99,1	99,3	99,4
	Urban	99,4	97,6	97,5	98,4	98,6	98,9	99,2	99,2	99,4	99,5
	Rural	99,2	97,6	97,9	97,5	98,3	97,7	98,0	97,9	97,8	97,8
Profesional	Total	100,0	77,3	89,4	89,2	88,6	94,2	95,5	95,2	93,9	92,6
	Urban	100,0	74,8	89,5	91,7	91,4	95,8	96,5	95,6	94,4	91,8
	Rural	100,0	100,0	88,9	81,0	80,6	90,7	93,4	94,0	92,4	94,8
Postliceal	Total	97,6	93,4	96,0	93,6	94,1	95,6	96,3	95,3	96,6	95,6
	Urban	97,5	93,3	95,9	93,6	94,1	95,7	96,3	95,2	96,7	95,6
	Rural	100,0	100,0	100,0	95,9	94,1	91,9	100,0	100,0	94,3	100,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Observație: Pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

* În anul școlar 2017/2018, nu au fost furnizate date referitoare la personalul didactic calificat, defalcat pe învățământ primar și învățământ gimnazial

Figura 26. Ponderea cadrelor didactice calificate, pe niveluri de învățământ

Evoluția ponderii personalului calificat indică nevoia identificării posturilor dificil de acoperit cu personal calificat, precum și evaluarea oportunității dezvoltării unor programe prin care să fie atras personalul calificat în unitățile de învățământ preuniversitar.

II.A.3. Ponderea personalului didactic cu normă întreagă

În anul școlar 2019/2020, s-au înregistrat variații ușoare ale ponderii cadrelor didactice cu normă întreagă. Cea mai mare creștere a valorii indicatorului se înregistrează în învățământul postliceal, iar în învățământul preșcolar și primar de masă aproape tot personalul lucrează cu normă întreagă.

Pe niveluri de studiu, ponderea personalului didactic cu normă întreagă are valorile cele mai mari în învățământul preșcolar, în învățământul primar de masă și în învățământul liceal. Cele mai reduse ponderi de personal didactic cu normă întreagă se regăsesc la nivel postliceal și gimnazial.

În ansamblu, ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă din învățământ a evoluat diferit față de anii școlari anteriori, pe diferitele niveluri de educație:

- la nivel postliceal, se înregistrează cea mai semnificativă creștere a valorii indicatorului, față de anul școlar anterior, cu 2,2 p.p. (pe fondul creșterii valorii indicatorului în mediul rural); totuși valoarea indicatorului este determinată pentru efective reduse de elevi ;
- nivelurile preșcolar, primar și liceal înregistrează ușoare creșteri ale valorii indicatorului, în timp ce nivelurile gimnazial și profesional înregistrează ușoare scăderi ale valorii indicatorului;
- cea mai mare scădere a valorii indicatorului se înregistrează la nivelul învățământului profesional (cu 1 p.p.);
- la nivelurile de învățământ preșcolar, primar, liceal și postliceal se înregistrează valori mai mari ale indicatorului în mediul rural decât în mediul urban; dacă la primele trei niveluri menționate diferența este de sub 1 p.p., la nivelul celui postliceal este de 30,1 p.p.

Tabelul 43. Ponderea cadrelor didactice cu timp integral de lucru (normă întreagă) pe niveluri de învățământ

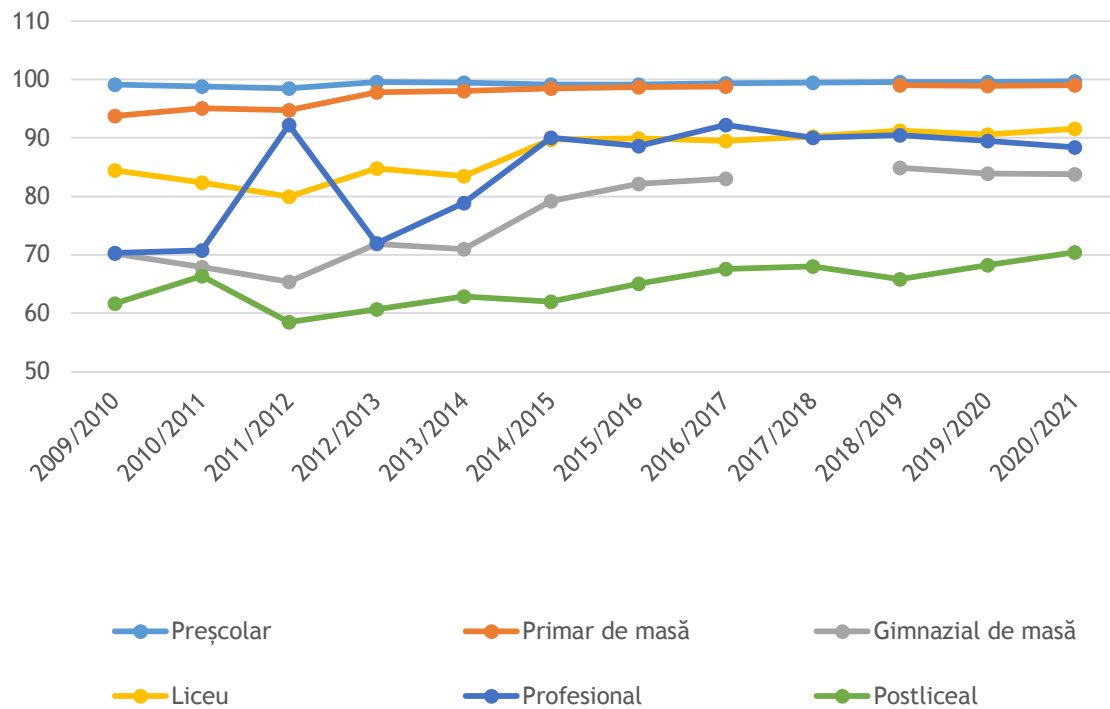
Nivel de învățământ		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Preșcolar	Total	98,4	99,5	99,4	99,1	99,1	99,3	99,4	99,6	99,6	99,7
	Urban	98,0	99,4	99,3	99,0	99,0	99,3	99,3	99,5	99,4	99,6
	Rural	98,9	99,6	99,4	99,2	99,4	99,4	99,7	99,7	99,9	99,9
Primar de masă	Total	94,7	97,8	98,0	98,5	98,7	98,8	*	99,0	98,9	99,0
	Urban	95,4	98,4	98,3	98,3	98,7	98,7	*	98,9	98,7	99,0
	Rural	94,1	97,2	97,7	98,6	98,7	98,9	*	99,2	99,0	99,1
Gimnazial de masă	Total	65,4	71,8	71,0	79,2	82,1	83,0	*	84,9	83,9	83,8
	Urban	68,8	75,2	74,8	79,9	82,4	83,5	*	86,3	84,9	84,3
	Rural	62,6	69,0	67,8	78,6	81,9	82,6	*	83,8	83,1	83,4
Liceu	Total	79,9	84,8	83,4	89,7	89,9	89,5	90,2	91,2	90,6	91,6
	Urban	80,2	84,9	83,5	89,7	89,8	89,4	90,2	91,2	90,6	91,6
	Rural	76,1	82,8	82,0	89,0	90,8	91,2	89,4	91,4	91,0	92,4
Profesional	Total	92,2	72,0	78,9	90,0	88,6	92,2	90,0	90,5	89,5	88,4
	Urban	93,5	68,9	77,4	91,2	87,4	91,5	91,5	91,4	91,4	90,0
	Rural	50,0	100,0	88,9	86,2	91,8	93,8	86,8	88,0	84,4	84,2
Postliceal	Total	58,5	60,7	62,9	62,0	65,1	67,6	68,0	65,8	68,2	70,4
	Urban	58,3	60,2	62,4	61,6	64,8	67,0	67,6	65,4	68,0	69,9
	Rural	61,1	77,3	78,9	77,6	85,3	94,6	92,9	85,4	80,0	100,0

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Observație: Pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ. Începând cu anul școlar 2014/2015, nu mai sunt disponibile date cu privire la personalul didactic cu normă întreagă, din învățământul special, motiv pentru care indicatorul a fost eliminat din seria de date.

* În anul școlar 2017/2018, nu au fost furnizate date referitoare la personalul didactic cu normă întreagă, defalcat pe învățământ primar și învățământ gimnazial.

Figura 27. Ponderea cadrelor didactice cu normă întreagă, pe niveluri de învățământ

II.A.4. Ponderea personalului didactic feminin

În anul școlar 2020/2021, ponderea personalului didactic feminin a înregistrat o relativă stabilitate, comparativ cu anii anteriori. Similar cu situația de la nivel european, pe niveluri de studiu se înregistrează următoarea situație: cu cât copiii/elevii au vârste mai mici, cu atât ponderea personalului didactic feminin este mai mare.

Ponderea personalului didactic feminin în sistemul românesc de învățământ are cele mai ridicate valori la nivel preșcolar și primar. De altfel, cu cât copiii/elevii au vârste mai mici, cu atât numărul personalului didactic feminin este mai mare. În comparație cu anii școlari precedenți, ponderea personalului didactic feminin din sistemul de învățământ preuniversitar manifestă stabilitate.

Tabelul 44. Ponderea personalului feminin din totalul personalului didactic, pe niveluri de învățământ

Nivel de învățământ		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Preșcolar	Total	99,7	99,7	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,7	99,7	99,7
	Urban	99,8	99,7	99,7	99,7	99,6	99,7	99,7	99,7	99,7	99,7
	Rural	99,5	99,6	99,5	99,6	99,6	99,6	99,6	99,7	99,6	99,7
Primar	Total	86,9	88,1	88,6	89,0	89,5	89,8	*	90,6	91,1	91,8
	Urban	90,9	91,8	92,1	92,3	92,8	93,0	*	93,3	93,6	94,2
	Rural	83,3	84,6	85,2	85,8	86,3	86,6	*	87,6	88,3	89,3
Primar de masă	Total	86,9	88,1	88,6	89,0	89,5	89,7	*	90,5	91,1	91,9
	Urban	91,2	92,1	92,4	92,6	93,0	93,1	*	93,6	93,9	94,5
	Rural	83,3	84,6	85,2	85,8	86,3	86,6	*	87,6	88,3	89,2
Primar special	Total	87,8	88,6	89,6	89,4	90,4	91,8	92,3	91,3	91,1	91,4
	Urban	87,7	88,7	89,5	89,4	90,5	91,8	92,2	91,1	91,0	91,3
	Rural	88,2	87,1	90,8	90,0	89,2	91,9	93,3	94,4	92,0	92,2
Gimnazial	Total	68,8	69,3	69,8	71,3	72,2	72,6	*	73,3	73,5	73,8
	Urban	72,3	72,8	73,0	75,9	76,2	77,0	*	77,6	77,9	78,2
	Rural	65,5	66,1	66,8	67,5	68,7	68,8	*	69,5	69,5	69,7
Gimnazial de masă	Total	68,1	68,6	69,1	70,7	71,5	71,9	*	72,6	72,8	72,9
	Urban	71,2	71,7	71,8	75,1	75,2	76,0	*	76,6	76,9	76,9
	Rural	65,4	66	66,8	67,4	68,6	68,7	*	69,4	69,3	69,6
Gimnazial special	Total	81,7	82,2	82,4	82,7	83,9	84,3	85,0	85,1	85,5	87,4
	Urban	82,1	82,4	82,8	82,8	84,1	84,4	85,1	85,1	85,3	87,2
	Rural	76,2	78,5	77,3	80,6	81,2	82,8	84,5	85,6	88,1	89,8
Liceu	Total	68,7	68,9	69,1	70,0	70,4	70,9	71,5	71,7	72,0	72,4
	Urban	69,1	69,4	69,6	70,4	70,8	71,2	71,8	72,0	72,3	72,6
	Rural	63,2	63,3	64,0	65,1	65,7	67,4	67,8	68,0	67,8	69,1
Profesional/ SAM	Total	56,3	52,7	63,4	64,9	62,0	69,9	68,2	67,8	66,9	67,5
	Urban	56,5	55,6	66,9	68,4	64,0	75,0	71,4	71,8	70,5	71,1
	Rural	50,0	26,7	38,9	53,4	56,1	58,2	61,8	56,1	57,5	57,9
Postliceal	Total	72,0	74,7	76,4	77,8	78,3	78,3	77,0	77,6	77,1	78,6
	Urban	73,4	75,7	77,6	78,8	79,4	79,4	77,7	78,6	78,0	79,6
	Rural	38,9	38,6	36,8	40,8	23,5	21,6	25,0	31,7	31,4	20,7

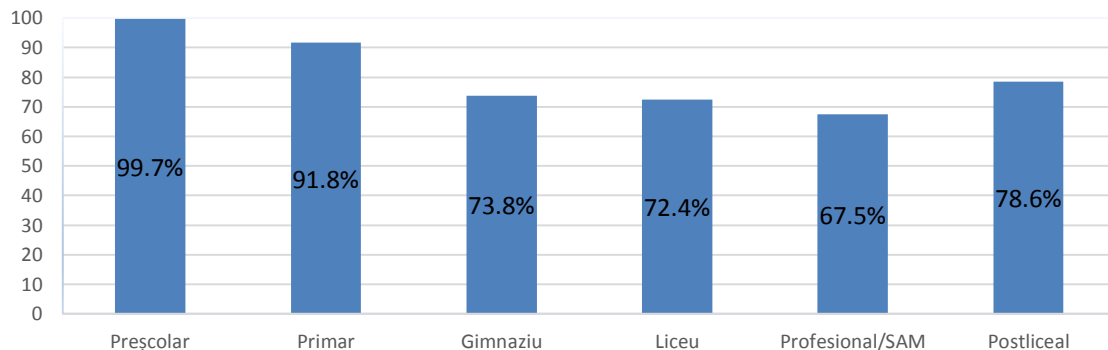
Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Observație: Pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

În anul școlar 2017/2018, nu au fost furnizate date referitoare la personalul didactic feminin, defalcat pe învățământ primar și învățământ gimnazial.

Pe niveluri de învățământ, cele mai multe cadre didactice femei profesază în învățământul preșcolar (99,7%) și primar (91,8%). În învățământul gimnazial, la nivel general, 73,8% din personalul didactic sunt femei, dar procentul este cu 14,5 p.p. mai mare în învățământul special. În învățământul liceal, ponderea cadrelor didactice de sex feminin este mai mare în școlile din mediul urban (72,6%) față de cele din mediul rural (69,1%). Ponderea cea mai scăzută a femeilor se înregistrează în învățământul profesional (67,5%), în creștere totuși față de anul școlar anterior cu 0,6 p.p.

Figura 28. Ponderea personalului feminin din totalul personalului didactic, pe niveluri de

studiu, 2020/2021

În cazul acestui indicator, observăm că se mențin anumite diferențe **pe medii de rezidență**. Diferențele pe medii sunt foarte ample în învățământul postliceal și profesional, și aproape inexistente în învățământul preșcolar. La nivelul învățământului gimnazial special și învățământului liceal se înregistrează cele mai mari creșteri ale ponderii cadrelor didactice din mediul rural, cu 1,7 p.p., respectiv cu 1,3 p.p. Doar la nivelul învățământului special (primar și gimnazial) ponderea cadrelor didactice feminine este mai mare în mediul rural decât în mediul urban.

Dezechilibrul de gen în profesia de cadru didactic este o problemă cu care se confruntă majoritatea sistemelor educaționale. În general, proporția relativ scăzută a bărbaților este prezentă la toate categoriile de vârstă a cadrelor didactice, ușor mai pronunțată în rândul celor mai tineri. În 2019, la nivelul ISCED 1, marea majoritate a cadrelor didactice din UE sunt femei: cele mai mici proporții s-au înregistrat în Olanda (88%), Franța (91,1%), Spania, (92,8%) Germania (95,1%), iar cele mai ample în Bulgaria (99,8%) și Polonia (97,9%). România, Grecia și Italia înregistrează cea de-a treia pondere din Europa a personalului didactic feminin din învățământul preșcolar (99,7%), valori apropiate având Slovacia, Ungaria, Croația (99,6%).

Tabelul 45. Ponderea personalului feminin în totalul personalului didactic, pe niveluri de studiu, 2019, UE

	Preșcolar	Primar	Gimnazial	Liceu
UE	95,6	85	67,5	61,1
Austria	98,3	92	72,3	55,8
Belgia	96,7	82,7	66,1	61,8
Bulgaria	99,8	93,4	80,2	77,1
Cipru	99	85,4	72,3	61
Croația	98,6	93,5	73,7	67,5
Estonia	*	90,2	82,3	69,7
Finlanda	97,3	80	74,8	60,6
Franța	91,1	83,5	60,2	59,8
Germania	95,1	87,4	66,4	56,3
Grecia	98,7	72,6	67,3	55,4
Italia	98,7	95,4	76,9	63,6
Letonia	99,2	92,1	84,4	80,6

Lituania	99	96,7	82,6	78,2
Luxemburg	95,8	76,1	*	53,3
Malta	99,5	85,8	71,6	59,7
Marea Britanie	95,4	86,1	63,2	60,2
Olanda	88	87,4	54,3	54,7
Polonia	97,9	82,9	75,7	65,8
Portugalia	99,1	80,9	71,8	68,9
România	99,7	90,6	73,3	71,6
Slovacia	99,6	90,2	76,1	71,9
Slovenia	97,4	88,6	*	66,8
Spania	92,8	77,2	60,8	55,9
Suedia	95,6	81,7	65,4	53,9
Ungaria	99,6	95,8	76,4	63,5

Sursă: EUROSTAT, 2021

II. A.5. Numărul de copii ce revine unui cadru didactic

În comparație cu anul școlar anterior, numărul elevilor ce revine unui cadru didactic a rămas relativ constant, la majoritatea nivelurilor de învățământ.

În ultimii anii școlari, raportul elevi per cadru didactic a înregistrat modificări ușoare, influențate și de măsurile de reorganizare implementate la nivelul sistemului. Astfel, în urma măsurii de introducere a clasei pregătitoare în învățământul primar, în grădinițe a scăzut numărul de copii/educator. Concomitent, numărul de elevi per cadru didactic a crescut în învățământul primar.

Pe niveluri de studiu, cel mai scăzut raport (10 elevi per cadru didactic) continuă să se înregistreze în cazul învățământului gimnazial, în timp ce învățământul primar indicatorul are cea mai ridicată valoare (19 elevi per cadru didactic). Atât în învățământul primar, cât și în învățământul gimnazial, se înregistrează diferențe semnificative între învățământul special și cel de masă, determinate de specificul activității didactice: în învățământul special un cadru didactic lucrează în medie cu 2-3 copii, comparativ cu media de 19 copii din învățământul primar de masă sau de 11 copii în învățământul gimnazial de masă.

Mediul de rezidență rămâne un important factor de diferențiere a valorilor acestui indicator. În ultimii ani, în cazul învățământului preșcolar, numărul de copii per cadru didactic este semnificativ mai mare în rural, în comparație cu mediul urban (17 copii, respectiv 13 copii la un cadru didactic). În învățământul primar și gimnazial raportul se inversează, valoarea indicatorului fiind mai mare în urban. Diferența pe medii de rezidență în învățământul gimnazial de masă a crescut față de anul anterior. În învățământul primar, diferența pe medii a scăzut față de anul trecut.

În anul școlar 2020/2021, **cel mai redus raport număr de elevi/profesor din întreg sistemul de învățământ** (exceptând învățământul special) **s-a înregistrat în învățământul gimnazial din mediul rural**: 8 elevi la 1 profesor. Acest lucru evidențiază faptul că politicile de personal și măsurile de raționalizare a rețelei în școlile rurale nu au încă eficacitatea așteptată. De asemenea, politicile în aria formării profesionale continue a cadrelor didactice rămân o prioritate și trebuie să țină seama într-o măsură mai mare de diferențele existente în prezent în sistemul de educație, în ceea ce privește numărul mediu de elevi cu care se lucrează la clasă.

Tabelul 46. Numărul elevilor per cadru didactic în învățământul preuniversitar

Nivel de învățământ		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Preșcolar	Total	18	16	16	16	15	15	15	15	15	14
	Urban	17	15	15	15	14	14	14	14	14	13
	Rural	20	18	18	18	18	17	18	17	17	17
Primar	Total	18	18	19	19	19	19	19	19	19	19
	Urban	19	20	20	20	21	21	21	21	21	20
	Rural	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
Primar de masă	Total	18	19	19	20	20	20	20	20	20	19
	Urban	20	21	22	22	23	23	23	23	23	22
	Rural	17	17	17	17	18	17	17	17	17	17
Primar special	Total	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Urban	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Rural	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3
Gimnazial	Total	11	11	11	11	11	10	11	10	10	10
	Urban	12	12	12	12	13	12	13	12	13	12
	Rural	10	10	10	9	10	9	9	9	8	8
Gimnazial de masă	Total	11	12	11	11	12	11	11	11	11	11
	Urban	13	13	13	13	14	13	14	13	14	14
	Rural	10	10	10	9	10	9	9	9	9	8
Gimnazial special	Total	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2
	Urban	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2
	Rural	2	3	3	2	2	3	2	3	2	2
Liceal, profesional și postliceal	Total	16	16	15	15	15	14	15	14	14	14
	Urban	16	16	15	15	15	15	14	15	14	14
	Rural	16	16	15	14	14	13	13	13	13	13

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Observație: Indicatorul s-a calculat prin raportarea numărului de elevi la numărul de cadre didactice (persoane fizice). Pentru învățământul secundar superior datele sunt estimate, indicatorul fiind calculat prin raportarea numărului de elevi din învățământul liceal, profesional și postliceal (cumulat) la numărul personalului didactic din învățământul liceal, profesional și postliceal (cumulat). Pentru mediul de rezidență s-a luat în considerare tipul de localitate în care este situată unitatea de învățământ.

În 2019, valori ale acestui indicator apropiate de ale României (13) s-au înregistrat în Slovacia (13,1), Cehia (12,3) și Marea Britanie (12,3). La nivelul aceluiași an, cele mai mici valori s-au înregistrat în Malta (5,9), Grecia (8,7) și Lituania (10,4). Cele mai mari au fost în Turcia (14,6) și Olanda (14,2).

Tabelul 47. Raportul elevi per cadru didactic la nivelurile ISCED 1-3, date comparative la nivel european

Țară	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
UE	*	*	13,6	12,9	*	13,0	*
Austria	10,1	10,1	10,1	10,0	9,8	9,9	*
Belgia	10,8	10,8	10,9	10,7	10,7	10,6	10,6
Bulgaria	13,9	14,0	14,0	13,9	13,3	12,8	12,1
Cipru	11,3	11,4	11,1	10,7	10,7	10,6	*
Croația	10,5	10,8	10,5	10,2	9,9	9,5	*
Danemarca	*	12,0	*	*	*	11,6	11,5
Estonia	12,4	12,5	12,7	12,9	12,9	12,9	*
Finlanda	12,9	13,0	13,2	13,3	13,6	13,7	11,4
Franța	14,9	15,1	14,9	15,2	14,9	15,1	14,1
Germania	14,1	13,9	13,8	13,7	13,7	13,6	*
Grecia	8,5	*	9,1	8,8	8,9	8,9	8,7
Italia	12,2	12,2	12,2	10,9	11,0	10,9	10,6
Letonia	9,9	9,8	9,9	9,9	10,6	10,7	*
Lituania	8,3	8,2	8,2	8,1	8,3	8,6	10,4
Luxemburg	8,7	9,4	10,8	10,9	9,3	9,3	*
Malta	10,0	9,7	9,8	9,4	9,1	9,2	5,9
Marea Britanie	19,8	17,2	17,2	16,3	16,6	18,3	12,3
Olanda	*	*	16,8	16,9	16,9	16,7	14,2
Polonia	10,8	10,8	10,5	10,6	10,2	9,9	*
Portugalia	10,9	11,3	11,4	11,1	10,8	10,5	*
Rep. Cehă	13,2	13,8	13,7	13,8	13,9	14,2	12,3
România	15,5	15,2	14,8	11,9	14,8	14,5	13
Slovacia	14,0	14,0	13,7	14,0	14,1	14,2	13,1
Slovenia	12,6	12,7	12,7	11,2	11,2	11,2	11,4
Spania	12,4	12,4	12,5	12,3	12,3	12,2	*
Suedia	12,5	12,9	13,1	13,1	12,9	13,0	10,6
Ungaria	11,1	11,6	11,1	10,8	10,9	11,0	10,9
Turcia	18,3	17,5	*	15,1	15,4	15,0	14,6

* Date indisponibile

Sursă: EUROSTAT, 2021

CAPITOLUL III. REZULTATELE ȘI EFICIENȚA EXTERNĂ A SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

III.A. Rezultatele elevilor din învățământul gimnazial

III.A.1. Rata de absolvire a învățământului gimnazial

Indicatorul vizează momentul de final al unui an școlar și se calculează ca raport între numărul total de absolvenți ai clasei a VIII-a și numărul populației de vârstă corespunzătoare finalului de gimnaziu. Cele mai recente date INS disponibile fac referire la finalul anului școlar 2019/2020.

După anul 2010/2011 – când au finalizat clasa a VIII-a cele două cohorte de elevi care au avut debutul școlar simultan la 6 ani și 7 ani (în 2003/2004) – rata de absolvire a învățământului gimnazial a scăzut. La nivelul anului 2019/2020 se înregistrează o pondere de 83,4% dintre copiii cu vârsta corespunzătoare clasei a VIII-a care au absolvit învățământul gimnazial, pondere în creștere cu 1,4 p.p. față de anul școlar anterior.

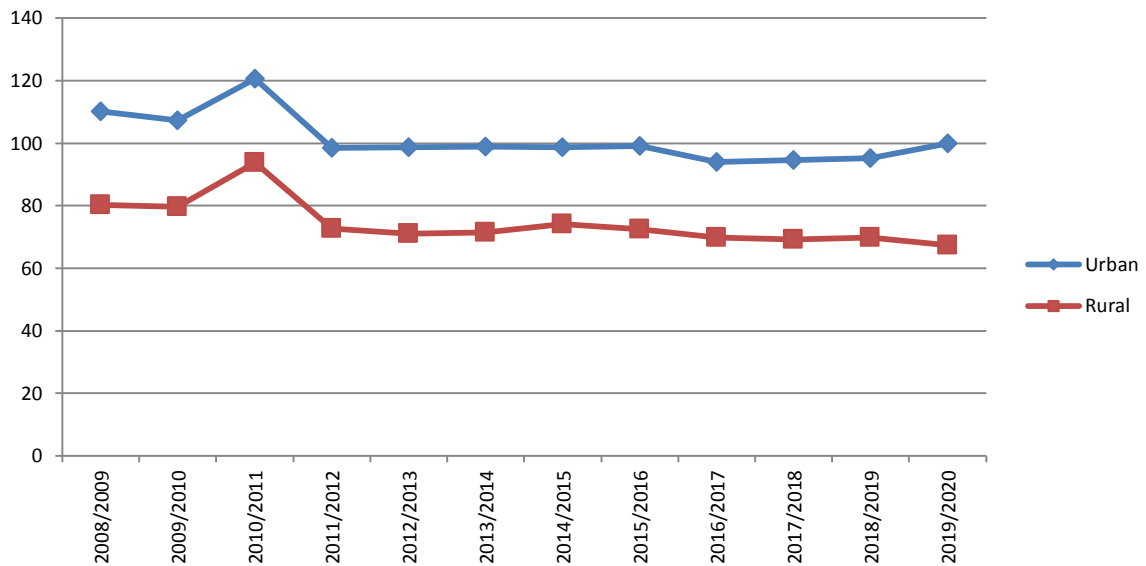
Tabelul 48. Rata de absolvire a învățământului gimnazial

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	106,1	84,4	83,4	83,7	85,1	84,5	80,7	81,0	82,0	83,4
Urban	120,5	98,5	98,6	98,9	98,6	99,1	93,9	94,6	95,1	100
Rural	93,8	72,6	71,1	71,4	74,1	72,4	69,7	69,2	69,8	67,4
Feminin	107,5	84,2	83,8	84,6	86,1	85,3	81,8	81,9	82,4	84
Masculin	104,7	84,6	83,0	82,7	84,1	83,7	79,7	80,2	81,5	82,8

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2021

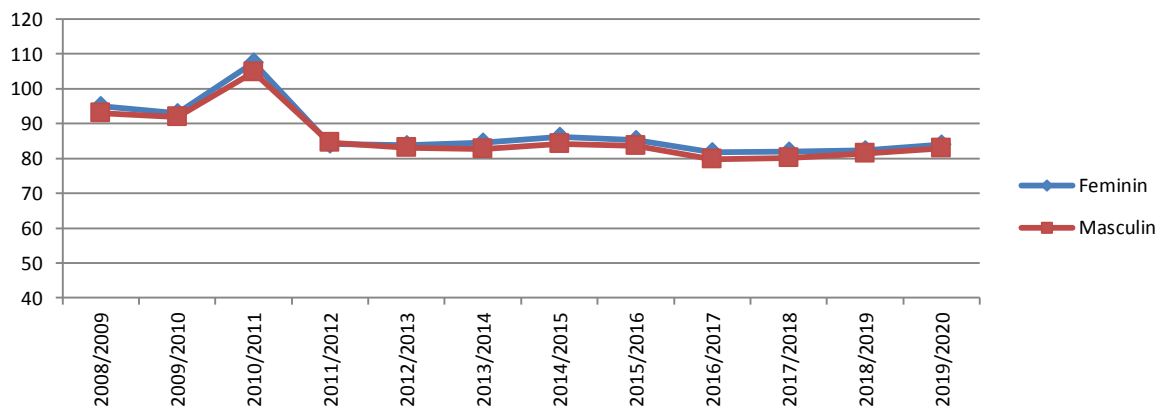
Pe medii de rezidență, rata de absolvire este constant mai ridicată în mediul urban, în comparație cu ruralul. Acest fapt este determinat în primul rând de situațiile de abandon școlar mai frecvente în rural, dar și de alte pierderi școlare sau aspecte precum migrarea unora dintre elevii din rural la școli din urban, către finalul gimnaziului (ca o opțiune pentru o educație de o calitate mai ridicată, care oferă șanse mai mari pentru continuarea studiilor în învățământul liceal). În anul școlar 2020/2021, rata de absolvire înregistrează o creștere considerabilă de aproape 5 p.p. în cazul elevilor din urban, respectiv o scădere de 2,4 p.p. în cazul elevilor din rural. Diferența între valorile indicatorului pe medii de rezidență a crescut considerabil în contextul pandemiei, evidențiind situația defavorizată a elevilor din mediul rural cu privire la accesul și participarea la învățarea la distanță.

Figura 29. Rata de absolvire a învățământului gimnazial, pe medii de rezidență

Diferențele pe sexe sunt relativ nesemnificative, fetele prezentând însă un ușor avantaj în raport cu băieții.

Figura 30. Rata de absolvire a învățământului gimnazial, pe sexe

III.A.2. Rezultatele elevilor la evaluarea națională de la clasa a VIII-a

La evaluarea națională EN VIII din anul 2021, mai mult de trei sferturi (76,9%) dintre elevii participanți au obținut medii peste 5, în creștere cu 0,7 p.p. față de anul școlar anterior.

Tabelul 49. Numărul absolvenților de clasa a VIII-a prezenți și care au obținut medii peste 5 la evaluarea națională EN VIII, 2017 – 2021

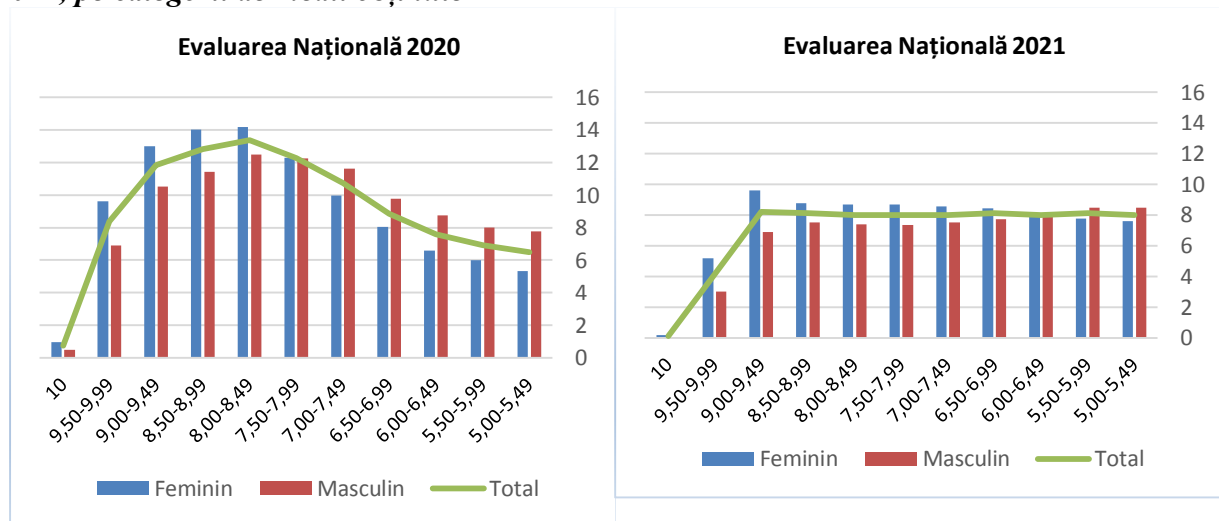
	Prezenți	Cu medii peste 5	Rata mediilor peste 5	Media generală
2017				
Total	140738	108.320	77,0%	6,73
Feminin	72718	60.047	82,6%	7,06
Masculin	68020	48.273	71,0%	6,38
2018				
Total	142871	105109	73,6%	*
Feminin	73485	57646	78,5%	*
Masculin	69386	47463	68,4%	*
2019				
Total	146105	107000	73,2%	6,36
Feminin	74751	58752	78,6%	6,65
Masculin	71354	48248	67,6%	6,05
2020				
Total	160663	122358	76,2%	7,73
Feminin	80749	65818	81,5%	7,87
Masculin	79914	56540	70,8%	7,57
2021				
Total	123122	94629	76,9%	*
Feminin	*	*	81,4%	*
Masculin	*	*	72,42%	*

Sursa: Ministerul Educației 2017-2021

* Date indisponibile

La nivelul EN VIII 2021, se constată o distribuție relativ uniformă a elevilor pe intervale de medii mai mari de 5, cu excepția celor din partea superioară a grilei, a căror pondere înregistrează o scădere față de anul școlar anterior. Există diferențe semnificative pe sexe: ponderea elevilor care au obținut medii mai mari este mai ridicată la nivelul fetelor, iar ponderea elevilor care au obținut note mai mici este mai ridicată la nivelul băieților.

Figura 31. Distribuția elevilor cu medii peste 5 la evaluarea națională EN VIII 2020 și 2021, pe categorii de medii obținute

O evaluare comparativă la nivelul județelor evidențiază variații ale ponderii elevilor cu medii peste 5, în comparație cu anul anterior.

Tabelul 50. Procentul elevilor cu medii peste 5 la EN VIII 2020 și 2021, pe județe și sexe (%)

	Evaluare națională 2020			Evaluare națională 2021
	Total	Feminin	Masculin	Total
Total participanți	160663	80749	79914	123122
Procent elevilor cu medii peste 5, pe țară	76,2%	81,5%	70,8%	76,9%
AB	79,6%	84,4%	74,9%	80,0%
AG	76,9%	83,5%	70,6%	78,5%
AR	73,0%	76,9%	69,0%	72,4%
B	87,6%	90,8%	84,6%	88,0%
BC	75,05%	81,3%	68,4%	74,8%
BH	75,1%	80,9%	69,2%	74,5%
BN	76,8%	82,1%	71,0%	77,1%
BR	86,0%	88,8%	83,0%	86,6%
BT	67,7%	75,6%	59,2%	67,9%
BV	77,8%	81,0%	74,6%	76,9%
BZ	74,0%	81,0%	67,2%	75,8%
CJ	88,7%	91,7%	85,8%	88,7%
CL	68,8%	73,1%	64,6%	65,2%
CS	70,3%	75,4%	65,0%	65,8%
CT	72,2%	77,8%	66,9%	75,5%
CV	73,3%	79,8%	66,3%	73,8%
DB	71,4%	78,1%	64,6%	72,9%
DJ	74,7%	78,8%	70,5%	71,0%
GJ	70,7%	79,1%	62,3%	74,8%
GL	80,9%	85,1%	76,6%	81,7%
GR	60,2%	67,5%	52,8%	65,0%
HD	75,7%	81,1%	70,4%	75,4%
HR	73,4%	79,9%	66,6%	75,9%
IF	69,0%	73,6%	64,8%	72,1%
IL	69,7%	77,9%	62,1%	71,3%
IS	79,3%	84,3%	73,9%	79,3%
MH	70,2%	77,0%	63,6%	69,6%
MM	74,3%	80,9%	67,6%	75,7%
MS	70,4%	76,7%	64,0%	73,5%
NT	70,9%	77,4%	64,7%	73,5%
OT	77,0%	81,6%	72,4%	74,6%
PH	80,2%	85,0%	75,3%	81,8%
SB	78,7%	82,6%	74,8%	80,7%
SJ	76,8%	82,3%	70,5%	75,9%

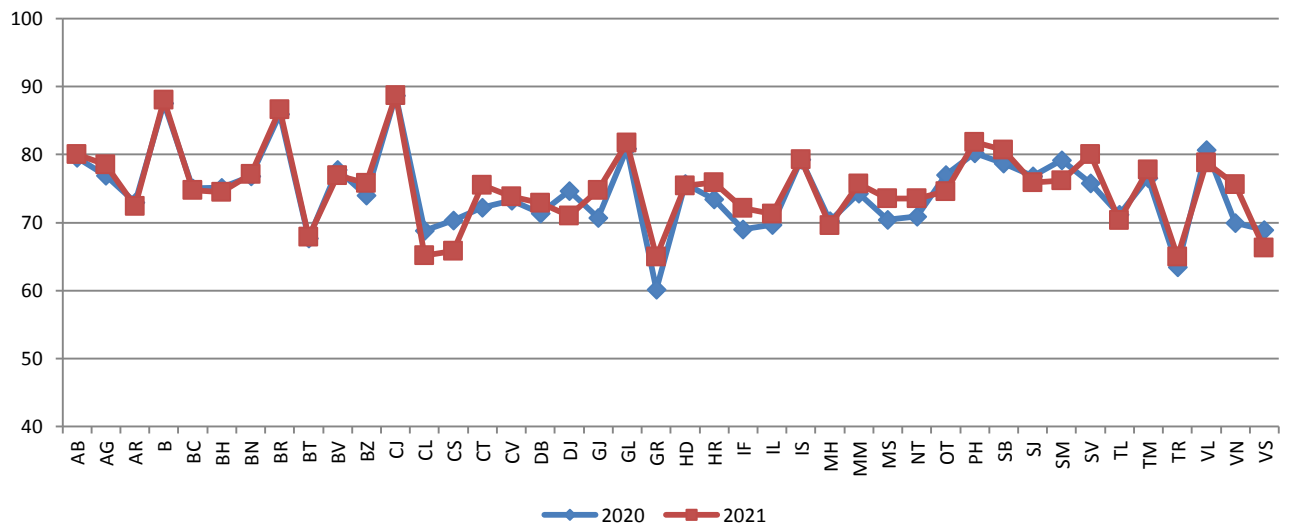

SM	79,2%	85,9%	72,3%	76,2%
SV	75,8%	83,7%	67,8%	80,0%
TL	71,2%	75,9%	66,2%	70,3%
TM	76,5%	80,5%	72,3%	77,8%
TR	63,5%	70,6%	56,5%	65,0%
VL	80,7%	85,6%	75,6%	78,8%
VN	70,0%	77,1%	63,1%	75,6%
VS	68,9%	74,6%	62,5%	66,3%

Sursa: Ministerul Educației, 2020-2021

Procent elevilor cu medii peste 5, pe țară este de 81,43% pentru elevii de sex feminin și 72,42% pentru cei de sex masculin

Figura 32. Distribuția procentului elevilor cu medii peste 5 la EN VIII 2020 și 2021, pe județe

III.B. Rezultatele elevilor din învățământul liceal

III.B.1. Rata de absolvire a învățământului liceal

În anul școlar 2019/2020, rata de absolvire a învățământului liceal (cu și fără examen de bacalaureat) a înregistrat o creștere față de anul școlar anterior; aproape trei sferturi din populația de 18 ani a absolvit liceul. Rata de absolvire a liceului cu examen de bacalaureat a crescut față de anul anterior. Fetele înregistrează o situație mai bună decât a băieților, în ceea ce privește absolvirea liceului.

Rata de absolvire a învățământului liceal (cu și fără examen de bacalaureat) este calculată prin raportarea numărului de absolvenți de liceu la populația în vârstă teoretică de

absolvire de 18 ani. Referitor la analiza și interpretarea acestui indicator, trebuie precizat faptul că nu toți elevii finalizează învățământul liceal la vârsta de 18 ani, dată fiind varietatea vârstelor de debut, precum și faptul că anumite forme și filiere de liceu au durate diferite.

- Valorile acestui indicator au fost influențate în ultimii zece ani de măsurile educaționale din domeniu: parcurgerea acestui nivel de studiu de către cele două generații de elevi care au avut debutul școlar în 2003/2004 (la 6 ani și la 7 ani concomitent); reorganizarea învățământului profesional cu durata de 3 ani, începând cu anul școlar 2014/2015.
- În ultimii trei ani școlari, valoarea indicatorului a fost în creștere. În 2019/2020, aproape trei sferturi din populația de 18 ani au absolvit liceul (cu și fără examen de bacalaureat) – o pondere mai amplă față de anii anteriori.
- Diferența pe sexe este în favoarea populației feminine în întreg intervalul analizat, la nivelul anului 2019/2020 aceasta fiind de peste 11 p.p.

Tabelul 51. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	76,2	79,5	90,6	81,0	89,1	70,8	71,2	69,5	71,7	73,7
Feminin	79,6	82,8	91,3	84,0	93,9	74,1	75,4	74,4	77,4	79,4
Masculin	72,9	76,4	89,9	78,1	84,6	67,7	67,3	64,9	66,3	68,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

Rata de absolvire a învățământului liceal cu examen de bacalaureat:

- În anul 2019/2020 a crescut ponderea elevilor care au absolvit liceul cu examen de bacalaureat, până la valoarea de 45,7%.
- Ca și în anii precedenți, populația feminină a înregistrat valori mai mari cu peste 15 p.p. față de populația școlară masculină.

Tabelul 52. Rata de absolvire a învățământului liceal, cu examen de bacalaureat

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	42,4	39,2	44,6	44,0	51,7	41,6	43,8	42,6	44,9	45,7
Feminin	51,1	48,1	53,8	53,0	61,9	49,1	51,9	47,9	53,2	53,5
Masculin	34,1	30,7	35,9	35,4	41,9	34,5	36,2	36,9	36,9	38,3

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2012-2021

III.B.2. Rezultatele elevilor la examenul de bacalaureat

Rata de promovare a examenului de bacalaureat 2021 a fost de 73,2% – în creștere față de anul anterior. Opt din zece absolvenți din promoția curentă și patru din zece absolvenți din promoțiile anterioare au reușit să promoveze cu succes acest examen. Pe filiere de formare, cea mai mică rată de promovare se înregistrează la liceele tehnologice, iar cea mai mare la liceele teoretice.

Rata de participare la examenul de bacalaureat:

- Conform datelor statistice ale Ministerului Educației, la examenul de bacalaureat 2021 au participat 135445 de elevi, dintre care 84% din promoția curentă și 16% din promoțiile anterioare.
- Comparativ cu anul anterior, în ultimul an școlar a crescut ponderea participanților care provin din rândul absolvenților din promoțiile anterioare.

Tabelul 53. Numărul elevilor care s-au prezentat la examenul de bacalaureat

	Număr			% din total prezenți		
	Total prezenți	Din care: absolvenți din promoția curentă	Din care: absolvenți din promoțiile anterioare	Total prezenți	Din care: absolvenți din promoția curentă	Din care: absolvenți din promoțiile anterioare
2010/2011	215038	181955	33083	100	84,6	15,4
2011/2012	202017	154574	47443	100	76,5	23,5
2012/2013	197270	152445	44825	100	77,3	22,7
2013/2014	166414	131571	34843	100	79,1	20,9
2014/2015	173792	145970	27822	100	84,0	16,0
2015/2016	139875	116029	23846	100	83,0	17,0
2016/2017	138251	116628	21623	100	84,4	15,6
2017/2018	135364	115983	19381	100	85,7	14,3
2018/2019	137636	116790	20846	100	84,9	15,1
2019/2020	154320	122168	32152	100	79,2	20,8
2020/2021	135445	114216	21229	100	84,3	15,7

Sursa: Ministerul Educației, 2021

Rata de promovare a examenului de bacalaureat (ambele sesiuni):

- Din totalul elevilor prezenți la examenul de bacalaureat, o pondere de 73,2% au promovat – valoare în creștere față de anul anterior.
- Analizând datele în funcție de cohorta de proveniență a absolvenților, se observă că rata de succes la bacalaureat a fost mai ridicată în rândul absolvenților din promoția curentă (aproape opt din zece elevi prezenți au reușit să promoveze examenul de bacalaureat), în comparație cu absolvenții din promoțiile anterioare (aproape patru din zece elevi prezenți au reușit să promoveze examenul de bacalaureat).
- Luând în calcul numai absolvenții din seria curentă, analiza datelor din ultimii zece ani evidențiază că rata de promovare a examenului de bacalaureat de către absolvenții din promoția curentă a înregistrat o creștere relativ constantă. La examenul de bacalaureat din 2021 (ambele sesiuni), valoarea acestui indicator a fost de 79,6%, mai mare cu 1,4 p.p. față de anul anterior.

Tabelul 54. Numărul și procentul elevilor promovați la examenul de bacalaureat

	Număr			% din total prezenți		
	Total promovați	Din care: din promoția curentă	Din care: din promoțiile anterioare	% promovați din total prezenți	% promovați din participării din promoția curentă	% promovați din participării din promoțiile anterioare
2010/2011	111932	104792	7140	52,1	57,6	21,6
2011/2012	104752	91267	13485	51,9	59,0	28,4

2012/2013	114652	98093	16559	58,1	64,3	36,9
2013/2014	104229	93434	10795	62,6	71,0	31,0
2014/2015	119844	110558	9286	69,0	75,7	33,4
2015/2016	97065	89692	7373	69,4	77,3	30,9
2016/2017	102106	94233	7873	73,9	80,8	36,4
2017/2018	96753	90909	5844	71,5	78,4	30,2
2018/2019	100824	93507	7317	73,3	80,1	35,1
2019/2020	107212	95494	11718	69,5	78,2	36,4
2020/2021	99122	90919	8203	73,2	79,6	38,6

Sursa: Ministerul Educației, 2021

Rata de promovare la examenul de bacalaureat pe județe:

- Analiza ratei de promovabilitate la examenul de bacalaureat evidențiază evoluții oscilante la nivelul fiecărui județ.
- La examenul de bacalaureat 2021, rata de promovabilitate a crescut la nivelul majorității județelor (cu excepția a patru județe). Creșterile valorii indicatorului au variat de la un județ la altul, în intervalul 0,5-10 puncte procentuale.

Tabelul 55. Rata de promovare a examenului de bacalaureat, pe județe (%)

Județ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
AB	70,0	78,3	76,8	81,0	77,4	77,0	75,8	78,5
AG	65,3	70,4	73,5	77,9	73,4	76,7	71,5	76,6
AR	53,6	64,1	64,2	69,9	65,4	69,0	63,8	72,1
B	58,8	70,2	69,6	75,0	75,1	76,3	73,4	76,5
BC	70,4	76,7	78,3	83,2	80,4	78,9	76,4	79,6
BH	61,6	66,9	62,1	72,2	66,7	71,9	68,8	72,7
BN	65,7	73,2	71,3	77,2	71,6	72,0	71,1	70,2
BR	75,1	76,4	74,0	78,9	76,4	76,0	75,0	77,3
BT	70,0	76,1	75,7	78,1	74,6	75,1	70,9	72,7
BV	71,0	78,4	79,5	80,0	76,1	77,4	75,7	78,2
BZ	65,8	67,7	70,3	76,2	75,4	77,1	71,6	76,8
CJ	75,9	83,0	82,0	83,0	82,6	84,3	81,2	83,3
CL	59,2	57,8	58,5	65,5	60,1	63,0	58,4	66,3
CS	56,2	65,8	68,0	66,4	63,7	67,1	66,5	65,9
CT	50,9	60,4	64,1	68,2	67,3	70,5	64,7	70,9
CV	57,8	67,1	67,9	73,7	68,3	67,4	69,5	69,1
DB	54,9	62,9	61,2	68,3	67,2	66,7	64,7	69,6
DJ	58,2	65,2	68,5	72,1	72,9	72,5	68,0	71,7
GJ	60,7	56,6	59,1	62,4	66,4	69,9	59,3	61,7
GL	68,2	75,3	78,6	79,2	75,9	76,7	73,9	78,2
GR	39,4	44,6	45,7	52,1	51,2	54,9	52,1	59,1
HD	60,5	69,9	69,6	72,8	68,7	71,5	66,3	70,2
HR	59,0	63,0	66,5	65,7	63,1	66,6	65,7	61,8
IF	33,4	41,7	37,8	45,5	38,8	48,5	41,6	48,9
IL	58,1	66,9	69,8	73,1	68,5	72,4	65,8	66,4
IS	74,0	79,0	78,3	83,3	79,9	81,7	76,2	79,6
MH	47,1	56,7	59,4	62,6	63,9	61,7	57,5	67,8
MM	64,9	68,1	67,6	70,4	68,2	68,5	67,0	69,4
MS	64,9	70,1	67,1	69,2	68,3	68,9	67,3	69,9
NT	70,7	72,1	71,0	76,7	74,2	74,5	72,0	75,9
OT	54,0	61,3	64,6	68,1	70,1	72,9	65,4	69,7
PH	67,2	75,5	74,7	79,2	73,9	77,2	72,1	77,1

SB	71,0	77,5	76,5	82,4	78,6	78,6	76,5	78,5
SJ	68,3	66,7	66,3	73,3	67,8	69,7	67,5	71,2
SM	65,1	74,0	71,1	75,9	70,9	73,3	70,8	72,9
SV	72,9	71,8	73,2	75,9	74,0	73,5	71,4	74,3
TL	63,7	71,1	68,2	71,6	68,1	69,8	64,8	70,3
TM	60,2	67,5	67,4	74,2	68,9	70,5	67,8	73,0
TR	49,5	51,4	54,6	61,2	56,9	65,8	61,5	64,7
VL	65,1	67,8	69,8	72,2	70,1	71,7	66,9	71,1
VN	60,8	70,3	69,6	72,2	70,6	73,3	67,3	71,2
VS	65,4	70,6	72,7	77,7	72,5	72,1	70,6	70,6

Sursa: Ministerul Educației, 2021

Rata de promovare la examenul de bacalaureat pe filiere de formare:

- În ultimii zece ani, rata de promovare a crescut treptat la nivelul liceelor teoretice, a avut valori ușor oscilante la nivelul liceelor vocaționale și a crescut semnificativ la nivelul liceelor tehnologice.
- Același trend s-a păstrat și la nivelul examenului de bacalaureat 2021. În medie, nouă din zece elevi din liceele teoretice prezenți la examenul de bacalaureat au promovat, opt din zece elevi din liceele vocaționale și cinci din zece elevi din liceele tehnologice.

Tabelul 56. Distribuția elevilor promovați, pe categorii de medii obținute la examenul de bacalaureat 2020

An școlar	Total	Filieri		
		Teoretică	Vocațională	Tehnologică
2010/2011	52,1%	77,1%	84,9%	29,8%
2011/2012	51,9%	76,0%	77,4%	29,5%
2012/2013	58,1%	80,2%	73,5%	38,0%
2013/2014	62,6%	79,6%	73,1%	41,8%
2014/2015	69,0%	83,8%	74,8%	48,6%
2015/2016	69,4%	83,6%	73,2%	47,3%
2016/2017	73,9%	86,2%	76,1%	52,9%
2017/2018	71,5%	84,8%	76,2%	47,5%
2018/2019	73,3%	86,2%	75,8%	50,1%
2019/2020	69,5%	84,2%	77,2%	46,5%
2020/2021	73,2%	85,8%	75,8%	51,1%

Sursa: Ministerul Educației, 2021

III.C. Rezultatele elevilor din învățământul postliceal

Rata de absolvire a învățământului postliceal a crescut semnificativ în ultimii zece ani, fapt care poate semnala o creștere a interesului elevilor pentru finalizarea acestui nivel de educație.

Rata de absolvire a învățământului postliceal:

- În ultimii zece ani, valoarea indicatorului a înregistrat o tendință ascendentă până în anul 2014/2015, atât pe total, cât și pe sexe. Ulterior, valorile indicatorului au fost în ușoară scădere, apoi au crescut la nivelul anului 2019/2020 până la 15,4%.
- În ceea ce privește distribuția valorilor indicatorului pe sexe, se observă un net avantaj al populației feminine, scorurile acesteia fiind aproape duble față de ale populației masculine. Această situație se înregistrează pe tot intervalul de timp analizat.

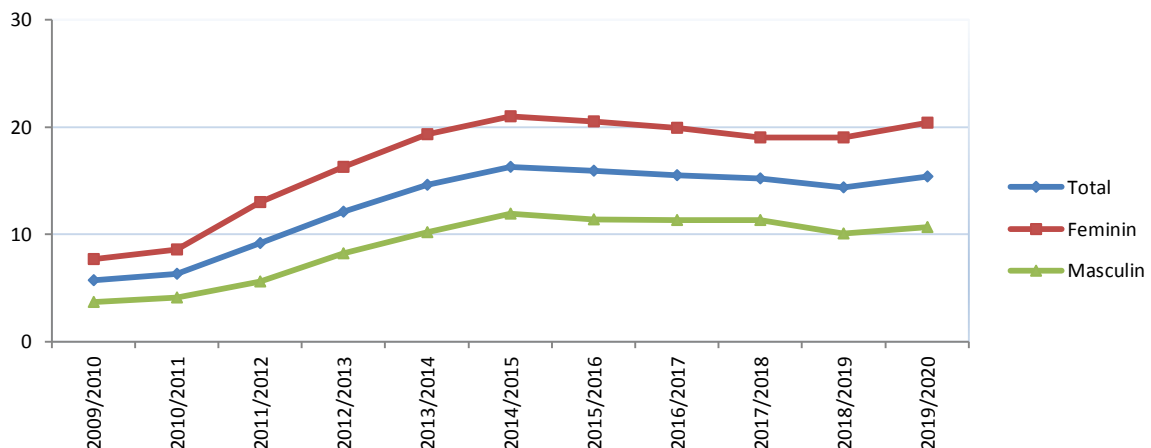
Tabelul 57. Rata de absolvire a învățământului postliceal

	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	6,3	9,2	12,1	14,6	16,3	15,9	15,5	15,2	14,4	15,4
Feminin	8,6	13,0	16,3	19,3	21,0	20,5	19,9	19,0	19,0	20,4
Masculin	4,1	5,6	8,2	10,2	11,9	11,4	11,3	11,3	10,1	10,7

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, 2009-2021

Această rată de absolvire relativ redusă este determinată și de faptul că cea mai mare parte a persoanelor care frecventează această formă de învățământ au minim 21 de ani și absolvă mai târziu decât vârsta teoretică (21 de ani) folosită la calcularea indicatorului.

Figura 33. Evoluția ratei de absolvire a învățământului postliceal, pe sexe

CAPITOLUL IV. REZULTATELE EDUCAȚIEI ȘI FORMĂRII PE PIAȚA MUNCII

Eficiența externă a sistemului de învățământ poate fi analizată din perspectiva inserției profesionale a absolvenților pe piața muncii. Capitolul de față realizează o prezentare sintetică a unor date statistice referitoare la: nivelul de educație al populației, participarea la viața economică, respectiv inserția pe piața muncii a absolvenților diferitelor niveluri de studiu. Informațiile referitoare la eficiența externă au la bază datele statistice din *Ancheta forței de muncă în gospodării* (AMIGO) realizată de INS. Analiza datelor a fost realizată la nivelul populației în vârstă de muncă de 15-64 de ani, precum și la nivelul populației de 15-24 de ani (tineri), pentru analiza absorbției absolvenților sistemului educațional pe piața forței de muncă. Datele INS privind contextul demografic indică un declin demografic în ultimii ani, atât la nivelul populației totale, dar mai ales la nivelul populației tinere de 15-24 de ani (de la 2280,5 mii de persoane în 2014 la 2052,5 mii de persoane în 2019). Scăderile cele mai ample se înregistrează la nivelul populației rezidente din mediul urban, în special în categoria 15-24 de ani (în ultimii șase ani, această categorie de vârstă a scăzut cu aproximativ 11%).

IV.1. Nivelul de instruire al populației de 15-64 de ani

La nivelul anului 2020, distribuția populației de 15-64 de ani pe niveluri de instruire păstrează aceleași tendințe ca în ultimii ani:

- O pondere de 16,2% din populația de 15-64 de ani a finalizat învățământul superior, înregistrând o ușură creștere la nivelul anului 2020, comparativ cu anul 2019. Diferențele pe medii de rezidență sunt ample: un sfert din populația de 15-64 ani din urban a absolvit învățământul superior, comparativ cu numai 5,3% în rural.
- Ponderea cea mai mare pe întreaga perioadă au înregistrat-o absolvenții de liceu, în 2020 procentajul acestora la nivelul populației de 15-64 de ani fiind de 40,9%. Valorile procentuale în mediul urban (44,3%) sunt cu aproape 8 p.p. mai ample decât în rural (36,8%), respectiv în rândul populației feminine (42%), comparativ cu cea masculină (39,9%).
- 16,5% din populația de 15-64 de ani este absolventă de învățământ profesional în 2020, în procente mult mai ample în rândul populației masculine, comparativ cu cea feminină (20,8% - masculin, 12,2% - feminin).
- Se păstrează procente ridicate de populație care a absolvit doar gimnaziul (20%), în pondere mult mai mare în rural (30,2%), comparativ cu urbanul (11,3%).
- Ponderea persoanelor care au absolvit doar învățământul primar sau sunt fără școală primară absolută s-a menținut pe întreaga perioadă analizată la nivelul mediu de 4%.

Analiza datelor AMIGO din ultimii cinci ani evidențiază o creștere a nivelului general de educație a populației apte de muncă, prin creșterea ponderii persoanelor absolvente de învățământ superior, postliceal, liceal, profesional, concomitent cu scăderea ponderii persoanelor cu nivel scăzut de educație (gimnazial, primar sau fără școală primară absolută).

Tabelul 58. Structura populației de 15-64 de ani pe niveluri de instruire, 2021

	Total	Urban	Rural	Masculin	Feminin
Nr. persoane (mii)	12611,8	6960,3	5651,4	6405,6	6206,2
Total	100%	100%	100%	100%	100%
Superior	16,2%	25,0%	5,3%	15,0%	17,5%
Postliceal	2,6%	3,8%	1,2%	2,0%	3,3%
Liceal	40,9%	44,3%	36,8%	39,9%	42,0%
Profesional	16,5%	13,2%	20,6%	20,8%	12,2%
Gimnazial	19,8%	11,3%	30,2%	18,6%	21,1%
Primar / Fără	3,9%	2,3%	5,8%	3,8%	4,0%

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2021

IV.2. Participarea la viața economică (forța de muncă) a populației de 15-64 de ani

Conform statisticilor INS, din totalul de 19328,8 mii de persoane rezidente în România în anul 2020, un număr de 12635,7 mii sunt persoane în vârstă de 15-64 de ani, considerate în analizele statistice ca fiind persoanele în vârstă de muncă. Dintre acestea:

- 8723 de mii de persoane reprezintă populația activă, care a finalizat o formă de educație și este disponibilă a desfășura activități economice (care cuprindea: 8272,2 mii de persoane populație ocupată și 450,8 mii de șomeri);
- 3887,8 mii de persoane reprezintă populația inactivă, formată din elevi și studenți, persoane casnice, pensionari, beneficiari de ajutor social.

Dacă populația activă s-a menținut în anul 2020 la aproape același nivel cu cel din anul anterior (o scădere de numai 0,4 p.p.), distribuția acestora ca forță de muncă a fost afectată de pandemie prin creșterea numărului de șomeri. Comparativ cu ponderea de 4% a persoanelor aflate în șomaj în anul 2019, în anul 2020 ponderea șomerilor a reprezentat 5,2% din populația activă.

Analiza distribuției populației de 15-64 de ani pe niveluri de educație absolvite evidențiază că:

- Absolvirea nivelurilor superioare de educație crește șansele de a avea o ocupație. Astfel, ponderea absolvenților de învățământ superior, în creștere față de 2019, a ajuns la 21,9% în rândul populației ocupate și la 9,2% în rândul șomerilor, cu un punct procentual mai ridicat față de anul 2019.
- Concomitent, ponderea celor care au absolvit niveluri reduse de educație (primar, gimnazial) este mult mai amplă în rândul șomerilor, comparativ cu populația ocupată.

Tabelul 59. Distribuția populației de 15-64 de ani pe categorii și pe niveluri de educație, 2021

	Total	Superior	Postliceal	Liceal	Profesional	Gimnazial	Primar/ fără școală
Populație activă	100,0%	21,3%	3,2%	41,6%	17,6%	14,2%	2,2%
Populație ocupată	100,0%	21,9%	3,3%	41,4%	17,7%	13,7%	1,9%
Șomeri	100,0%	9,2%	1,3%	44,9%	16,3%	21,8%	6,5%

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2021

Analiza ratelor de ocupare a populației de 15-64 de ani pe niveluri de studiu evidențiază concluzii similare: gradul de ocupare a populației crește pe măsura creșterii nivelului de educație. Astfel, la nivelul anului 2020:

- O pondere de aproape 90% din populația absolventă de învățământ superior este populație ocupată, în procente mai mari la nivelul populației din urban, respectiv al populației masculine.
- Învățământul postliceal prezintă, de asemenea, rate de ocupare ridicate, cu valori de aproape 80% până în 2019 și 81,5% în anul 2020.
- Două treimi dintre absolvenții de liceu (66,4%) participă la activități economice.
- Rata de ocupare la nivelul absolvenților de învățământ profesional este de peste 70%.
- Mai puțin de jumătate dintre absolvenții de gimnaziu (45,5%) se regăsesc la nivelul populației ocupate.
- Persoanele cu cel mult patru clase absolvite prezintă cea mai scăzută rată de ocupare, doar o treime dintre acestea fiind integrate pe piața muncii.

Tabelul 60. Distribuția populației ocupate de 15-64 de ani pe niveluri de educație absolvite

2021	Superior	Postliceal	Liceal	Profesional	Gimnazial	Primar/ fără școală
Total	65,6%	88,8%	81,5%	66,4%	70,1%	45,5%
Urban	67,1%	89,5%	81,3%	66,2%	64,7%	28,8%
Rural	63,8%	85,2%	82,5%	66,6%	74,5%	53,3%
Masculin	74,4%	90,9%	77,9%	76,2%	78,9%	57,8%
Feminin	56,5%	87,0%	83,8%	56,8%	54,8%	34,3%

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2021

IV.3. Participarea la viața economică (forța de muncă) a populației de 15-24 de ani

Rata de ocupare a tinerilor cu vârsta de 15-24 de ani reprezintă ponderea persoanelor implicate în activități economice în totalul populației din aceeași categorie de vârstă. În anul 2020, un sfert (24,9%) din totalul persoanelor de 15-24 de ani erau implicate pe piața muncii, în procente similare cu cele din anii anteriori. În același timp, 17,3% din populația activă de 15-24 de ani a fost în situație de șomaj, rata șomajului în rândul tinerilor crescând cu 0,5 p.p. față de anul anterior.

Tabelul 61. Ratele de participare a populației de 15-24 de ani, pe niveluri de educație absolvite, 2021

	Total	Superior	Postliceal	Liceal	Profesional	Gimnazial	Primar/fără școală
Rata de ocupare (ponderea populației ocupate în populația din grupa de vârstă)							
Total	24,6%	56,7%	81,4%	27,4%	71,0%	14,2%	17,7%
Urban	16,7%	61,7%	78,7%	19,1%	63,1%	4,7%	4,7%
Rural	31,4%	47,2%	85,7%	36,5%	73,5%	21,1%	23,3%
Masculin	29,2%	50,6%	82,0%	32,8%	73,9%	17,3%	25,4%
Feminin	19,7%	60,6%	81,1%	21,8%	63,3%	11,1%	8,9%
Rata șomajului (ponderea populației ocupate în populația activă)							
Total	24,6%	56,7%	81,4%	27,4%	71,0%	14,2%	17,7%
Urban	16,7%	61,7%	78,7%	19,1%	63,1%	4,7%	4,7%
Rural	31,4%	47,2%	85,7%	36,5%	73,5%	21,1%	23,3%
Masculin	29,2%	50,6%	82,0%	32,8%	73,9%	17,3%	25,4%
Feminin	19,7%	60,6%	81,1%	21,8%	63,3%	11,1%	8,9%

Sursa: Date calculate pe baza informațiilor INS, Ancheta AMIGO, 2021

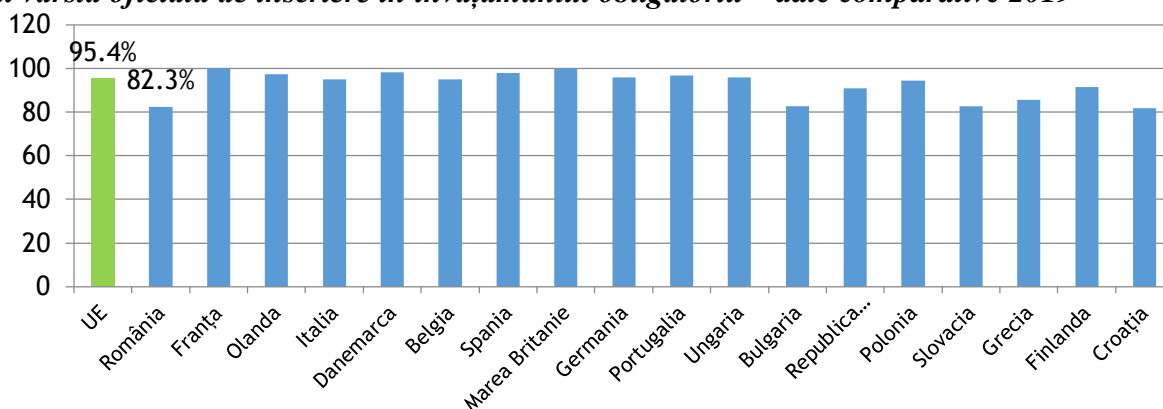

CAPITOLUL V. SITUAȚIA EDUCAȚIEI ȘI FORMĂRII PROFESIONALE DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR EUROPENI 2020

V. 1. Rata de participare la învățământul preșcolar

Participarea la educația preșcolară a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu este un indicator european care a avut ca țintă, pentru anul 2020, valoarea de 95%. Cele mai recente date comparative la nivel european publicate de Eurostat pentru acest indicator se referă la anul 2019. Media UE privind acest indicator a fost de 95,4% în 2019. Valorile cele mai crescute s-au înregistrat în Franța și Marea Britanie. Țările cu cele mai reduse valori ale indicatorului sunt Grecia, Slovacia, Croația și Bulgaria.

Figura 34. Participarea la învățământul preșcolar a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu – date comparative 2019

Sursa: Eurostat, 2020

Tabelul 62. Participarea la învățământul preșcolar a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu

Țara /Anul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
UE	94,0	94,1	94,2	94,9	95,3	95,4	95,3	95,4
România	85,5	86,4	86,4	87,6	88,2	89,9	86,3	82,3
Franța	100,0	100,0	99,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Olanda	99,6	99,5	97,6	97,6	97,6	97,6	96,9	97,2
Italia	99,2	98,7	96,5	96,2	96,1	95,1	94,9	94,8
Danemarca	98,0	98,3	98,1	98,5	98,1	98,0	100,0	98,3
Belgia	98,1	98,4	98,4	98,3	98,3	98,7	98,5	95,0
Spania	97,4	97,1	97,1	97,7	97,3	97,4	98,0	97,8
Marea Britanie	97,3	95,9	98,2	100,0	-	100,0	100,0	100,0
Germania	96,5	97,5	97,4	97,4	96,6	96,4	96,0	95,8
Portugalia	95,0	93,9	93,5	93,6	92,5	94,3	93,7	96,6
Ungaria	94,5	94,7	94,7	95,3	95,7	95,6	95,7	95,8

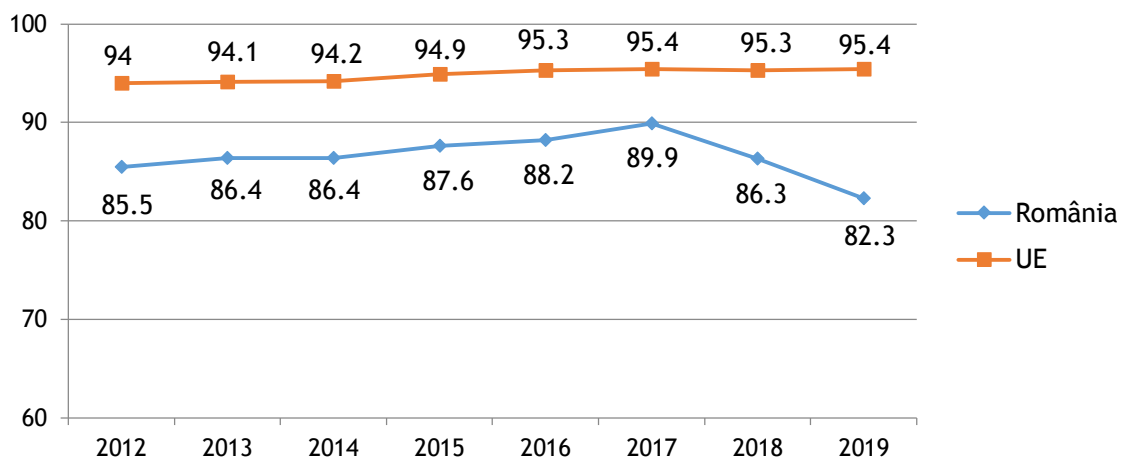

Bulgaria	87,1	87,8	89,3	89,2	86,5	83,9	82,4	82,7
Republica Cehă	86,1	85,7	86,4	88,0	90,7	92,0	91,5	90,7
Polonia	84,3	84,8	87,1	90,1	93,1	91,9	93,0	94,5
Slovacia	77,1	77,5	77,4	78,4	76,5	78,2	82,2	82,6
Grecia	75,2	76,9	84,0	80,5	79,8	81,5	75,2	85,6
Finlanda	75,1	84,0	83,6	83,6	87,4	87,8	89,3	91,4
Croația	71,7	71,4	72,4	73,8	75,1	82,8	81,0	81,8

Sursa: Eurostat, 2021

Începând cu anul 2012, România a înregistrat o creștere semnificativă a acestui indicator european, de la 85,5%, până la valoarea de 89,6% în 2017. Cel mai probabil, coborârea vârstei de debut școlar la 6 ani a determinat o implicare mai activă a părinților în înscrierea copiilor la grădiniță. Pentru anul 2019 se înregistrează o scădere a valorii indicatorului cu 4 p.p., continuând tendința descendentă din anul anterior.

Figura 35. Participarea la învățământul preșcolar a copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu, date comparative UE – România, 2012-2019

Sursa: Eurostat, 2021

V. 2. Rata de părăsire timpurie a școlii

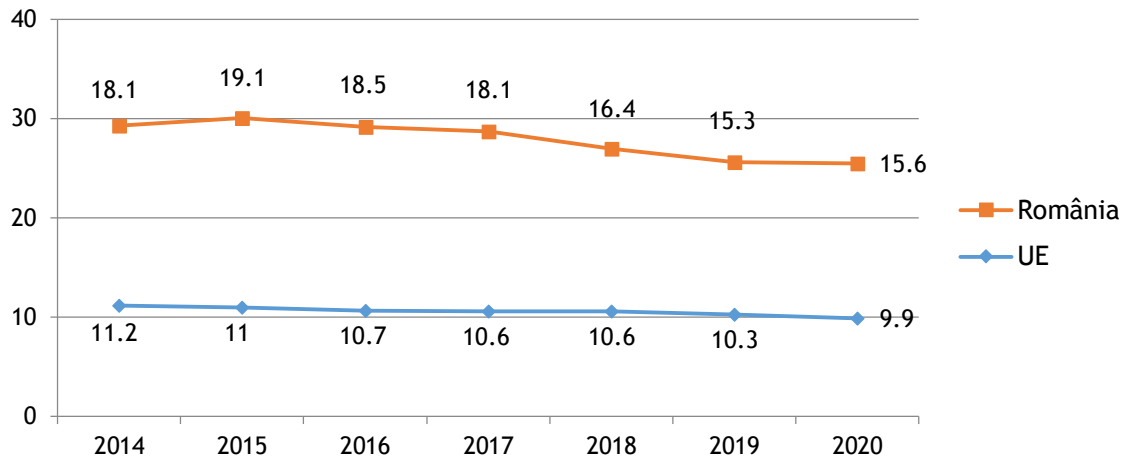
Acest indicator măsoară procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani din totalul populației de această vârstă, care au cel mult studii gimnaziale și care nu sunt cuprinși în nicio formă de educație sau de formare profesională în cele patru săptămâni care preced ancheta statistică.

În perioada 2014-2020, rata de părăsire timpurie a școlii a înregistrat fluctuații: după creșteri și scăderi relativ reduse în perioada 2014-2017, valoarea indicatorului a scăzut aproape constant în ultimii trei ani, ajungând în 2020 la 15,6%. Media UE a scăzut lent, dar constant în această perioadă de la 11,2% în 2014 la 9,9% în 2020 realizând și chiar depășind ținta propusă

(10%). România este printre țările cu cea mai mare rată de părăsire timpurie a școlii, rămânând la distanță mare față de ținta propusă la nivel național pentru 2020.

Figura 36. Evoluția ratei de părăsire timpurie a școlii, în perioada 2014-2020

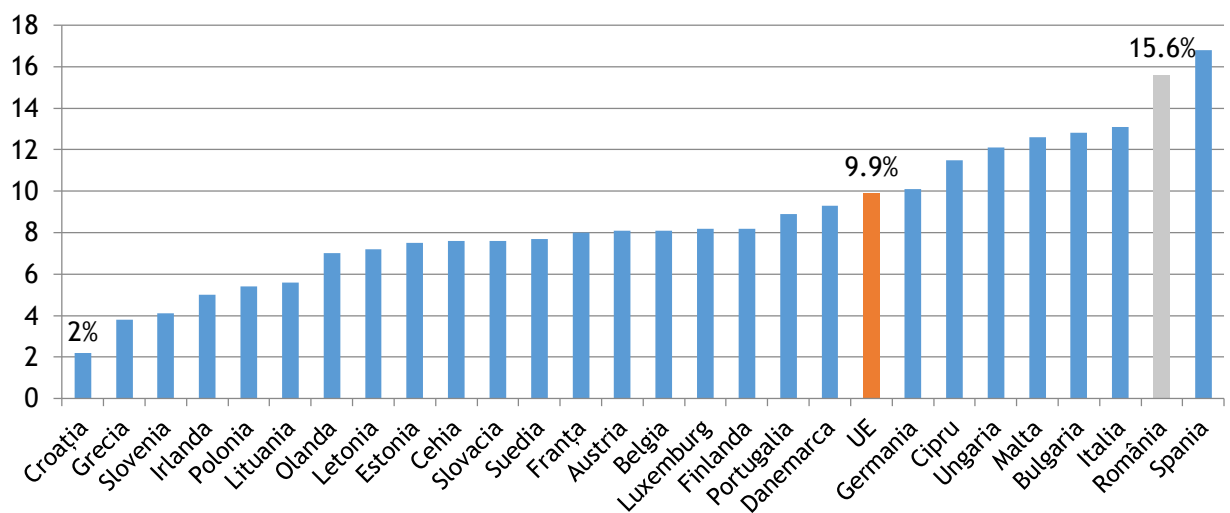
Sursa: Eurostat, 2021

Tabelul 63. Rata de părăsire timpurie a școlii, în perioada 2014-2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ținta 2020
UE	11,2	11,0	10,7	10,5	10,5	10,3	9,9	10,0
România	18,1	19,1	18,5	18,1	16,4	15,3	15,6	11,3

Sursa: Eurostat, 2021

Figura 37. Rata de părăsire timpurie a școlii – date comparative, 2020

Sursa: Eurostat, 2021

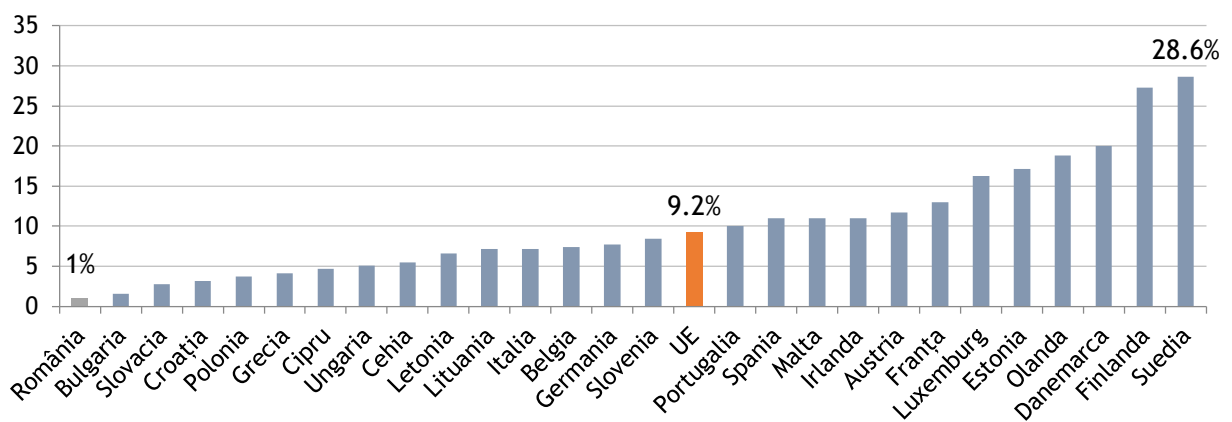

V. 3. Participarea adulților la învățarea pe tot parcursul vieții

În ultimul deceniu, România nu a reușit să înregistreze un progres privind participarea adulților cu vârste între 25-64 de ani la învățarea pe tot parcursul vieții.

La nivelul anului 2020, România ocupa ultimul loc între țările din Uniunea Europeană în ceea ce privește participarea adulților de 25-64 de ani la învățarea pe parcursul întregii vieți (România - 1%, față de media UE de 9,2%). În aceste condiții, România se află încă departe de ținta europeană pentru anul 2020 proiectată la o pondere de 15%.

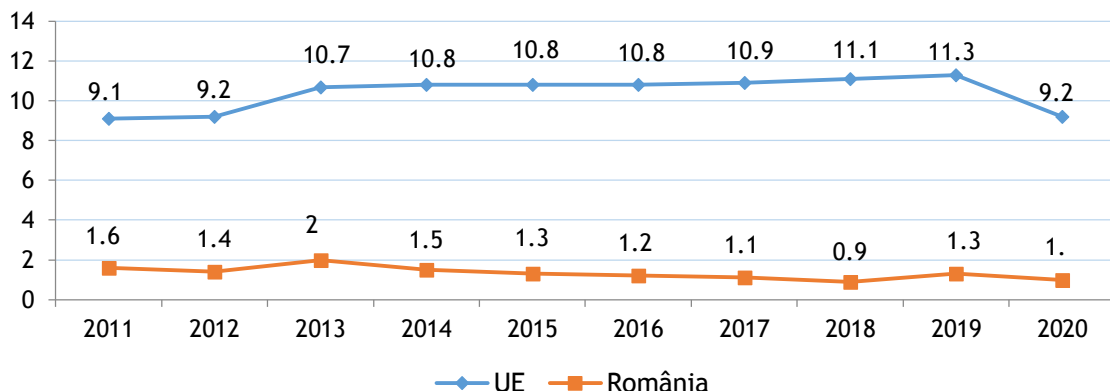
Figura 38. Participarea adulților (25-64 de ani) la educație și formare profesională (în cele 4 săptămâni înainte de anchetă) – date comparative, 2019

Sursa: Eurostat, 2021

Deși cu mult superioară valorii înregistrate în România, media la nivelul UE a urmat, de asemenea, un progres foarte lent, continuat cu un regres în 2020, evidențiind faptul că participarea la învățarea pe parcursul întregii vieți este încă o provocare la nivel european.

Figura 39. Participarea adulților (25-64 de ani) la educație și formare profesională (în cele 4 săptămâni înainte de anchetă) – date comparative România – UE, 2011-2019

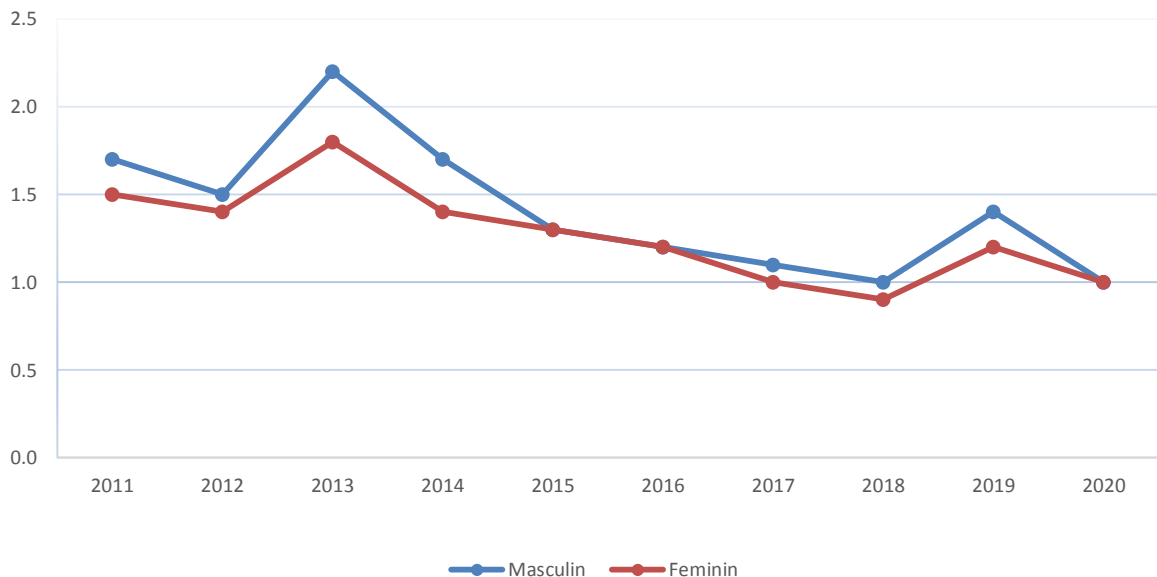

Sursa: Eurostat, 2021

În România, defalcarea valorii indicatorului pe sexe relevă o tendință de echilibrare a participării între femei și bărbați. Totuși, în ultimii 10 ani se observă o scădere a participării adulților la educație și formare profesională, mai consistentă în cazul populației feminine. În anul de referință al raportului, ponderea populației care a participat la formare profesională continuă este egală pe sexe.

Figura 40. Participarea adulților (25-64 de ani) la educație și formare profesională (în cele 4 săptămâni înainte de anchetă), distribuția pe sexe –România, 2005-2020

Sursa: Eurostat, 2021

Tabelul 64. Participarea adulților (25-64 de ani) la educație și formare profesională (în cele 4 săptămâni înainte de anchetă), distribuția pe sexe – România, 2005-2020

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	1,6	1,4	2,0	1,5	1,3	1,2	1,1	0,9	1,3	1,0
Masculin	1,7	1,5	2,2	1,7	1,3	1,2	1,1	1,0	1,4	1,0
Feminin	1,5	1,4	1,8	1,4	1,3	1,2	1,0	0,9	1,2	1,0

Sursa: EUROSTAT, 2021

Capitolul VI. PARTICIPAREA ROMÂNIEI LA EVALUĂRI INTERNAȚIONALE

Programele TIMSS și PIRLS, inițiate și monitorizate de Asociația Internațională pentru Evaluarea Performanțelor (IEA), se înscriu în categoria programelor internaționale care evaluează periodic competențele elevilor în domeniile matematică, științe și lectură. Demarat în anul 1995, Programul TIMSS (*Trends in International Mathematics and Science Study*) a deschis seria evaluărilor în domeniile matematicii și științelor; a fost urmat de programul PIRLS (*Progress in International Reading Literacy Study*) implementat pentru prima dată în anul 2001. Un alt program de evaluare la nivel internațional este PISA (*Programme for International Student Assessment*), inițiată de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), seria acestor evaluări începând cu anul 2000.

• Programul internațional de evaluare PISA

PISA (*Programme for International Student Assessment*) este o evaluare standardizată la nivel internațional, care are scopul de a măsura competențele elevilor de 15 ani în domeniile lectură, matematică și științe, punând accent pe aplicarea acestora în situații concrete de viață.

Inițiată în anul 2000 cu domeniul principal de competențe de lectură, evaluarea PISA s-a desfășurat cu o periodicitate de trei ani, fiecare ciclu având, prin rotație, un domeniu principal de evaluare dintre cele trei vizate. Prima participare a României la evaluarea PISA a fost în anul 2006. Numărul țărilor participante a crescut continuu de la demararea programului, de la 32 țări în anul 2000 la 79 țări în anul 2018.

Evaluarea PISA 2018 reprezintă cea de a doua evaluare care a avut ca domeniu principal competențele de lectură (după PISA 2009), matematica și științele constituind domenii secundare ale evaluării.

Potrivit raportului OECD¹, obiectivele evaluării PISA 2018 au constat în alfabetizarea în domeniile:

- lectură: „capacitatea elevilor de a înțelege, a utiliza, a evalua, a reflecta și a interacționa cu textele pentru a-și atinge obiectivele, a-și dezvolta cunoștințele și potențialul și de a participa activ în societate”;
- matematică: „capacitatea de a formula, a utiliza și a interpreta matematica într-o varietate de contexte”, incluzând raționamentul matematic și utilizarea conceptelor, procedeele, datelor matematice pentru a descrie, a explica și a prezice fenomene;
- științe: capacitatea de explicare a fenomenelor în mod științific, de planificare și evaluare a investigației științifice, de interpretare a datelor și a dovezilor în mod științific.

În cazul evaluării PISA 2018, majoritatea țărilor participante au organizat aplicarea în format digital (*computer-based assessment*), în timp ce România a rămas printre cele opt țări care au susținut testarea pe hârtie (*paper-based assessment*).

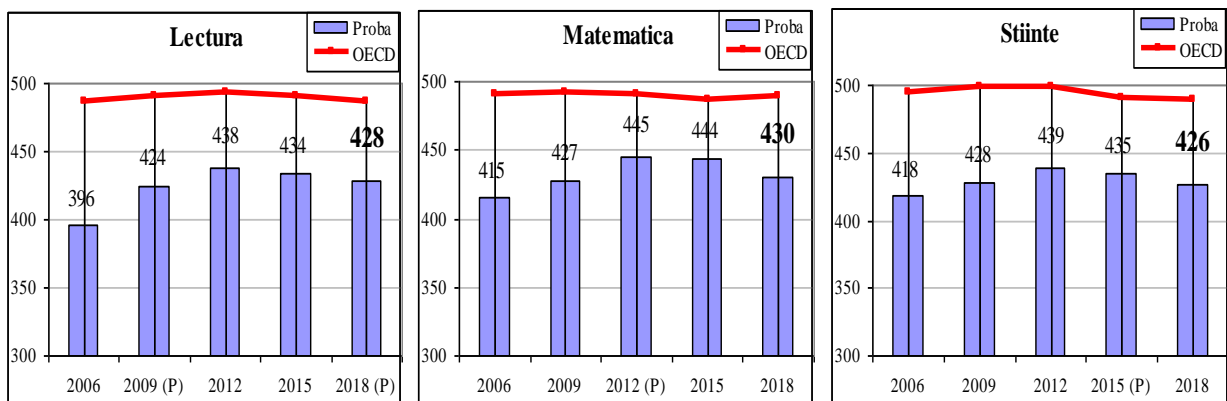
În România, evaluarea PISA 2018 a fost susținută de 5075 de elevi de 15 ani din clasele VII-X, proveniți din 170 de unități școlare. Probele de lectură (ca domeniu de evaluare

¹ OECD (2019), PISA 2018 Results (Volume I): What Students Know and Can Do, PISA, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/5f07c754-en>. p. 26.

principal) au fost susținute de întregul eșantion, în timp ce probele la celelalte domenii au fost susținute de subeșantioane parțiale: probele de matematică – 2848 de elevi, probele de științe – 2829 de elevi. În raport cu vârsta, procentajul cel mai ridicat al eșantionului (77,9%) a fost reprezentat de elevii de clasa a IX-a. Pe parcursul perioadei de aplicare a evaluării PISA în România, evoluția scorurilor medii la cele trei domenii de evaluare a înregistrat tendințe asemănătoare, de creștere până în anul 2012, urmate de scăderi în ultimele două cicluri.

Figura 41. Evoluția rezultatelor evaluării PISA, pe domenii (România – UE)

Scalele de evaluare aferente celor trei domenii de evaluare au fost împărțite în câte 6 niveluri de performanță, grupând elevii în funcție de rezultatele obținute. Tabelul următor prezintă procentajele elevilor din primele două și ultimele două categorii de performare (performare scăzută și performare ridicată).

Tabelul 65. Procentajele eșantionului PISA 2018 cuprinse în grupele inferioare și în cele superioare de performanță

	Medie	Sub nivel 2 de performanță	Nivel 5 de performanță și peste
Lectură		Sub 406 puncte	Peste 629 puncte
OECD	487 puncte	22,6%	8,8%
România	428 puncte	40,8%	1,4%
Matematică		Sub 420 puncte	Peste 607 puncte
OECD	489 puncte	23,5%	12,0%
România	430 puncte	47,0%	1,3%
Științe		Sub 410 puncte	Peste 633 puncte
OECD	489 puncte	22,0%	7,8%
România	426	43,9%	1,0%

Sursa: Raportului OECD, obiectivele evaluării PISA 2018 : OECD (2019), PISA 2018 Results (Volume I): What Students Know and Can Do, PISA, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/5f07c754-en>. p. 26

La evaluarea PISA 2018, scorurile înregistrate de România la toate cele trei domenii au fost cu peste 50 de puncte mai mici decât media OECD. Raportat la totalul participanților, România se situează pe locul 52 la proba de lectură, locul 54 la proba de matematică și locul 48 la proba de științe.

• **Programul internațional de evaluare TIMSS**

Evaluarea TIMSS a debutat în anul 1995, având o periodicitate de patru ani. România a participat la șase din cele șapte cicluri TIMSS pentru clasa a VIII-a, exceptând anul 2015; ultima participare a fost în anul 2019. Ciclul TIMSS 2019 s-a derulat în peste 60 de țări.

Dacă programul PISA măsoară aplicarea cunoștințelor și deprinderilor în viața reală, Programul TIMSS se concentrează pe măsurarea conținutului tradițional al disciplinei predate la clasă, analizând comparativ competențele elevilor dobândite la matematică și științe (biologie, fizică, chimie). Rezultatele TIMSS 2019 au permis „identificarea principalelor stiluri de predare și de învățare abordate la matematică și științe, metodele de învățare și strategiile cognitive mai puțin eficiente utilizate de elevii din România sau dovezi obiective cu privire la eficiența formelor actuale de testare educațională la nivel național”². În cazul matematicii, TIMSS 2019 a vizat evaluarea performanței elevilor de clasa a VIII-a din domeniile numerație, algebră, geometrie și teoria probabilităților.

Considerat ca o tranziție către evaluarea digitală, peste jumătate dintre țările participante au susținut evaluarea TIMSS în format digital (*computer-based assessment*), iar restul participanților în format pe hârtie (*paper-based assessment*).

La evaluarea TIMSS 2019, în România au participat 4485 de elevi din clasa a VIII-a, proveniți din 199 de unități școlare.

Scalele de evaluare aferente celor două domenii au fost împărțite, în câte 5 niveluri de performanță, grupând elevii în funcție de rezultatele obținute. Din această perspectivă, tabelul următor prezintă procentajele elevilor pe cele cinci categorii de performanță.

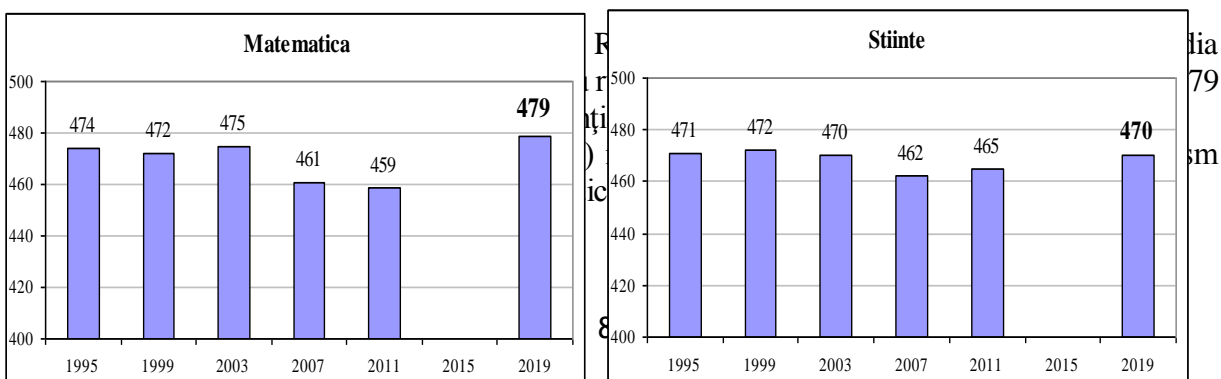
Tabelul 66. Distribuția eșantionului TIMSS 2019 pe niveluri de performanță

	Nivel de performanță					Analfabetism funcțional Sub 400 puncte
	Mediu	Avansat	Înalt	Intermediar	Scăzut	
	Mediu	Peste 625 puncte	550-625 puncte	475-550 puncte	400-475 puncte	
Matematică						
Medie internațională	500 puncte	5%	20%	30%	32%	13%
România	479 puncte	6%	19%	27%	26%	22%
Științe						
Medie internațională	500 puncte	7%	22%	32%	24%	15%
România	470 puncte	4%	15%	30%	29%	22%

Sursa: TIMSS-2019-highlights-pentru-România,

<https://drive.google.com/file/d/1rlxtuUninwyEaTVFuutbXKkWAIt8l3XS/edit>

Figura 42. Evoluția rezultatelor evaluării TIMSS, pe domenii (România)

PARTEA a II-a PRINCIPALELE ACȚIUNI DESFĂȘURATE ȘI REZULTATE OBTINUTE ÎN ANUL ȘCOLAR 2020 - 2021

CAPITOLUL I Asigurarea accesului egal și a participării la o educație de calitate

În perioada pandemiei, s-au luat măsuri pentru continuarea procesului de învățământ, prioritar fiind sănătatea și siguranța tuturor celor implicați. Sistemul educațional a trebuit să se adapteze unei noi realități, cu respectarea principiilor de asigurare a calității și egalității de șanse, accentuând necesitatea investițiilor în tehnologie, resurse, formare. Accesul la educație a reprezentat o mare provocare a anului școlar 2020-2021, conjugat cu formarea elevilor și a cadrelor didactice în dobândirea și utilizarea de competențe digitale și cu predarea-învățarea-evaluarea bazate pe conținuturi digitale de calitate.

În acest context, recomandările OECD privind utilizarea rezultatelor evaluării externe și interne a școlilor în sensul susținerii îmbunătățirii calității proceselor educaționale își păstrează actualitatea și vizează:

- oferirea de sprijin și feed-back eficient pentru monitorizarea unităților de învățământ, astfel încât acestea să realizeze îmbunătățiri;
- consolidarea auto-evaluării școlare și dezvoltarea capacității de auto-evaluare a școlilor;
- asigurarea că școlile dețin resursele și autonomia necesare implementării îmbunătățirilor;
- reorientarea rolului inspectorului ISJ/ISMB de la control la oferirea de sprijin;
- încurajarea și oferirea posibilității directorilor de a conduce mai eficient procesul de îmbunătățire a calității educației³.

Accesul la educație este un drept garantat pentru fiecare copil din România, drept care poate fi pus în valoare prin sprijinirea școlii, atât de către familie, cât și de comunitatea locală și alți actori educaționali, prin asigurarea unei infrastructuri/baze materiale corespunzătoare și oferirea de sprijin copiilor ce provin din familii dezavantajate.

II Activități remediale

Pentru a reduce decalajele acumulate în pregătirea elevilor, înregistrate de la începutul pandemiei, Ministerul Educației a implementat proiectul ”Program național de activități remediale pentru elevi”, finanțat prin intermediul Programului Operațional Capital Uman, Axa prioritară 6 – Educație și competențe. Proiectul s-a desfășurat în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență nr. 6/03.02.2021, acordându-se unităților de învățământ un sprijin financiar de 200 de lei/lună, pentru fiecare copil înscris, sprijin destinat acoperirii costurilor organizării și participării la activități de educație remedială, respectiv salarizării cadrelor didactice care asigură susținerea orelor remediale.

În conformitate cu prevederile art. 2, alin. 1 al Normelor metodologice de aplicare a programului menționat, aprobat prin OM nr. 3300/2021, au fost eligibili pentru a participa la acest program național pilot:

³ Studii OECD privind examinarea și evaluarea în domeniul educației-România, 2017

- elevii până la clasa a VIII-a inclusiv, aflați în risc de părăsire timpurie a școlii și/sau în risc ori în situație de eșec școlar, în special elevii care nu au avut acces sau au avut acces deficitar la activitățile educaționale desfășurate prin intermediul tehnologiei și al internetului;
- elevii aparținând grupurilor vulnerabile, cum ar fi elevii romi, din mediul rural, cu dizabilități și elevii din comunitățile dezavantajate economic, care îndeplinesc criteriile de eligibilitate.

Obiectivul general al Proiectului constă în prevenirea părăsirii timpurii a școlii prin măsuri sistemice de creștere a accesului elevilor din învățământul preuniversitar, primar și gimnazial la educație.

Obiectivul specific al Proiectului este focalizat pe îmbunătățirea competențelor de bază a minimum 168.000 de elevi din ciclurile primare și gimnaziale, care au provenit din toate unitățile de învățământ din România ce școlarizează nivelurile ISCED 1 și 2, prin participarea la activități de învățare remedială timp de 7 luni, pe parcursul semestrului al II-lea al anului școlar 2020-2021. Proiectul a avut un buget total de 146,12 mil. de lei (pentru anul 2021).

Activitățile remediale finanțate prin proiectul menționat anterior s-au derulat în perioada martie-august 2021 în peste 2100 de unități de învățământ la disciplinele: Limba și literatura română, Limba și literatura maternă, Matematică și cunoașterea mediului, Matematică, Limba engleză, Limba franceză, Chimie, Fizică, Geografie, Biologie, Istorie, Educație tehnologică, Educație socială, TIC etc., cu participarea a peste 15.000 de cadre didactice.

Tabelul 67. Numărul de elevi participanți la activitățile remediale organizate în cadrul proiectului "Program național de activități remediale pentru elevi"

Anul 2021	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August
Număr participanți	137.423	141.730	166.757	148.536	48.567	43.255

I.2 Programe pentru copii/elevi aflați în situații de risc

Pentru asigurarea de șanse egale de acces și participare la un învățământ incluziv și de calitate pentru copiii/elevii aparținând grupurilor cu risc ridicat (grupuri dezavantajate socio-economic, copiii/elevi din mediul rural, populația romă, tineri cu dizabilități) și stimularea participării acestora la niveluri superioare de educație, s-a continuat și în anul școlar 2020-2021, implementarea de programe sociale și programe educaționale pentru grupuri dezavantajate, precum:

➤ **Programul pentru școli al României în perioada 2017-2023**

Prin acest program se asigură alocarea unor alimente de bază tuturor copiilor din învățământul primar și gimnazial. În contextul derulării acestui program, în anul școlar 2020-2021, ministerul a continuat monitorizarea măsurilor educative realizate la nivel județean. Anual, se realizează corespondența cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale cu privire

la completarea HG nr. 640/2017, în cadrul căreia Ministerul Educației comunică numărul de beneficiari ai programului pentru următorul an școlar.

➤ **Programul guvernamental național *Rechizite școlare***

În anul școlar 2020-2021, a continuat implementarea Programul național “Rechizite școlare”, finanțat de la bugetul de stat, prin bugetul ME, în baza prevederilor Legii nr. 126/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 33/2001 privind acordarea de rechizite școlare în anul școlar 2001 - 2002, cu modificările și completările ulterioare și a Ordinului MEC nr. 4385/2012 pentru aprobarea Metodologiei de aplicare a prevederilor Legii nr. 126/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 33/2001 privind acordarea de rechizite școlare. Astfel, au fost acordate rechizite școlare unui număr de 233.417 beneficiari, elevi din învățământul primar și gimnazial de stat, în valoare totală de 4,78 de mil. de lei. MED a fost și beneficiar al proiectului “Rechizite pentru preșcolari și elevi – șanse egale la educație”, implementat în cadrul Programului Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate POAD/220/1/3/ - Precaritate materială de bază, bugetul total al proiectului fiind de 17,314 mil. de lei. Proiectul a avut ca obiectiv prevenirea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, facilitând accesul egal și participarea la învățământul obligatoriu a preșcolarilor și elevilor proveniți din familii defavorizate, prin acordarea de materiale școlare. Grupul țintă al proiectului a fost format din preșcolari și elevi din clasele a II-a - a VIII-a care au beneficiat de pachete de rechizite și ghiozdane.

➤ **Programul Burse Școlare**

Elevii de la cursurile cu frecvență din învățământul preuniversitar de stat au beneficiat de burse acordate din sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, acestea reprezentând o formă de sprijin material, vizând atât protecția socială, cât și stimularea celor care obțin rezultate foarte bune la învățătură și disciplină.

Conform prevederilor art. 82 alin. (1[^]) din Legea nr. 1/2011, quantumul unei burse acordate din sumele defalcate provenind din unele venituri ale bugetului de stat se stabilește anual prin HG. În acest context, pentru a diminua riscurile ca o parte dintre elevi să nu poată beneficia de burse în anul școlar 2020-2021, Ministerul Educației a inițiat HG nr. 1064/2020 pentru aprobarea quantumului minim al bursei de performanță, de merit, de studiu și de ajutor social pentru elevii din învățământul preuniversitar de stat, cu frecvență, care se acordă în anul școlar 2020 – 2021, stabilind un quantum minim al bursei în valoare de 100 de lei.

La finalul anului școlar 2020-2021, numărul total de beneficiari de burse școlare, acordate conform OMECTS nr. 5576/2011, a fost:

- 2.884 de beneficiari pentru bursa de performanță;
- 532.810 beneficiari pentru bursa de merit;
- 31.857 de beneficiari pentru bursa de studiu;
- 156.038 de beneficiari pentru bursa de ajutor social.

Față de estimările realizate de inspectoratele școlare la finalul anului 2020, bazate pe rezultatele anului școlar anterior, s-a observat o creștere cu 152.360 a numărului de beneficiari ai bursei de merit.

➤ **Programul Euro 200**

Programul de acordare a unui ajutor financiar intitulat „EURO 200” a continuat și în anul școlar 2020-2021, cu un număr de 7.225 de beneficiari, fiind reglementat prin Hotărârea

Guvernului nr. 1294 din 13 august 2004 privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea Legii nr. 269/2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare, cu modificările și completările ulterioare.

➤ **Programul Masa caldă**

În conformitate cu prevederile O.U.G nr. 9/2020, programul *Masa caldă* a fost extins, în anul 2020, de la 50 la 150 de unități de învățământ. Decizia de extindere cu 100 de noi unități de învățământ are la bază efectele pozitive generate asupra beneficiarilor direcți și indirecti. Studiile de impact au arătat că această măsură a avut ca efect, pe lângă cel planificat, de formare la copii a deprinderii pentru o alimentație sănătoasă, scăderea ratei abandonului școlar precum și diminuarea absenteismului.

Astfel, în perioada derulării activității didactice, preșcolarii și elevii din cele 150 de unități de învățământ primesc, cu titlu gratuit, un pachet alimentar sau o masă caldă pe zi, în limita valorii zilnice de 10 lei/beneficiar (inclusiv TVA). Comparativ cu anul precedent, numărul beneficiarilor programului a fost mai mare cu 41.888 de elevi, însumând un număr total de 65.343 de elevi. Suma necesară implementării programului, pentru anul 2020, a fost de 81,983 de mil. de lei.

➤ **Programul Transportul gratuit al elevilor**

Conform Hotărârii de Guvern nr. 435/2020 din 28 mai 2020 privind aprobarea procedurii de decontare a cheltuielilor de transport al elevilor, precum și pentru modificarea și completarea *Normelor metodologice privind acordarea facilităților de transport intern feroviar și cu metroul pentru elevi și studenți*, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 42/2017, elevii școlarizați în România au beneficiat de gratuitate pentru transportul local rutier și naval, transportul rutier județean și naval între localitatea de domiciliu și localitatea unde sunt școlarizați, transportul interjudețean și transportul intern feroviar și cu metroul.

➤ **Programul Tichete pentru grădiniță**

Stimulentul se acordă copiilor din familiile care au dreptul la alocație pentru susținerea familiei acordată în baza Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare, indiferent dacă familia se află în plata acestui drept sau acesta este suspendat. Prin excepție, stimulentele educaționale se acordă și copiilor aflați în îngrijirea persoanei care a fost desemnată de părinte pentru întreținerea copilului, pe perioada absenței părinților, conform art. 104 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dacă veniturile pe persoană (inclusiv copilul aflat în îngrijire) nu depășesc nivelul maxim de venituri pentru acordarea alocației pentru susținerea familiei. Acordarea stimulentele educaționale este condiționată de frecvența regulată la grădiniță a copiilor din familiile beneficiare ale stimulentele educaționale. Stimulentele educaționale acordate sub forma tichetelor sociale sunt utilizate pentru achiziționarea produselor alimentare, de igienă, a produselor de îmbrăcăminte/ rechizite.

➤ **Programele Bani de liceu și Bursa profesională**

În anul școlar 2020-2021, un număr de 28.588 de elevi proveniți din familii dezavantajate socioeconomic au beneficiat de sprijin material în cadrul Programului național "Bani de liceu", implementat în baza art.85, alin. (2) din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare și a prevederilor HG nr. 1488/2004 privind aprobarea

criteriilor și a cuantumului sprijinului financiar ce se acordă elevilor în cadrul Programului național de protecție socială "Bani de liceu", cu modificările și completările ulterioare. Programul furnizează sprijin financiar de 250 de lei lunar, pentru elevii de liceu (clasele a IX a – a XII a) din familii cu venituri reduse.

În baza prevederilor art.85, alin. (2) din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare și a HG nr. 951/2017 privind modalitatea de subvenționare de către stat a costurilor pentru elevii care frecventează învățământul profesional, toți elevii care au frecventat învățământul profesional, inclusiv învățământul dual, au beneficiat de bursă profesională, în cuantum de 200 de lei/lună. *Bursa profesională* urmărește creșterea participării la programele de formare profesională inițială, în special pentru elevii care provin din comunități dezavantajate, cu preponderență din mediul rural și cei aparținând minorității rome.

Totodată, ME a gestionat, începând cu anul 2015, două apeluri retrospective/ alternative *Bani de liceu* și *Bursa profesională*, în valoare totală de 114,713 mil. de euro, prin care sunt decontate plăți efectuate de la bugetul de stat.

➤ **Sprijin material pentru copiii cu cerințe educaționale speciale (CES)**

Copiii cu CES integrați în învățământul de masă, copiii cu CES integrați în clase/grupe speciale organizate în învățământul de masă, copiii cu CES din învățământul special, copiii cu CES care necesită perioade de spitalizare mai mari de 4 săptămâni pentru care se organizează, după caz, grupe sau clase în cadrul unității sanitare în care aceștia sunt internați, precum și copiii cu CES care, din motive medicale sau din cauza unei dizabilități, sunt nedeplasabili, pentru care se organizează școlarizare la domiciliu, pe o perioadă determinată, beneficiază de sprijin material, în baza art. 51 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare și a HG nr. 564/2017 privind modalitatea de acordare a drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale școlarizați în sistemul de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare.

➤ **Alocarea de locuri distincte pentru copiii cu CES la admiterea în liceu**

Începând cu anul școlar 2020 – 2021, prin Ordinul nr. 4532/2020 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului educației naționale, interimar, nr. 4.948/2019 privind organizarea și desfășurarea admiterii în învățământul liceal de stat pentru anul școlar 2020 – 2021, au fost alocate peste numărul de locuri repartizat respectivelor unități de învățământ, locuri distincte, pentru integrarea individuală a elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) proveniți din învățământul de masă și din învățământul special, la admiterea în învățământul liceal de stat.

➤ **Programul Școală după Școală (ȘDS)**

În contextul epidemiologic actual cauzat de apariția SARS-CoV-2, inspectoratele școlare au monitorizat și evaluat programele ȘDS derulate de unitățile de învățământ, mai ales în ceea ce privește gradul de îndeplinire a obiectivelor propuse în program și calitatea serviciilor educaționale oferite corelate cu analiza de nevoi pe care unitatea de învățământ a realizat-o, conform prevederilor legale, și care a reprezentat fundamentul organizării programului ȘDS în respectiva unitate de învățământ.

Programul „Școală după școală” este complementar programului școlar obligatoriu care, prin modalități integrate de sprijin, are ca scop prevenirea abandonului școlar și a părăsirii

timpurii a școlii, creșterea performanțelor școlare, învățarea remedială, accelerarea învățării prin activități educative, recreative și de timp liber, dezvoltarea personală și integrarea socială, precum și menținerea elevilor într-un spațiu securizat, ca alternativă la petrecerea timpului liber în medii cu potențial de dezvoltare a unui comportament deviant.

➤ **Programul A doua șansă**

Un număr de 10.884 de cursanți, pentru învățământul secundar inferior, respectiv un număr de 4.532 de cursanți, pentru învățământul primar, au fost cuprinși în Programul *A doua șansă*, program destinat tinerilor și adulților care au părăsit sistemul de educație fără să fi finalizat învățământul obligatoriu și fără să fi obținut o calificare profesională. Ținta strategică de 65.492 de cursanți prevăzută de Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România 2015 – 2020 (adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 417/19.06.2015) a fost atinsă, înregistrându-se o depășire a indicatorului propus cu aprox.13%.

➤ **Mecanismul de prevenire și combatere a segregării școlare**

În martie 2020, Ministerul Educației, beneficiind de asistența tehnică a UNICEF, a demarat procesul de adaptare și dezvoltare a SIIIR pentru a deveni platforma IT oficială pentru colectarea și procesarea datelor și a indicatorilor incluși în metodologia de monitorizare a segregării școlare. Pandemia COVID-19 a modificat planificarea inițială, situație ce a întârziat implementarea platformei. Comisia Națională pentru Desegregare și Incluziune Educațională (CNDIE) a elaborat *Metodologia de monitorizare a segregării școlare în învățământul preuniversitar*, metodologie ce cuprinde și *Cadrul integrat de indicatori pentru monitorizarea segregării școlare*.

În parteneriat cu reprezentanța UNICEF în România, a fost elaborat *Ghidul tehnic pentru aplicarea metodologiei pilot de monitorizare a segregării școlare*. Pentru a integra în comunitatea școlară copiii și tinerii romi s-au avut în vedere:

- acordarea de locuri distincte pentru elevi romi la admiterea în licee la diferite specializări;
- acordarea de locuri distincte tinerilor romi la admiterea în facultăți de stat pentru licență, masterat, doctorat;
- continuarea organizării – unde este cazul - de către inspectoratele școlare, unități de învățământ, primării, ONG-uri (Salvați Copiii, Asociația OvidiuRo, ș.a.) a unor grădinițe estivale premergătoare clasei pregătitoare, pentru copiii de etnie romă care nu au frecventat grădinița.

➤ **Mecanismul de identificare și de prevenire a riscului de părăsire timpurie a școlii**

Ministerul Educației a beneficiat de sprijin din partea Comisiei Europene pentru implementarea proiectului *Un studiu de evaluare a practicilor actuale în ceea ce privește colectarea, analizarea datelor și utilizarea acestora pentru combaterea părăsirii timpurii a școlii în România*. Acest studiu a fost finalizat printr-un set de recomandări, printre care și necesitatea îmbunătățirii monitorizării și evaluării Strategiei privind reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii și a utilizării eficiente a datelor, precum și instituirea unui mecanism de avertizare timpurie.

Proiectul Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) a preluat recomandările studiului menționat, fiind aprobat de către Comisia Europeană. Obiectivul general al proiectului a fost de implementare a sistemului de avertizare timpurie pentru

prevenirea părăsirii timpurii a școlii (care acționează la nivelul școlii) și a mecanismului de intervenție și compensare, prin adăugarea pe platforma SIIIR a categoriilor de date necesare, și prin formarea personalului școlar care operează cu date privind colectarea și care lucrează cu date care fac parte din sistemul de prevenire, precum și din sistemul de compensare.

Planul de acțiune din cadrul MATE-pilot are patru etape: identificare (un screening al copiilor în clasă și în comunitate), planificare (înregistrarea copiilor în risc și planificare activităților), implementare (derularea planurilor așa cum au fost agreate la nivelul fiecărui copil, la nivelul clasei, al școlii și comunității) și monitorizare (introducere date în SIIIR și raportare periodică).

I.3 Asigurarea calității în educație

În perioada 02.09.2020-08.12.2020, Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP) a programat și realizat activități de evaluare externă periodică pentru 38 de școli de stat și 48 de școli private, în vederea măsurării nivelului calității educației, iar în intervalul 01.02.2021-31.08.2021, ARACIP a realizat vizite de evaluare periodică la 176 de unități de învățământ: 96 de stat și 80 de școli private.

Anul școlar 2020-2021 este ultimul în care vizitele de evaluare externă periodică au urmărit sistemul celor 43 de indicatori, înainte de aplicarea noilor standarde de evaluare, cu 24 de indicatori și reconfigurarea cerințelor acestora. În anul școlar 2020-2021, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 și al constrângerilor de ordin financiar la nivel național, nu au mai fost realizate evaluări periodice cu fonduri alocate de Ministerul Educației. Întrucât evaluarea unităților de învățământ s-a realizat la cererea acestora, nu se poate discuta despre o reprezentativitate a rezultatelor (la nivel județean și/sau regional și/sau național) obținute de către școlile din mediul rural. Prin urmare, se menține diferența de calitate dintre educația din mediul rural și cel urban, fiind necesară concentrarea eforturilor și a resurselor pe creșterea calității educației oferite în mediul rural și, în general, în mediile dezavantajate.

CAPITOLUL II. Rețea școlară și plan de școlarizare 2020-2021**II. A. Date comparative privind situația statistică a numărului de unități de învățământ de stat în perioada 2018-2021****Tabelul 68. Situația statistică rețea școlară - an școlar 2020 – 2021**

An școlar	Învățământ de masă		Învățământ special		Activități extrașcolare**	
	Unități de învățământ cu personalitate juridică (PJ)	Structuri Arondate* (AR)	Unități de învățământ cu personalitate juridică (PJ)	Structuri Arondate* (AR)	Unități de învățământ cu personalitate juridică (PJ)	Structuri Arondate* (AR)
2018-2019	5985	11182	155	25	170	185
2019-2020	5973	10922	153	33	170	184
2020-2021	5965	10685	153	31	199	182

*Structuri Arondate (AR) – sunt locații ale unităților de învățământ cu personalitate juridică, denumite în lege unități de învățământ fără personalitate juridică

** Unitățile de învățământ pentru activități extrașcolare: palate ale copiilor, cluburi ale copiilor, cluburi școlare sportive

Observații:

Începând cu anul școlar 2012 – 2013, rețeaua școlară este organizată de către autoritățile administrației publice locale cu *avizul conform* al inspectoratelor școlare. Pentru învățământul special liceal și special postliceal, rețeaua școlară se organizează de către consiliul județean, respectiv de către consiliile locale ale sectoarelor Municipiului București, cu consultarea partenerilor sociali și cu *avizul conform* al Ministerului Educației.

Organizarea rețelei școlare se realizează anual în baza unei Metodologii aprobată prin ordin de ministru⁴.

În procesul de organizare a rețelei școlare unitățile de învățământ au posibilitatea să își păstreze statutul și structura sau pot fi reorganizate în urma unor operațiuni specifice, respectiv fuziunea sau divizarea acestora. Problemele identificate în locațiile structurilor arondate unităților de învățământ cu personalitate juridică supuse procesului de reorganizare, aflate sub nivelul standardelor naționale de acreditare vizează: *spații subdimensionate, infrastructură necorespunzătoare, imposibilitatea obținerii autorizațiilor sanitare de funcționare, clădiri vechi, efective foarte mici, lipsa dotărilor corespunzătoare, etc.*

⁴ ORDIN Nr. 5090/2019 din 30 august 2019 pentru aprobarea Metodologiei privind fundamentarea cifrei de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat, evidența efectivilor de preșcolari și elevi școlarizați în unitățile de învățământ particular, precum și emiterea avizului conform în vederea organizării rețelei unităților de învățământ preuniversitar pentru anul școlar 2020 - 2021

II.B. Plan de școlarizare***Tabelul 69. Date privind cifrele de școlarizare pentru anul școlar 2020-2021***

Niveluri de învățământ	Cifre de școlarizare propuse pentru anul școlar 2020 - 2021	Cifre de școlarizare aprobate prin H.G. 327/2020	Cifre de școlarizare realizate în anul școlar 2020 - 2021	Pondere realizare cifre de școlarizare
Educație timpurie	492.778	665.000	475.165	96,42
Învățământ primar	861.838	935.000	854.603	99,16
Învățământ gimnazial cu frecvență zi	692.008	810.000	696.291	100,61
Învățământ liceal				
a) cls. a IX-a zi	131.196	134.600	133.110	101,45
b) cls. a IX a seral + FR.	9.992	15.000	8.372	83,78
c) cls. a XI a seral	12.982	15.000	10.690	82,34
Învățământ profesional				
a) Numărul de locuri pentru primul an de învățământ profesional, inclusiv forma de organizare dual	49.464	60.000	39.007	78,85
b) Numărul de locuri pentru stagii de pregătire practică	447	2.000	329	73,60
Învățământ terțiar non universitar (postliceal)				
a) anul I învă. cu frecvență zi și seral	20.225	28.000	17.065	84,37
b) anul I învă. special (zi)	149	300	133	89,26
c) învă.militar MAI		2.403		
d) învă.militar MApN		1.101		

e) înv.militar MJ		262		
Învățământ de artă (muzică, arte plastice, coregrafie) nivel primar și gimnazial	19.751	21.500	19.056	96,48
Înv.cu program sportiv nivel primar și gimnazial	9.978	17.000	8.783	88,02
Cluburi sportive școlare	47.292	53.000	47.178	99,75
Învățământ obligatoriu cu frecvență redusă - nivel primar și gimnazial și program educațional "A doua șansă"	21.607	22.500	15.416	71,34
Învățământ special				
a) educație timpurie	1.711	3.100	1.310	76,56
b) înv.special primar și gimnazial	18.634	22.500	17.408	93,42
c) primul an de învățământ profesional	1.699	3.150	1.425	83,87
d) stagii de pregătire practică	78	1.000	70	89,74
e) înv.liceal-cls. a IX a frecvență zi/seral/FR.	358	900	280	78,21
f) înv.liceal cls. a XI a frecvență zi / seral	69	300	47	68,11

Observații:

Cifrele de școlarizare au fost repartizate de către Ministerul Educației la nivelul fiecărui județ, pe baza solicitărilor și analizelor acestora, astfel încât să se poată realiza:

- asigurarea cuprinderii întregii generații a copiilor în vârstă de 6 ani în clasa pregătitoare;
- asigurarea cuprinderii întregii generații de absolvenți ai clasei a VIII-a în învățământul secundar superior (liceal), și în învățământul profesional cu durată de 3 ani în vederea finalizării învățământului obligatoriu.

Tabelul nr. 70 Situația statistică, pe niveluri de învățământ și forme de proprietate, a numărului de elevi și preșcolari înscriși în unități de învățământ preuniversitar în anul școlar 2020-2021

Nivel	Proprietate privată			Proprietate publică			Total general
	Masă	Special	Total	Masă	Special	Total	
<i>Antepreșcolar</i>	52		52	816	2	818	870
<i>Preșcolar</i>	30.168	5	30.173	474.349	1.308	475.657	505.830
<i>Primar</i>	16.101	19	16.120	855.266	6.961	862.227	878.347
<i>Gimnazial</i>	7.346	38	7.384	700.284	10.447	710.731	718.115
<i>Liceal</i>	16.602		16.602	599.027	1.165	600.192	616.794
<i>Profesional</i>	2.514		2.514	102.022	5.386	107.408	109.922
<i>Postliceal</i>	42.670		42.670	45.433	294	45.727	88.397
Total general	115.453	62	115.515	2.777.197	25.563	2.802.760	2.918.275

II.C. Date privind normarea în învățământul preuniversitar de stat

Tabelul nr. 71 Situație privind normele didactice de predare, auxiliare și nedidactice

An școlar	Nr. norme didactice de predare	Pondere normelor didactice de predare	Nr. norme didactice auxiliare	Pondere normelor didactice auxiliare	Nr. norme nedidactice	Pondere normelor nedidactice	Total general norme învățământ preuniversitar de stat

2011-2012	225805,28	73,51%	24760,15	8,06%	56623,70	18,43%	307189,13
2012-2013	227337,99	73,73%	24897,17	8,07%	56100,86	18,19%	308336,02
2013-2014	226395,01	73,57%	25302,40	8,22%	56034,69	18,21%	307732,10
2014-2015	221854,93	73,55%	25183,18	8,35%	54598,19	18,10%	301636,30
2015-2016	218803,30	73,70%	24756,35	8,34%	53333,20	17,96%	296892,85
2016-2017	218414,08	73,68%	30716,50	10,36%	47287,35	15,95%	296417,93
2017-2018	217862,74	73,52%	28348,23	9,57%	50127,1	16,92%	296338,10
2018-2019	215900,72	73,75%	24376,64	8,33%	52480,51	17,93%	292757,87
2019-2020	213925,40	73,33%	24637,28	8,45%	53160,49	18,22%	291723,17
2020-2021	213921,11	73,38%	24563,20	8,43%	53050,06	18,20%	291534,37

Tabelul nr. 72 Situație privind normele didactice de predare pe categorii de personal

An școlar	Nr. norme didactice de predare	Nr. norme didactice ocupate cu titulari	Ponderea normelor didactice ocupate cu titulari	Nr. norme didactice ocupate cu personal calificat angajat pe perioada determinată/ personal didactic	Ponderea normelor didactice ocupate cu personal calificat angajat pe perioada determinată/ personal	Nr. norme didactice ocupate cu personal fără studii corespunzătoare postului, angajat pe	Ponderea normelor didactice ocupate cu personal fără studii corespunzătoare postului, angajat pe perioada determinată %

				asociat și pensionat	didactic asociat și pensionat %	perioada determinată	
2011-2012	225805,28	181327,18	80,30%	41625,54	18,43%	2852,56	1,26%
2012-2013	227337,99	179357,43	78,89%	44214,39	19,45%	3766,37	1,66%
2013-2014	226395,01	181260,96	80,04%	41482,37	18,32%	3732,77	1,65%
2014-2015	221854,93	179337,46	80,84%	38964,51	17,56%	3552,96	1,60%
2015-2016	218803,30	177355,50	81,06%	37516,45	17,15%	3931,35	1,80%
2016-2017	218414,08	176306,05	80,72%	37883,90	17,34%	4224,13	1,93%
2017-2018	217862,74	175167,41	80,40%	38186,87	17,53%	4508,47	2,07%
2018-2019	215900,73	174364,04	80,765	37062,14	17,17%	4474,55	2,07%
2019-2020	213925,40	173366,95	81,04%	36787,40	17,20%	3771,05	1,76%
2020-2021	213921,11	171953,98	80,38%	38245,53	17,88%	3721,60	1,74%

Din analiza datelor statistice din ultimii ani școlari încheiați privind structura personalului din învățământul preuniversitar de stat, se observă o tendință ușoară de scădere a ponderii posturilor didactice ocupate cu personal didactic titular (*de la 81,04% în anul școlar 2019-2020 la 80,38% în anul școlar 2020-2021*).

II.D. Principalele rezultate privind concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor în învățământul preuniversitar, sesiunea 2021

Concursul de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în învățământul preuniversitar, sesiunea 2021, s-a organizat și s-a desfășurat în baza următoarelor reglementări:

- Centralizatorul privind disciplinele din învățământul preuniversitar, domeniile și specializările absolvenților învățământului liceal pedagogic, postliceal și superior, probele de concurs pentru încadrarea personalului didactic din învățământul preuniversitar, precum și disciplinele pentru examenul național de definitivare în învățământ 2021 aprobat prin OMEC nr. 3229/2021;
- Metodologia-cadru privind mobilitatea personalului didactic de predare din învățământul preuniversitar pentru anul școlar 2021-2022, aprobată prin OMEC nr. 5991/11.11.2020, modificată și completată.

Documentele menționate anterior au fost publicate în Monitorul Oficial, Partea I bis și au fost postate pe pagina de web a Ministerului Educației, la adresa www.edu.ro, secțiunea „TITULARIZARE”.

Datele comparative, pentru perioada 2012-2021, la concursurile naționale de ocupare a posturilor didactice /catedrelor din învățământul preuniversitar:

- date privind posturile didactice/catedrele vacante/rezervate publicate pentru concurs;
- date privind candidații înscriși la concurs;
- date privind rezultatele obținute de candidați la proba scrisă.

Tabelul nr. 73a Situația comparativă privind posturile didactice declarate vacante/rezervate la concursurile de ocupare a posturilor didactice din învățământul preuniversitar în perioada 2012-2021

Anul	Total posturi vacante/rezervate publicate pentru concurs	din care:									
		Titularizabile pt. concurs / angajare pe perioada nedeterminată	din care:		Netitularizabile pt. concurs / pt. angajare pe perioada nedeterminată	din care:					
			Titularizabile / pt. angajare pe perioada nedeterminată	Titularizabile / pt. angajare pe perioada nedeterminată		Posturi netitularizabile/ pt. angajare pe perioada determinată vacante/rezervate complete			Posturi netitularizabile/ pt. angajare pe perioada determinată vacante/rezervate incomplete		
						Complete	Complete	Complete	Incomplete	Incomplete	Incomplete

		termi- nată	minată (urban)	minată (rural)	determi- nata		(urba- n)	(rural)		(urban)	(rural)
2012	38232	6692	4264	2428	31540	11887	7083	4804	19653	8641	11012
2013	45126	6074	3141	2933	39052	15198	8569	6629	23854	10482	13372
2014	41770	4761	2699	2062	37009	13544	7690	5854	23465	10533	12932
2015	44341	4189	2528	1661	40152	13743	7982	5761	26409	12175	14234
2016	49992	4422	2861	1561	45570	14750	8850	5900	30820	14497	16323
2017	58486	4930	3239	1691	53556	16459	10051	6408	37097	18492	18605
2018	67703	4499	3352	1147	63204	18810	11956	6854	44399	23011	21383
2019	61064	4136	3092	1224	56928	14774	9491	5283	42154	21683	20471
2020	59118	4030	2982	1048	55088	14754	9489	5265	40334	20447	19857
2021	57255	4815	3500	1315	52440	12420	7780	4640	40020	19640	20340

Tabelul 73b - Date comparative privind situația candidaților înscriși la concursul de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în perioada 2012-2021

ANUL	Nr. candidați înscriși la concurs	din care:	
		Absolvenți ai promoției curente	Absolvenți din serii anterioare
2012	38995	4100	34895
2013	38554	4725	33829
2014	34178	4750	29428
2015	30417	4392	26025
2016	29710	4074	25636
2017	29271	4132	25139
2018	29905	4619	25286
2019	29180	4894	24286
2020	30113	2937	27176
2021	34113	6016	28097

Tabelul 73c - Date comparative privind situația rezultatelor obținute la proba scrisă în cadrul concursurilor de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în perioada 2012-2021

Anul	Nr. cand. cu note	Nr. cand. cu nota sub 5	Pondere cand. cu nota sub 5	Nr. cand. cu nota 5-6,99	Pondere cu nota 5-6,99	Nr. cand. cu nota 7-9,99	Pondere cu nota 7-9,99	Nr. cand. cu nota 10	Pondere cu nota 10

2012	25914	4622	17,84%	8469	32,68%	12603	48,63%	220	0,85%
<i>Absolvenți 2012</i>	2613	536	20,51%	896	34,29%	1162	44,47%	19	0,73%
2013	29508	5595	18,96%	9402	31,86%	14350	48,63%	161	0,55%
<i>Absolvenți 2013</i>	3452	833	24,13%	1144	33,14%	1464	42,41%	11	0,32%
2014	26106	4892	18,74%	8141	31,18%	12915	49,47%	158	0,61%
<i>Absolvenți 2014</i>	3571	804	22,51%	1149	32,18%	1593	44,61%	25	0,70%
2015	20478	4862	23,74%	7536	36,80%	8039	39,26%	41	0,20%
<i>Absolvenți 2015</i>	3255	874	26,85%	1224	37,60%	1154	35,45%	3	0,9%
2016	20125	3757	18,67%	6979	34,68%	9306	46,24%	83	0,41%
<i>Absolvenți 2016</i>	2997	621	20,72%	1057	35,27%	1315	43,87	4	0,14%
2017	20763	4006	19,29%	6867	33,07%	9772	47,06%	118	0,57%
<i>Absolvenți 2017</i>	3053	685	22,44%	1005	32,92%	1349	44,19%	14	0,46%
2018	21428	3531	16,48%	7245	33,81%	10528	49,13%	124	0,58%
<i>Absolvenți 2018</i>	3468	631	18,19%	1142	32,93%	1674	48,27%	21	0,61%
2019	19556	3388	17,32%	6708	34,30%	9368	47,90%	92	0,47%
<i>Absolvenți 2019</i>	3672	666	18,14%	1238	33,71%	1752	47,71%	16	0,44%
2020	24732	3117	12,60%	6582	26,61%	14789	59,80%	244	0,99%
<i>Absolvenți 2020</i>	2650	344	12,98%	711	26,83%	1567	59,13%	28	1,06%
2021	25059	4577	18,26%	8776	35,02%	11576	46,19%	130	0,52%
<i>Absolvenți 2021</i>	4450	945	21,24%	1607	36,11%	1879	42,22%	19	0,43%

Ocuparea posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în unitățile de învățământ preuniversitar particular pe parcursul anului școlar 2020-2021

Organizarea și desfășurarea concursurilor în vederea ocupării posturilor didactice/catedrelor existente în unitățile de învățământ particular în anul școlar 2020-2021 au fost reglementate de prevederile:

- Metodologiei de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate în unitățile de învățământ particular din învățământul preuniversitar aprobate prin OMECTS nr. 5625/2012, cu modificările și completările ulterioare;
- OMEC nr. 4749/2020 privind organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor vacante în unitățile de învățământ preuniversitar

particular în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2.

În anul școlar 2020-2021, organizarea și desfășurarea concursurilor pentru ocuparea posturilor didactice/ catedrelor vacante/rezervate existente în unitățile de învățământ particular s-a realizat, fie la nivelul unităților de învățământ cu personalitate juridică/consorții școlare, fie prin asocieri temporare la nivel local, județean ori interjudețean, la nivelul municipiului București, conform art. 89 alin.(2) și art. 254 alin. (9) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare. Unitățile de învățământ preuniversitar particular au avut dreptul de a organiza concursuri pentru ocuparea posturilor didactice/catedrelor pe tot parcursul anului școlar, în condițiile publicării acestora la sediile unităților de învățământ particular, precum și în presa locală și centrală, cu cel puțin 30 de zile înainte de organizarea concursului, a informării inspectoratului școlar și a Ministerului Educației.

În anul 2020-2021, 230 de unități din învățământul preuniversitar particular au transmis informații cu privire la organizarea de concursuri. Astfel, pentru anul școlar 2020-2021, s-a înregistrat, ca urmare a adreselor de informare comunicate de unitățile de învățământ particular/ inspectorate școlare Ministerului Educației organizarea a 62 de concursuri pentru ocupare posturilor din învățământul preuniversitar particular de nivel: preșcolar, primar, liceal, profesional și postuniversitar.

Situație statistică rezultată ca urmare a informărilor comunicate de unitățile de învățământ particular/ inspectorate școlare:

Nivel învățământ	preșcolar	primar	gimnazial	liceal	profesional	postliceal	Total
Nr. posturi didactice complete și incomplete	521	163	47,69	75,50	10	257,50	1074,69

CAPITOLUL III. Dezvoltarea educației timpurii

Ministerul Educației a derulat acțiuni privind implementarea noului curriculum, aprobat prin Ordinul de ministru nr. 4694/02.08.2019. Noul curriculum are o abordare unitară și sistemică a educației timpurii, înglobând educația antepreșcolară și educația preșcolară și promovând un echilibru adecvat între învățare și dezvoltarea armonioasă a personalității. Prin aplicarea noului curriculum se imprimă o viziune actualizată și îmbunătățită asupra educației timpurii, reflectată în *Planul de învățământ pentru educație timpurie, Programa școlară pentru educație timpurie și Metodologia de aplicare a Planului de învățământ pentru educație timpurie*, ținând cont de:

- corelarea cu prevederi și recomandări din documente promovate la nivel european privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți, documente strategice ale Comisiei Europene și Consiliului Uniunii Europene privind educația și îngrijirea timpurie;
- corelarea cu schimbările inițiate la nivelul învățământului preuniversitar pentru construirea unei concepții curriculare unitare și coerente, având ca referință competențele-cheie care determină profilul de formare al elevului, definite la nivel european și statuate de *Legea educației naționale nr. 1/2011*, cu modificările și completările ulterioare;
- corelarea permanentă cu legislația în vigoare, îndeosebi cu prevederile recente care vizează domeniul educației timpurii (ex.: *Legea educației naționale nr.1/2011*, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârea de Guvern nr. 1252/2012 de aprobare a *Metodologiei de organizare și funcționare a creșelor și a altor servicii de educație timpurie antepreșcolară*);
- abordarea sistemică a educației timpurii, care înglobează, deopotrivă, educația antepreșcolară și educația preșcolară, corectându-se abordarea lor fragmentată din practica de până acum.

Efortul de dezvoltare a acestui segment important al sistemului de învățământ s-a concretizat printr-o serie de activități:

- demersuri pentru asigurarea cadrului normativ privind organizarea unităților de educație timpurie;
- organizarea de reuniuni de lucru pentru asigurarea și implementarea într-un mod adecvat a cadrului curricular (elaborarea și transmiterea *Scrisorii metodice la început de an școlar*, elaborarea și transmiterea Notei privind înscrierile copiilor preșcolari, derularea unor întâlniri lunare, online, cu inspectorii de specialitate și metodiștii, pe teme de interes privind aplicarea curriculumului, evaluarea în învățământul preșcolar, relația cu părinții și partenerii din comunitate etc.);
- promovarea unor idei și inițiative locale specifice domeniului educației timpurii (prin întâlniri care s-au derulat în cadrul parteneriatelor încheiate de Ministerul Educației cu Asociația OvidiuRo și Centrul Step by Step pentru Educație și Dezvoltare Profesională);
- definitivarea noilor standarde de referință pentru învățământul preuniversitar, inclusiv pentru unitățile de educație timpurie antepreșcolară⁵;
- întâlniri de lucru cu reprezentanții UFIP pentru definitivarea propunerii de cost standard pentru antepreșcolari⁶;

⁵ HG nr. 994 din 18 noiembrie 2020, privind aprobarea standardelor de autorizare de funcționare provizorie și a standardelor de acreditare și de evaluare externă periodică în învățământul preuniversitar

⁶ HOTĂRÂRE nr. 900 din 19 august 2021 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 72/2013 privind aprobarea normelor metodologice pentru determinarea costului standard per elev/preșcolar și stabilirea finanțării de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat, care se asigură din bugetul de stat, din sume defalcate din T.V.A. prin bugetele locale, pe baza costului standard per elev/preșcolar

- întâlniri de lucru cu specialiștii din cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, ai Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației și ai Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție pentru elaborarea proiectului de ordonanță de urgență privind preluarea creșelor în sistemul de educație;
- asigurarea condițiilor pentru continuarea derulării programului social *Tichete pentru grădiniță*⁷ cu aproximativ 40.000 de beneficiari anual, precum și monitorizarea acestuia;
- realizarea propunerilor de măsuri, indicatori și ținte specifice domeniului educației timpurii din Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) și din Programul Operațional pentru Educație și Ocupare (POEO).

În cadrul proiectului necompetitiv Educație Timpurie Incluzivă și de Calitate (ETIC):

- s-au derulat 6 întâlniri ale Comitetului Național de Sprijin pentru Educație Timpurie (CNSET) ;
- au avut loc ultimele două focus-grupuri planificate în cadrul proiectului (la Buzău și Suceava) pentru colectarea informațiilor cu privire la starea serviciilor de educație timpurie, provocări și soluții;
- a fost elaborat și aprobat în cadrul CNSET *Documentul-cadru de diagnoză și prognoză privind organizarea și funcționarea unor servicii de calitate în domeniul educației timpurii din România* și de sprijinire a implementării acestora;
- s-au derulat două programe de formare acreditate (pentru formatori și experți în dezvoltare curriculară), cu implicarea instituțiilor de învățământ superior partenere: Universitatea Aurel Vlaicu din Arad, Universitatea din Pitești și Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava.

CAPITOLUL IV. Înnoirea/revizuirea curriculei și a evaluării; susținerea performanțelor școlare

IV. 1. Contextul desfășurării activității didactice în anul școlar 2020 - 2021

Desfășurarea activității didactice în anul școlar 2020 – 2021, precum și măsurile privind modificările curriculare și cele privind evaluarea au fost influențate major de suspendarea activităților cu prezență fizică în unitățile de învățământ și derularea tuturor activităților de predare-învățare-evaluare în mediul online prin tehnologii digitale. În acest sens, se remarcă două momente distincte, fiecare cu impact asupra calității demersului didactic și al nivelului de atingere a finalităților educaționale prevăzute în documentele curriculare:

- primul legat de ultima perioadă a semestrului al doilea al anului școlar 2019 – 2020;

⁷ Legea 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate

- al doilea moment legat de desfășurarea procesului didactic în mediul online pe parcursul anului școlar 2020- 2021.

În perioadele de suspendare a activității cu prezență fizică, în unitățile de învățământ activitatea didactică s-a desfășurat în mediul on-line. În consecință, pentru asigurarea calității demersului didactic s-au dispus măsuri și acțiuni vizând susținerea activității didactice în mediul online:

- Ministerul Educației a pus la dispoziția tuturor cadrelor didactice, începând cu data de 10 noiembrie 2020, sesiuni online de îndrumare și consiliere, „Educația Continuă” având ca tematică generală activitatea de predare în sistem online. Sesiunile au avut durata de aproximativ o oră și au fost transmise live, zilnic, de luni până vineri, la ora 15:00, până la sfârșitul semestrului I, pe canalul YouTube și pe pagina de Facebook ale Ministerului Educației, fiind coordonate și derulate de experții/autorii reperelor metodologice publicate în luna septembrie 2020 pe site-ul <http://educatiac continua.edu.ro>.
- Au fost emise acte normative privind desfășurarea activităților didactice în mediul digital, cum ar fi OMEC nr. 5545/10 septembrie 2020 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind desfășurarea activităților didactice prin intermediul tehnologiei și al internetului, precum și pentru prelucrarea datelor cu caracter personal.
- Au fost intensificate activitățile de formare a cadrelor didactice în utilizarea tehnologiei digitale în procesul didactic, organizate la nivelul fiecărui inspectorat școlar și la nivel național în cadrul proiectului CRED.

IV. 2. Reper metodologic la începutul anului școlar 2020-2021

În perioada de final a anului școlar 2019- 2020, au fost elaborate și publicate pe site –ul <https://educatiac continua.edu.ro/reperemetodologice.html> „Reper metodologic pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2019 -2020”, elaborate pentru fiecare disciplină inclusă în planurile-cadru în vigoare. Reperele metodologice au avut titlu de recomandare, constituindu-se în material de sprijin, fără a reprezenta o abordare exhaustivă sau prescriptivă obligatorie. Rolul acestor reper a fost de a oferi profesorilor indiferent de disciplina pe care o predau un ghid metodologic în vederea stabilirii acțiunilor necesare pentru planificarea, proiectarea și desfășurarea procesului didactic în anul școlar 2020 - 2021, cu asumarea unui parcurs eficient care să permită remedierea/recuperarea decalajelor în raport cu programa școlară a anului 2019 - 2020 și fără prejudicierea ținutelor anului școlar 2020 - 2021.

Prin elaborarea acestor reper s-au avut în vedere:

- orientarea profesorilor către un demers comun prin raportarea critică la activitatea de predare-învățare-evaluare din perioada de pandemie;
- orientarea către identificarea, înregistrarea, cuantificarea a ceea ce, la sfârșitul anului școlar, a fost considerat un risc, din perspectiva asigurării continuității în învățare;
- orientarea către decizii și măsuri care să conducă la eficientizarea predării/învățării și diminuarea efectelor negative, respectiv la remedierea/recuperarea „pierderilor” în învățare.

Reperete metodologice au fost structurate pe trei secțiuni:

- *Repere pentru realizarea planificării calendaristice pentru anul școlar 2020 – 2021;*
- *Evaluarea gradului de formare a competențelor din anul anterior;*
Această secțiune a avut rolul de a sprijini profesorii cu repere pentru elaborarea unor seturi de sarcini de evaluare, astfel încât să poată identifica măsura în care s-au structurat competențele specifice ale programei școlare din anul școlar 2019 - 2020.
- *Recomandări pentru construirea noilor achiziții. Exemple de activități de învățare.*

Rezultatele evaluărilor inițiale au stat la baza proiectării demersurilor didactice ulterioare. În plus, au fost prezentate exemple care să faciliteze utilizarea în predare-învățare-evaluare a instrumentarului noilor tehnologii. Au fost promovate exemple de activități de învățare și pentru elevii din medii și grupuri dezavantajate, cu statut socio-economic scăzut sau cu nivel educațional al părinților scăzut, care nu au fost beneficiarii învățării la distanță.

În anul școlar 2020-2021, s-a continuat implementarea reformei curriculare, aprobate în 2016 pentru învățământul gimnazial și s-a continuat aplicarea Planurilor-cadru pentru învățământul special preșcolar, primar și gimnazial (aplicarea a început în anul școlar 2019 – 2020 pentru învățământul preșcolar, clasa pregătitoare și clasa I și a continuat în anul școlar 2020-2021, cu clasele a II-a, a VI-a).

Școlile – pilot, experimentale și de aplicație au pilotat, începând cu anul școlar 2020-2021 - conform *Hotărârii Guvernului nr. 559/2020 privind funcționarea unităților de învățământ preuniversitar cu statut de unități-pilot, experimentale și de aplicație*, precum și *Metodologiei-cadru de înființare, organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar cu statut de unități-pilot, experimentale și de aplicație*, aprobată prin OMEC nr.4811/2020 - intervenții educaționale inovative, modele curriculare și de carieră didactică, practici inovative care pun în valoare viziuni și practici profesionale cu impact asupra școlii:

- elemente inovative la nivel de curriculum (noi modele/tipuri de teste/subiecte/itemi din structura examenelor/evaluărilor naționale, modalități de organizare/predare-învățare a unor discipline de studiu din trunchiul comun, o nouă disciplină în oferta de curriculum la decizia școlii, o nouă disciplină de studiu care propune abordări transversale, alte documente curriculare care necesită calibrare);
- variante de organizare a programului școlar de predare-învățare;
- modalități de dezvoltare profesională a cadrelor didactice sau de evoluție în carieră;
- strategii didactice, resurse educaționale, inclusiv din domeniul învățării de tip blended learning/online;
- intervenții inovative în domeniul managementului școlar și al dezvoltării culturii organizaționale;
- modalități de evaluare a rezultatelor școlare; intervenții inovative bazate pe date de cercetare psihosocială, pentru integrarea optimă în comunitate, pe piața muncii și în societate, în general;

- abordări inovative și tendințe de dezvoltare a științelor educației.

Acest proiect-pilot va facilita implementarea unui nou model centrat pe oferta curriculară a fiecărei școli-pilot în parte, în acord cu valorile, profilul absolventului, competențele-cheie și ariile de învățare definite de Ministerul Educației, conform obiectivelor Proiectului *România Educată*.

În cadrul **Proiectului Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți CRED**, Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020 – au fost implementate/sunt în curs de realizare mai multe intervenții care vizează demersuri de susținere a aplicării curriculumului național:

- A fost aprobat, prin Ordin de Ministru, documentul de politici educaționale *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național* (OME nr. 3239/5.02.2021). Documentul definește un cadru unitar de construcție și de implementare a curriculumului. Principalele repere în elaborarea documentului au vizat: regândirea proiectării curriculare din perspectiva educației pe tot parcursul vieții; proiectarea Curriculumului național din perspectivă sistemică; centrarea pe elev, pe interesele și pe nevoile sale de învățare; așezarea întregului sistem educațional preuniversitar, de la educația timpurie până la învățământul post obligatoriu pe o filosofie educațională unitară; afirmarea explicită a opțiunii pentru centrarea pe competențe; formularea unui set de finalități ale sistemului educațional care include profilurile de formare aferente fiecărui nivel de învățământ.
- A fost aprobată, prin Ordin de Ministru, *Metodologia privind dezvoltarea curriculumului la decizia școlii* (OME nr. 3238/5.02.2021). Aceasta are ca scop reglementarea statutului curriculumului la decizia școlii din învățământul preuniversitar prin: stabilirea procedurilor de constituire a ofertei și de alegere a curriculumului la decizia școlii; definirea etapelor de elaborare și de avizare a programelor corespunzătoare; stabilirea modalităților de monitorizare și evaluare a implementării curriculumului la decizia școlii.
- Au fost elaborate două metodologii referitoare la funcționarea Programului „A doua șansă”, cu scopul corelării ofertei programului cu noul curriculum național și al creșterii calității acestuia: *Metodologia privind organizarea Programului „A doua șansă” – învățământ primar și Metodologia privind organizarea Programului „A doua șansă” – învățământ secundar*. Cele două metodologii au fost puse în dezbatere publică în ianuarie 2021.
- A fost finalizată activitatea de elaborare a unui set de 20 de propuneri de programe școlare pentru opționale integrate. O parte dintre acestea au fost pilotate în școli participante la Proiectul CRED (25 de școli situate în comunități defavorizate) și se află în curs de aprobare prin ordin de ministru, urmând a fi incluse în oferta națională de discipline opționale.
- Pentru susținerea participării la educație a elevilor cu oportunități reduse, în anul școlar 2020-2021, a continuat demersul de pilotare a unor strategii de adaptare curriculară în 25 de școli situate în comunități defavorizate din punct de vedere social și economic și care se confruntă cu un risc crescut de părăsire timpurie a școlii. Școlile au revizuit strategiile de adaptare curriculară prin luarea în considerare a

nevoilor specifice de învățare ale elevilor pe care îi școlarizează, a experiențelor de învățare și a rezultatelor pilotării strategiei în anul școlar anterior. Profesorii au elaborat lunar jurnale didactice care au evidențiat activități de învățare inovative și inclusive. Pe baza datelor din jurnale a fost elaborat raportul *Experiențe de învățare în comunități defavorizate, în perioada suspendării cursurilor față-n față*. Activitatea de pilotare a strategiilor de adaptare curriculară va continua și în anul școlar 2021-2022.

- A fost elaborat un raport de cercetare evaluativă a competențelor elevilor de clasa a IV-a, care are la bază o metodologie complexă (teste, chestionare, focus-grupuri, observare la clasă) aplicată pe un eșantion național de actori școlari (elevi, profesori, părinți). Evaluarea competențelor elevilor de învățământ primar a fost raportată la profilul absolventului acestui nivel de învățământ.

În anul școlar 2020-2021, s-a asigurat conformitatea parcurgerii tuturor etapelor de elaborare, avizare, aprobare a unui număr de 450 de programe școlare, atât pentru discipline obligatorii, parte a curriculumului, cât și de tip curriculum la decizia școlii - programe școlare pentru opționale incluse în oferta națională, după cum urmează:

- Ordinul ministrului educației nr. 3702 din 21 aprilie 2021 privind aprobarea programelor școlare pentru învățământul special preșcolar, primar și gimnazial, ordin publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 și 520 bis din 19 mai 2021. Prin ordinul menționat anterior au fost aprobate 442 de programe școlare; conform art. (2) al ordinului menționat, aplicarea respectivelor programe școlare se face începând cu anul școlar 2021-2022;
- Ordinul ministrului educației nr. 3759 din 4 mai 2021 privind aprobarea programei școlare pentru limba hindi (limba modernă 2) pentru clasele V-VIII (nivel gimnazial), ordin publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 550 din 27 mai 2021. Programa școlară corespunde unei discipline din trunchiul comun; programa se aplică începând cu anul școlar 2021-2022;
- Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5530 din 8 septembrie 2020 privind aprobarea programei școlare pentru disciplina opțională „Eu și scena”; programa școlară corespunde unei discipline din curriculum la decizia școlii, în ofertă națională, pentru clasele a III-a sau a IV-a (nivelul învățământului primar);
- Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5662 din 30 septembrie 2020 privind aprobarea programei școlare pentru disciplina opțională „Teatrul și noi”; programa școlară corespunde unei discipline din curriculum la decizia școlii, în ofertă națională, pentru clasele a VI-a sau a VII-a (nivelul învățământului gimnazial);
- Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5663 din 30 septembrie 2020 privind aprobarea programei școlare pentru disciplina opțională „Laboratorul de teatru”; programa școlară corespunde unei discipline din curriculum la decizia școlii, în ofertă națională, pentru clasele a X-a sau a XI-a (nivelul învățământului liceal);
- Ordinul ministrului educației nr. 5153 din 30 august 2021 privind aprobarea de programe școlare pentru discipline de studiu din învățământul liceal, ordin publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 842 din 3 septembrie 2021. Programele

școlare aprobate prin ordinul menționat au fost elaborate în cadrul grupurilor de lucru constituite la nivelul Ministerului Educației:

- programa școlară de Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară - filiera teoretică - ciclul inferior al liceului, trunchi comun (TC) și curriculum diferențiat (CD) pentru clasa a IX-a; aplicarea programei se face începând cu anul școlar 2021-2022;
- programa școlară de Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară - filiera tehnologică - ciclul inferior al liceului pentru clasa a IX-a; aplicarea programei se face începând cu anul școlar 2021-2022;
- programa școlară de Metodica predării limbii și literaturii române pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară, Liceu - filiera vocațională, profil pedagogic, specializarea învățători-educatoare pentru clasa a XI-a; aplicarea programei se face începând cu anul școlar 2021-2022;
- programa școlară de Limba și literatura maghiară maternă pentru elevii care frecventează școli/clase cu predare în limba română, pentru clasa a IX-a; aplicarea programei se face începând cu anul școlar 2021-2022.

În perioada 05-31 ianuarie 2021, a avut loc etapa de consultare publică privind proiectele de planuri-cadru de învățământ pentru nivelul învățământului liceal și al învățământului profesional elaborate în cadrul grupurilor de lucru constituite prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3261 din 14.02.2020.

Ministerul Educației a elaborat proiectul de apel pentru selecția cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, a cadrelor didactice/cercetătorilor din învățământul universitar în vederea constituirii grupurilor de lucru (GLC) pentru elaborarea/revizuirea curriculumului pentru disciplinele/domeniile de studiu obligatorii din învățământul preuniversitar și pentru calificările/domeniile de pregătire profesională.

În baza apelului de selecție, s-au constituit 150 de grupuri de lucru pentru disciplinele/modulele de specialitate corespunzătoare nivelurilor de învățământ liceal și profesional, însumând un număr de 1938 de locuri eligibile (membri GLC). Înscrierile s-au realizat cu sprijinul inspectoratelor școlare și al decanatelor, întregul proces de selecție desfășurându-se în perioada aprilie-iunie 2021. La finalul selecției s-au îndeplinit condițiile de constituire a celor 150 de grupuri de lucru cu un număr de 1825 de membri, inclusiv responsabilii GLC și membrii de drept.

Avându-se în vedere specificul anului școlar 2021-2022, în cadrul grupurilor de lucru constituite în urma apelului de selecție menționat anterior, în urma unei analize de nevoi realizată la nivelul fiecărui grup de lucru, s-au identificat tipurile de produse curriculare care urmează să fie elaborate cu prioritate.

În acest sens, grupurile de lucru, în majoritatea lor, au elaborat resurse educaționale ce constituie colecția *Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021-2022*, rezultând 100 de ghiduri distincte pentru cadrele didactice, ghiduri care au acoperit întreg spectrul de discipline și module de specialitate prevăzute în planurile-cadru de învățământ liceal/ profesional pentru clasa a IX-a. Colecția de repere metodologice a fost realizată în perioada iulie-august 2021 și a fost încărcată pe site-ul ministerului.

IV. 3. Pregătirea și desfășurarea examenelor naționale

Pentru pregătirea și desfășurarea examenelor naționale ale absolvenților clasei a VIII-a, absolvenților de liceu, școală profesională și postliceală și pentru adaptarea acestora la condițiile de pandemie de COVID-19 au fost elaborate următoarele documente de reglementare:

- **Ordin nr. 3.174/25.01.2021** privind modificarea și completarea Metodologiei de organizare și desfășurare a examenului de certificare a calificării profesionale a absolvenților învățământului postliceal - sesiunea februarie 2021, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale și al ministrului delegat pentru învățământ superior, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică nr. 5005/2014;
- **Ordin nr. 3.243/5.02.2021** privind structura anului școlar 2021 – 2022;
- **Ordin nr. 3.237/5.02.2021** privind aprobarea programelor pentru susținerea Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a și pentru probele scrise ale examenului național de bacalaureat, în anul școlar 2020 – 2021;
- **Ordin nr. 3.300/19.02.2021** privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Programului național pilot de tip „Școala după școală”, pentru elevii până la clasa a VIII-a;
- **Ordin nr. 3.449/5.03.2021** privind organizarea simulării evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a și a simulării probelor scrise ale examenului național de bacalaureat, în anul școlar 2020 – 2021;
- **Ordin nr. 3.460/6.03.2021** pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Programului național pilot de tip „Școala după școală”, pentru elevii până la clasa a VIII-a inclusiv, aprobate prin Ordinul ministrului educației nr. 3.300/2021;
- **Ordin nr. 3.462/9.03.2021** privind aprobarea Calendarului de administrare a evaluărilor naționale la finalul claselor a II-a, a IV-a și a VI-a în anul școlar 2020-2021;
- **Ordin nr. 3.473/10.03.2021** privind aprobarea Metodologiei de înscriere a copiilor în învățământul primar pentru anul școlar 2021-2022 și a Calendarului înscrierii;
- **Ordin nr. 3.499/16.03.2021** pentru modificarea Ordinului nr. 3.449/5.03.2021 privind organizarea simulării evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a și a simulării probelor scrise ale examenului național de bacalaureat, în anul școlar 2020 – 2021;
- **Ordin nr. 3.558/29.03.2021** pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului educației și cercetării nr. 3.125/2020 privind structura anului școlar 2020 – 2021;
- **Ordin nr. 3.647/7.04.2021** pentru modificarea Ordinului ministrului educației nr. 3.462/2021 privind aprobarea Calendarului de administrare a evaluărilor naționale la finalul claselor a II-a, a IV-a și a VI-a în anul școlar 2020-2021;
- **Ordin nr. 3.663/14.04.2021** pentru modificarea Ordinului ministrului educației și cercetării nr. 5.460/31.08.2020 privind aprobarea Metodologiei de organizare și desfășurare a examenului pentru obținerea atestatului de competență lingvistică pentru absolvenții claselor cu studiu intensiv și bilingv al unei limbi moderne și pentru absolvenții claselor cu predare în limbile minorităților, precum și a atestatului pentru

- predarea unei limbi moderne la grupe/clase din învățământul preșcolar și primar de către absolvenții claselor cu profil pedagogic, specializarea învățător-educatoare;
- **Ordin nr. 3.691/19.04.2021** pentru completarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a claselor cu predare a unei limbi moderne în regim intensiv, respectiv bilingv în unitățile de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 4.797/2017;
 - **Ordin nr. 3.690/19.04.2021** privind organizarea și desfășurarea probelor specifice din cadrul examenului de bacalaureat, susținute de absolvenții secțiilor bilingve româno-spaniole, în anul școlar 2020-2021;
 - **Ordin nr. 3.689/19.04.2021** privind organizarea și desfășurarea probelor specifice susținute de elevii secțiilor bilingve francofone în vederea obținerii mențiunii speciale „secție bilingvă francofonă” pe diploma de bacalaureat, în anul școlar 2020-2021;
 - **Ordin nr. 3.721/23.04.2021** pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului educației și cercetării nr. 5.457/2020 privind organizarea și desfășurarea admiterii în învățământul liceal de stat pentru anul școlar 2021-2022;
 - **Ordin nr. 3.744/28.04.2021** pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului educației și cercetării nr. 5.455/2020 privind organizarea și desfășurarea Evaluării Naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a (EN VIII), în anul școlar 2020-2021;
 - **Ordin nr. 3.755/560/29.04.2021** pentru modificarea și completarea Ordinului nr. 3.235/93/2021 pentru aprobarea măsurilor de organizare a activității în cadrul unităților/instituțiilor de învățământ în condiții de siguranță epidemiologică pentru prevenirea îmbolnăvirilor cu virusul SARS-CoV-2;
 - **Ordin nr. 3.859/27.05.2021** privind completarea Metodologiei de organizare și desfășurare a examenului de certificare a calificării absolvenților învățământului liceal, filiera vocațională, aprobată prin Ordinului ministrului educației naționale nr. 4.433/2014;
 - **Ordin nr. 3.858/27.05.2021** pentru modificarea Metodologiei de organizare și desfășurare și structura probelor de aptitudini pentru admiterea în liceele vocaționale prevăzută în anexa 3 la Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5.457/2020 privind organizarea și desfășurarea admiterii în învățământul liceal de stat pentru anul școlar 2021 - 2022, cu modificările și completările ulterioare;
 - **Ordin nr. 3.852/27.05.2021** pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului educației și cercetării nr. 5.453/2020 privind organizarea și desfășurarea Examenului Național de Bacalaureat – 2021.

Pentru pregătirea elevilor în vederea susținerii examenului de bacalaureat și, respectiv, de evaluare națională, în contextul pandemiei de COVID-19, Ministerul Educației a desfășurat o serie de activități ce au vizat reducerea pierderilor generate de desfășurarea procesului didactic în mediul online. Acestea s-au adresat atât conținuturilor digitale, prin acțiunile de formare a cadrelor didactice și elaborarea resurselor educaționale deschise în cadrul proiectului CRED, cât și accesării mijloacelor digitale de către toți elevii. În acest sens, continuarea elaborării și difuzării lecțiilor filmate în cadrul programului Teleșcoala, în parteneriat cu TVR

2, a asigurat acoperirea integrală a temelor din programele de examen 2021, precum și punerea la dispoziția elevilor din toate clasele a unei biblioteci, cuprinzând lecțiile filmate, bibliotecă ce poate fi consultată la adresa <http://www.tvr.ro/telescoala.html>

Începând cu anul școlar 2020-2021, la clasa a VIII-a au fost aplicate, pentru toate disciplinele de la nivelul planurilor-cadru în vigoare, noile programe școlare aprobate în cadrul Anexei nr. 2 la OMEN nr. 3393 / 28.02.2017. Astfel, a fost încheiat ciclul de implementare a noului curriculum centrat pe competențe la nivelul primar și gimnazial.

În urma dezbaterii publice a propunerilor privind noile planuri-cadru, pentru nivelul liceal de către comisiile nominalizate prin OMEC nr. 3261/14.02.2020, aprobarea acestora a fost amânată. Pentru asigurarea continuității în cadrul ciclului secundar superior de învățământ a demersului didactic și pedagogic aplicat în anul școlar 2020- 2021 la ciclul secundar inferior-clasa a IX-a, au fost elaborate, la cele mai multe discipline prevăzute în actualele planuri cadru, Repere metodologice privind abordarea predării disciplinelor.

IV.4. Susținerea performanței școlare

Ca urmare a instituirii restricțiilor în vederea limitării efectelor pandemiei de COVID-19, a fost aprobat OMEC nr. 5.924 din 3 noiembrie 2020 pentru suspendarea prevederilor Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.035/2012 privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare și a Regulamentului de organizare a activităților cuprinse în calendarul activităților educative, școlare și extrașcolare, cu modificările și completările ulterioare. Ca urmare a prevederilor ordinului mai sus amintit, în anul școlar 2020-2021, competițiile școlare, selecția loturilor lărgite, precum și pregătirile loturilor olimpice în vederea participării la competițiile internaționale nu au fost organizate de către MEd. Activitatea de excelență a continuat în sistem online, fiind organizată în cadrul Centrelor de excelență județene/al Municipiului București.

CAPITOLUL V. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic

V.1. Continuarea implementării activităților cuprinse în Master-planul 2015-2020, în vederea dezvoltării programelor în sistemul de formare profesională inițială

Față de anul școlar 2019-2020, în anul școlar 2020-2021, pe fondul problemelor generate de pandemia de COVID 19, s-a constatat o diminuare a implicării operatorilor economici în formarea profesională inițială prin IPT. Astfel, dacă în anul școlar 2019-2020 au fost încheiate contracte de parteneriat cu 6120 de operatori economici pentru formarea profesională prin învățământul profesional, în anul școlar 2020-2021, au fost încheiate contracte cu 4944 de operatori economici.

Implicarea operatorilor economici în formarea profesională a elevilor din învățământul profesional a constat în asigurarea resurselor umane și materiale necesare formării elevilor în stagiile de practică organizate la operatorii economici, asigurarea echipamentelor de lucru și de protecție, elaborarea în parteneriat cu unitatea de învățământ a curriculumului pentru stagiile de practică, evaluarea curentă a elevilor. O serie de operatori economici au avut o mai puternică implicare, asigurând pentru elevii din învățământul profesional burse, masă, cazare la internate, decontarea transportului etc.

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional arată o creștere pe parcursul ultimilor patru ani școlari. Astfel, dacă la începutul anului școlar 2017-2018, primul an în care s-a introdus învățământul dual în România, au fost înscriși în clasa a IX-a un număr de 2568 de elevi, la începutul anului școlar 2020 – 2021 au fost înscriși în clasa a IX-a un număr de 6916 elevi, ceea ce reprezintă o creștere de 2,7 ori față de anul introducerii învățământului dual. De asemenea, s-a înregistrat o creștere a numărului de operatori economici implicați în formarea profesională inițială prin învățământul dual, care au încheiat contracte de parteneriat cu unitățile de învățământ și cu unitățile administrativ teritoriale pe raza cărora sunt situate unitățile de învățământ, de la 227 de operatori economici în anul școlar 2017-2018, la 886 operatori economici în anul școlar 2020-2021, ceea ce reprezintă o creștere de peste 3,9 ori față de anul introducerii învățământului dual.

În anul școlar 2020 – 2021, CNDIPT a elaborat calendarul admiterii în învățământul profesional de stat și în învățământul dual pentru anul școlar 2021-2022, aprobat prin OMEC nr. 5449/31.08.2020, modificat și completat prin OME nr. 3337/26.02.2021 și prin OME nr. 3775/06.05.2021. De asemenea, s-a elaborat calendarul etapelor și acțiunilor pentru stabilirea cifrei de școlarizare în învățământul dual și în învățământul profesional pentru anul școlar 2021-2022, precum și modele pentru avizarea de către Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și unitatea administrativ - teritorială a proiectului cifrei de școlarizare în învățământul profesional, aprobate prin OMEC nr. 5578/17.09.2020.

V.2. Diseminarea și promovarea bunelor practici din domeniul învățământului profesional și tehnic, implicând mediul economic

Una din modalitățile de creștere a atractivității învățământului profesional și tehnic este diseminarea și promovarea exemplilor de bune practici. În cadrul proiectului ERASMUS+ „EUROPEAN QUALITY ASSURANCE FRAMEWORK FOR VET NRP” au fost reactivate și reorganizate 10 rețele partenoriale pe domenii de pregătire profesională de interes: Agricultură, Chimie industrială, protecția mediului și industrie alimentară, Comerț, Economic, Electric și electromecanică, Electronică, automatizări, telecomunicații, Industrie textilă și pielărie, Mecanică, Turism și Silvicultură și fabricarea produselor din lemn, în care au fost implicate, în primă fază, 59 de unități școlare IPT. În cadrul rețelei partenoriale, fiecare școală a organizat o activitate interactivă de învățare reciprocă și de diseminare de bune practici, pe o temă stabilită, la care au participat reprezentanți ai școlilor din rețea, reprezentanți ai mediului economic și ai comunității locale. În anul școlar 2020 – 2021, s-au desfășurat 46 de activități online, unele dintre ele fiind reprogramate din anul școlar 2019-2020 din cauza pandemiei Covid 19. Materialele elaborate în cadrul activităților sunt încărcate pe o platformă

de comunicare online în rețea dezvoltată tot în cadrul proiectului (găzduită temporar la adresa <http://retele.montivagant.ro/>) și pot fi utilizate ca exemplu de bună practică de către toți utilizatorii rețelelor partenieriale. Raportul integral al activităților desfășurate poate fi accesat și pe site-ul GNAC (<http://gnac.montivagant.ro/>)

Pentru promovarea IPT, în cadrul aceluiași proiect, s-a organizat în 12 noiembrie 2020, în format on-line pe platforma ZOOM, o sesiune națională de informare cu tema “Pregătirea profesională între real și virtual” la care au fost diseminate exemple de bună practică din unitățile școlare IPT membre ale rețelelor partenieriale în condiții de pandemie și la care au fost invitați să participe profesori, inspectori, reprezentanți ai mediului economic și ai instituțiilor naționale din educație.

Platforma de consiliere și informare *Alege-ți drumul* (www.alegetidrumul.ro) este un mediu prietenos de informare a elevilor, părinților și companiilor, un mijloc de orientare în domeniul carierei și de creștere a legăturii directe cu piața muncii. Aici sunt postate noutățile din domeniul formării profesionale inițiale la nivel național și european, situația ocupării locurilor din oferta educațională, informații cu privire la calificările dezvoltate prin învățământul profesional și tehnic, documente legislative de interes pentru elevi și companii.

V.3 Curriculum revizuit/actualizat pentru învățământul profesional și tehnic, din perspectiva dobândirii de competențe relevante pentru piața muncii

Au fost elaborate următoarele ordine:

- OME nr. 3833/2021 privind aprobarea Standardelor de pregătire profesională (SPP) pentru calificările profesionale de nivel 3 ale Cadrului național al calificărilor, electrician auto și operator montator subansamble;
- OME nr. 3832/2021 pentru aprobarea Planurilor de învățământ și a Programelor școlare pentru cultura de specialitate și pregătirea practică săptămânală din aria curriculară Tehnologii precum și pentru stagiile de pregătire practică – curriculum în dezvoltare locală (CDL), pentru clasele a IX-a, învățământ profesional, pentru calificările profesionale de nivel 3 ale Cadrului național al calificărilor: lutier, electrician auto, operator montator subansamble;
- OME nr. 3674/2021 - privind măsuri de aplicare și corelare a planurilor de învățământ pentru învățământul profesional, liceal – filiera tehnologică și postliceal cu structura anului școlar 2021-2022.

Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) a asigurat suportul metodologic unităților de învățământ pentru dezvoltarea de noi calificări profesionale, respectiv elaborarea de standarde de pregătire profesională și curriculum pentru designer pentru publicitate, tehnician tehnolog mecanic, tehnician operator comandă numerică, respectiv calificări profesionale dezvoltate în colaborare cu Ministerul Apărării Naționale (MApN) etc.

V.4. Activități de informare și consiliere pentru creșterea participării în învățământul profesional

Principalele măsuri de promovare a învățământului profesional și tehnic au vizat următoarele:

- actualizarea site-ului de promovare a învățământului profesional și tehnic „*Alege-ți drumul!*” -<http://www.alegetidrumul.ro/>: site-ul conține informații, date statistice, materiale de învățare, necesare tuturor factorilor interesați de oferta educațională pentru învățământul profesional și tehnic de nivel 3, 4 și 5;
- participarea la emisiuni radio și televizate și la întâlniri naționale, regionale și locale în care este promovat învățământul profesional și tehnic;
- sprijin acordat inspectoratelor școlare pentru organizarea și derularea acțiunilor de prezentare și promovare a ofertei de educație și formare profesională prin IPT la nivel județean și local, acțiuni organizate împreună cu unitățile de învățământ și cu operatorii economici/instituțiile publice partenere.

În pregătirea ofertei de educație și formare profesională pentru anul școlar 2020-2021, s-a derulat, în perioada 11 februarie - 11 martie 2020, campania de promovare „*Meseria face diferența!*”, campanie care s-a desfășurat în scopul prezentării celor mai relevante meserii în care se pot forma absolvenții de clasa a VIII-a, precum și a avantajelor pe care le oferă învățământul profesional, inclusiv dual.

Ghidul de orientare în carieră realizat în cadrul campaniei a cuprins materiale informative pentru 200 de calificări profesionale - 132 calificări de nivel 4 (CNC) și 68 calificări de nivel 3(CNC), respectiv o scurtă descriere, principalele rezultate ale învățării, beneficii și enumerarea meseriilor pentru care pot opta absolvenții. De asemenea, ghidul cuprinde testimoniale, povești de succes ale absolvenților/elevilor pentru calificările prezentate.

Cu toate că au fost intensificate măsurile de informare și consiliere destinate creșterii participării în învățământul profesional, efectele pandemiei de COVID19 și-au pus amprenta asupra ofertei de educație și formare profesională prin învățământul profesional. Astfel, dacă în anul școlar 2019-2020, numărul de locuri în planul de școlarizare la clasa a IX-a învățământ profesional reprezenta 31,18% din totalul locurilor la clasa a IX-a, învățământ de zi, în anul școlar 2020-2021, ponderea respectivă a scăzut cu 2,12 puncte procentuale, pe fondul scăderii solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizare prin învățământul profesional. De asemenea, s-a manifestat o scădere a opțiunilor absolvenților învățământului gimnazial pentru continuarea studiilor în învățământul profesional, ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a la învățământul profesional din totalul elevilor înscriși în clasa a IX-a, învățământ de zi, înregistrând o scădere de 1,8 puncte procentuale, de la 24,9% în anul școlar 2019-2020, la 23,1% în anul școlar 2020-2021.

Tabelul 74. Situația elevilor cuprinși în clasa a IX-a, curs de zi, la începutul anului școlar

Anul școlar	Total elevi cuprinși în învățământul liceal și profesional ^[1]	Învățământ profesional, inclusiv dual			
		Nr. de locuri în planul de școlarizare ^[2]	Nr de elevi cuprinși ^[3]	Pondere locurilor în planul de școlarizare	Pondere elevilor cuprinși
2016 - 2017	177506	36392	32904	20.50%	18,5%
2017 - 2018	170457	37872	33057	22.22%	19,4%
2018 - 2019	170657	38345	33627	22.47%	19,7%
2019 - 2020	175384	54688	43661	31.18%	24,9%
2020 - 2021	177143	51471	40901	29.06%	23.1%

După declanșarea pandemiei de COVID 19, în scopul respectării măsurilor stabilite pentru prevenirea infectării cu SARS-CoV-2, a fost necesară reorganizarea activităților de promovare a ofertei educaționale IPT pentru anul școlar 2020-2021. Au fost aprobate OMEC nr. 4532/15.06.2020 și OMEC nr. 4617/22.06.2020 privind modificarea și completarea OMEN nr. 4.948/2019 și OMEN nr. 5087/2019 privind organizarea, desfășurarea și calendarul admiterii în învățământul liceal, profesional de stat și în învățământul dual pentru anul școlar 2020-2021. Conform acestor ordine, majoritatea acțiunilor de promovare a IPT, inclusiv ”Săptămâna meseriilor” și ”Târgurile ofertelor educaționale”, s-au desfășurat în mediul online.

CNDIPT a participat la apelul de selecție realizat prin Programul de Educație, Burse, Ucenicie și Antreprenoriatul Tinerilor în România finanțat prin Granturile SEE - Mecanismul Financiar 2014-2021 cu proiectul *Evaluarea unitară a rezultatelor învățării în vederea îmbunătățirii calității învățării la locul de muncă* – EVRICA, proiect ce a fost aprobat și implementat, începând din 07.06.2021. Proiectul are ca obiectiv general susținerea procesului de evaluare a rezultatelor învățării, în mod unitar și relevant pentru piața muncii. Obiectivele specifice vizează actualizarea bazei de date cu itemi pentru evaluarea rezultatelor învățării conform Standardelor de pregătire profesională și curriculumului în vigoare, îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic inclusiv din învățământul special în domeniul evaluării prin însușirea și exersarea practicilor testării itemilor și consolidarea parteneriatului dintre educație și partenerii sociali în domeniul evaluării rezultatelor învățării.

În anul școlar 2020-2021, conform Ordinului nr. 5.924/03.11.2020 pentru suspendarea prevederilor Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.035/2012 privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare și a Regulamentului de organizare a activităților cuprinse în calendarul activităților educative, școlare și extrașcolare cu modificările și completările ulterioare, competițiile școlare *Business Plan* și evaluarea standardelor de calitate în firma de exercițiu *Marca de Calitate*, nu s-au desfășurat.

V.5. Întărirea colaborării internaționale prin proiecte la nivel european (ERASMUS +, ș.a.)

Proiectul Erasmus+ KA2 – *Sector Skills Alliances for implementing a new strategic approach (Blueprint) to sectoral cooperation on skills - SKILLS 4 SMART TCLF INDUSTRIES 2030*, care este implementat în perioada ianuarie 2018 – decembrie 2021, vizează crearea unei comunități dinamice și durabile a diferiților actori privați/publici, angajați să sprijine dezvoltarea competențelor necesare pentru inovarea și realizarea de produse cu valoare adăugată mare și să determine creșterea oportunităților de angajare în UE în sectorul textile-îmbrăcăminte-pielărie-încălțăminte. Consorțiul, format din 21 de organizații din 9 țări, a urmărit actualizarea ofertei de formare prin dezvoltarea de noi calificări și instrumente inovatoare de formare profesională și a elaborat o strategie a competențelor sectoriale, la nivelul UE, "TCLF Skills Strategy 2030", susținută de actorii publici și privați din întreaga Europă.

Prin proiectul ERASMUS+ „EUROPEAN QUALITY ASSURANCE FRAMEWORK FOR VET NRP” s-a urmărit punerea în aplicare a sarcinilor care le sunt atribuite țărilor membre UE în Recomandarea EQAVET, privind stabilirea buclelor de informare și feedback continuu în formarea profesională inițială și continuă bazate pe rezultatele învățării și întărirea cooperării între punctele naționale de referință (PNR) și evidențierea activității acestora privind furnizorii de ÎPT.

Școlile IPT din rețele parteneriale au fost încurajate să aplice instrumentul european de diagnosticare a gradului de digitalizare din școală - SELFIE. În perioada octombrie 2020 – februarie 2021, 26 de unități școlare IPT au participat la pilotarea instrumentului SELFIE, modulul WBL (pentru învățarea la locul de muncă) aducând o importantă contribuție la testarea acestui instrument la nivel european.

În iunie 2020, CNDIPT a aplicat pentru un nou proiect ERASMUS+ care implică punctele naționale de referință în domeniul asigurării calității formării profesionale. Tema centrală a proiectului este elaborarea unei metodologii de evaluare colegială pornind de la metodologia europeană și testarea acesteia în rețelele parteneriale prin formarea unui număr de 120 de cadre didactice și organizarea a 20 de evaluări colegiale. De asemenea, este prevăzută o evaluare colegială în domeniul asigurării calității la nivel de sistem și participarea la evaluări colegiale în alte state membre UE.

Începând din anul 2015, CNDIPT este membru în Rețeaua europeană de expertiză în educație și formare profesională, ReferNet, coordonată de Centrul European de Dezvoltare a Formării Profesionale, CEDEFOP, agenție de specialitate a Comisiei europene.

În perioada 2020-2021, echipa punctului național de contact ReferNet România a realizat:

- Raport privind politicile specifice sistemului de educație și formare profesională din România, în format online, pe platforma corespunzătoare dezvoltată de CEDEFOP;
- Spotlight - prezentare succintă a sistemului de educație și formare profesională din România, contribuții la compilația privind Spotlight on VET la nivel european;
- prelucrarea și transpunerea conținutului Raportului de țară „Vocational education and Training in Romania: Short Description” în format interactiv, online, pe site-ul CEDEFOP;

- informarea și diseminarea noilor documente de bază în educație și formare profesională la nivel european, care vor fi luate în considerare pentru raportările viitoare: Declarația de la Osnabruck și Recomandarea VET;
- articole tematice / contribuții în domeniul educației și formării profesionale privind:
 - mobilitatea pe termen lung pentru ucenici/ beneficiari direcți din sistemul de educație și formare profesională inițială, contribuții privind mobilitățile elevilor din învățământul profesional și tehnic;
 - analizarea datelor obținute prin European Skills Index (completare fișă de analiză și elaborare prezentare succintă a rezultatelor);
 - reflecții strategice și contribuții asupra domeniului strategic de acțiuni și activități relevante în domeniul educației și formării profesionale, derulate de CEDEFOP, privind viitorul educației și formării profesionale.
- buletine informative succinte privind știri relevante din educație și formare profesională. Acestea sunt disponibile în limba engleză, online, pe site-ul Cedefop;
- actualizarea website-ului www.refernet.ro;
- diseminarea rezultatelor și activității punctului național de contact ReferNet România în cadrul sesiunilor naționale de informare organizate de CNDIPT, promovarea sistemului de educație și formare profesională inițială prin intermediul documentelor elaborate, disponibile online, și prin promovarea exemplilor de bune practici și rezultate ale elevilor din IPT, precum și elaborarea materialelor suport realizate în sprijinul cadrelor didactice și elevilor (Repere metodologice, bază de date/materiale de învățare online publicate și pe site-ul CNDIPT).

Firma de exercițiu este o metodă didactică modernă, care are ca scop dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale elevilor prin simularea proceselor interne desfășurate într-o firmă reală și a relațiilor sale cu alte firme și instituții. Pe această cale, li se oferă elevilor ocazia de a lua contact cu cultura economică a partenerilor lor din țară și străinătate. *Firma de exercițiu* în învățământul profesional și tehnic, profilul servicii, reprezintă o componentă a curriculumului național pentru profilul servicii și a curriculumului în dezvoltare locală pentru celelalte profiluri.

În anul școlar 2020-2021, pe platforma ROCT au fost autorizate 1.285 de firme de exercițiu/întreprinderi simulate, din care: 381 de firme noi, 357 de firme continuate și 392 de firme preluate. Acestea au desfășurat activitatea curentă prevăzută în curriculum și activități extracurriculare.

V.6. Fundamentarea planurilor de școlarizare, în funcție de nevoile pieței muncii și măsuri de sprijin pentru a facilita procesul de predare-învățare-evaluare a cadrelor didactice din IPT în anul școlar 2021-2022

Învățământul dual se organizează numai în unitățile de învățământ profesional și tehnic care încheie contracte de parteneriat cu operatorii economici și cu unitățile administrativ teritoriale pe raza cărora funcționează unitatea de învățământ. Atât contractele cadru pentru

învățământul profesional, cât și contractele de parteneriat pentru învățământul dual stabilesc responsabilitățile părților în procesul de formare profesională a elevilor. Pentru anul școlar 2020-2021, solicitările operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional au fost cuprinse în planul de școlarizare în procent de peste 70,7%, în timp ce la învățământul dual procentul a fost de peste 77%.

În perioada iulie – septembrie 2021, CNDIPT a coordonat elaborarea resursei educaționale *Repere metodologice pentru aplicarea curriculumului la clasa a IX-a în anul școlar 2021 - 2022, Învățământ Profesional și Tehnic (IPT)*, ghid care are scopul de a facilita intervenția cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic în pregătirea teoretică și practică a elevilor de clasa a IX-a, oferind sugestii de abordare a unor conținuturi din modulele de specialitate în vederea obținerii de către elevi a rezultatelor învățării prevăzute în Standardul de pregătire profesională.

Reperetele metodologice oferă profesorilor posibilitatea de a gestiona procesul didactic inclusiv cu ajutorul Google Classroom sau Microsoft Teams, de a organiza videoconferințe cu ajutorul Meet sau Teams, de a folosi tabla virtuală cu ajutorul Google Jamboard sau Microsoft Whiteboard.

CAPITOLUL VI . Susținerea învățământului în limbile minorităților naționale

În anul școlar 2020-2021, au fost realizate atât activități specifice învățământului în limbile minorităților, cât și activități în context educațional extins adresate elevilor de etnie romă și cadrelor didactice, dintre care amintim:

- continuarea măsurilor pentru prezervarea limbii, istoriei și culturii rromani în context didactic (prin asigurarea predării, în continuare, a câte 3-4 ore/ săptămână de limbă maternă rromani, la cl. I-XII, respectiv 1 oră/săptămână de istoria și tradițiile rromilor, la cl. a VI-a și a VII-a, în 39 de județe);
- continuarea măsurilor în vederea predării în limba maternă rromani, la nivelul învățământului preșcolar, inclusiv prin abordări bilingve (rromani-română, rromani-maghiară), în ultimii trei ani funcționând, anual, 11 grupe de grădiniță de acest tip (Alba, Bacău, Bihor, Buzău, Cluj, Iași, Olt, Mureș, Timiș), cumulând 235 de preșcolari;
- continuarea măsurilor de promovare a predării în limba maternă rromani, la clasele pregătitoare și la cl. I-IV. Anual, între 300-420 de elevi rromi au ales studiul în limba rromani la clasele pregătitoare și la clasele I-IV (în anul școlar, 2020-2021, în județele: Alba, Bihor, Brăila, Cluj, Hunedoara, Ialomița, Mureș, Timiș). La clasele a V-a – a VIII-a, studiul în limba rromani există, la nivel de țară, doar într-o singură unitate școlară, la Școala Gimnazială nr. 12 Măguri – Lugoj, jud. Timiș, un număr de 76 de elevi;
- continuarea organizării – unde este cazul - de către inspectorate școlare, unități de învățământ, primării, ONG-uri (Salvați Copiii, Asociația OvidiuRo, ș.a.) a unor grădinițe estivale premergătoare clasei pregătitoare, pentru copiii de etnie rromă care nu au frecventat grădinița;

- s-au realizat în cadrul Comisiei Naționale pentru Desegregare și Incluziune Educațională (CNDIE), o serie de activități de monitorizare a segregării școlare în învățământul preuniversitar;
- continuarea cursurilor de vară de limba și metodică predării limbii rromani, desfășurate online, pe trei module succesive, în perioada 23-31 august 2021, pentru profesori și potențiali profesori de limba rromani, educatori și învățători care predau sau vor predă în limba maternă rromani (Direcția Minorități, CCD Constanța);
- întreprinderea măsurilor necesare pentru continuarea pregătirii inițiale, la nivel universitar, a viitorilor profesori de limba rromani și de specialiști în domeniul lingvistic rrom;
- monitorizarea aplicării metodologiilor, în principal a Metodologiei privind studiul în limba maternă și al Limbii și literaturii materne, al Limbii și literaturii române, studiul Istoriei și tradițiilor naționale și al Educației muzicale în limba maternă, aprobată prin Ordinul de Ministru nr. 5671 din 10 septembrie 2012 și completarea celorlalte metodologii (unde era cazul) cu aspecte ce privesc învățământul în limbile minorităților naționale;
- monitorizarea aplicării ordinului de ministru privind aprobarea programei școlare pentru disciplina opțională „Educație interculturală” (curriculum la decizia școlii pentru învățământul gimnazial) și a programei școlare revizuite pentru disciplina opțională „Drepturile omului” (curriculum la decizia școlii pentru liceu);
- coordonarea cu CNPEE a activității de asigurare a cadrelor didactice care elaborează subiecte pentru examenele naționale EN-cl. II, IV, VI, VIII, Bacalaureat pentru elevii care frecventează unități de învățământ cu limba de predare maternă;
- coordonarea cu CNPEE a activității de asigurare a profesorilor traducători pentru examenele naționale (EN II, EN IV, EN VI, EN VIII, Bacalaureat, Definitivat) și concursurile pentru ocuparea posturilor vacante;
- coordonarea cu CNPEE a elaborării/actualizării programelor pentru examenele de definitivare și titularizare în învățământ (pentru educatoare, învățători, profesori de limba maternă, istoria și tradițiile minorităților etc.).

În anul școlar 2020-2021, s-au elaborat și s-au aprobat, prin OM nr. 5153/2021, Anexele 1-4, următoarele programe școlare specifice minorităților naționale:

- Programa școlară de Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară – filiera teoretică – ciclul inferior al liceului, trunchiul comun (TC) și curriculumul diferențiat (CD) pentru clasa a IX-a;
- Programa școlară de Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară – filiera tehnologică – ciclul inferior al liceului pentru clasa a IX-a;
- Programa școlară de Metodică predării limbii și literaturii române pentru secțiile cu predare în limba maghiară, Liceu – filiera vocațională, profil pedagogic, specializarea învățători-educatoare pentru clasa a XI-a;
- Programa școlară de Limba și literatura maghiară pentru școlile și secțiile cu predare în limba română – ciclul inferior al liceului pentru clasa a IX-a.

La nivelul Caselor Corpului Didactic (CCD), s-au lansat oferte de formare în vederea înțelegerii de către profesori a specificului activităților didactice, precum și a modului în care se formează la elevi competența interculturală (CCD Arad, CCD Harghita etc.). Activitățile de formare prin CCD sunt completate cu alte activități din zona educației nonformale, prin care profesorii își pot dezvolta abilitățile de construire a competenței interculturale.

Perfecționarea cadrelor didactice din școlile sau clasele cu predare în limba maghiară s-a realizat în cadrul activităților organizate de inspectoratele școlare județene, casele corpului didactic, universități (ex. Universitatea "Babeș Bolyai" la Cluj-Napoca și în orașele unde are extensii: Odorheiu Secuiesc, Satu Mare, Târgu-Mureș, Târgu Secuiesc, Miercurea Ciuc).

O mare parte a perfecționărilor pentru cadrele didactice maghiare a fost organizată de către Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România prin cursurile tematice de perfecționare organizate pe tot parcursul anului școlar pe teme de actualitate care se bucură de un interes real (ex. Competențele specifice mentorului, Managementul conflictelor, Metode moderne de predare a limbii române, Organizarea activităților integrate, Dezvoltarea competențelor de comunicare, Pedagogii alternative, Educația ecologică etc.) la Miercurea Ciuc, Târgu-Mureș, Sfântu Gheorghe, Sovata, Odorheiu Secuiesc, Satu Mare, Oradea, Timișoara, Marghita, Baia Mare, Aiud, Cluj-Napoca, Brașov, Sighetu Marmăției, Bistrița și Zalău. Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România organizează anual stagiul de perfecționare de o săptămână denumit Academia de Vară „Bolyai” în parteneriat cu universități din România și Ungaria. S-au organizat cursuri de perfecționare în Slovacia, de către Centrul metodic pentru slovacii din diasporă de la Universitatea Matej Bel din Banská Bystrica, în luna mai 2021, pentru cadrele didactice care predau în limba slovacă, în conformitate cu programul interministerial de colaborare în domeniul educației.

Perfecționarea cadrelor didactice din școlile cu predare în limba ucraineană și a profesorilor de limba ucraineană, s-a realizat în cadrul activităților organizate de: inspectoratele școlare județene, casele corpului didactic, universități (ex. Universitatea "Babeș Bolyai" la Cluj-Napoca și în orașul unde are extensie: Sighetu Marmăției, județul Maramureș, precum și la Universitatea București). S-au desfășurat cursuri online de perfecționare pentru profesorii de limba rusă din unitățile de învățământ preuniversitar din România, organizate de profesori universitari din Federația Rusă de la Universitatea de stat din Sankt – Petersburg și de la Institutul de stat de limba rusă *A.S. Pușkin*.

În anul școlar 2020-2021, situația elevilor care învață în limba maternă și situația elevilor care studiază limba maternă, istoria și tradițiile minorităților naționale conform prevederilor art. 45 și art. 46 din Legea Educației Naționale nr. 1/2011 și având în vedere OMECT nr. 5671/2012 este prezentată în tabelul următor.

Tabel nr. 75 Situația minorităților naționale în România în anul școlar 2019-2020

Forma de învățământ	Limbile materne	Număr județe	Număr elevi
Învățământ în limba maternă	11 - maghiară, germană, rromani, ucraineană, slovacă, sârbă, croată, italiană, bulgară, cehă, turcă	Alba, Arad, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brașov, Buzău, Caraș-Severin, Cluj, Constanța, Covasna, Harghita, Hunedoara, Ilfov, Maramureș, Mureș, Olt, Sălaj, Satu-Mare, Sibiu, Suceava, Timiș și municipiul București	180.000
Studiul limbii materne	14 - rromani, neogreacă, rusă, turcă, ucraineană, polonă, cehă, croată, sârbă, maghiară, germană, bulgară, slovacă, armeană	39 de județe și municipiul București	41.000

Pentru pregătirea elevilor în vederea susținerii examenelor naționale, Ministerul Educației a publicat modelele de teste de examen în limbile minorităților naționale care au putut fi accesate online pe site-ul Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație (CNPEE). De asemenea, au fost publicate testele de antrenament în vederea pregătirii pentru examene a elevilor care studiază în limbile minorităților naționale. Testele au fost puse la dispoziția elevilor online, pe site-ul CNPEE.

Având în vedere faptul că în rețeaua școlară din România există unități de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale, Cabinetul Secretarului de Stat Învățământ în Limbile Minorităților Naționale a inițiat încheierea unui act adițional, de organizare și difuzare a lecțiilor în limbile minorităților naționale. Cabinetul Secretarului de Stat Învățământ în Limbile Minorităților Naționale a organizat desfășurarea activităților de Teleșcoală pentru școli/secții cu predare în limba maghiară.

În ceea ce privește asigurarea manualelor școlare pentru elevii aparținând minorităților naționale, CNPEE a evaluat și achiziționat, în anul școlar 2020-2021, un număr de 22 de titluri de manuale școlare traduse în limbile minorităților naționale, astfel:

1. Biologie -traducere în limba germană clasa a VIII-a
2. Biologie - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a
3. Chimie - traducere în limba germană clasa a VIII-a
4. Chimie - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a
5. Consiliere și dezvoltare personală - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a
6. Consiliere și dezvoltare personală - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a
7. Educație plastică - traducere în limba germană clasa a VIII-a
8. Educație plastică - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a
9. Educație socială - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a
10. Educație socială - traducere în limba germană clasa a VIII-a
11. Educație tehnologică și aplicații practice - traducere în limba germană clasa a VIII-a
12. Educație tehnologică și aplicații practice - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a
13. Fizică - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a
14. Fizică - traducere în limba germană clasa a VIII-a
15. Geografie - traducere în limba germană clasa a VIII-a
16. Geografie - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a
17. Informatică și TIC - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a

18. Informatică și TIC - traducere în limba germană clasa a VIII-a
19. Istorie - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a
20. Istorie - traducere în limba germană clasa a VIII-a
21. Matematică - traducere în limba maghiară clasa a VIII-a
22. Matematică - traducere în limba germană clasa a VIII-a

CAPITOLUL VII. Asigurarea și modernizarea bazei materiale

Ministerul Educației, prin Unitatea de Management al Proiectelor pentru Modernizarea Rețelei Școlare și Universitare, implementează componenta de infrastructură a *Proiectului privind Reforma Educației Timpurii (P.R.E.T.)*. Proiectul a fost aprobat prin *Hotărârea de Guvern nr. 1454 din 28 noiembrie 2007 pentru aprobarea Acordului-cadru de împrumut dintre România și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei semnat la 12 iulie 2007 la București și 26 iulie 2007 la Paris pentru finanțarea Proiectului privind Reforma Educației Timpurii în România*.

Obiectivele proiectului se referă la dezvoltarea infrastructurii școlare prin construirea și dotarea cu mobilier a 400 grădinițe noi, la reabilitarea grădinițelor care funcționează în clădiri ce nu mai prezintă siguranță în exploatare, în clădiri ce fac obiectul retrocedărilor sau în spații inadecvate pentru acest tip de educație, precum și la creșterea calității educației preșcolare prin formarea cadrelor didactice și dotarea cu materiale educaționale. Valoarea proiectului este de 129,08 mil. euro. Data de finalizare: 31 decembrie 2023.

Până în prezent, în cadrul proiectului, pentru 301 grădinițe au fost finalizate lucrările de construcții, au fost dotate cu mobilier școlar și recepționate, astfel: 2013 – 14 grădinițe, 2014 – 49 grădinițe, 2015 – 43 grădinițe, 2016 – 30 grădinițe, 2017 – 40 grădinițe, 2018 – 21 grădinițe, 2019 – 18 grădinițe, 2020 – 37 grădinițe, 2021 - 49 grădinițe, iar pentru 82 de grădinițe sunt lucrări în faza de execuție.

În prezent, se află în procedură de ratificare legea privind Acordul de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru susținerea proiectului “*Școli mai sigure, incluzive și sustenabile*”, proiect care se va derula pe o perioadă de 6 ani cu o valoare de 100 mil. euro. Prin acest proiect se vor realiza:

- executarea lucrărilor de construcție la aproximativ 55 unități de învățământ selectate din zone cu grad seismic ridicat, în vederea creării unei infrastructuri moderne, rezistentă la cutremure și alte dezastre naturale și creșterii siguranței în exploatare; asigurarea de facilități temporare (săli de clasă mobile) pentru continuitatea procesului de învățământ;
- dotarea cu mobilier modern și flexibil; dotarea cu echipamente digitale a sălilor de clasă în vederea îmbunătățirii calității procesului de învățământ; dotarea cu materiale educaționale care vor permite stimularea capacității de învățare;
- acordarea de sprijin instituțional autorităților locale pentru accesarea fondurilor europene ce vor fi disponibile în exercițiul financiar 2021-2027, în vederea realizării investițiilor de modernizare a infrastructurii școlare;
- formarea elevilor, a cadrelor didactice și sensibilizarea comunității prin promovarea de acțiuni care pot fi întreprinse pentru a construi reziliența la dezastre și schimbările

climatică, modul de pregătire și reacție în caz de dezastră, pentru oportunități de dezvoltare durabilă (cum ar fi colectarea deșeurilor, utilizarea și conservarea energiei etc.).

În ceea ce privește procesul de asigurare al manualelor școlare, CNPEE a desfășurat, în cursul anului școlar 2020-2021, două proceduri de licitație pentru achiziționarea de manuale, astfel:

1. procedura de atribuire prin licitație deschisă *Achiziția de manuale școlare - neofertate*, anunț de participare CN1027842/06.02.2021,
2. procedura de atribuire prin licitație deschisă *Achiziția de manuale școlare - clasele a III-a și a IV-a*, anunț de participare CN1028122/02.02.2021.

În cadrul primei proceduri, *Achiziția de manuale școlare - neofertate*, au fost evaluate un număr de 33 de proiecte de manuale școlare corespunzătoare a 13 loturi de discipline din învățământul preuniversitar, dintre care 27 de proiecte au fost declarate admise și au fost aprobate prin ordinul ministrului educației, pentru următoarele titluri:

Nr.	Clasa	Disciplina
1.	I	Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba germană
2.		Limba modernă germană
3.	II	Arte vizuale și abilități practice
4.		Comunicare în limba maternă maghiară
5.		Comunicare în limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
6.		Dezvoltare personală
7.		Limba modernă franceză
8.		Limba modernă germană
9.		Muzică și mișcare
10.		Religie - Cultul Ortodox
11.	VII	Istoria și tradițiile minorității rromă
12.		Limba și literatura maternă rromă
13.	VIII	Religie - Cultul Romano-Catolic de limbă maghiară

În cadrul celei de a doua proceduri, *Achiziția de manuale școlare - clasele a III-a și a IV-a*, au fost evaluate un număr de 144 de proiecte de manuale școlare corespunzătoare a 28 de loturi de discipline din învățământul preuniversitar, dintre care 126 de proiecte au fost declarate admise și au fost aprobate prin ordinul ministrului educației, pentru următoarele titluri:

Nr.	Clasa	Disciplina
1.	III	Arte vizuale și abilități practice
2.		Educație civică
3.		Limba modernă engleză
4.		Limba modernă franceză
5.		Limba modernă germană
6.		Limba modernă italiană

7.		Limba și literatura română
8.		Matematică
9.		Muzică și mișcare
10.		Muzică și mișcare pentru școlile și secțiile cu predare în limba maternă germană
11.		Religie - Cultul Ortodox
12.		Religie - Cultul Romano-Catolic de limbă maghiară
13.		Științe ale naturii
14.	IV	Arte vizuale și abilități practice
15.		Educație civică
16.		Geografie
17.		Istorie
18.		Limba modernă engleză
19.		Limba modernă franceză
20.		Limba modernă germană
21.		Limba și literatura română
22.		Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
23.		Matematică
24.		Muzică și mișcare
25.		Religie - Cultul Creștin după Evanghelie
26.		Religie - Cultul Ortodox
27.		Religie - Cultul Romano-Catolic de limbă maghiară
28.		Științe ale naturii

Manualele școlare menționate au fost distribuite în școli și pot fi accesate de către toate persoanele interesate, elevi, profesori, părinți, la adresa www.manuale.edu.ro.

În vederea asigurării accesului egal și a participării la educație pentru fiecare copil din România, au fost asigurate:

1) Coordonarea, organizarea și realizarea programului TELEȘCOALĂ – lecții filmate și difuzate pe postul național de televiziune

Astfel, Ministerul Educației, în parteneriat cu Televiziunea Română, a organizat și realizat pentru elevi și profesori programe televizate ca suport de învățare, continuând proiectul inițiat în martie 2020.

Proiectul „Teleşcoala” este produsul acestui parteneriat și constă în realizarea unor emisiuni produse integral de Televiziunea Română, în colaborare cu Ministerul Educației. Primele etape ale acestui proiect s-au desfășurat pe tot parcursul anului școlar 2020-2021 și au oferit tuturor elevilor ocazia de a păstra contactul cu disciplinele de studiu, atât prin intermediul lecțiilor televizate, cât și pe platforma online, reprezentând un suport real în pregătirea elevilor claselor a VIII-a și a XII-a/XIII-a, în vederea susținerii evaluării naționale a absolvenților de clasa a VIII-a (lecții filmate pentru disciplinele de examen limba și literatura română și matematică), respectiv pentru examenul național de bacalaureat examenelor (proba E a) - limba și literatura română, proba E c) - matematică sau istorie, în funcție de filieră, profil, specializare, respectiv pentru proba E d) - discipline la alegere).

Ca exemplu al dimensiunii acestui proiect, prin efortul comun al celor doi parteneri și al cadrelor didactice voluntare, pentru disciplina matematică s-au difuzat 213 de cursuri (124 de lecții filmate pentru elevii din clasa a VIII-a – pe un program format din câte 4 lecții/săptămână, respectiv 89 de lecții filmate pentru elevii claselor a XII-a/XIII-a, din care 51 de lecții având ca grup țintă elevi școlarizați la filiera teoretică, profil real, specializarea matematică-informatică și științe ale naturii, respectiv 38 de lecții pentru elevii școlarizați la filiera tehnologică și la filiera vocațională, profil pedagogic) – pe un program format din 4 lecții/săptămână. În elaborarea suporturilor vizuale și, după caz, a unor resurse educaționale, au fost implicați 210 profesori și interpreți mimico-gestuali, din care 60 profesori de matematică au pregătit și susținut lecții filmate pentru elevii de clasa a VIII-a, iar 12 profesori de matematică au pregătit și susținut lecții filmate pentru elevii claselor a XII-a/a XIII-a. Lecțiile au fost explicate, s-au dat teme și s-au rezolvat împreună cu profesorii exerciții și teste de antrenament la toate materiile. Cursurile au putut fi urmărite atât la televizor, cât și online pe canalul de Youtube al TVR, pe pagina de Facebook a emisiunii și pe site-ul www.tvr.ro.

2) În cadrul proiectului CRED, experții în elaborarea resurselor educaționale deschise au realizat materiale interactive pentru elevii din învățământul gimnazial.

În acest sens, pentru disciplina matematică, fiecare dintre experți a elaborat lunar serii de câte 4 resurse educaționale, în perioada ianuarie-august 2021 realizându-se peste 100 de materiale. Toate materialele propuse de experți au fost însoțite de fișe descriptive care orientează utilizatorul de resurse educaționale deschise în selecția acestora în funcție de tematică, de competența specifică ce se dorește structurată, precum și privitor la tipul de activități de învățare propuse în cadrul fiecărei resurse. De la nivelul Serviciului Dezvoltare Curriculum (SDC) s-au elaborat/verificat resurse, respectiv s-au adus contribuții la elaborarea de ghiduri pentru următoarele discipline: limba și literatura română, limba și literatura maghiară, matematică.

Dacă *Reperete metodologice* reprezintă instrumente de lucru ale profesorului îndrumându-l în organizarea activității didactice pentru toți anii de studiu la nivelurile de învățământ primar, gimnazial și liceal, materialele suport pentru clasa a VIII-a au fost proiectate ca instrumente de învățare ale elevului, „în oglindă” cu *Reperete metodologice*.

De la nivelul SDC s-a asigurat coordonarea colecției de materiale-suport, inclusiv cu implicarea unor consilieri ca membri ai echipelor de autori. Acestea au fost elaborate pentru următoarele discipline: Limba și literatura română; Biologie; Chimie; Informatică și TIC;

Geografie; Educație tehnologică și aplicații practice; Educație socială; Consiliere și dezvoltare personală.

CAPITOLUL VIII . Digitalizarea învățământului

Transformarea digitală a României, în consonanță cu cea europeană, este accelerată de progresul rapid al noilor tehnologii, cum ar fi inteligența artificială, robotica, tehnologiile de tip *cloud computing*, *blockchain* ș.a. De aceea, este extrem de important ca fiecare persoană să investească în competențele sale digitale pe tot parcursul vieții.

Similar statelor membre, și în România, începând cu luna martie 2020, criza „COVID-19” a reconfigurat practicile educaționale de la interacțiunea „față-în-față” la mediul online. Această provocare a evidențiat rolul educației digitale ca obiectiv-cheie pentru predarea-învățarea - evaluarea de înaltă calitate, accesibilă și favorabilă incluziunii, precum și necesitatea unei abordări strategice privind dobândirea competențelor digitale pe tot parcursul vieții, pentru toți actorii implicați.

În această perioadă, activitățile de predare-învățare s-au mutat preponderent în mediul online, iar provocările cu care s-au confruntat școlile din România au fost legate de:

- lipsa de predictibilitate;
- rețea școlară eterogenă, cu un puternic decalaj digital între unitățile de învățământ;
- competențe digitale insuficient dezvoltate pentru organizarea eficientă a procesului didactic în mediul online;
- acces redus la tehnologie și conectivitate redusă la internet;
- posibilitățile reduse ale familiilor în a acorda sprijin beneficiarilor educației, copiii, pentru participare la lecții online.

Deși România dispune de conectivitate la internet cu o largă acoperire, încă sunt necesari pași pentru asigurarea tuturor resurselor și a unui cadru integrat pentru acces la o educație de calitate în era digitală.

Pe fondul consultării publice s-au identificat 3 paliere ale digitalizării în educație:

- management și administrație, automatizări și anonimizări (înregistrări, catalog electronic, rapoarte, check-lists, înregistrarea prezențelor/absențelor, comunicare, evidența progresului, anonimizarea datelor)
- activitate didactică: procesele de predare-învățare și activitățile de evaluare (atât cea formativă, cât și cele sumative); activitățile de consiliere și orientare, suport psihologic și socio-emoțional; activități extrașcolare (cluburi, activități de tip nonformal); remediere și recuperare; activități de promovare a excelenței și performanțelor înalte;
- și un palier transversal: comunicare și eficientizarea colaborării (la nivel de școală/cancelarie, relația școală-familie, relații și parteneriate: școală – administrație locală – ONG – mediul de afaceri).

La data de 26 octombrie 2020, Ministerul Educației și Cercetării a lansat procesul de elaborare a *Strategiei privind digitalizarea educației din România 2021 – 2027*, denumit SMART.Edu – demers centrat pe următoarele concepte-cheie: Școală Modernă, Accesibilă, bazată pe Resurse și Tehnologii digitale, cu următoarele priorități:

- Accesibilitate - asigurarea infrastructurii digitale și a tehnologiilor emergente pentru acces la o educație incluzivă și de calitate;
- Conectivitate – dezvoltarea competențelor digitale pentru tranziția digitală către o societate competitivă, centrată pe dezvoltare durabilă, echitate socială și reziliență; alfabetizarea digitală și combaterea dezinformării; utilizarea resurselor educaționale deschise;
- Comunitate – consultarea și implicarea stakeholderilor;
- Ecosistem educațional digital – crearea unui mediu educațional digital de înaltă performanță respectând etica digitală, protecția datelor personale, securitatea cibernetică, analiza datelor ș.a.;
- Inovare – utilizarea tuturor resurselor și a tehnologiilor digitale /emergente, stimularea creativității și a spiritului antreprenorial;
- Sustenabilitate – asigurarea predictibilității pe termen mediu și lung, prin cooperare inter- sectorială, pentru educație de calitate și o economie verde și digitală.

În ceea ce privește direcțiile de acțiune propuse în proiectul SMART.Edu, acestea vizează următoarele **domenii de interes**:

- Dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și studenților;
- Curriculum școlar pentru meserii emergente;
- Educația digitală pe tot parcursul vieții;
- Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice pentru educație digitală;
- Infrastructură și resurse tehnologice digitale;
- Conectivitate;
- Crearea de Resurse Educaționale Deschise (RED);
- Securitatea cibernetică, protecția datelor, siguranța online și etica IT.

Strategia abordează și următoarele aspecte:

✓ Cetățenia digitală:

- conduita etică, luând în considerare diversitatea socială, culturală și filosofică a digitalului în societate, precum și contextele sociale, economice, de mediu și profesionale în care interacțiunile pot avea loc;
- conștientizarea impactului utilizării tehnologiei digitale asupra bunăstării fizice și psihologice, înțelegerea problemelor legate de comercializarea informațiilor personale, influența publicității digitale și siguranța/încrederea percepută a site-urilor web;
- reflectarea asupra implicațiilor etice ale legilor și normelor care reglementează tehnologia digitală, inclusiv cele referitoare la drepturile de autor.

✓ Utilizarea tehnologiei pentru a facilita incluziunea și accesibilitatea:

- mobilizarea strategiilor și instrumentelor digitale pentru a răspunde diferitelor nevoi și de a depăși barierele; selectarea și utilizarea instrumentelor digitale în urma unei

analize adaptate, observând caracteristicile fiecărui instrument în lumina nevoilor proprii și a constrângerilor de accesibilitate culturală, fizică, tehnică sau economică pentru a identifica beneficiile și limitările instrumentelor digitale;

- ✓ Valorificarea competențelor digitale în dezvoltarea personală și profesională:
 - utilizarea tehnologiei digitale pentru a dobândi, menține și dezvolta abilități pentru viața profesională actuală sau viitoare;
 - dezvoltarea abilităților antreprenoriale și de autonomie, prin intermediul tehnologiei digitale;
 - angajarea tehnologiei digitale care să ajute la integrarea pe piața muncii, în special prin promovarea abilităților către viitorii angajatori;
 - consultarea de conținut digital adecvat;
 - conectarea la rețele profesionale pentru a fi la curent cu noile evoluții din domeniile profesionale actuale sau viitoare și pentru a satisface nevoile de educație continuă.
- ✓ Creativitatea și inovația în utilizarea tehnologiei:
 - utilizarea gândirii critice pentru a evalua conținutul digital înainte de a-l utiliza;
 - dezvoltarea deliberată a propriei judecăți critice cu privire la tehnologia digitală, bazată pe criterii analitice riguroase prin utilizarea și compararea resurselor digitale;
 - evaluarea atentă și sinceră a propriei utilizări a tehnologiei digitale;
 - dezvoltarea conștientizării cu privire la problemele legate de mass-media, progresele științifice, evoluțiile tehnologice și utilizarea tehnologiei pentru a putea adopta o poziție clară, în special în ceea ce privește beneficiile și limitările tehnologiei digitale.

Pentru a veni în sprijinul organizării demersului didactic propriu-zis, găzduit de platforme dedicate oferite de mari producători de tehnologie IT, precum Google și Microsoft, a fost aprobat OMEC nr. 5545/10 septembrie 2020 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind desfășurarea activităților didactice prin intermediul tehnologiei și al internetului, precum și pentru prelucrarea datelor cu caracter personal.

Concomitent cu măsurile prezentate anterior, care vizau parte de software și conținut, au fost inițiate/continuate demersuri pentru asigurarea infrastructurii necesare derulării activității de învățare în mediul online.

Menționăm, în acest sens, oportunitatea dotării cu mijloace IT, creată prin Ordonanța de Urgență nr. 144 din 24 august 2020 privind unele măsuri pentru alocarea de fonduri externe nerambursabile necesare desfășurării în condiții de prevenție a activităților didactice aferente anului școlar 2020/2021 în contextul riscului de infecție cu SARS-CoV-2.

Totodată, a fost finalizată implementarea etapei de furnizare a dispozitivelor digitale beneficiarilor Programului Național „Școala de acasă” în conformitate cu prevederile OMEC nr. 4.738 din 20 iulie 2020 privind aprobarea necesarului de dispozitive electronice cu conexiune la internet, precum și a criteriilor de repartizare a acestor dispozitive achiziționate prin Programul Național "Școala de acasă". Menționăm că Programul național "Școala de acasă" precum și alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului,

prevăzut în bugetul de stat pe anul 2020, pentru Ministerul Educației și Cercetării au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului României nr. 370 din 7 mai 2020.

Concomitent, a continuat formarea cadrelor didactice în vederea utilizării mijloacelor digitale în activitatea didactică, acțiunea majoră fiind difuzarea zilnică a webinarilor realizate în direct cu tema utilizării mijloacelor digitale în predarea diferitelor discipline.

Centrul pentru Formarea Continuă în Limba Maghiară (CFCLM) participă la un proiect internațional Erasmus+ intitulat „VETWork – Digital Culture for the 21st Century Vocational Education”. Proiectul VETWork (parteneriat strategic Erasmus+ KA2, 2020-1-HU01-KA202-078760) își propune să încorporeze programul tradițional de formare a profesorilor în pedagogie digitală într-un context mai larg, conectându-l la componentele de dezvoltare organizațională. În cadrul proiectului, participă instituții de învățământ și instituții conexe din Ungaria, Slovacia, Slovenia și România. CFCLM, în anul școlar 2020-2021, a acreditat un program de formare cu titlul *Metode de eficientizare a predării la distanță prin utilizarea resurselor digitale*. Programul de formare a fost acreditat pentru 4 ani, forma de organizare este blended learning, durata programului fiind de 80 de ore, cadrele didactice acumulând 20 de credite transferabile.

Proiectul privind Învățământul Secundar (Romania Secondary Education Project – ROSE), în valoare totală de 200 de milioane de euro, este finanțat integral de BIRD, în baza Legii nr. 234/2015 pentru ratificarea Acordului de Împrumut (Proiectul privind învățământul secundar) între România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la Washington la 17 aprilie 2015 (Monitorul Oficial, Partea I, nr. 757/12.10.2015), și se derulează pe o perioadă de 7 ani, în intervalul 2015 – 2022. Proiectul este implementat de către Ministerul Educației, prin Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă.

Prin Proiectul privind Învățământul Secundar (Romania Secondary Education Project – ROSE), au fost achiziționate echipamente electronice (laptopuri, table interactive, camere pentru videoconferință) pentru liceele eligibile, în vederea îmbunătățirii condițiilor de predare în perioada epidemiei de COVID-19, permițând învățarea prin intermediul tehnologiei și al internetului.

Astfel, au fost achiziționate din fondurile proiectului ROSE echipamente electronice în valoare totală de peste 152 de mil. de lei, fiind distribuite în 1093 de unități de învățământ liceal următoarele cantități:

Echipament	Cantitate
Laptop	59.072
Camera Video	5.746
Tablă interactivă	4.346

Laptopurile au fost puse la dispoziția elevilor care nu dispun de echipamente electronice pentru activități online, permițând liceelor să fie mai bine pregătite în cazul unor situații de suspendare a cursurilor, prin sprijin acordat elevilor celor mai dezavantajați, evitând astfel

adâncirea inechităților cauzate de accesul inegal la resurse, precum și posibilul abandon al elevilor proveniți din grupuri dezavantajate.

CAPITOLUL IX. Formarea cadrelor didactice și îmbunătățirea managementului școlar

IX.1. Corpul Național de Experți în Management Educațional

Înscrierea în corpul național de experți în management educațional este reglementată de Metodologia privind organizarea și desfășurarea concursului de selecție a cadrelor didactice pentru constituirea corpului național de experți în management educațional, aprobată prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5549/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Pe parcursul anului școlar 2020-2021, s-a desfășurat seria 17 a concursului de selecție a cadrelor didactice pentru constituirea corpului național de experți în management educațional. Prin Ordinul de ministru nr. 6201/16.12.2020, s-a aprobat Calendarul desfășurării concursului de selecție a cadrelor didactice pentru constituirea Corpului Național de Experți în Management Educațional, fiind înscrise în Registrul Național al Experților în Management Educațional – seria 17 un număr de 823 de cadre didactice (OM nr. 3188/27.01.2021).

IX.2. Ocuparea funcțiilor didactice de conducere din unitățile de învățământ preuniversitar de stat

În anul școlar 2020-2021, în sistemul de învățământ preuniversitar nu s-a organizat concurs pentru ocuparea funcțiilor de director și director adjunct din unitățile de învățământ preuniversitar de stat, modalitatea de ocupare a acestora cu cadre didactice titulare fiind: prin detașare în interesul învățământului pentru funcțiile de conducere vacante sau numite ca urmare a promovării concursurilor organizate în anii 2016 și 2017, în baza Metodologiei privind organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcțiilor de director și director adjunct din unitățile de învățământ preuniversitar, aprobată prin OMENCS nr. 5080/2016 și a Metodologiei privind organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcțiilor de director și director adjunct din unitățile de învățământ preuniversitar, aprobată prin OMEN nr. 3969/2017, cu modificările ulterioare.

Contractele de management educațional, încheiate cu inspectorul școlar general de către cadrele didactice numite în funcțiile de director și director adjunct din unitățile de învățământ preuniversitar ca urmare a promovării concursului organizat în anul 2016, au încetat în data de 09.01.2021, iar funcțiile vacantate au fost ocupate, începând cu această dată, prin detașare în interesul învățământului până la organizarea concursului, dar nu mai târziu de sfârșitul anului școlar 2020-2021. Contractele de management educațional, încheiate cu inspectorul școlar general de către cadrele didactice numite în funcțiile de director și director adjunct din unitățile de învățământ preuniversitar ca urmare a promovării concursului organizat în anul 2017, au încetat în data de 31.08.2021.

La data de 15.01.2021, la nivel național, situația statistică a continuității într-o funcție de conducere, prin detașare în interesul învățământului, a directorilor și directorilor adjuncți din

unitățile de învățământ preuniversitar de stat cărora le-au încetat contractele de management la data de 9 ianuarie 2021, se prezenta astfel:

Nr. total directori și directori adjuncți cărora le-au încetat contractele de management la data de 9 ianuarie 2021	Continuitatea la nivelul managementului unităților de învățământ preuniversitar	Continuitatea la nivelul funcțiilor de director din unitățile de învățământ preuniversitar	Continuitatea la nivelul funcțiilor de director adjuncți din unitățile de învățământ preuniversitar
4520	82,39%	83,63%	78,42%

Sursa: Raportările inspectoratelor școlare județene/Inspectoratului Școlar al Municipiului București

La data de 15.01.2021, la nivel național situația statistică a ocupării funcțiilor didactice de conducere din unitățile de învățământ preuniversitar de stat se prezenta astfel:

Nr. funcții de director	din care ocupate prin:		Nr. funcții de director adjuncți	din care ocupate prin:	
	Concurs	Detașare în interesul învățământului/delegare		Concurs	Detașare în interesul învățământului/delegare
6353	1226	5127	2414	505	1909

IX.3. Managementul inspectoratelor școlare și al caselor corpului didactic

La începutul anului școlar 2020-2021, existau la nivelul inspectoratelor școlare județene/Inspectoratului Școlar al Municipiului București și caselor corpului didactic 165 de funcții de conducere, dintre care, 42 de funcții de inspector școlar general, 81 de funcții de inspector școlar general adjuncți și 42 de funcții de director la casa corpului didactic. Pe parcursul anului școlar 2020-2021, s-a suplimentat cu o funcție numărul inspectorilor școlari generali adjuncți, ajungându-se la 166.

Sub aspectul modalității de ocupare a funcțiilor de conducere din inspectoratele școlare și casele corpului didactic, la începutul anului școlar 2020-2021 mai erau ocupate prin concurs 24 de funcții, dintre care 4 de inspector școlar general, 13 de inspector școlar general adjuncți și 7 de director la casa corpului didactic, toate contractele de management încetându-și valabilitatea până în iunie 2021, ca urmare a expirării perioadei pentru care au fost încheiate, respectiv la încheierea celor 4 ani de mandat.

La sfârșitul anului școlar 2020-2021, toate funcțiile de inspector școlar general, inspector școlar general adjuncți din inspectoratele școlare și de director al casei corpului didactic erau vacante, fiind ocupate prin detașare în interesul învățământului în condițiile legii.

Situația privind numărul posturilor din inspectoratele școlare în anul școlar 2020 – 2021 se prezintă după cum urmează:

Total posturi inspectorate școlare	din care					Nr. total posturi pers. nedid.
	Nr. total posturi pers. did.	din care			Indrumare si control (insp scolari)	
		Conducere	din care			
			Insp. Șc. Gen	Insp. Șc. Gen. Adj.		
1769,5	1026,5	124	42	82	902,5	743

IX. 4. Cadrul metodologic al activităților specifice pentru dezvoltarea profesională și evoluție în cariera didactică

În anul școlar 2020-2021, a început operaționalizarea cadrului legislativ/normativ compus din legislație-cadru și legislație subsecventă, operațională, pentru organizarea școlilor pilot, experimentale și de aplicație, creat prin:

- *Hotărârea Guvernului României nr. 559/2020 privind funcționarea unităților de învățământ preuniversitar cu statut de unități-pilot, experimentale și de aplicație, publicat în Monitorul Oficial nr. 635 din 20 iulie 2020;*
- *Metodologia – cadru de înființare, organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar cu statut de unități-pilot, experimentale și de aplicație, aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4811/2020;*
- *Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a învățământului pedagogic în sistemul de învățământ preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4812/2020.*
- *Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea unităților de învățământ preuniversitar cu statut de unități pilot, experimentale și de aplicație, aprobat prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4813/2020.*

Simplificarea formei de organizare a implementării programelor de formare acreditate, în sistem online, și revizuirea procedurii de susținere a evaluării finale în cadrul programelor de formare continuă acreditate, s-a realizat prin *OM nr. 5767/15.10.2020 privind acreditarea, organizarea și desfășurarea programelor de formare continuă, destinate personalului didactic din învățământul preuniversitar, în anul școlar 2020 - 2021.*

În cursul anului 2021, au fost acreditate 100 de noi programe de formare continuă

- ✓ OM nr. 3559/29.03.2021 privind acreditarea a 26 de programe
- ✓ OM nr. 3737/27.04.2021, privind acreditarea a 19 programe
- ✓ OM nr. 3879/04.06.2021, privind acreditarea a 10 programe
- ✓ OM nr. 4618/11.08.2021, privind acreditarea a 43 de programe de formare continuă

Toate recomandările Comisiei Europene și OECD, în domeniul carierei didactice, precizează ca prioritate de intervenție a sistemelor naționale de învățământ formarea profesională continuă a cadrelor didactice.

În acest sens, se implementează proiectul sistemic necompetitiv POCU_ID 146587_ *Profesionalizarea carierei didactice* – PROF, în cadrul căruia se are în vedere elaborarea și dezvoltarea unui cadru instituțional adecvat mecanismelor și standardelor actuale

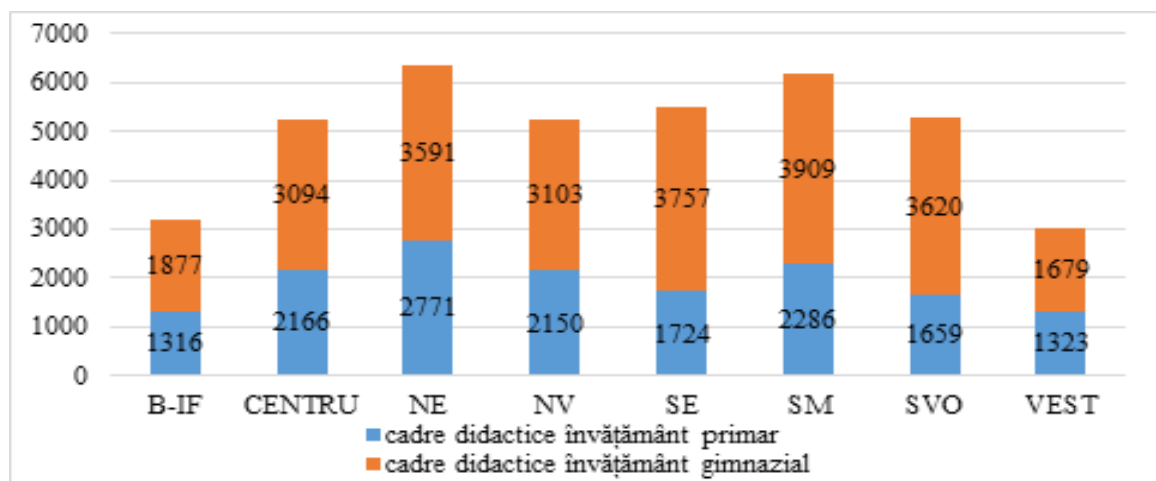

pentru formarea și dezvoltarea competenței didactice, în acord cu recomandările și liniile directoare elaborate de Comisia Europeană, în domeniul carierei didactice/formării profesorilor, respectiv înființarea și dezvoltarea mecanismului instituțional al mentoratului carierei didactice, mecanism ce va asigura coerență și unitate conceptuală, operațională, metodologică și legislativă în sistemul de dezvoltare a carierei didactice, implicând înființarea și dezvoltarea de baze de practică pedagogică-centre de coordonare a rețelei școlilor de aplicație în care se organizează stagiile de practică pedagogică, lecții demonstrative, evaluări practice ale competenței didactice (diverse tipuri de inspecție școlară), cercuri pedagogice, studii privind calitatea predării/ învățării/evaluării, inclusiv în sistem blended learning și online. etc.

Una dintre activitățile principale ale Proiectului *Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți CRED* constă în formarea cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial, în domeniul abilitării curriculare și a facilitării tranziției elevilor de la nivelul primar la cel gimnazial. Această componentă vizează formarea a 55.000 de cadre didactice (15.000 din învățământul primar și 40.000 din învățământul gimnazial) și este realizată printr-un program național de formare acreditat de nivel I formatori “**CRED – Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți**” (60 de ore/15 credite profesionale transferabile) și a 16 programe regionale de formare acreditate de nivel II cadre didactice de învățământ primar și gimnazial (120 de ore/30 de credite profesionale transferabile). De la debutul activității de formare și până la finalul anului școlar 2020-2021 (perioada mai 2019 – august 2021), activitatea de formare a cuprins:

- 742 de formatori, dintre care 567 de formatori nivel gimnazial și 181 de formatori nivel primar;
- 40.025 de cadre didactice, dintre care 15.395 de cadre didactice din învățământul primar și 24.630 din învățământul gimnazial. Din totalul de cadre didactice formate, aproximativ 25.000 au fost formate exclusiv online, începând cu luna martie 2020.

Fig. 43. Efectivele de cadre didactice formate în Proiectul CRED, pe niveluri de învățământ și regiuni de dezvoltare

Din totalul personalului didactic format⁸ în proiectul CRED până în prezent, în anul școlar 2020-2021, au beneficiat de programul de formare 102 formatori și 18.001 profesori din învățământul primar și gimnazial.

În cadrul Proiectului CRED, în anul 2021 au mai fost acreditate alte două programe de formare la nivel național:

- Programul de formare „Managementul implementării eficiente a curriculumului național – Manager CRED”, acreditat prin OMed nr. 4618/11.08.2021 (40 de ore/10 credite profesionale transferabile), ce are ca scop formarea a 160 de formatori în aria managementului de curriculum;
- Programul de formare „Resurse educaționale digitale: realizare, utilizare, evaluare”, acreditat prin OMed nr. 4618/11.08.2021 (50 ore/12 credite profesionale transferabile), care vizează formarea a 60 de formatori RED și, ulterior, formarea a 3400 cadre didactice din învățământul primar și gimnazial în domeniul realizării, utilizării și evaluării de Resurse Educaționale Deschise, cu sprijinul celor 8 CCD-uri partenere ale CNPEE în cadrul proiectului CRED.

Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație (CNPEE) a constituit grupuri de lucru, în scopul realizării în bune condiții, a tuturor demersurilor privind finalizarea variantelor de subiecte și ale baremelor de evaluare și de notare pentru evaluările, examenele și concursurile naționale. Pentru anul școlar 2020-2021, grupurile de lucru pentru proiectarea itemilor, respectiv de monitorizare a subiectelor de examen și a baremelor de evaluare și de notare (Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a, examenul național de bacalaureat, examenul național de definitivare în învățământ și Concursul național de ocupare a posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate din învățământul preuniversitar) au fost formate din 540 de cadre didactice.

CNPEE a pus în practică *Metodologia privind constituirea Corpului de profesori evaluatori pentru examenele și concursurile naționale (CPEECN)*, care a fost aprobată prin OMEC nr. 4979/14.08.2020, cu scopul profesionalizării evaluatorilor, în vederea creșterii obiectivității în evaluare, conștientizării responsabilității celor implicați în activitatea de evaluare pentru examene și concursuri, aplicarea unitară a baremelor de evaluare și de notare, reducerea numărului de contestații și micșorării diferențelor de punctaj dintre evaluatori. Membrii CPEECN sunt cadre didactice care își desfășoară activitatea de predare-învățare-evaluare atât în mediul urban, cât și în cel rural, în unitățile de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, respectiv liceal cu filierele teoretică, vocațională și tehnologică. CNPEE a lansat *Programul de formare continuă*, în vederea constituirii și profesionalizării membrilor CPEECN, prin dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice în rolul de profesori evaluatori pentru examenele și concursurile naționale. Programul de formare a implicat în anul școlar 2020-2021 un număr de 48 de formatori naționali și 661 de formatori

⁸ <https://www.educated.ro/formarile-cred/harta-formarilor/>

naționali voluntari. La finalul primului an al derulării programului, 10.423 de cadre didactice au absolvit programul CPEECN.

În vederea asigurării unei evaluări de calitate a manualelor școlare, CNPEE a continuat implementarea programului de formare continuă „*Curs pentru experți evaluatori de manuale - CEEM*”, acreditat prin OM nr. 5612/19.12.2019, cu o durată de acreditare de 5 ani și cu forma de organizare blended-learning, având ca obiective generale formarea competențelor cadrelor didactice pentru evaluarea manualelor școlare și instruirea cadrelor didactice pentru evaluarea pe platforma dedicată proiectelor de manuale școlare.

Prin programul de formare continuă „*Curs pentru experți evaluatori de manuale - CEEM*”, în anul școlar 2020-2021, au fost certificați un număr de 347 de profesori. Profesorii certificați prin acest program vor avea prioritate în procesul de selecție a experților cooptați pentru evaluarea proiectelor de manuale din anul școlar 2021-2022. Proiectat ca o formare în cascadă, în baza înscrierilor de la nivelul județelor/municipiului București, au fost selectați și au fost formați, într-o primă serie (decembrie 2020 - ianuarie 2021) formatorii naționali, în acest sens, membrii Serviciului Dezvoltare Curriculum fiind implicați ca formatori de formatori pentru disciplinele limba și literatura română, limbi moderne și limbi materne, matematică, educație fizică și sport, biologie. Pe parcursul celui de-al II-lea semestru al anului școlar 2020-2021 (martie-aprilie), s-au organizat și desfășurat activități de formare în seria a II-a, formatorii de formatori din cadrul Serviciului Dezvoltare Curriculum asigurând consilierea și monitorizarea activităților de formare pentru grupele repartizate (matematică, biologie, educație fizică și sport, limba germană maternă, limba germană modernă, arte vizuale, kinetoterapie, arta actorului, coregrafie. De asemenea, în colaborare cu Unitatea de Cercetare în Educație, Serviciul Dezvoltare Curriculum a organizat instruirea membrilor grupurilor de lucru constituite în vederea elaborării programelor școlare pentru disciplinele aferente planurilor-cadru de învățământ în vigoare, pentru învățământul liceal și cel profesional, inclusiv dual. În acest sens, în perioada iunie-iulie 2021, s-a organizat o serie de webinare, aceste instruirii fiind adresate responsabililor și membrilor grupurilor de lucru (peste 1500 de cadre didactice, cercetători, reprezentanți ai mediului economic – ca parteneri ai învățământului profesional și tehnic).

Centrul pentru Formarea Continuă în Limba Maghiară a desfășurat în anul școlar 2020-2021 activități de formare continuă pentru cadre didactice care predau în limba maghiară la nivel preșcolar, primar, gimnazial și liceal precum și pentru cadrele didactice auxiliare. Astfel, a organizat 4 programe de formare și 2 conferințe reunind un număr de 613 participanți. Programele de formare s-au desfășurat online sau față în față datorită situației pandemice utilizând mai multe platforme: <http://moodle.omtk.ro>, Google Classroom, Zoom și Google Meet.

CAPITOLUL X. Finanțarea sistemului de educație și formare profesională

Finanțarea de bază a unităților de învățământ preuniversitar, conform art. 104 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, se asigură de la bugetul de stat și cuprinde 2 componente: finanțarea pentru cheltuielile cu salariile, sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale în bani, stabilite prin lege, precum și contribuțiile aferente acestora, respectiv finanțarea pentru cheltuielile cu pregătirea profesională, a cheltuielilor cu evaluarea periodică a elevilor, precum și a cheltuielilor prevăzute la articolul bugetar «bunuri și servicii», în funcție de care se calculează costul standard per elev/preșcolar/antepreșcolar.

Pentru cheltuielile cu salariile, sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale în bani, stabilite prin lege, precum și contribuțiile aferente acestora, costul standard per elev/preșcolar/antepreșcolar se determină pentru fiecare nivel de învățământ, filieră, profil, specializare/domeniu, în funcție de numărul de elevi/ preșcolari/ antepreșcolari, de limba de predare, de alți indicatori specifici de învățământ și de mediul urban/rural.

Pentru cheltuielile cu pregătirea profesională, cheltuielile cu evaluarea periodică a elevilor, precum și cheltuielile prevăzute la articolul bugetar «bunuri și servicii», costul standard per elev/preșcolar/antepreșcolar se determină pentru fiecare nivel de învățământ, filieră, profil, specializare/domeniu, în funcție de mărimea și tipul unităților de învățământ, mediul urban/rural și coeficienții de temperatură pe zone geografice, după caz.

Finanțarea de bază a unei unități de învățământ rezultă prin multiplicarea costului standard per elev/preșcolar/antepreșcolar cu coeficienți specifici unității școlare și cu numărul de elevi și se aprobă anual prin hotărâre a Guvernului.

Cele 2 hotărâri care reglementează valoarea costului standard pentru coeficientul 1 sunt *Hotărârea Guvernului nr. 72/2013 privind aprobarea normelor metodologice pentru determinarea costului standard per elev/preșcolar/antepreșcolar și stabilirea finanțării de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat, care se asigură din bugetul de stat, din sume defalcate din T.V.A. prin bugetele locale, pe baza costului standard per elev/preșcolar, cu modificările și completările ulterioare, pentru învățământul de stat, respectiv Hotărârea Guvernului nr. 136/2013 privind aprobarea normelor metodologice pentru determinarea costului standard per elev/preșcolar/antepreșcolar și stabilirea finanțării de bază de la bugetul de stat, din sume defalcate din T.V.A. prin bugetele locale, pe baza costului standard per elev/preșcolar, pentru toți preșcolarii și elevii din învățământul general obligatoriu particular și confesional acreditat, precum și pentru cei din învățământul profesional și liceal acreditat, particular și confesional, cu modificările și completările ulterioare, pentru învățământul general obligatoriu particular și confesional acreditat, precum și pentru cei din învățământul profesional și liceal acreditat, particular și confesional.*

Din anul 2011 (când s-a introdus finanțarea per capita) și până în anul 2021 coeficientul 1 din cadrul finanțării de bază a înregistrat următoarele valori:

Tabel nr. 76 Evoluția valorii costului standard per elev/preșcolar/antepreșcolar pentru coeficientul 1 în perioada 2010-2021

Anul	Act normativ de modificare cost standard pr elev/preșcolar	Valoare coeficient 1 - cheltuieli salariale	Valoare coeficient 1 - bunuri și servicii
2010	HG 1618/2009	2.857 lei	-
2011	HG 1395/2010	2.230 lei	264 lei
2012	HG 1274/2011	2.230 lei	264 lei
2013	HG 72/2013	2.420 lei	301 lei
2014	HG 1165/2013	2.492 lei	306 lei
2015	HG 9/2015	2.520 lei	312 lei
2016	HG 993/2016	3.043 lei	321 lei
2017	HG 31/2017	3.740 lei	330 lei
2018	HG 30/2018	4.413 lei	355 lei
2019	HG 169/2019	5.384 lei	370 lei
2020	HG 107/2020	6.111 lei	387 lei
2021	HG 353/2021	6.111 lei	450 lei

Grafic, evoluția coeficientului 1 din cadrul finanțării de bază din momentul introducerii finanțării per capita, în 2011 și până în 2021 se prezintă astfel:

Fig. 44. Evoluția valorii costului standard per elev/preșcolar/antepreșcolar pentru coeficientul 1 în perioada 2010-2021

Pentru finanțarea de bază a învățământului preuniversitar, în anul 2020, s-au elaborat două noi Hotărâri de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 72/2013 și a Hotărârii de Guvern nr. 136/2016, cu privire la:

- a) costul standard per elev/preșcolar/antepreșcolar pentru cheltuielile cu salariile, sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale în bani, stabilite prin lege, precum și contribuțiile aferente acestora pentru unitățile de învățământ, inclusiv stabilirea valorii costului standard pentru coeficientul 1. Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar, organ consultativ al Ministerului Educației, întrunit în data de 14 ianuarie 2020, a determinat valoarea costului standard per elev/preșcolar/antepreșcolar pentru coeficientului 1 aferentă “cheltuielilor cu salariile”, în anul 2020, în cuantum de 6.111 de lei. La această valoare s-a ajuns prin majorarea cu 13,5% a coeficientului 1 aferent anului 2019, în valoare de 5.384 de lei și reprezintă impactul majorărilor salariale, ca urmare a aplicării prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, pentru anul 2020.
- b) costul standard per elev/preșcolar/antepreșcolar privind cheltuielile cu pregătirea profesională, cheltuielile cu evaluarea periodică a elevilor, precum și cheltuielile prevăzute la articolul bugetar "bunuri și servicii", inclusiv stabilirea valorii costului standard pentru coeficientul 1. Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar, organ consultativ al Ministerului Educației Naționale, întrunit în data de 14 ianuarie 2020, a determinat valoarea costului standard per elev/preșcolar/antepreșcolar pentru coeficientul 1 aferentă “cheltuielilor cu pregătirea profesională, cheltuielilor cu evaluarea periodică a elevilor, precum și cheltuielilor prevăzute la articolul bugetar "bunuri și servicii", în anul 2020, în cuantum de 387 de lei.

Pentru finanțarea de bază a învățământului preuniversitar, în anul 2021, s-au elaborat două noi Hotărâri de Guvern de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 72/2013 și a Hotărârii de Guvern nr. 136/2016, cu privire la:

- a) costul standard per antepreșcolar/preșcolar/elev pentru cheltuielile cu salariile, sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale în bani, stabilite prin lege, precum și contribuțiile aferente acestora pentru unitățile de învățământ, inclusiv stabilirea valorii costului standard pentru coeficientul 1. Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar, organ consultativ al Ministerului Educației, întrunit în data de 01 martie 2021, a determinat valoarea costului standard per antepreșcolar/preșcolar/elev pentru coeficientului 1 aferentă “cheltuielilor cu salariile”, în anul 2021, în cuantum de 6.111 lei, similar anului 2020, ținând cont de art. I alin. (1) din *Ordonanța de urgență nr. 226/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene*, prin care, în anul 2021, care prevede că, începând cu data de 1 ianuarie, cuantumul brut al salariilor de bază/soldelor de funcție/salariilor de funcție/indemnizațiilor de încadrare lunară de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice se menține la același nivel cu cel

ce se acordă pentru luna decembrie 2020 în măsura în care personalul ocupă aceeași funcție și își desfășoară activitatea în aceleași condiții,

- b) costul standard per antepreșcolar/preșcolar/elev privind cheltuielile cu pregătirea profesională, cheltuielile cu evaluarea periodică a elevilor, precum și cheltuielile prevăzute la articolul bugetar "bunuri și servicii", inclusiv stabilirea valorii costului standard pentru coeficientul 1. Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar, organ consultativ al Ministerului Educației Naționale, întrunit în data de 01 martie 2021, a determinat valoarea costului standard per antepreșcolar/preșcolar/elev pentru coeficientul 1 aferentă "cheltuielilor cu pregătirea profesională, cheltuielilor cu evaluarea periodică a elevilor, precum și cheltuielilor prevăzute la articolul bugetar "bunuri și servicii", în anul 2021, în cuantum de 450 lei. De asemenea, în cadrul ședinței CNFIP s-a aprobat majorarea coeficienților de diferențiere pentru costurile standard per antepreșcolar/preșcolar/elev pentru cheltuielile cu pregătirea profesională, cheltuielile cu evaluarea periodică a elevilor și cheltuielile prevăzute la articolul bugetar "Bunuri și servicii", pentru mediul rural, conform criteriului de calcul 3 din Anexa nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 72/2013.

CAPITOLUL XI. Îmbunătățirea tranziției de la învățământul secundar superior la cel terțiar

Proiectul privind Învățământul Secundar (Romania Secondary Education Project – ROSE) și-a propus să îmbunătățească tranziția de la liceu la facultate și să crească gradul de retenție în primul an universitar în instituțiile de învățământ finanțate.

ROSE, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 251/2015, contribuie la reducerea părăsirii timpurii a școlii și la îmbunătățirea oportunităților de participare în învățământul terțiar, pentru populația României. Guvernul României a adoptat în ședința din 24 iunie 2021, proiectul de Hotărâre privind aprobarea prelungirii ROSE, cu o perioadă de 2 ani alocată implementării până la final, respectiv până în 2024.

Subcomponenta 1.1 a proiectului ROSE are în vedere intervenții la nivelul unităților de învățământ, prin acordarea de granturi liceelor mai puțin performante din sistemul public de învățământ, în valoare totală de 127,3 milioane de Euro, în scopul creșterii participării școlare și a ratei de absolvire, precum și pentru îmbunătățirea performanțelor școlare. Perioada de derulare a granturilor acordate liceelor este de maximum 4 ani, iar mărimea acestora este, în medie, de 100.000 euro.

În anul școlar 2020-2021, se aflau în implementare în Schema de granturi pentru licee 874 de proiecte (255 de proiecte din prima rundă demarate în iulie 2017, 473 din runda a doua demarate în octombrie 2018 și 146 din runda a treia demarate în octombrie 2020), cu un buget total pentru cei 4 ani de proiect de peste 382 milioane lei.

Având în vedere suspendarea pe diferite perioade a cursurilor față-în-față, activitățile din granturi s-au concentrat pe organizarea cursurilor remediale, inclusiv online. Astfel, peste 80.000 de elevi din liceele eligibile au participat la activități remediale, din care peste 35.000 de elevi din clasele terminale de liceu.

Activitățile din granturi au fost sprijinite de mentorii alocați, care au acordat sprijin cadrelor didactice prin activități de mentorat, prezentarea ghidurilor pedagogice, oferirea de resurse și materiale didactice. La întâmirile menționate, organizate inclusiv online, au participat peste 7300 de profesori, dar și peste 5600 de elevi, părinți, reprezentanți ai organizațiilor partenere sau ai comunităților locale.

Analiza indicatorilor stabiliți prin proiect arată că au fost atinse valorile prognozate ale indicatorilor, fiind observabile, la nivelul primelor două runde de granturi, scăderea ratei de abandon la nivelul claselor terminale, creșterea ratei de absolvire a învățământului liceal, a ratei de înscriere la examenul de bacalaureat și a ratei de promovare a acestuia în raport cu valorile de referință.

Cele 5 ghiduri pedagogice, elaborate în cadrul proiectului ROSE, menite să sprijine derularea activităților pedagogice și de sprijin din toate liceele, nu doar din liceele beneficiare de granturi ROSE, se află la dispoziția publicului pe site-ul proiectului ROSE:

- Ghidul privind educația incluzivă
- Ghidul privind consilierea și orientarea profesională
- Ghidul de dezvoltare personală și coaching
- Ghidul privind dezvoltarea socială și emoțională
- Ghidul pentru activități remediale și tutorat

Sub-componenta 1.2 Intervenții sistemice (16,4 mil. euro) își propune să contribuie la sprijinirea tuturor liceelor pentru asigurarea îmbunătățirii ratei de tranziție în învățământul superior, prin activități cum ar fi: revizuirea curriculumului pentru liceu, revizuirea băncii de itemi de evaluare și actualizarea platformei on-line pentru evaluări și examene naționale, formarea profesorilor și a directorilor pentru implementarea noului curriculum și în domeniul evaluării, îmbunătățirea dotărilor din CCD-uri etc.

În cadrul acestei componente, a fost finanțată din fondurile proiectului ROSE participarea elevilor români la pretestarea din evaluarea internațională PISA, pretestare care s-a derulat în semestrul al doilea al anului școlar 2020-2021.

CAPITOLUL XII. Susținerea consilierii și orientării școlare; combaterea violenței în școli

XII.1 Susținerea consilierii și orientării școlare

Centrele Județene de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE/CMBRAE) și cabinetele școlare și interșcolare de asistență psihopedagogică au făcut eforturi susținute pentru sprijinirea elevilor, părinților și profesorilor pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale și gestionarea disconfortului și dificultăților legate de traversarea pandemiei și modul diferit de învățare.

Euroguidance România a facilitat și în anul școlar 2020-2021 schimbul de bune practici la nivel european în domeniul consilierii și orientării. Astfel, consilierii școlari din România au participat la seminarele online internaționale *CrossBorder* organizate, în anul 2020, de către centrele *Euroguidance Slovacia* și *Euroguidance Portugalia*, pe teme: “Vocea clientului în procesul de consiliere a carierei” și “Rolul consilierii și orientării în sprijinirea tranziției”. Activitățile, rezultatele și impactul activităților *Centrului Național Euroguidance România* în perioada 1999-2021 au fost sintetizate în broșura *Euroguidance Romania 1999-2021* activități, rezultate, impact⁹.

În cadrul proiectului CRED “Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți”, prin activitatea A.2.2. “*Elaborarea de resurse educaționale deschise și alte resurse relevante pentru sprijinirea aplicării la clasă a noilor programe școlare*”, s-a demarat procesul elaborării unor resurse educaționale deschise pentru toate disciplinele școlare. Pentru domeniul consilierii și orientării, la disciplinele *Dezvoltare personală - învățământ primar* și *Consiliere și dezvoltare personală - învățământ gimnazial*, au fost dezvoltate peste 130 de astfel de resurse pe parcursul anului școlar 2020-2021. Resursele elaborate au fost puse la dispoziția elevilor, profesorilor și publicului larg pe două dintre canalele de *YouTube* ale proiectului CRED, *pentru învățământ primar*¹⁰ și *învățământ gimnazial*¹¹.

Ministerul Educației a creat cadrul legal pentru înființarea structurilor/serviciilor de sprijin care includ atât suportul psihopedagogic al profesorului de sprijin/itinerant, cât și alte servicii și structuri precum:

- a) servicii de asistență psihopedagogică și orientare școlară și profesională, furnizate prin centrele județene și prin cabinetele școlare de asistență psihopedagogică;
- b) servicii de terapii logopedice, furnizate prin centrele și prin cabinetele logopedice interșcolare;
- c) servicii de evaluare, orientare/reorientare dinspre școala specială spre școala de masă și invers, prin intermediul comisiei de orientare școlară și profesională;
- d) servicii de mediere școlară, furnizate de mediatorii școlari;
- e) servicii de consultanță pentru educație incluzivă, furnizate de centrele școlare pentru educație incluzivă;

⁹ https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2021/05/Euroguidance_Romania_1999-2021_finalRO_10iunie2021.pdf

¹⁰ https://www.youtube.com/channel/UCE_6X6SVqcDiFaJXgkw58Cg

¹¹ https://www.youtube.com/channel/UCUQ_i16OVQcIPYPkc0-70Vw

- f) servicii de formare, prin parteneriate cu instituții abilitate să ofere formare inițială, conform unor acorduri-cadru;
- g) servicii de informare și consiliere pentru cadre didactice, copii, părinți, precum și pentru alți membri ai comunității;
- h) servicii de consiliere și prevenire a delincvenței și predelinquenței juvenile.

De aceste servicii au beneficiat:

- a) copii, elevi și tineri;
- b) părinții sau aparținătorii legali ai copiilor;
- c) personalul angajat în unitățile de învățământ sau în alte instituții;
- d) membri ai comunității locale.

Totodată, Ministerul Educației a inițiat demersuri cu cele 10 instituții de învățământ superior de profil pentru a-și dezvolta oferta de formare. Din discuțiile purtate cu toți factorii responsabili, s-a conturat necesitatea dublei competențe a profesorilor consilieri școlari, respectiv în asistență psiho-pedagogică și în consiliere școlară, precum și necesitatea desfășurării activității acestora exclusiv în școală.

XII. 2 Combaterea violenței în școli

A fost elaborat **Planul național comun de acțiune (PNCA)** pentru creșterea gradului de siguranță a elevilor și a personalului didactic și prevenirea delincvenței juvenile în incinta și în zonele adiacente unităților de învățământ preuniversitar, elaborat și adoptat la nivel interministerial (Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Afacerilor Interne), înregistrat la MEC cu nr. 10044/08.09.2020, care urmărește:

- reglementarea modului de colaborare între factorii responsabili pe acest segment, pentru optimizarea organizării și funcționării sistemului-cadru de asigurare a protecției unităților școlare, a elevilor și personalului didactic, în scopul creșterii siguranței în unitățile de învățământ preuniversitar;
- lărgirea parteneriatului în domeniu, prin includerea reprezentanților structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale (Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România și Asociația Comunelor din România), care să se implice în mod concret în îmbunătățirea climatului de siguranță școlară. La nivel județean/municipiului București se elaborează și se implementează Planul Teritorial Comun de Acțiune (PTCA) între instituțiile Prefectului, structurile de poliție, jandarmi, ISU, consiliile locale și inspectoratele școlare. La nivel local, se elaborează și se implementează Planul Local Comun de Acțiune (PLCA), pe baza PNCA și PTCA, în fiecare unitate de învățământ preuniversitar. PLCA este inclus ca o anexă la Planul operațional al unității școlare privind reducerea fenomenului violenței în mediul școlar.

Totodată, a fost elaborat **Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar**, adoptat prin OMEC nr. 5447/2020, cu modificările și

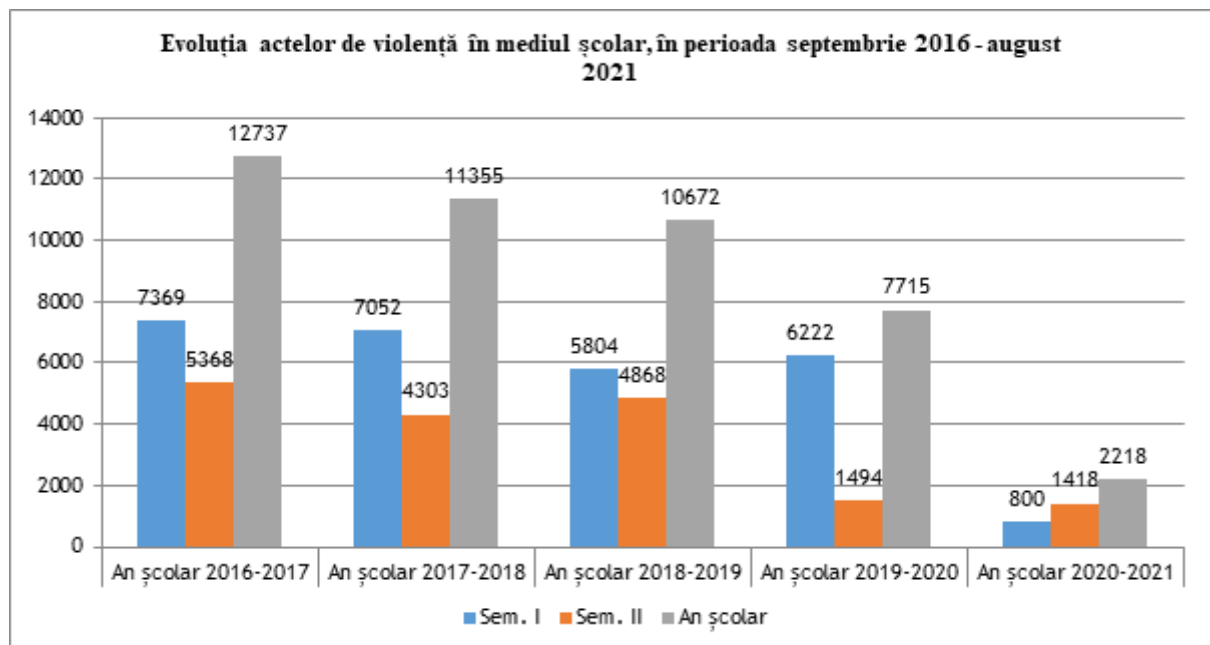

completările ulterioare, care prevede la art. 71, alin.(2), lit.e), constituirea Comisiei pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității. Această comisie are caracter permanent, implementează planul operațional privind reducerea fenomenului violenței în mediul școlar și elaborează proceduri interne de prevenire a violenței și de intervenție în situații de violență. Activitățile de prevenire a violenței psihologice - bullying se realizează în funcție de specificul fiecărei unități de învățământ, prin implementarea de măsuri administrativ-organizatorice, care să contribuie la crearea unui mediu securizant din punct de vedere fizic și emoțional pentru copii, în unitatea de învățământ, precum montarea de camere de luat vederi, profesori de serviciu, asigurarea pazei spațiilor educaționale, dispunerea mobilierului în clasă în scopul facilitării colaborării între copii, promovarea lucrului în echipă ș.a.

În vederea analizării fenomenului violenței în mediul școlar la nivel național, în anul școlar 2020-2021, au fost colectate și prelucrate date statistice transmise de inspectoratele școlare. Analiza datelor pentru anul școlar 2020 -2021 relevă faptul că numărul actelor de violență în mediul școlar a scăzut cu 71,3% față de anul școlar 2019-2020 și cu 79,3% față de anul școlar 2018 - 2019. Scăderea numărului cazurilor de violență în anul școlar 2020-2021 a fost determinată de desfășurarea cursurilor, în cea mai mare parte a timpului, în format online, din cauza pandemiei COVID-19.

Statistica actelor de violență pentru ultimii ani școlari, inclusiv 2020-2021 indică o descreștere, ilustrată în următorul grafic.

Fig. 45. Evoluția actelor de violență în mediul școlar (septembrie 2016 – august 2021)

CAPITOLUL XIII. Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului preuniversitar românesc

Ministerul Educației a reprezentat interesele României, în domeniile de competență, la nivelul organizațiilor internaționale, europene, regionale și subregionale, prin analizarea actelor legislative și non-legislative propuse spre adoptare la nivel european și internațional și elaborarea de puncte de vedere în consultările cu alte structuri subordonate/coordonate: MAE, alte ministere, departamente și agenții guvernamentale. Punctele de vedere formulate au fost cu privire la:

- propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului Erasmus+;
- programul Uniunii pentru educație, formare, tineret și sport și de abrogare a Regulamentului (UE) 1288/2013;
- Recomandarea Consiliului UE privind educația și formarea profesională pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență - noiembrie 2020;
- adoptarea Declarației de la Osnabrück – eveniment organizat virtual, în marja reuniunii miniștrilor educației din 30 noiembrie 2020;
- Concluziile Consiliului UE privind educația digitală în societățile cunoașterii din Europa - noiembrie 2020;
- Rezoluția Consiliului UE privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării, în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030) - februarie 2021;
- Concluziile Consiliului UE privind echitatea și incluziunea în educație și formare, în vederea promovării succesului educațional pentru toți - mai 2021.

Ministerul Educației a asigurat reprezentarea României la Reuniunea informală a miniștrilor educației din Uniunea Europeană (22 ianuarie 2021) cu tema *Contribuția sectorului educație și formare profesională la Pilonul european al drepturilor sociale*, organizată în format de videoconferință de către președinția portugheză a Consiliului Uniunii Europene, în marja Summit-ului Social European de la Porto, din luna mai 2021. De asemenea, în perioada de referință, au fost pregătite contribuțiile României pentru formațiunile de lucru ale Consiliului Uniunii Europene - Educație, Tineret, Cultura și Sport, secțiunea educație, organizate de către președințiile în exercițiu - germană, portugheză, slovenă (34 de reuniuni).

Alte acțiuni desfășurate în domeniul afacerilor europene, centrate pe învățarea din experiența europeană și internațională și prezentarea de contribuții, relevante pentru învățământul preuniversitar au inclus: Conferința informală a miniștrilor educației din țările membre ale Consiliului Europei (29 octombrie 2020), a III-a ediție a Summit-ului European al Educației (9 decembrie 2020), promovarea inițiativei privind Centrele de excelență în VET.

În același timp, au fost asigurate, după caz, participările României în grupurile de lucru, grupurile de management, agențiile Uniunii Europene, Institutul European de la Florența și alte grupuri ad-hoc constituite la nivelul Uniunii Europene; au fost avizate mandatele și rapoartele de participare elaborate de alți experți în grupuri de lucru ale Comisiei, de reprezentare în Consiliul de administrație al Fundației Europene de Formare Profesională, precum și în cadrul

Parteneriatul Estic. De asemenea, au fost asigurate participările României în grupurile de lucru constituite la nivel internațional, inter-regional sau subregional, precum și în cadrul inițiativelor inter-guvernamentale (Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, Consiliul Europei, UNESCO, CONFEMEN - Conferința Miniștrilor Educației din țările francofone, Organizația Internațională a Francofoniei - OIF). MEd a participat la elaborarea rapoartelor solicitate de organizațiile internaționale (ASEM, Consiliul Europei, UNESCO, ONU), precum și la cele care au vizat condițiile speciale generate de contextul COVID-19 (președinția germană, președinția portugheză, președinția slovenă, CONFEMEN, UNESCO).

Au fost aplicate prevederile acordurilor internaționale și promovate noi acorduri, au fost inițiate și implementate oferte unilaterale, participări în proiecte și programe bilaterale, regionale și internaționale; s-au înregistrat contribuții ale MEd la Memorandumuri de negociere/ semnare pentru documente interguvernamentale aflate în gestiunea MAE și continuate alte negocieri. S-a monitorizat și gestionat participarea României la întâlniri bilaterale și multilaterale, s-au elaborat raportări statistice, materiale necesare pentru modificări sau inițiative legislative și s-au efectuat schimburi de informații cu diferite instituții și organizații la nivel național, european și internațional.

Profesori din România, inclusiv aparținând minorităților naționale, au susținut concursuri și au fost detașați la Școlile Europene, asigurând deschiderea și conectarea la spațiul european al educației.

Centrul pentru Formarea Continuă în Limba Germană (CFCLG) Mediaș este permanent preocupat de conectarea la dimensiunea europeană a predării limbilor străine participând la proiectul internațional „Action Research Communities for Language Teachers” implementat de Centrul European de Limbi Străine al Consiliului Europei – ECML precum și parteneriatul cu „Haus der Heimat des Landes Baden Württemberg” în organizarea concursului școlar „Gemeinsam in Europa” – „Împreună în Europa”.

Pentru a menține vizibilitatea internațională, CFCLG colaborează cu diverse instituții de învățământ superior și organizații profesionale cum ar fi: ZfA – Coordonatori pentru învățământul în limba germană din partea RFG, Pädagogische Hochschule Ludwigsburg, Germania, Institutul Goethe București, Fundația „Donauschwäbische Kulturstiftung” Stuttgart, Germania.

Colaborarea internațională din mediul preuniversitar a presupus, atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice, o premisă semnificativă pentru contexte de învățare și dezvoltare multidimensionale, în acord cu reperele internaționale privind educația, dezvoltarea acestei dimensiuni, realizându-se, în mare parte, prin proiecte de parteneriat. Parteneriatele școlare internaționale au luat de-a lungul timpului multiple forme de proiecte, programe și activități, eTwinning fiind un program de anvergură în acest domeniu. Prin programul eTwinning, în România au fost dezvoltate din 2007 peste 25.400 de parteneriate școlare. În anul școlar 2020 – 2021, proiectele eTwinning au susținut desfășurarea activităților școlare în mediul online, oferind un cadru digital sigur pentru elevi și profesori, instrumente și aplicații digitale, dar și formare, materiale didactice și exemple de bune practici pentru cadrele didactice. Pe parcursul anului școlar, au fost implementate sau inițiate 3.179 de proiecte eTwinning naționale și internaționale care au vizat tematici diverse, însă, având în vedere contextul pandemic, s-a

remarcat un număr semnificativ de proiecte care au fost realizate sub forma de „clase virtuale” în care elevii au continuat învățarea alături de colegi, elevi din alte școli din țară, dar și de elevi din alte țări. De asemenea, a fost înregistrat un număr semnificativ de proiecte cu tematica „combaterea știrilor false și a dezinformării”, tematică utilă în contextul pandemic care a determinat creșterea timpului petrecut în mediul online de elevi și cadre didactice. Comparativ cu anul școlar anterior, numărul de profesori, din România, care s-au alăturat platformei eTwinning în perioada septembrie 2020 – septembrie 2021 a fost de 3786 de profesori noi, din 702 unități de învățământ preuniversitar.

Activitățile de dezvoltare profesională continuă accesibile prin intermediul platformei au înregistrat, de asemenea, cifre semnificative, în creștere față de anii anteriori. Astfel, pe parcursul anului școlar cadrele didactice din România au creat 595 de evenimente online/onsite pe eTwinning Live și au creat 29 de grupuri de comunicare și schimb de bune practici pe platformă. Participarea la evenimentele de formare online a înregistrat o creștere, având în vedere contextul pandemic, dar și tendința anterioară de creștere a interesului pentru formarea online; astfel 10.858 de profesori din România au participat la evenimentele online/onsite organizate în eTwinning Live. De asemenea, la evenimentele organizate de Centrul European au participat aproximativ 50 de profesori români, iar la evenimentele organizate de centrul național și de ambasadorii eTwinning peste 400 de profesori.

Sintetizând activitatea eTwinning din anul școlar 2020 – 2021, constatăm o creștere a interesului pentru activitățile online, dar și preocuparea suplimentară de integrare a proiectelor eTwinning în practica didactică, mai degrabă decât realizarea acestora în termeni de activități extracurriculare.

Un alt program de anvergură, desfășurat în anul școlar 2020-2021, cu implicații în dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului românesc a fost **Erasmus+**

Bugetul alocat învățământului preuniversitar din România (educație generală și învățământ profesional și tehnic), în Programul Erasmus+, pentru mobilități ale personalului, cu scopul formării continue, pentru mobilități ale elevilor aflați în formare profesională inițială precum și pentru proiecte de cooperare transnațională în parteneriat, a fost în 2020 în valoare de 43,96 mil. euro, iar în 2021 de 37,74 mil. euro.

În 2020, au fost finanțate 150 de proiecte de mobilitate în învățământul preuniversitar - educație generală, 149 de proiecte de mobilitate în învățământul profesional și tehnic, 592 de proiecte de parteneriat în domeniul învățământului preuniversitar- educație generală și 27 de proiecte de parteneriat în domeniul învățământului profesional și tehnic. În 2021, au fost finanțate 238 de proiecte de mobilitate în învățământul preuniversitar - educație generală și 159 de proiecte de mobilitate în învățământul profesional și tehnic.

În anul școlar 2020/2021, au fost 4875 de participanți la mobilități în proiecte din domeniul învățământului preuniversitar (personal didactic și didactic auxiliar)- educație generală și 11 145 de participanți la mobilități în proiecte din domeniul învățământului profesional și tehnic (personal și elevi).

CAPITOLUL XIV. Proiecte/programe finanțate din fonduri europene

În cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă (POCA), MEd implementează următoarele proiecte:

“Sistem de management al calității pentru Ministerul Educației Naționale și structuri subordonate” - SIPOCA 397, cu obiectivul general - realizarea sistemului de management al calității pentru Ministerul Educației și structurilor subordonate. Perioada de desfășurare a proiectului este de 40 luni, iar bugetul alocat este de 5 mil.lei.

„Noi perspective în educație – NPE” - SIPOCA 398 - vizează optimizarea și creșterea calității serviciilor oferite de administrația publică din domeniul educației, prin crearea unui cadru normativ predictibil și stabil și prin dezvoltarea unei politici publice bazate pe orientările strategice în învățământul preuniversitar și universitar la orizontul 2030. Alocarea bugetară este de 3 mil.lei, iar perioada de desfășurare a proiectului este de 42 luni.

”Noi instrumente pentru strategia națională privind educația continuă a adulților din România” - Edu-C-Ad – SIPOCA 847 are ca obiectiv general elaborarea Strategiei Naționale pentru Educația Continuă a Adulților 2021-2027. Bugetul alocat acestui proiect este de 10,5 mil.lei, iar perioada de desfășurare este de 36 luni.

În cadrul Programului Operațional Competitivitate, MEd și AARNIEC implementează proiectele:

”Sistem informatic pentru managementul școlarității” - SIMS, în valoare de 39,38 mil. euro, care urmărește dezvoltarea și implementarea unei platforme și metodologii naționale centralizate pentru colectarea, gestionarea și analiza informațiilor referitoare la rezultatele școlare și activitatea școlară zilnică din învățământul preuniversitar. Bugetul alocat este de 176 mil. lei iar perioada de desfășurare a proiectului este de 36 luni.

”Platforma națională integrată Wireless campus”, în valoare totală de 46 mil. euro, are ca obiectiv general crearea unei platforme naționale integrate de tip campus care să asigure, cu prioritate în școli de nivel gimnazial, serviciul de acces fără fir la rețele de date deschise interconectate, inclusiv la Internet. Până în prezent, a fost realizată infrastructura WiFi, care este operațională în cca. 4.200 de școli din totalul celor 4.500 avute în vedere.

”Platforma digitală cu resurse educaționale deschise” (EDULIB) (Biblioteca Virtuală) se derulează în perioada 2019 – 2022 și vizează crearea unui mediu coerent integrat, administrat și protejat, centralizat, pentru a răspunde nevoilor specifice utilizării resurselor de e-content, de interes educațional ca resurse critice pentru procesul educațional modern. Bugetul alocat proiectului este de 230, 75 mil. lei.

În cadrul Programului Operațional Capital Uman, MEd și unități/ instituții subordonate implementează următoarele proiectele/ apeluri de proiecte:

Programul național pilot de tip “Școală după școală” - Program național de activități remediale pentru elevi, finanțat prin intermediul POCU, Axa prioritară 6 – Educație și competențe, cu o durată de 7 luni pentru elevii până în clasa a VIII-a inclusiv. În cadrul proiectului, s-a creat cadrul național prin care unitățile de învățământ preuniversitar au organizat activități de tip remedial, începând cu semestrul al II-lea al anului școlar 2020-2021

și s-a acordat unităților de învățământ un sprijin financiar de 200 lei/lună, per copil înscris, acest sprijin fiind destinat exclusiv acoperirii costurilor organizării și participării copiilor la activități de educație remedială.

Apelul POCU/73/6/6 - Programul „Profesori motivați în școli defavorizate” se adresează cadrelor didactice, personalului de sprijin, managerilor școlari din școlile defavorizate și personalului partenerilor sociali din clasele cu forme de predare atipice, care doresc să participe la programe pentru dezvoltarea competențelor și aprofundarea cunoștințelor pentru a preda în școli defavorizate și/sau în forme atipice de predare, respectiv clase sau grupe înființate în spitale, în centre de reeducare/penitenciare pentru minori, la domiciliul copiilor bolnavi/cu dizabilități și alte forme recunoscute prin lege. Prin acest apel sunt sprijinite intervențiile care vizează nevoile personalului educațional din unitățile de învățământ publice, în care sunt înmatriculați copii cu un grad ridicat de risc, în vederea asigurării calității în educație și a incluziunii școlare. Din 27 de cereri de finanțare aprobate și contractate, 24 s-au finalizat, iar 3 se află în implementare. Valoarea finanțării UE acordată pentru acest apel este de 107,75 mil. lei.

Apelul POCU/74/6/18 - „Școală pentru toți” este finanțat din Axa Prioritară 6 , *Educație și competențe*. Grupul țintă al acestui apel este format din copii, elevi, tineri și adulți din programe A doua șansă, părinți și personal didactic sau personal de sprijin, inclusiv mediatori școlari și manageri școlari. Valoarea totală alocată în cadrul acestui apel este de 173,2 mil. euro, reprezentând cofinanțare UE și națională.

Apelul POCU/90//6.13/6.14 - **Stagii de practică elevi și studenți în sectorul agroalimentar, industrie și servicii** este finanțat din Axa Prioritară 6 Educație și competențe. În cadrul prezentei cereri de propuneri de proiecte, grupul țintă este format din elevi (ISCED 2 – 3, nivel de calificare 3 - 4), elevi (ISCED 4, nivel de calificare înmatriculați în școlile post-liceale/ de maiștri organizate la nivelul unităților de învățământ) și studenți (ISCED 5 – 7). În prezent, în cadrul acestui apel, din 88 de cereri de finanțare aprobate și contractate, 71 sunt finalizate, iar 17 se află în implementare. Valoarea finanțării UE acordată pentru acest apel este de 141,02 mil. lei.

Proiectul POCU/446/6/22 “Educație timpurie incluzivă și de calitate” are ca obiectiv general dezvoltarea cadrului operațional național în domeniul educației antepreșcolare în vederea facilitării accesului la educație al copiilor sub trei ani din creșe și/sau grădinițe. Proiectul se implementează în intervalul 9 august 2019-8 decembrie 2022, iar valoarea este de 14, 307 mil. lei.

Proiectul “CRED- Curriculum Relevant Educație Deschisă pentru toți” are ca obiectiv general prevenirea părăsirii timpurii a școlii prin măsuri sistemice de aplicare inovativă și sustenabilă a noului curriculum național, urmărind creșterea accesului la experiențe de învățare de calitate ale elevilor din învățământul preuniversitar primar și gimnazial. Proiectul se desfășoară în perioada 15.11.2017-14.08.2022 și are un buget alocat în valoare de 210,8 mil. lei.

Apelul POCU/658/6/2/- **Dezvoltarea serviciilor de educație antepreșcolară, Regiunile mai puțin dezvoltate** este finanțat cu 84,61 mil. lei din Axa prioritară nr. 6 - *Educație și competențe*. Scopul principal al apelului constă în dezvoltarea unor proiecte în mecanism competitiv, în vederea implementării la nivel național a măsurilor destinate creșterii ratelor de participare la educație antepreșcolară a copiilor până la 2 ani. În cadrul apelului POCU/658/6/2/, au fost

aprobate 25 de cereri de finanțare, dintre care 24 sunt aprobate și contractate și se află în prezent în implementare

Apelul **POCU/664/6/2 - Dezvoltarea serviciilor de educație antepreșcolară**, **Regiunea mai dezvoltată București – Ilfov**, este un apel de proiecte finanțat din aceeași axă prioritară ca apelul POCU/658/6/2/, cu același scop, în cadrul căruia au fost aprobate și contractate 8 cereri de finanțare care se află în prezent în implementare. Valoarea finanțării UE acordată pentru acest apel este de 28,39 mil. lei.

Apelurile **POCU/736/6/1 - Măsuri de educație de tip a doua șansă pentru tinerii NEETs - Regiuni mai puțin dezvoltate** și **POCU/737/6/1 - Măsuri de educație de tip a doua șansă pentru tinerii NEETs - Regiune mai dezvoltată - București Ilfov** sunt finanțate din Axa prioritară 6 - *Educație și competențe*. Apelurile de propuneri de proiecte urmăresc derularea unor acțiuni de sprijin axate pe creșterea accesului la măsuri de educație pentru tinerii NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani care au abandonat cursurile învățământului primar și/sau gimnazial înainte de finalizarea acestuia. Valoarea finanțării UE acordată pentru acest apel este de 19,88 mil. lei. Apelul POCU/737/6/1 are 1 proiect în implementare. Valoarea finanțării UE acordată pentru acest apel este de 3,8 mil. lei.

Apelul **POCU/864/6/21 - "Sprijinirea formării inițiale a cadrelor didactice pentru învățământul preuniversitar"** este finanțat din Axa prioritară nr. 6 - *Educație și competențe*. Scopul principal al apelului constă în acordarea de sprijin financiar pentru pilotarea unor programe de masterat didactic cu un număr minim de 400 de persoane, licențiate în domenii diferite, în conformitate cu prevederile legale aplicabile. Programul de studii de master didactic cu durata de doi ani se adresează absolvenților cu diplomă de licență care doresc să se orienteze către cariera didactică. Apelul are în implementare un proiect. Valoarea finanțării UE acordată pentru acest apel este de 64,87 mil. lei.

Proiectul **POCU/933/6/3 - „Profesionalizarea carierei didactice”**, în valoare de 135,73 mil. lei este finanțat din Axa prioritară nr. 6 - *Educație și competențe*. Scopul principal al proiectului constă în acordarea unei finanțări nerambursabile, dedicate exclusiv implementării la nivel național a măsurilor destinate realizării unui cadru normativ coerent și a unui cadru instituțional fiabil de profesionalizare a carierei didactice, care să reglementeze, debutul și evoluția în cariera didactică în sistemul educațional preuniversitar și, prin înființarea sau restructurarea unor organisme, să reglementeze, să evalueze și să certifice în domeniul carierei didactice.

Apelul **“Măsuri de tip A doua șansă”** finanțează acțiuni ce urmăresc asigurarea unei oferte adecvate de programe educaționale de tipul *A doua șansă*. Apelul (cu o alocare totală de 163,45 mil. euro) vizează creșterea ratei persoanelor care reintră în sistemul de educație și formare, după părăsirea timpurie a școlii, oferirea de servicii funcționale integrate de tip „a doua șansă”, diversificate și extinse la nivel național pentru copiii/tinerii care au părăsit prematur școala, precum și dobândirea de competențe îmbunătățite ale personalului didactic din învățământul pre-universitar, în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive.

De asemenea, Ministerul Educației implementează, prin Unitatea de Management al Proiectelor pentru Modernizarea Rețelei Școlare și Universitare, componenta de infrastructură a **“Proiectului privind Reforma Educației Timpurii (P.R.E.T.)”**. Proiectul a fost aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1454 din 28 noiembrie 2007 pentru aprobarea Acordului-cadru de

împrumut dintre România și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei semnat la 12 iulie 2007 la București și 26 iulie 2007 la Paris pentru finanțarea Proiectului privind Reforma Educației Timpurii în România. Valoarea proiectului este de 129,08 mil. euro, iar data de finalizare este 31 decembrie 2023.

Proiectul **“Școli mai sigure, incluzive și sustenabile”**, finanțat din împrumutul acordat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, se va derula pe o perioadă de 6 ani și va avea o valoare de 100 milioane euro. Proiectul are ca obiectiv general modernizarea infrastructurii școlare, prin reabilitarea, consolidarea și construirea a circa 55 școli, în primă etapă în zonele cu cel mai mare risc seismic din România, în vederea asigurării unor medii de învățare mai sigure și îmbunătățite pentru elevi și profesori din școlile selectate și de a crește capacitatea instituțională de a investi în infrastructura educațională durabilă.

PARTEA a III-a Priorități ale învățământului preuniversitar - 2022

”România Educată”, Proiect al Președintelui României, și Programul de Guvernare 2021-2024 proiectează politicile publice în domeniul educației și formării profesionale pe termen mediu și lung, reșezând valorile societății, asigurând dezvoltarea sustenabilă și răspunzând provocărilor viitorului. Astfel, se asigură un sistem educațional echitabil și de calitate, caracterizat prin profesionalism și integritate, sistem flexibil care garantează starea de bine a tuturor celor implicați, răspunde diverselor nevoi și susține excelența în învățare și predare.

Principalele orientări strategice în domeniu sunt convergente cu documentele europene programatice: Planul de Redresare și Reziliență, Pactul Verde European. Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, Pilonul European al Drepturilor Sociale, Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației ș.a.

Prioritățile Ministerului Educației, pe termen scurt, sunt:

- asigurarea condițiilor de desfășurare a cursurilor școlare în condiții de siguranță sanitară;
- organizarea învățământului la distanță sau hibrid în perioada pandemiei;
- dotarea cu echipamente adecvate desfășurării cursurilor online pentru copii, elevi și cadre didactice.

1. Dezvoltarea carierei didactice

- Dezvoltarea unui profil de competențe pentru profesori, cu valoare instrumentală pentru formarea inițială și continuă și pentru managementul carierei didactice. completarea profilului cadrului didactic cu atribuții de facilitator de învățare și mentor
- Restructurarea sistemului de formare inițială a profesorilor, cu accent pe pregătire practică, flexibilitate și sprijin pentru debutul în carieră
- Îmbunătățirea accesului și a calității formării continue a profesorilor
- Dezvoltarea unui sistem flexibil de management al carierei.

2. Îmbunătățirea managementului și redefinirea guvernancei sistemului de educație

- Îmbunătățirea proceselor de elaborare, implementare și evaluare a politicilor publice din educație
- Implementarea unui sistem de guvernare a sistemului de învățământ preuniversitar în parteneriat cu autoritățile publice locale
- Redefinirea cadrului instituțional și al ariilor de competență, inclusiv a competențelor partajate, în domeniul guvernancei sistemului de învățământ preuniversitar.

3. Îmbunătățirea finanțării sistemului de învățământ preuniversitar

- Adecvarea mecanismului de finanțare a școlilor la nevoile reale
- Îmbunătățirea absorbției de fonduri nerambursabile din domeniul educației și atragerea veniturilor nonbugetare pentru educație
- Creșterea alocărilor financiare pentru învățământul preuniversitar.

4. Dezvoltarea infrastructurii învățământului preuniversitar

- Revizuirea standardelor privind infrastructura și dotările unităților de învățământ, pentru un proces educațional de calitate, incluziv și sigur
- Reorganizarea rețelei școlare pentru accesibilizarea și adaptarea la noile realități demografice
- Dezvoltarea infrastructurii de învățământ profesional, în jurul principalilor poli de dezvoltare, cu rute complete
- Consolidarea siguranței elevilor în raport cu infrastructura educațională existentă.

5. Actualizarea curriculumului și evaluării centrate pe competențe

- Promovarea unui model de proiectare curriculară pentru învățământul preuniversitar bazat pe competențe
- Analiza, monitorizarea și evaluarea periodică a curriculumului aplicat și a celui realizat, în vederea unor intervenții ameliorative, bazate pe date
- Implementarea unei abordări coerente, bazate pe competențe, la toate nivelurile de învățământ și la toate disciplinele cuprinse în planurile – cadru
- Elaborarea și implementarea unor standarde și a unor descriptori corespunzători scalelor de notare folosite în evaluarea elevilor
- Revizuirea și îmbunătățirea progresivă a proceselor de evaluare din parcursul educațional al elevilor, atât la momentele de prag, cât și pe parcurs
- Utilizarea sistemelor informatice în procesul de evaluare și în cartografierea rezultatelor elevilor, inclusiv prin codificarea lucrărilor și itemilor, precum și implementarea corectării informatizate
- Dezvoltarea și aplicarea unui mecanism dinamic de reglare a proceselor educaționale pe baza evaluărilor rezultatelor învățării elevilor.

6. Asigurarea unei educații incluzive și de calitate pentru toți copiii

- Creșterea accesului la educație de calitate pentru toate categoriile sociale, în special a copiilor și tinerilor provenind din medii dezavantajate
- Reducerea ratei de părăsire a sistemului de învățământ; revizuirea programelor sociale, inclusiv prin asigurarea de servicii integrate de sprijin - de cazare, masă și transport
- Îmbunătățirea și promovarea programelor de susținere a reintegrării școlare a persoanelor care au abandonat școala, indiferent de momentul abandonului
- Promovarea unei pedagogii incluzive și centrate pe elev
- Crearea și dezvoltarea de practici, resurse materiale și resurse umane pentru integrarea cu succes a copiilor cu dizabilități sau cu CES din învățământul de masă și special
- Susținerea copiilor cu părinți plecați să lucreze în străinătate, prin ajutor psihoemoțional și prin asigurarea participării la o educație de calitate.

7. Susținerea și promovarea alfabetizării funcționale

- Susținerea alfabetizării funcționale, la toate nivelurile și sub toate formele sale: digitală și socială; literație, matematică, științe, media
- Evaluarea continuă a nivelului de alfabetizare funcțională a elevilor și adulților
- Creșterea calității metodelor de predare care vizează îmbunătățirea nivelului de alfabetizare funcțională a elevilor

- Aplicarea unui curriculum în care competența—cheie *A învăța să înveți* și metacompetențele de autonomie și înțelegere au rol central
- Alfabetizarea științifică a tuturor elevilor și îmbunătățirea performanțelor la evaluările TIMSS.

8. Promovarea educației STEAM

- Stimularea implicării elevilor în zona STEAM, atât în parcursul educațional, cât și în alegerea unei cariere
- Pregătirea și susținerea cadrelor didactice pentru predarea, învățarea, evaluarea și motivarea elevilor în zona STEAM
- Asigurarea infrastructurii, a tehnologiei și a resurselor necesare procesului educațional în domeniul STEAM
- Orientarea culturii organizaționale a unităților de învățământ către zona STEAM
- Promovarea de inițiative, parteneriate și deschiderea către societate, axate pe componenta STEAM.

9. Susținerea digitalizării educației

- Susținerea de programe de formare pentru competențe digitale adresate elevilor și cadrelor didactice
- Dezvoltarea competențelor digitale în rândul personalului didactic auxiliar și nedidactic
- Asigurarea de programe pentru securitate cibernetică, protecția datelor, siguranța on-line și etica IT.

10. Asigurarea rezilienței

- Dezvoltarea, la nivelul unităților de învățământ, a unor mecanisme de reziliență care să sprijine elevii în depășirea incertitudinilor și situațiilor de criză
- Dezvoltarea de abilități privind reziliența și stima de sine la elevi
- Pregătirea elevilor pentru a face față unei dinamici sociale în perpetuă schimbare, prin studierea de discipline corelate cu nevoile societății democratice
- Educarea copiilor în spiritul protejării integrității lor fizice și emoționale, al atenției pentru sănătate și pentru îngrijirea adecvată a propriului corp
- Combaterea fenomenului de bullying, sub toate formele sale
- Creșterea siguranței elevilor prin punerea la dispoziția acestora, a părinților și a celorlalți actori implicați de instrumente și informații adecvate pentru a recunoaște și combate eficient fenomenul de bullying.

11. Dezvoltarea educației timpurii

- Revizuirea, completarea și armonizarea cadrului legislativ, pentru organizarea și funcționarea unui sistem de educație timpurie unitar, integrat și incluziv, precum și implementarea unui sistem de asigurare a calității în educația timpurie
- Crearea, extinderea și modernizarea infrastructurii pentru organizarea serviciilor de educație timpurie, standard și complementare, pentru copiii cu vârsta mai mică de 6 ani, în vederea creșterii participării și a favorizării revenirii părinților, în special a femeilor, pe piața muncii
- Asigurarea calității serviciilor de educație timpurie

- Conștientizarea importanței educației timpurii, la nivelul societății, inclusiv prin promovarea unei strategii de educație parentală/pentru familie.

12. Sprijinirea învățământului primar și secundar

- Reducerea ratei de părăsire a sistemului de învățământ
- Scăderea ratei de analfabetism funcțional în rândul elevilor
- Revizuirea arhitecturii curriculare în vederea centrării pe competențe, a flexibilizării, digitalizării și a dezvoltării abilităților de viață, a spiritului civic
- Sprijinirea abordărilor pedagogice care au în vedere personalizarea învățării, învățarea științelor bazată pe investigație, învățarea bazată pe probleme/proiecte, care să înlocuiască educația bazată preponderent pe memorare
- Internaționalizarea învățământului secundar superior
- Reconfigurarea traseelor educaționale, astfel încât transferul de la o filieră la alta să fie facil și bazat pe principiul recunoașterii competențelor acumulate, iar accesul spre o formă superioară de educație și formare să fie posibil, indiferent de traseul și filiera urmate.

13. Dezvoltarea învățământului profesional

- Dezvoltarea învățământului dual pentru o mai bună corelare a ofertelor educaționale cu cerințele pieței muncii
- Dezvoltarea unei culturi a parteneriatului între mediul economic și liceele profesionale
- Promovarea unui model de proiectare curriculară pentru învățământul profesional bazat pe competențe relevante pe piața muncii.

14. Directii de acțiune complementare

- Integrarea valorilor din Raportul „România Educată” în modul de reglementare, desfășurare și evaluare a sistemului și procesului educational
- Creșterea calității proceselor educaționale în toate formele sale
- Diseminarea implementării educației pentru dezvoltare durabilă
- Susținerea învățământului în limbile minorităților naționale
- Încurajarea inițiativei în învățământul particular
- Creșterea nivelului de integritate, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în sistemul național de educație
- Sprijinirea participării adulților la învățarea pe tot parcursul vieții
- Consolidarea fundamentării deciziilor strategice în domeniul educației.

Prin Planul Național de Redresare și Reziliență, se vor realiza:

- Elaborarea Analizei funcționale privind guvernanta sistemului de învățământ preuniversitar
- Implementarea unui program de instruire și mentorat pentru managerii și inspectorii școlari
- Dezvoltarea unei rețele a „Școlilor Verzi”
- Asigurarea transportului școlar prin achiziția a 3200 de microbuze electrice
- Dotarea sălilor de clasă, a laboratoarelor și a cabinetelor școlare din sistemul preuniversitar

- Generalizarea mecanismului de avertizare timpurie privind abandonul școlar și implementarea Programului Național pentru reducerea abandonului școlar
- Implementarea de programe de formare privind îmbunătățirea competențelor de pedagogie digitală pentru cadrele didactice
- Asigurarea echipamentelor și resurselor educaționale deschise
- Dezvoltarea profilului de competențe digitale ale elevilor
- Înființarea a 412 servicii complementare (ludotecă, grup de joacă, grădiniță comunitară și centru multifuncțional)
- Constituirea de consorții școlare rurale
- Reconfigurarea sistemului de învățământ profesional dual pe un traseu complet/integrat, de la învățământul secundar la învățământul universitar
- Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizar.
- Dotarea atelierelor școală din unitățile de învățământ profesional și tehnic.
- Construcția și dotarea a 10 campusuri integrate pentru învățământ dual.

ANEXĂ - Lista abrevierilor

ARACIP – Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar
CCD – Casa Corpului Didactic
CEDEFOP – Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale
CFCLM – Centrul de Formare Continuă în Limba Maghiară
CES – Cerințe Educative Speciale
CNEE – Centrul Național pentru Evaluare și Examinare
CNDIPT – Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic
CQAF - Cadrul Comun de Asigurare a Calității
EN – Evaluarea Națională
EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Comunităților Europene
HG – Hotărâre de Guvern
INS – Institutul Național de Statistică
IPT – Învățământ Profesional și Tehnic
ISCED – International Standard Classification of Education (Clasificare internațională standard a educației)
ISJ – Inspectorat/inspectorate școlare județene
ISMB - Inspectoratul Școlar al Municipiului București
IT – Information Technology (Tehnologia Informației)
JOBS – Jobs Orientation – training in business and schools
MAE – Ministerul Afacerilor Externe
MECTS - Ministerul Educației, Cercetării Tineretului și Sportului
MEC - Ministerul Educației și Cercetării
MEN - Ministerul Educației Naționale
OCDE – Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ONG – Organizație non-guvernamentală
PETI – Programul pentru Educația Timpurie Incluzivă
PISA – Programme for International Student Assessment (Programul pentru evaluarea internațională a elevilor/ studenților)
PP – Puncte procentuale
PRET – Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii
POCA – Programul Operațional Capacitate Administrativă
REFERNET – Rețeaua Europeană privind Educația și Formarea Profesională
ROCT - Centrala Rețelei Firmelor de Exercițiu/Întreprinderilor Simulate din România
SAM - Școala/ Școli de Arte și Meserii
SIIIR – Sistemul Informatiic Integrat al Învățământului din România
SNIE – Sistemul Național de Indicatori pentru Educație
TIC – Tehnologia Informației și a Comunicațiilor
TIMSS – Tendințe Internaționale în Studiul Matematicii și al Științelor
UE – Uniunea Europeană

MINISTERUL EDUCAȚIEI

UNESCO – United Nations Education, Science and Culture Organization (Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură)

UNICEF – Fondul Internațional al Națiunilor Unite pentru Urgențe ale Copiilor

VET – Vocational Education and Training (Învățământ profesional și tehnic)